مۇمىن ئابدۇللا

汉土维分类词典

ÇINCE-TÜRKÇE-UYĞURCA SERI KELIMELER SÖZLÜĞÜ

خەنزۇچە ـ تۈركچە ـ ئۇيغۇرچە تۈركۈم سۆزلەر لۇغىتى

تۈزگۈچى: مۆمىن ئابدۇللا

汉土维分类词典

ÇINCE-TÜRKÇE-UYGURCA SERI KELIMELER SÖZLÜGÜ

خەنزۇچە-تۈركچە-ئۇيغۇرچە تۈركۈم سۆزلەر لۇغىتى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

汉土维分类词典/毛明,阿布都拉编著.—乌鲁木齐:
新疆人民出版社,2001.12
ISBN 7-228-06725-8
Ⅰ.汉… Ⅱ.①毛… ②阿… Ⅲ.对照词典-汉、土、维 Ⅳ.H512.6

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2001)第 071071 号

责任编辑:哈德尔·哈吾孜
责任校对:阿衣古丽·沙吾提

汉土维分类词典 (维吾尔文)

毛明·阿布都拉 编

新疆人民出版社出版
(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮政编码 830001)
新疆新华书店发行
新疆工业高等专科学校印刷厂印刷
850×1168 毫米 32 开本 10 印张
2002 年 1 月第 1 版 2002 年 1 月第 1 次印刷
印数:1——2000

ISBN7-5372-06725-8/H·446 (民文)定价:17.50 元

前　言

随着改革开放的日益深化，我国与土耳其之间的社会联系日益增多，两国间的人员交谈，旅游也在不断增多和扩大。为了适应这一形势发展，满足中、土两国人员学习语言的要求，更好地解决国内外互访（来往）人员在交流中遇到的语言方面的障碍，我汇编了这本汉、土、维分类词典。

本词典汇集的词汇，主要选自上海译文出版社出版的《汉、英词汇手册》和中国国际广播电台土耳其语组采编的新闻通讯和资料常用词汇编纂而成的。

在汇编时，参考了《汉、维词典》、《英、土词典》、《汉、英、维成语词典》、《汉、维电工词典》、《土维词典》以及土耳其出版的《大辞海》等。

本词典收入的词汇主要为：国家机关民主党派和人民团休；主要国际组织；中国主要节日，中国的行政区、城，旅游参观地、名胜古迹、旅馆、用餐、购物、日用品、邮电、工业、农业、文化、医疗卫生、交通运输、石油、自然科学的各个领域，以及词汇对照等基本词汇。

本词典我聘请了中国国际广播电台土耳其语组工作的土耳其专家审阅了手稿，同时新疆维吾尔自治区党校的副教授杜绍源和新疆医科大学的沙德提大夫审定了有关部分。在此，向他们表示衷心的谢意！

由于本人知识面及水平有限，难免会有缺点和错误，恳请读者提出宝贵的意见。

编　者

Sunu

Çinin dışa açık politikasının uyğulanmasını reförmünün enine boyuna gelişmesini izliyerek Çin ve Türkiye arasındaki sosyal ilişkiler genişlemekte iki ülke arasındaki temaslar ve sayahat davası durmadan artmaktadir. Böyle elverişli durumun gelişmesine uymak, iki halkın Karşılıklı dil örenme isteklerini kısmen karşılamak, için elinizdeki «Çince-Türkçe-Uyğurca Seri Kelimeler sözlüğü»nü yaptim.

Sözlükgü Şankayda neşredilen « Çince- ingilizce sözlükler Kılavuzu» ve Çinin uluslararası radyo Türkçe yayınlar servisinde yayimlanan haber ve yazılardan ibareler temelinde yaptim.

Sözlüğü derleme sırasında «Çince-Uyğurca sözlük», «Ingilizce-Çince sözlük», «Çince- Ingilizce- Uyğurca sabit ibareler sözlüğü», «Çince-Uyğura elektrik sanayisi sözlüğü», «Türkçe-Uyğurca lügat», Türkçe «Okyanus» ve diğerlerden yararlanıldı.

Sözlüğün içerliği şu şekilde özetliye iliriz: Çinin devlet daileleri; demokratik parti—grühler, önemli uluslararası örgütler; Çinin çeşitli bayramları, idare bölgeleri ve Kentleri, turistik ve ünlü tarihi yerleri, Oteller, güncel malzemelerl, Sağlık—tedavi üniteler; ağir ve hafif sanayi

kuruluşlar, tarim, eğitim, ve kültür, ulaşim ve nakliye müesseseleri ve sözlüklerin mukayesesi vesayire.

Sözlüğün başlıca kısmını, Çinin uluslararası Radyo Türkçe yayınlar servisine davetle gelen Türk uzmanı gözden geçirdi. Bunun yanısıra Singcanğ Uyğur Özerk bölgesi parti okulundan doçent Du—Şao—Yuan, Şingcanğ Uyğur Özerk bölgesi tip üniversitesinden hekim Saadat hanim Sözlüğün ilgili Kesitlerini yapmada benimle işbirliğinde bulundular. Dolayıcıyla burada Kendilerine içten teşekkür ederim.

Sözlükte bazi noksan ve hataların olmamasi bahiskonusu edilemez. Bundan ötürü okurlarımızın değerli fikir ve eleştirilerini içten dilerim.

Mümin • Abdullah

2001.9

Ürümçi

تۇزگۇچىدىن

سىرتقا قارىتا ئىشكنى ئېچىۋېتىش ۋە ئىسلاھاتنىڭ چوڭقۇرلىشىشىغا ئەگىشىپ ئېلىمىز بىلەن تۈركىيە ئوتتۇرىسىدىكى ئىجتىمائىي مۇناسىۋەتلەر كۈندىن-كۈنگە كۆپەيمەكتە. ئىككى مەملىكەت خەلقلىرى ئوتتۇرىسىدىكى بېرىش-كېلىش، ساياھەت ئىشلىرىمۇ ئۈزلۈكسىز راۋاجلانماقتا. مۇشۇنداق ياخشى ۋەزىيەتنىڭ تەرەققىياتىغا ماسلىشىش ۋە جۇڭگو-تۈركىيە خەلقى ئوتتۇرىسىدىكى تىل ئۆگىنىشكە بولغان ئېھتىياجنى قىسمەن بولسىمۇ ھەل قىلىش ئۈچۈن، قولىڭىزدىكى «خەنزۇچە-تۈركچە-ئۇيغۇرچە تۈركۈم سۆزلەر لۇغىتى» نى تۈزۈپ چىقتىم.

بۇ لۇغەتنى تۈزۈشتە، شائىخەيدە نەشر قىلىنغان «خەنزۇچە-ئىنگلىزچە سۆزلۈكلەر قوللانمىسى»، جۇڭگو خەلقئارا رادىئو ئىستانسىسىنىڭ تۈركچە ئاڭلىتىش بۆلۈمىدە قوللىنىلغان خەۋەرلەر، ماقالىلەر ۋە باشقا ماتېرىياللارنى ئاساس قىلدىم، شۇنداقلا «خەنزۇچە-ئۇيغۇرچە لۇغەت»، «ئىنگلىزچە-تۈركچە لۇغەت»، «خەنزۇچە-ئىنگلىزچە-ئۇيغۇرچە تۈراقلىق ئىبارىلەر لۇغىتى»، «خەنزۇچە-ئۇيغۇرچە ئېلېكتر سانائىتى لۇغىتى»، «تۈركچە-ئۇيغۇرچە لۇغەت» ۋە تۈركىيىدە نەشر قىلىنغان «ئوكيانۇس» قاتارلىقلاردىن پايدىلاندىم.

بۇ لۇغەتكە: دۆلەت ئورگانلىرى، دېموكراتىك پارتىيە-گۇرۇھلار ۋە خەلق تەشكىلاتلىرى، مۇھىم خەلقئارا

تەشكىلاتلار، جۇڭگودىكى خىلمۇخىل بايراملار، مەمۇرىي رايون ۋە شەھەرلەر، ساياھەتچىلىك، ئېكسكۇرسىيە قىلىدىغان جايلار ۋە مەشھۇر تارىخىي يادىكارلىقلار، مېھمانخانىلار، تۇرلۇك تائاملار، ئېلىش-بېرىش، كۇندىلىك تۇرمۇش لازىمەتلىكلىرى، پوچتا-تېلېگراف، سانائەت، يېزا ئىگىلىك، مەدەنىي ماۋارىپ، سەھىيە ۋە ساقلىقنى ساقلاش، قاتناش-تىرانسپورت، نەپىت، تەبىئىي پەنگە ئائىت مۇھىم ئىبارىلەر ۋە سۆزلۇكلەرنىڭ سىلىشتۇرمىلىرى كىرگۈزۈلدى.

«لۇغەت» نىڭ ئاساسلىق قىسمىنى تەكلىپ بويىچە جۇڭگوغا كېلىپ خىزمەت قىلغان تۇرك مۇتەخەسسىسى كۆرۈپ بەردى. ئۇندىن باشقا ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىپىدىن دوتسېنت دۇشاۋ يۈەن، ئاپتونوم رايونلۇق تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتىدىن سادەت دوختۇرلار لۇغەتنىڭ مۇناسىۋەتلىك قىسىملىرىنى ئىشلىشىپ بەردى ۋە كۆرۈپ بەردى. بۇ يەردە ئۇلارغا چىن قەلبىمدىن رەھمەت ئېيتىمەن.

لۇغەتتە بەزىبىر خاتالىق ۋە كەمچىلىكلەردىن خالىي بولۇش ئاسان ئەمەس، كىتابخانىلارنىڭ تەنقىدىي پىكىرلىرىنى قارشى ئالىمەن.

تۇزگۈچىدىن

2001.9

ئۇرۇمچى

目　录
içindekiler
مۇندەرىجە

国家机关，民主党派和人民团体 …… 1
主要国际组织 …… 5
中国主要节日 …… 15
中国行政区城 …… 17
自治区及首府 …… 19
中国历史朝代表 …… 19
旅行 …… 22
参观访问 …… 25
参观地，名胜古迹 …… 27
北京 …… 27
延安 …… 33
韶山 …… 34
上海 …… 34
南京 …… 35
苏州 …… 36
无锡 …… 36
杭州 …… 37
西安 …… 38
大同 …… 39
郑州 …… 39
洛阳 …… 39
武汉 …… 40
长沙 …… 41
桂林 …… 42
广州 …… 43
旅馆 …… 44

用餐 …… 48
中餐 …… 49
西餐 …… 51
餐具 …… 52
饮料 …… 55
购物 …… 60
日用品 …… 65
首饰、珠宝 …… 67
儿童用品及玩具 …… 68
理发 …… 70
照相 …… 73
邮电 …… 75
电话 …… 79
工业 …… 81
重工业 …… 86
采矿 …… 87
煤炭 …… 90
电力 …… 92
冶金 …… 97
机械 …… 103
汽车 …… 109
造船 …… 113
化工 …… 113
建筑 …… 117
木材 …… 121
石油 …… 122
医疗卫生 …… 128
医疗机构和人员 …… 132
症状，疾病 …… 138
诊断、治疗 …… 150
中医 …… 161
药物，器械 …… 169
人体、器官 …… 176
数学 …… 183
日常用语 …… 183
基本运算 …… 185
代数 …… 187

几何 …… 187
微积分 …… 190
电子计算机 …… 190
物理 …… 192
日常用语 …… 192
热学 …… 195
光学 …… 197
声学 …… 200
电学 …… 201
磁学 …… 203
原子物理学 …… 204
化学 …… 207
化学元素表 …… 209
天文学 …… 213
宇宙航行，人造卫星 …… 217
气象 …… 219
附录 …… 225
地理 …… 226
生物学 …… 231
动物学 …… 235
植物学 …… 244
古生物学 …… 251
附：地质年代 …… 254
时间 …… 255
数字 …… 258
计量单位 …… 258
性质 …… 259
颜色 …… 261
词汇对照 …… 263

IÇINDEKILER مؤنده‌ريجه

Sunu توزگؤچمدن ..... (2)
İçindekiler مؤنده‌ريجه ..... (6)
Devlet daireleri, demokratik partiler ve halk örgütleri دؤلەت گورگانلىرى، دېموكراتىك پارتىيه-گؤر ؤهلار ؤه خەلق تەشكىلاتلىرى ..... (1)
Önemli uluslararasi örgütler مؤهىم خەلقئارا تەشكىلاتلار ..... (5)
Çinin başlica bayramları جؤڭگونىڭ مؤهىم بايراملىرى ..... (15)
Çinin idare bölgeleri ve kentleri جؤڭگونىڭ مەمۇرىي رايون ؤه شەهەرلەرگه بؤلۈنۈشى ..... (17)
Özerk bölgeler ve merkezleri ئاپتونوم رايون ؤه مەركەزلىرى ..... (19)
Çinde Sulaleler Zamanı جؤڭگو تارىخىدىكى سؤلالىلەر دەۋرى ..... (19)
Seyahat ساياهەت ..... (22)
Gezi ve yolculuk ئېكسكؤرسىيه ؤه زىيارەت ..... (25)
Seyahat yeri ve ünlü tarihi yerler ساياهەتچىلىك سورۇنلىرى ؤه مەشهۇر تارىخىي يادىكارلىقلار ..... (27)
Pekin بېيجىڭ ..... (27)
Yanan يەنئەن ..... (33)
Şaoşan شاۇشەن ..... (34)
Şanghay شاڭخەي ..... (34)
Nan-king نەنجىڭ ..... (35)
Sicu سؤجۇ ..... (36)
Uçang ۇۇچاڭ ..... (36)
Hangçu خاڭجۇ ..... (37)
Şiang شىئەن ..... (38)
Datung داتۇڭ ..... (39)
Cengçou جېڭجۇ ..... (39)
Loyang لويادڭ ..... (39)
Vuhan ۇۇخەن ..... (40)
Çangsa چاڭشا ..... (41)

Guylin گۇيلىن ..... (42)
Guangcu گۇاڭجۇ ..... (43)
Otel مېھمانخانا ..... (44)
Yemekler تاماملار ..... (48)
Çin yemekleri جۇڭگوچە تاماملار ..... (49)
Batı yemekleri غەربچە تاماملار ..... (51)
Sofra takimi قاچا-قومۇچلار ..... (52)
Içkiler ئىچىملىكلەر ..... (55)
Aliş veris ئېلىش-بېرىش ..... (60)
Güncel malzemeler كۈندىلىك لازىمەتلىكلەر ..... (65)
Mücevherat, mücevher ئۈنچە مەرۋايىت ۋە زىننەت بۇيۇملىرى ..... (67)
Çocuk malzemeleri ve oyuncaklar بالىلار لازىمەتلىكلىرى ۋە ئويۇنچۇقلار ... (68)
Saçtıraş چاچ ئالدۇرۇش ..... (70)
Resim çektirmek رەسىمگە چۈشمەك ..... (73)
Posta-telegraf پوچتا-تېلېگراف ..... (75)
Telefon تېلېفون ..... (79)
Sanayi سانائەت ..... (81)
Ağir sanayi ئېغىر سانائەت ..... (86)
Maden çikarma مەدەن قېزىش ..... (87)
Kömür كۆمۈر ..... (90)
Enerji ئېلېكتر كۈچى ..... (92)
Metolorji مېتالچىلىق ..... (97)
Makine ماشىنىسازلىق ..... (103)
Otomobil ئاپتوموبىل ..... (109)
Gemi inşasi كېمىسازلىق ..... (113)
Kimya sanayisi خىمىيە سانائىتى ..... (113)
Inşaat بىناكارلىق ..... (117)
Kereste ياغاچ ماتېرىياللىرى ..... (121)
Petrol نېفىت ..... (122)
Tedavi ve sağlık داۋالاش ۋە ساقلىقنى ساقلاش ..... (128)
Sağlik birimleri ve personeli داۋالاش ئورگانلىرى ۋە خادىملىرى ..... (132)
Belirtiler ve hastalıklar كېسەللىكلەر ۋە كېسەللىكلەر ..... (138)
Muayene, tedavi دىئاگنوز قويۇش ۋە داۋالاش ..... (150)
Geleneksel Çin hekimliği جۇڭگو تېبابەتچىلىكى ..... (161)
Ilaç, Ecza, aletler دورا، ئۇسكۇنە ۋە ئەسۋابلار ..... (169)

Vücut yapısı ئادەم بەدىنىدىكى ئورگانلار ..... (176)
Matematik ماتېماتىكا ..... (183)
Çok kullanılan sözler دائىم قوللىنىلىدىغان سۆزلەر ..... (183)
Temel işlemler ئاساسىي ھېسابلاش ..... (185)
Cebir ئالگېبرا ..... (187)
Geometri گېئومېتىرىيە ..... (187)
Diferansiyal دىففېرېنسىئال ..... (190)
Bilgi sayar كومپيۇتېر ..... (190)
Fizik فىزىكا ..... (192)
Çok kullanılan sözler كۆپ ئىشلىتىلىدىغان سۆزلەر ..... (192)
Termik ئىسسىقلىق ئىلمى ..... (195)
Optik ئوپتىكا ..... (197)
Akustik ئاكۇستىكا ..... (200)
Elektrik bilimi ئېلېكترونىكا ..... (201)
Mıknatıs bilimi ماگنىت ئىلمى، ماگنىتىزم ..... (203)
Atom fizika bilimi ئاتوم فىزىكىسى ..... (204)
Kimya خىمىيە ..... (207)
Kimya elemenleri خىمىيە ئېلېمېنتلار جەدۋىلى ..... (209)
Astronomi ئاستىرونومىيە ..... (213)
Uzay yolculuğu, suni uydu(yapay uydu) ئالەمگە ئۇچۇش ۋە سۇنئىي ھەمراھ ..... (217)
Hava durumu ھاۋا رايى ..... (219)
Eklemeler قوشۇمچە ..... (225)
Coğrafya جۇغراپىيە ..... (226)
Biyoloji بىئولوگىيە ..... (231)
Zooloji زوئولوگىيە ..... (235)
Botanik بوتانىكا ..... (244)
Paleobiyoloji قەدىمىي بىئولوگىيە ..... (251)
Jeolojik zamanlar گېئولوگىيىلىك دەۋرلەر ..... (254)
Vakıt ۋاقىت ..... (255)
Sayı سانلار ..... (258)
Ölçüt ئۆلچەم بىرلىكلىرى ..... (258)
Özellik خۇسۇسىيەت ..... (259)
Renk رەڭ ..... (261)
Sözlüklerin mukayasesi سۆزلۈكلەرنىڭ سېلىشتۇرمىسى ..... (263)

国家机关、民主党派和人民团体
Devlet daireleri, demokratik partiler ve halk örgütleri
دۆلەت ئورگانلىرى، دېموكراتىك پارتىيە-گۇرۇھلار ۋە خەلق تەشكىلاتلىرى

全国人民代表大会	Çin milli halk meclisi	مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى
全国人民代表大会常务委员会	Çin milli halk meclisi daimi komitesi	مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىي دائىمىي كومىتېتى
民族委员会	Milliyetler komitesi	مىللەتلەر كومىتېتى
法治委员会	Yasal yönetim komitesi	قانۇن بىلەن ئىدارە قىلىش كومىتېتى
预算委员会	Bütçe komitesi	بيۇدژېت كومىتېتى
代表资格审查委员会	Aday yetkisi komitesi	ۋەكىللەرنىڭ سالاھىيىتىنى تەكشۈرۈش كومىتېتى
国务院	Devlet konseyi	گوۋۇيۈەن
国防部	Milli savunma bakanlığı	دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرلىكى
国家计划委员会	Devlet planlama konseyi	دۆلەت پىلان كومىتېتى
国家基本建设委员会	Devlet altyapı inşaatı komisyonu	دۆلەت ئاساسىي قۇرۇلۇش كومىتېتى
公安部	Kamu güvenliği bakanlığı	جامائەت خەۋپسىزلىكى مىنىستىرلىكى
对外贸易部	Dış ticaret bakanlığı	تاشقى سودا مىنىستىرلىكى
对外经济联络部	Yabancı ülkelerle ekonomik ilişkiler bakanlığı	چەت ئەللەر بىلەن ئىقتىسادى ئالاقە ئورنىتىش مىنىستىرلىكى
农业部	Tarım bakanlığı	دېھقانچىلىق مىنىستىرلىكى
林业部	Ormancılık bakanlığı	ئورمانچىلىق مىنىستىرلىكى

农业机械部	Tarım makinaları yapımı bakanlığı	دېھقانچىلىق ماشىنىسازلىق مىنىستىرلىكى
冶金工业部	Metalürji sanayisi bakanlığı	مېتاللورگىيە مىنىستىرلىكى
第一机械工业部	Birinci makine yapımı bakanlığı	بىرىنچى ماشىنىسازلىق مىنىستىرلىكى
煤炭工业部	Kömür sanayisi bakanlığı	كۆمۈر سانائىتى مىنىستىرلىكى
石油化学工业部	Petrol ve kimya sanayileri bakanlığı	نېفىت-خىمىيە سانائىتى مىنىستىرلىكى
水利部	Sulama bakanlığı	سۇ ئىشلىرى مىنىستىرلىكى
电力工业部	Enerji bakanlığı	ئېلېكتر ئېنېرگىيە مىنىستىرلىكى
轻工业部	Hafif sanayi bakanlığı	يېنىك سانائەت مىنىستىرلىكى
铁道部	Demir yolları bakanlığı	تۆمۈر يول مىنىستىرلىكى
交通部	Ulaştırma bakanlığı	قاتناش مىنىستىرلىكى
广播电视部	Radyo, Televizyon bakanlığı	رادىئو-تېلېۋىزىيە مىنىستىرلىكى
外文出版发行事业管理局	Yabancı dillerde yayın ve dağıtım müdürlüğü	چەت ئەل تىللىدىكى كىتابلارنى نەشر قىلىش ۋە تارقىتىش ئىدارىسى
国防委员会	Milli savunma konseyi	دۆلەت مۇداپىئە كومىتېتى
最高人民法院	Yüksek halk mahkemesi	ئالىي خەلق سوتى
军事法庭	Askeri mahkeme	ھەربىي سوت
中国人民政治协商会议	Çin halk siyasi danışma konferansı	جۇڭگو خەلق سىياسىي مەسلىھەت كېڭىشى
邮电部	Posta telekomünikasyon bakanlığı	پوچتا-تېلېگراف مىنىستىرلىكى
财政部	Maliye bakanlığı	مالىيە مىنىستىرلىكى

商业部	Ticaret bakanlığı	سودا-سائاۋت مىنىستىرلىكى
文化部	Kültür bakanlığı	مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى
教育部	Eğitim bakanlığı	مائارىپ مىنىستىرلىكى
卫生部	Kamu sağlığı bakanlığı	سەھىيە مىنىستىرلىكى
体育运动委员会	Beden eğitimi ve spor komisyonu	تەنتەربىيە كومىتېتى
中国科学院	Çin bilimler akedemisi	جۇڭگو پەنلەر ئاكادېمىيىسى
中国民用航空总局	Çin sivil havacılık genel müdürlüğü	جۇڭگو خەلق ئاۋىئاتسىيە باش ئىدارىسى
新华通讯社	Sinhua haber ajansı	شىنخۇا ئاخبارات ئاگېنتلىقى
中国国民党革命委员会	Guomindang devrimci komitesi	جۇڭگو گومىنداڭ ئىنقىلابىي كومىتېتى
中国民主同盟	Çin demokratik birliği	جۇڭگو دېموكراتىك ئىتتىپاقى
中国民主建国会	Çin demokratik milli inşa derneği	جۇڭگو دېموكراتىك ۋەتەن قۇرۇش جەمئىيىتى
中国民主促进会	Çinde demokrasiyi ilerletme derneği	جۇڭگو دېموكراتىيىنى ئالغا سۈرۈش ئۇيۇشمىسى
中国农工民主党	Çin köylü ve işçi demokratik partisi	جۇڭگو ئىشچى-دېھقانلار دېموكراتىك پارتىيىسى
中国九三学社	Çin Ciu-San derneği	جۇڭگو جۇسەن ئىلمىي جەمئىيىتى
台湾民主自治同盟	Tayvan demokratik özerklik birliği	تەيۋەن دېموكراتىك ئاپتونومىيىسى ئىتتىپاقى
中国人民外交学会	Çin halk dışişleri enstitüsü	جۇڭگو دېپلوماتىيە ئىلمىي جەمئىيىتى
中国人民对外友好协会	Çin halk yabancı ülkelerle dostluk derneği	جۇڭگو خەلقىنىڭ چەت ئەللەر بىلەن دوستلۇق ئورنىتىش جەمئىيىتى

中国国际贸易促进委员会	Çin uluslararası ticareti geliştirme komitesi	جۇڭگو خەلقئارا سودىنى ئالغا سۈرۈش كومىتېتى
中国福利会	Çin sosyal yardım enstitüsü	جۇڭگو پاراۋانلىق جەمئىيىتى
中央气象局	Merkezi meteoroloji dairesi	مەركىزىي مېتېئورولوگىيە ئىدارىسى
中国文字改革委员会	Çin yazı reformu komisyonu	جۇڭگو يېزىق ئۆزگەرتىش كومىتېتى
国务院宗教事务委员会	Devlet konseyi dini işleri komitesi	گوۋۇيۈەن دىنىي ئىشلار كومىتېتى
国务档案局	Devlet arşivi	دۆلەت ئارخىپ ئىدارىسى
国务院参事室	Devlet konseyi danişmanlar bürosu	گوۋۇيۈەن مەسلىھەتچىلەر ئىشخانىسى
国务院外国专家局	Devlet konseyi yabancı uzmanlar bürosu	گوۋۇيۈەن چەت ئەل مۇتەخەسسىسلىرى ئىدارىسى
中国文学艺术联合会	Çin edebiyatçılar ve sanatçılar kurumu	جۇڭگو ئەدەبىيات-سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى
中华全国总工会	Çin sendikalar federasyonu	جۇڭگو باش ئىشچىلار ئۈيۇشمىسى
中国共产主义青年团	Çin komünist gençlik birliği	جۇڭگو كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى
中华全国学生联合会	Çin öğrenciler federasyonu	جۇڭخۇا مەملىكەتلىك ئوقۇغۇچىلار بىرلەشمىسى
中国妇女联合会	Çin kadinlar federasyonu	مەملىكەتلىك ئاياللار بىرلەشمىسى
中华全国归国华侨联合会	Çio vatana dönen göçmenler milli federasyonu	جۇڭخۇا مەملىكەتلىك ۋەتەنگە قايتقان مۇھاجىرلار بىرلەشمىسى
中华全国工商业联合会	Çin sanayici ve tüccarlar federasyonu	جۇڭخۇا مەملىكەتلىك سودا-سانائەتچىلەر بىرلەشمىسى

国家统计局	Devlet istatistik bürosu	دۆلەت ستاتىستىكا ئىدارىسى
国家测绘总局	Devlet harita genel bürosu	دۆلەت خەرىتە سىزىش باش ئىدارىسى
中华全国科学技术协会	Çin bilim ve teknoloji derneği	جۇڭخۇا مەملىكەتلىك پەن-تېخنىكا جەمئىيىتى
最高人民检察院	Yüksek halk savcılığı	ئالىي خەلق تەپتىش مەھكىمىسى
国家劳动人事部	Çin çalışma ve personel bakanlığı	دۆلەت ئەمگەك ۋە كادىرلار مىنىستىرلىكى
中国海洋石油公司	Çin milli deniz petrolü anonim şirketi	جۇڭگو دېڭىز-ئوكيان نېفىت شىركىتى
中国世界语协会	Çin Esperanto derneği	جۇڭگو دۇنيا تىلى جەمئىيىتى

主要国际组织

Önemli uluslararası örgütler

مۇھىم خەلقئارا تەشكىلاتلار

国际奥林匹克委员会	Uluslararası olimpiyat komitesi (IOC)	خەلقئارا ئولىمپىك كومىتېتى
国际红十字协会	Uluslararası kızıl haç dernekler birliği	خەلقئارا قىزىل كرېست جەمئىيىتى
国际航空运输协会	Uluslararası hava taşımacılığı birliği (IATA)	خەلقئارا ئاۋىئاتسىيە تىرانسپورت جەمئىيىتى
国际伊斯兰组织	Uluslararası İslâm örgütü	خەلقئارا ئىسلام تەشكىلاتى
国际广播电视组织	Uluslararası Radyo ve Televizyon örgütü (OİRT)	خەلقئارا رادىئو-تېلېۋىزىيە تەشكىلاتى

世界佛教徒联谊会	Dünya Budistler federasyonu (WFB)	دۇنيا بۇددىستلار بىرلەشمىسى
国际经济合作银行	Uluslararası ekonomik işbirliği bankası	خەلقئارا ئىقتىسادىي ھەمكارلىق بانكىسى
国际商会	Uluslararası ticaret odası (ICC)	خەلقئارا سودا بىرلەشمىسى
世界基督教联合会	Dünya kiliseler konseyi	دۇنيا خرىستىئانلار بىرلەشمىسى (WCC)
不结盟国家会议	Bloksuz ülkeler konferansı	ئىتتىپاق تۇزمىگەن دۆلەتلەر يىغىنى
北大西洋会约组织	Küzey atlantik antlaşması örgütü (Nato)	شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى (ناتو)
中央条约组织	Merkezi antlaşma örgütü (Cento)	مەركىزي شەرتنامە تەشكىلاتى (جەنتو)
石油输出国组织	Petrol ihraç eden ülkeler örgütü (OPEC)	نېفىت ئېكسپورت قىلىدىغان دۆلەتلەر تەشكىلاتى
东南亚条约组织	Güney doğu Asya kollektif savunma antlaşması örgütü	شەرقىي-جەنۇبىي ئاسىيا شەرتنامىسى تەشكىلاتى
东南亚国家联盟	Güney doğu Asya ülkeleri birliği (ASEAN)	شەرقىي-جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى
美洲国家组织	Amerika devletleri örgütü (OAS)	ئامېرىكا دۆلەتلىرى تەشكىلاتى
中美洲国家组织	Orta Amerika devletleri örgütü(OCAS)	ئوتتۇرا ئامېرىكا دۆلەتلىرى تەشكىلاتى
非洲统一组织	Afrika birliği örgütü (OAU)	ئافرىقا بىرلەشمە تەشكىلاتى

非洲国家首脑会议	Afrika birliği devlet ve hükümet başkanları meclisi (OAU)	ئافرىقا دۆلەت باشلىقلىرى يىغىنى
泛非大会	Pan Afrika kongresi	پان ئافرىقا قۇرۇلتىيى
阿拉伯—非洲合作会议	Arap-Afrika işbirliği konferansı	ئەرەب-ئافرىقا ھەمكارلىق يىغىنى
亚非团结委员会	Asya-Afrika dayanışma komitesi	ئاسىيا-ئافرىقا ئىتتىپاقى كومىتېتى
发展中国家会议(ttt国集团)	Gelişmekte olan ülkeler konferansı (ttler grubu)	تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەر گۇرۇھى (tttلەر گۇرۇھى)
阿拉伯首脑会议	Arap zirve konferansı	ئەرەب دۆلەت باشلىقلىرى يىغىنى
阿拉伯国家联盟	Arap devletleri birliği	ئەرەب دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى
伊斯兰首脑会议	İslam zirve konferansı	ئىسلام دۆلەت باشلىقلىرى يىغىنى
欧洲经济共同体(共同市场)	Avrupa ekonomik topluluğu (AET)	ياۋروپا ئىقتىسادىي ئورتاق گەۋدىسى (ئورتاق بازار)
经济互助委员会(经互会)	Karışılıklı ekonomik yardım konseyi (Komekon)	ئىقتىسادىي ھەمكارلىق كومىتېتى
经济合作和发展组织	Iktisadi işbirliği ve kalkınma örgütü (OECD)	ئىقتىسادىي ھەمكارلىق ۋە تەرەققىيات تەشكىلاتى
亚洲开发银行	Asya kalkınma bankasi	ئاسىيا تەرەققىيات بانكىسى
欧洲议会	Avrupa parlamentosu	ياۋروپا پارلامېنتى
联合国大会	Birleşmiş Milletler genel kurulu	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى
联合国第一委员会(政治和安全)	B.M birinci komite (siyaset ve güvenlik komitesi)	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى بىرىنچى كومىتېتى

联合国特别政治委员会	B.M özel siyasi komite	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى پەۋقۇلئاددە سىياسىي كومىتېتى
联合国第二委员会(财政和经济)	B.M Ikinci komite (ekonomik ve mali komite)	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئىككىنچى كومىتېتى
联合国第三委员会(社会人道和文化)	B.M üçüncü komite (sosyal, insani ve kültürel komite)	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئۈچىنچى كومىتېتى
联合国第四委员会	B. M dördüncü komite (Vesayet altındaki bölgerler de dahil)	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى تۆتىنچى كومىتېتى
联合国第五委员会(行政和预算)	B.M beşinci komite (yönetim ve bütçe)	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى بەشىنچى كومىتېتى
联合国第六委员会(法律)	B.M altıncı komite (hukuk komitesi)	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئالتىنچى كومىتېتى
程序委员会	Usul komiteleri	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى تەرتىپ كومىتېتى
全权驻书审查委员会	Temsil yetkisini denetleme komitesi	تولۇق ھوقۇقلۇق گۇۋاھنامىسىنى تەكشۈرۈش كومىتېتى
大会程序和组织合理化特别委员会	Genel kurul usul ve örgütlenmesini rasyonelleştirmek için kurulan özel komite	يىغىن تەرتىبى ۋە تەشكىلاتلارنى مۇۋاپىقلاشتۇرۇش پەۋقۇلئاددە كومىتېتى
常务委员会	Daimi komiteler	دائىمىي كومىتېتى
会费委员会	Katkı komitesi	ئەزالىق بەدەل كومىتېتى

联合国和平观察委员会	B. M barış gözlem komisyonu	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى تىنچلىقنى كۆزەتىش كومىتېتى
联合国军事专家小组	B.M askeri uzmanlar paneli	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ھەربىي مۇتەخەسسىسلەر گۇرۇھى
联合国维持和平行动特别委员会	B. M barış harekatları özel komitesi	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى تىنچلىقنى قوغداش پەۋقۇلئاددە كومىتېتى
联合国种族剑离特委会	B.M özel aparthayd komitesi	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئىرق ئايرىمىسى نى كۆزىتىش پەۋقۇلئاددە كومىتېتى
联合国撤军委员会	B. M silahsızlanma komitesi	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئەسكەر قىسقارتىش كومىتېتى
联合国科学谈询委员会	B. M bilimsel danışma komitesi	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئىلىم-پەن سوراش تۈرۈش كومىتېتى
联合国贸易和发展会议	B.M ticaret ve kalkınma konferansı (UNCTAD)	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى سودا ۋە تەرەققىيات يىغىنى
联合国开发计划署	B.M kalkınma programı (UNDP)	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئېچىش، پىلان لاش پروگراممىسى
联合国工业发展组织	B.M sınai kalkınma örgütü (UNDO)	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى سانائەت تەرەققىيات تەشكىلاتى
世界粮食计划组织	Dünya gıda programı (WFP)	دۇنيا ئاشلىق پىلان تەشكىلاتى
联合国儿童基金	B.M çocuklara yardım fonu	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى بالىلار فوندى (VNİCEF)

联合国难民事务高级专员办事处	B.M mülteciler yüksek komiserliği (UNHCR)	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتىنىڭ مۇساپىرلار ئىشلىرى ئالىي دەرىجىلىك خادىملار ئىش بېجىرىش ئورنى
联合国环境规划署	B.M çevre programı	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى مۇھىت پىلان پروگراممىسى
联合国关于自然资源永久主权委员会	B.M. doğal kaynaklar üzerindeki egemenliğe ilişkin daimi komisyonu	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى تەبىئىي بايلىقلارنىڭ مەڭگۈلۈك ئىگىلىك ھوقۇقى كومىتېتى
联合国国际贸易法委员会	B. M. uluslararası ticaret hukuku komisyonu	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى خەلقئارا سودا قانۇنى كومىتېتى
联合国训练研究所	B. M. eğitim ve araştırma enstitüsü	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى تەلىم-تەربىيە تەتقىقات ئورنى
联合国投资委员会	B. M. yatırımlar komitesi	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى مەبلەغ سېلىش كومىتېتى
联合国监督组	B. M. karma teftiş birimi	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى تەپتىش گۇرۇپپىسى
联合国宣传政策和计划咨询小组	B. M. enformasyon siyasetler ve programlar danışma paneli	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتىنىڭ سىياسەت تەشۋىق قىلىش ۋە پىلان ھەققىدە مەسلىھەت بېرىش گۇرۇپپىسى
联合国行政法庭	Birleşmiş milletler idari mahkemesi	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى مەمۇرىي سوتى

联合国安全理事会	Birleşmiş milletler güvenlik konseyi	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى خەۋپسىزلىك كېڭىشى
联合国常设委员会	B.M. daimi komitesi	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى دائىمىي كومىتېتى
联合国专家委员会	B. M. uzmanlar komitesi	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى مۇتەخەسسىسلەر كومىتېتى
联合国统计委员会	B. M. istatistik komisyonu	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ستاتىستىكا كومىتېتى
联合国人口委员会	B. M nüfus komisyonu	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى نوپۇس كومىتېتى
联合国社会发展委员会	B. M. toplumsal gelişme komisyonu	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى جەمئىيەت تەرەققىيات كومىتېتى
联合国人权委员会	B. M. insan hakları komisyonu	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى كىشىلىك ھوقۇق كومىتېتى
联合国妇女地位委员会	B. M kadınların durumu konusundaki komisyon	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئاياللار ئورنى كومىتېتى
联合国区域经济委员会	B. M. bölgesel ekonomik komisyonu	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى رايونلار ئىقتىساد كومىتېتى
欧洲经济委员会常务委员会	Avrupa ekonomik komisyonu daimi komitesi	ياۋروپا ئىقتىساد كومىتېتى دائىمىي ھەيئىتى
非政府间组织理事委员会	Ekonomik ve sosyal komisyon hükümet dışı örgütler komitesi	ھۆكۈمەتسىزلەر تەشكىلاتلىرى كېڭەشمىسى

联合国发展计划委员会	B. M. kalkınma planlaması komitesi	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى تەرەققىيات پىلان كومىتېتى
联合国规划和协调委员会	B. M. program ve koordinasyon komitesi	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى پىلانلاش ۋە ماسلاشتۇرۇش كومىتېتى
联合国国际法院	B. M. uluslararası adalet divanı	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى خەلقئارا ئەدلىيىسى
联合国秘书长	B.M. genel sekreteri	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى باش كاتىپى
国际劳工组织	Ulusalararası çalışma örgütü (ILO)	خەلقئارا ئەمگەك تەشكىلاتى
联合国粮食及农业组织	B.M. gıda ve tarım örgütü(FAO)	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئاشلىق ۋە يېزا ئىگىلىك تەشكىلاتى
联合国教育科学及文化组织	B.M. eğitim, bilim ve kültür örgütü (UNESKO)	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى مائارىپ، پەن ۋە مەدەنىيەت تەشكىلاتى
世界卫生组织	Dünya sağlık örgütü (WHO)	دۇنيا سەھىيە تەشكىلاتى
国际复兴开发银行	Uluslararası imar ve kalkınma bankası	خەلقئارا گۇللەندۈرۈش ۋە ئېچىش بانكىسى
国际开发协会	Uluslararası kalkınma birliği (IDA)	خەلقئارا تەرەققىيات جەمئىيىتى
国际金融公司	Uluslararası finansman kurumu (IFC)	خەلقئارا پۇل مۇئامىلىسى شىركىتى
国际货币基金组织	Uluslararası para fonu (IMF)	خەلقئارا پۇل فوندى تەشكىلاتى
国际民用航空组织	Uluslararası sivil havacılık örgütü (ICAO)	خەلقئارا خەلق ئاۋىئاتسىيە تەشكىلاتى

国际电信联盟	Uluslararası telekomünikasyon birliği (ITU)	خەلقئارا تېلېگراف بىرلەشمىسى
世界气象组织	Dünya meteoroloji örgütü	دۇنيا مېتېرولوگىيە تەشكىلاتى (WMO)
政府间海事协商组织	Hükümetlerarası denizcilik danışma örgütü (IMCO)	ھۆكۈمەتلەر ئارا دېڭىز ئىشلىرىنى كېڭىشىش تەشكىلاتى
国际原子能机构	Uluslararası atom enerjisi ajansı	خەلقئارا ئاتوم ئېنېرگىيىسى ئورگىنى
联合国军事司令部	Birleşmiş millketler askeri komutanlığı	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ھەربىي قوماندانلىق ئورنى
联合国紧急部队	Birleşmiş milletler hazir kuvvetleri	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتىنىڭ جەددىي ئىشلار قوشۇنى
联合国安理会常任理事国	Birleşmiş milletler güvenlik konseyinin daimi üyesi	بىرلەشكەن دۆلەتەر تەشكىلاتىنىڭ خەۋپسىزلىك كېڭىشى دائىمىي كومىتېتىگە ئەزا دۆلەتلەر
联合国安理会非常任理事国	Birleşmiş milletler güvenlik konseyinin geçici üyesi	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتىنىڭ خەۋپسىزلىك كېڭىشى دائىمىي كومىتېتىگە ئەزا بولمىغان دۆلەتلەر
表决	Oylamaya koymak	ئاۋازغا قويماق
表决权	Oy kullanma hakki	ئاۋاز بېرىش ھوقۇقى
不投票赞成	Oy kullanmamak, Oylamaya katılmamak	ئاۋاز بەرمەسلىك
常驻代表团	Daimi heyet	دائىمىي ھەيئەت
代表权	Temsil hakkı	ۋەكىللىك ھوقۇقى
定期会议	Dönemsel toplantılar	مۇددەتلىك يىغىنلار
动议	Teklif, önerge	تەكلىپ

多数票	Oy çoğunluğu, oyların çoğu	كۆپ ئاۋاز
法定的席位	kendisine ait olan yer, meşru yer	قانۇنىي ئورۇن
否决	Reddetmek, veto etmek	رەت قىلماق
根本原则	Temel ilkeler	ئاساسىي پرىنسىپلار
过半数	Oy çoğunluğu, oy çokluğu, basit çoğunluk	يېرىمدىن كۆپ ئاۋاز
紧急特别会议	Acil özel toplantı	جىددىي ئالاھىدە يىغىن
绝对多数	Salt çoğunluk	مۇتلەق كۆپ سان
决议案提案	(öneriler) karar tasarısı	قارار لايىھىسى
联合国创始国人之一	B.M.in kurucu üyesi, Birleşmiş milletlerin ilk üyelerinden biri	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتىنى قۇرغۇچىلاردىن بىرى
联合国大会本届主席	B.M. genel kurulun bu dönem başkanı	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتىنىڭ نۆۋەتتىكى رەئىسى
联合国海洋法会议	B.M. deniz hukuku konferansı	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى دېڭىز-ئوكيان قانۇنى يىغىنى
联合国人类住区会议	B. M. toplumsal yerleşme konferansı	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئولتۇراق رايون يىغىنى
联合国世界人口会议	B. M. dünya nüfus konferansı	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى دۇنيا نوپۇسى يىغىنى
联合国人口活动基金会	B. M. nüfus faaliyetleri fonu	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى نوپۇس ھەرىكەتلىرى فوندى

联合国停火监督组织	B. M. ateşkes denetleme örgütü	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئۈرۈش توختىتىش ۋە كۆزىتىش تەشكىلاتى
世界粮食会议	Dünya gıda konferansı	دۇنيا ئاشلىق يىغىنى
联合国宪章(条款)	Birleşmiş milletler anayasası (maddii; paragraf)	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئاساسىي قانۇنى
国际妇女年会	Uluslararası kadın yılı konferansı	خەلقئارا ئاياللار يىلى يىغىنى
全权证书	Yetki belgeleri	تولۇق ھوقۇقلۇق گۇۋاھنامىسى
特别会议	Özel oturum	پەۋقۇلئاددە يىغىن
提案人	Teklif sahibi	تەكلىپ بەرگۈچى
停会	Toplantıya talik vermek	يىغىننى كېچىكتۈرمەك
小组委员会	Alt komite	گۇرۇپپا كومىتېتى
修正案	Değişiklik önerisi	تۈزۈلگەن لايىھە
延会	Toplantıyı başka güne bırakmak; Toplantıya ara vermek	يىغىن ۋاقتىنى ئارقىغا سۈرۈش
议事规则	Usul hükümleri	مۇھاكىمە قائىدىلىرى
会议议程	Toplantı gündemi	يىغىننىڭ كۈن تەرتىپى
临时议程	Geçici gündem	ۋاقىتلىق كۈن تەرتىپ

中国主要节日

Çinin başlıca bayramları

جۇڭگونىڭ مۇھىم بايراملىرى

元旦	Yılbaşı	يېڭى يىل بايرىمى

国际劳动妇女节（三八节）	Uluslararası emekçi kadınlar günü（8. mart）	8-مارت خەلقئارا ئاياللار بايرىمى
国际劳动节（五一）	Uluslararası emekçiler günü（bir mayis）	خەلقئارا ئەمگەكچىلەر بايرىمى（بىرىنچى ماي）
中国青年节（五月四号）	Çin gençlik günü（mayis）	جۇڭگو ياشلار بايرىمى（تۆتىنچى ماي）
国际儿童节（六一）	Uluslararası çocuk günü（bir haziran）	خەلقئارا بالىلار بايرىمى（بىرىنچى ئىيۇن）
中国共产党成立纪念日（七一）	Çin Komünist partisinin kuruluş yıldönümü（bir temuz）	جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى قۇرۇلغانلىقىنى خاتىرلەش كۈنى（بىرىنچى ئىيۇل）
中国人民解放军建军节（八一）	Çin halk kurtuluş ordusunun kuruluş yıldönümü（bir agustos）	جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى قۇرۇلۇش بايرىمى（بىرىنچى ئاۋغۇست）
国庆节（十月一号）	Çin milli bayramı（bir ekim）	دۆلەت بايرىمى（بىرىنچى ئۆكتەبىر）
春节（农历正月初一）	Ilk bahar bayramı（Çin ay takvimine göre bir ocak günü）	باھار بايرىمى（چاغان）
元宵节，灯节	Fener bayramı（Çin ay takvimine göre on beş ocak günü）	يۈەنشياۋ بايرىمى، پانۇس بايرىمى
端午节（农历五月初五）	Ejderha gemisi bayramı（Çin ay takvimine göre beş mayis günü）	تاغزۇغزا چاغنى（قەمەرىيە كالېندارى بويىچە بەشىنچى ماي）

中秋节(农历八月十五)	Ay bayramı; son bahar (güz) (Çin ay takvimine göre on beş ağustos günü)	تاۋۇز چاغىنى (قەمەرىيە كالېندارى بويىچە 15-ئاۋغۇست)

我国行政区域

Çinin idare bölgeleri ve kentleri

جۇڭگونىڭ مەمۇرىي رايون ۋە شەھەرلەرگە بۆلۈنۈشى

直辖市	Merkeze bağlı şehirler	مەركەزكە بېۋاستە قاراشلىق شەھەرلەر
北京	Pekin Beycin	بېيجىڭ
上海	Şanghay	شاڭخەي
天津	Tiencin	تيەنجىن
省及省会	Eyaletler ve eyalet merkezleri	ئۆلكىلەر ۋە ئۆلكە مەركەزلىرى
安徽	Anhuy	ئەنخۇي
合肥	Hıfey	خېفېي
浙江	Cejiang	جېجاڭ
杭州	Hancou	خاڭجۇ
青海	Çinhay	چىڭخەي
西宁	Şining	شىننىڭ
福建	Fucien	فۇجيەن
福州	Fucou	فۇجۇ
黑龙江	Heylongciang	خېيلوڭجياڭ
哈尔滨	Harbin	خاربىن
河南	Hınan	خېنەن
郑州	Cengcou	جىڭجۇ
河北	Hıbey	خېبېي
石家庄	Şiciacuang	شىجاجۇاڭ
湖南	Hunan	خۇنەن

长沙	Çangşa	چاڭشا
湖北	Hubey	خۇبېي
武汉	Uhan	ۋۇخەن
甘肃	Gansu	گەنسۇ
兰州	Lancou	لەنجۇ
江西	Ciangsi	جاڭشى
南昌	Nençang	نەنچاڭ
江苏	Ciangsu	جاڭسۇ
南京	Nancing	نەنجىڭ
吉林	Cilin	جىلىن
长春	Çangçun	چاڭچۇن
广东	Guangdong (Kanton)	گۇاڭدوڭ
广州	Guangcou	گۇاڭجۇ
贵州	Guycou	گۇيجۇ
贵阳	Guyyang	گۇييانڭ
辽宁	Liaoning	لياۇنىڭ
沈阳	Şinyang	شىنيانڭ
山西	Şenşi	سەنشى
太原	Tay'yuan	تەييۇەن
山东	Şendung	سەندوڭ
济南	Cinan	جىنەن
陕西	Şenşi	شەنشى
西安	Şian	شىئەن
四川	Siçuan	سىچۇەن
成都	Çengdu	چىڭدۇ
台湾	Tayvan	تەيۋەن
台北	Taybey	تەيبېي
云南	Yünnan	يۈننەن
昆明	Kunming	كۇنمىڭ

自治区及首府
Özerk bölgeler ve merkezleri
ئاپتونوم رايون ۋە مەركەزلىرى

内蒙古自治区	Iç Moğolistan özerk bölgesi	ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونى
呼和浩特	Huhhot	كۆكخوت
广西壮族自治区	Guangsi Cuang milliyeti özerk bölgesi	گۇاڭشى جۇاڭزۇ ئاپتونوم رايونى
南宁	Nanning	نەننىڭ
宁夏回族自治区	Ningşia Hui milliyeti özerk bölgesi	نىڭشيا خۇيزۇ ئاپتونوم رايونى
银川	Yinçuan	يىنچۇەن
新疆维吾尔自治区	Sinciang Uygur özerk bölgesi	شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى
乌鲁木齐	Urumçi	ئۈرۈمچى
西藏自治区	Tibet özerk bölgesi	شىزاڭ ئاپتونوم رايونى
拉萨	Lhasa	لاسا

中国历史朝代年代
Çinde Sulaleler Zamanı
جۇڭگو تارىخىدىكى سۇلالىلەر دەۋرى

夏	Şia, takriben milattan önce 21.—16. yüz yıllar	شيا، تەخمىنەن مىلادىدىن بۇرۇنقى 21- ئەسىر- دىن 16-ئەسىرگىچە
商	Şang, aşağı yukarı milattan önce 16.—11— yüz yıllar	شاڭ، تەخمىنەن مىلادىدىن بۇرۇنقى 16- ئەسىر- دىن 11-ئەسىرگىچە

西周	Bati Cou, aşağı yukarı milattan önce 1100—770 —yılları	غەربىي جۇ، تەخمىنەن مىلادىدىن بۇرۇنقى 1100-يىلىدىن 770- يىلىغىچە
东周	Doğu Cou, milattan önce 770 — 221—yılları	شەرقىي جۇ، مىلادىدىن بۇرۇنقى 770-يىلىدىن 221- يىلىغىچە
春秋	ilkbahar ve sonbahar dönemi, milattan önce 772 — 475—yılları	بېغىلىق دەۋرى، مىلادىدىن بۇرۇنقى 772-يىلىدىن 475-يىلىغىچە
战国	Savaşan devletler dönemi, milattan önce 475 — 221—yılları	ئەمىنىيە دەۋرى، مىلادىدىن بۇرۇنقى 475-يىلىدىن 221-يىلىغىچە
秦	Çin, milattan önce 206 — 221—yılları	چىن، مىلادىدىن بۇرۇنقى 206-يىلىدىن 221-يىلىغىچە
西汉	Batı Han, milattan önce 206 — milattan sonra 24 yılları	غەربىي خەن، مىلادىدىن بۇرۇنقى 206-يىلىدىن مىلادى 24-يىلىغىچە
东汉	Doğu Han, milâdi 25 — 220 yılları	شەرقىي خەن، مىلادى 25-يىلىدىن — 220-يىلىغىچە
三国	Üç Kırallık, milâdi220 — 280 yılları	ئۈچ پادىشاھلىق، مىلادى 220 — 280 - يىلىغىچە
魏	Vey, milâdi 220 — 265 yılları	ۋېي، مىلادى 220 — 265-يىلىغىچە
蜀	Şu, milâdi 221 — 263 yılları	شۇ، مىلادى 221 — 263-يىلىغىچە
吴	Vu, milâdi 220 — 280 yılları	ۋۇ، مىلادى 220 — 280-يىلىغىچە
西晋	Batı Cin, milâdi 265 — 316 yılları	غەربىي جىن، مىلادى 265 — 316-يىلىغىچە

东晋	Doğu Cin, milâdi 317 — 420 yılları	شەرقىي جىن، مىلادى 317 — 420-يىلىغىچە
南北朝	Güney ve kuzey hanedanları, milâdi 420 — 589 yılları	جەنۇبىي ۋە شىمالىي سۇلالىلەر، مىلادى 420 — 589-يىلىغىچە
南朝	Güney hanedanları, milâdi 420 — 589 yılları	جەنۇبىي سۇلالىسى، مىلادى 420 — 589-يىلىغىچە
宋	Sung, milâdi 420 — 479 yılları	سۇڭ، مىلادى 420 — 479-يىلىغىچە
齐	Çi, milâdi 479 — 502 yılları	چى، مىلادى 479 — 502-يىلىغىچە
梁	Liang, milâdi 502 — 557 yılları	لياڭ، مىلادى 502 — 557-يىلىغىچە
陈	Çen, milâdi 557 — 589 yılları	چېن، مىلادى 557 — 589-يىلىغىچە
北朝	Kuzey hanedanları, milâdi 386 — 581 yılları	شىمالىي خاندانلار، مىلادى 386 — 581-يىلىغىچە
北魏	Kuzey Vey, milâdi 386 — 534 yılları	شىمالىي ۋېي، مىلادى 386 — 534-يىلىغىچە
东魏	Doğu Vey, milâdi 534 — 550 yılları	شەرقىي ۋېي، مىلادى 534 — 550-يىلىغىچە
西魏	Bati Vey, milâdi 535 — 557 yılları	غەربىي ۋېي، مىلادى 535 — 557-يىلىغىچە
北齐	Kuzey Çi, milâdi 550 — 577 yılları	شىمالىي چى، مىلادى 550 — 577-يىلىغىچە
北周	Kuzey Cou, milâdi 557 — 581 yılları	شىمالىي جۇ، مىلادى 557 — 581-يىلىغىچە
隋	Sui, milâdi 581 — 618 yılları	سۇي، مىلادى 581 — 618-يىلىغىچە
唐	Tang, milâdi 618 — 907 yılları	تاڭ دەۋرى، مىلادى 618 — 907-يىلىغىچە

五代	Beş hanedan, milâdi 907 — 960 yılları	بەش پادىشاھلىق، مىلادى 907 — 960-يىلىغىچە
后梁	Geç Liang, milâdi 907 — 923 yılları	كېيىنكى لياڭ، مىلادى 907 — 923-يىلىغىچە
后唐	Geç Tang, milâdi 923 — 936 yılları	كېيىنكى تاڭ، مىلادى 923 — 936-يىلىغىچە
后晋	Geç Cin, milâdi 936 — 947 yılları	كېيىنكى جىن، مىلادى 936 — 947-يىلىغىچە
后周	Geç Cou, milâdi 951 — 960 yılları	كېيىنكى جۇ، مىلادى 951 — 960-يىلىغىچە
北宋	Kuzey Sung, milâdi 960 — 1127 yılları	شىمالىي سۇڭ، مىلادى 960 — 1127-يىلىغىچە
南宋	Güney Sung, milâdi 1127 — 1279 yılları	جەنۇبىي سۇڭ، مىلادى 1127 — 1279-يىلىغىچە
元	Yuan, milâdi 1279 — 1368 yılları	يۈەن، مىلادى 1279 — 1368-يىلىغىچە
明	Ming, milâdi 1368 — 1644 yılları	مىڭ، مىلادى 1368 — 1644-يىلىغىچە
清	Çing, milâdi 1644 — 1911 yılları	چىڭ، مىلادى 1644 — 1911-يىلىغىچە

旅 行
Seyahat
سایاھەت

中国国际旅行社	Çin uluslararası seyahat servisi	جۇڭگو خەلقئارا سایاھەت ئىدارىسى
预先买票	önceden bilet almak	ئالدىن بىلەت ئالماق
定座	Yer ayırtmak	ئورۇن بېكىتمەك
退票	Bilet parasını geri almak	بىلەت قايتۇرماق

票价	Bilet pahası, yol ücreti	بېلەت باھاسى
售票处	Bilet gişesi	بېلەت سېتىش ئورنى
问讯处	Enformasyon	ئىش سوراش ئورنى
行李	Bagaj	يۈك-تاق
行李过磅处	Bagaj teslim yeri	يۈك-تاق ئۆلچەش ئورنى
行李票	Bagaj makbuzu	يۈك-تاق بېلىتى
免费行李重量限额	Ücretsiz taşınan bagaj	ھەقسىز توشۇلىدىغان يۈك-تاق
超过规定的重量	Fazla ağırlık	نورمىدىن ئارتۇق ئېغىرلىق
超重行李费	Fazla ağırlık ücreti	ئارتۇق يۈك-تاق ھەققى
随身行李	Şahsi yol eşyası	ئۆزى ئېلىپ ماڭىدىغان يۈك-تاق
托运的行李	Kayıtlı bagaj	توشۇشقا ئۆتكۈزۈلىدىغان يۈك-تاق
行李标签	Etiket	يۈك-تاق بەلگىسى
旅行袋	Seyahat çantası	ساياھەتچىلىك سومكىسى
办理入境手续	giriş işlemlerini tamamlamak	چېگرىدىن كىرىش رەسمىيەتىنى ئۆتىمەك
办理出境手续	Çıkış işlemlerini tamamlamak	چېگرىدىن چىقىش رەسمىيەتىنى ئۆتىمەك
海关	Gümrük	تاموژنا
海关手续	Gümrük işlemleri	تاموژنا رەسمىيىتى
结关	Gümrükten geçmek	تاموژنا رەسمىيىتى ئۆتىمەك
报关	Gümrük beyannamesi	تاموژنىغا مەلۇم قىلماق
验关	Gümrük muayenesi, gümrük kontrolü	تاموژنا تەكشۈرۈشى
海关人员	Gümrük memuru	تاموژنا خادىمى
海关检查	Gümrük muayenesi	تاموژنا تەكشۈرۈشى
边防检查站	Sınır savunma kontrol istasyonu	چېگرا مۇداپىئە تەكشۈرۈش پونكتى

外国人检查站	Yabancılar için kontrol noktası	چەت ئەللىكلەرنى تەكشۈرۈش ئورنى
护照	Pasaport	پاسپورت
外交护照	Diplomatik pasaport	دىپلوماتىك پاسپورت
官员护照	Resmi pasaport	ئەمەلدارلىق پاسپورتى
公事护照	Askeri pasaport	ھۆكۈمەت ئىشى پاسپورتى
办理护照手续	Pasaport işlemlerini tamamlamak	پاسپورت رەسمىيىتى ئۆتىمەك
签证	Vize	ۋىزا
入境签证	Giriş vizesi	چېگرىدىن كىرىش ۋىزىسى
出境签证	Çıkış vizesi	چېگرىدىن چىقىش ۋىزىسى
过境签证	Transit vizesi	چېگرىدىن ئۆتۈش ۋىزىسى
办理护照签证手续	Vize almak	ۋىزە ئېلىش رەسمىيىتى ئۆتىمەك
外国人登记表	Yabancılar için kayıt formu	چەت ئەللىكلەرنى تىزىملاش جەدۋىلى
免验证	Serbest geçiş	تەكشۈرمەسلىك ئىجازىتى
海关申报单	Gümrük beyannamesi formu	تاموژنىغا مەلۇم قىلىش جەدۋىلى
入境旅客物品申报单	Gelen yolcular için bagaj beyannamesi	يولۇچىلار ئەشيالىرىنى مەلۇم قىلىش جەدۋىلى
应上税物品	Gümrüğe tabi eşyalar	باج تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك ئەشيالار
免税物品	Gümürüksüz eşyalar	باج تاپشۇرمايدىغان ئەشيالار
自用物品	Özel eşyalar	ئۆزى ئىشلىتىدىغان ئەشيالار
关税	Gümrük resmi	چېگرا بېجى
违禁物品	Kaçak mallar	ئەتكەس مالىلار
没收	El koymak	مۇسادىرە قىلماق
健康证书	Sağlık belgesi	سالامەتلىك گۇۋاھنامىسى
检疫	Karantina muayenesi	كارانتىن قىلماق
检疫站	Karantina bürosu	كارانتىن پونكتى
种豆证书	Aşi belgesi	ۋاكسىنا گۇۋاھنامىسى
过境旅客	Transit yolcusu	چېگرىدىن ئۆتكەن ساياھەتچى

过境手续	Geçiş işlemleri	چېگرىدىن ئۆتۈش رەسمىيىتى
外币登记表	Döviz kayit belgesi	تاشقى پېرىۋوت تىزىملاش جەدۋىلى
文物登记表	Sanat eserleri için kayıt belgesi	ماتېرىيال تىزىملاش جەدۋىلى

参观访问
Gezi Ve Yolculuk
ئېكسكۇرسىيە ۋە زىيارەت

旅行	Tur; kısa seyahat; yolculuk	ساياھەت قىلماق
旅行计划节目	Gezi program	ساياھەت پىلانى پروگراممىسى
观光旅览	Görülecek yerleri gezmek	ساياھەت قىلماق، سەيلە قىلماق
古迹	Tarihi yerler	تارىخىي يادىكارلىقلار
名胜	Ünlü yerler	مەشھۇر جايلار
风景区	Doğal güzellik	مەنزىرە رايونى
展览	Sergi	كۆرگەزمە
展览馆	Sergi salonu pavyon	كۆرگەزمىخانا
展品	Sergilenen eşyalar	كۆرگەزمە بۇيۇملىرى
博物馆	Müze	مۇزېي
文物	Kültürel eşyalar	مەدەنىي يادىكارلىقلار
文学资料	Edebi belgeler	ئەدەبىي ماتېرىياللار
烈士遗物	Şehitlerle ilgili eşyalar	قۇربانلار ئەستىلىكلىرى
讲解员	Rehber	چۈشەندۈرگۈچى
公园	Park	باغچا
假山	Suni tepecik	سۈنئىي تاغ
荷花池	Lotus havuzu	نېلۇپەر كۆلى، سۇ لەيلىسى كۆلى

花坛	Çiçek tarhı	گۈل سۇپىسى
宫	Saray	ساراي
寺庙	Tapınak	ئىبادەتخانا
室,厅	Oda	ئىشخانا، زال
坛	Sunak	مۇنبەر، سۇپا
亭阁	Köşk	راۋاق
角楼	Bekçi kulesi	قاراۋۇل راۋىقى
鼓柚	Davul kulesi	دۇمباق قەلئەسى
钟柚	Saat kulesi	سائەت قەلئەسى
古代钟柚	Çan kulesi	قوڭغۇراق قەلئەسى
庭院	Avlu	قورۇ
院子	Avlu	ھويلا، قورۇ
走廊	Koridor	كارىدور
围墙	Duvar	قورۇق تام
沟壕	Hendek	خەندەك
琉璃瓦	Çini	فارفور كاھىش
梁	Kiriş	لىم
屋檐	Saçak(lar)	سەر قەلەم
朱红木雕	Koyu kırmızı ağaç kısım	توق قىزىل رەڭلىك ياغاچ ئويمىلار
牌柚	Anit kapı	ئابىدە يوپۇقى
台(阶)	Taraça	سۇپا، مۇنبەر
栏杆	Parmaklık	شادا
桥	Köprü	كۆۋرۈك
儿童游戏场	Çocuk bahçesi	بالىلار ئويۇن سورۇنى
穴洞	Mağara	ئۆڭكۇر، غار
佛龛	Içine buda heykeli konan oyuk	بۇت قويۇش ئويۇقى
佛像	Buda heykeli	بۇددا، بۇت
碑刻	Taş yazıt	تاش ئويما
莲花宝盖	Lotus çardağı	سۇ لەيلىسى باركى
云纹	Bulut motifleri	بۇلۇت قاتلىمى
卷草纹	Çiçek motifleri	چېچەك قاتلىمى

参观地、名胜古迹
Seyahat yeri ve ünlü tarihi yerler
ساياھەتچىلىك سورۇنلىرى ۋە مەشھۇر تارىخىي يادىكارلىقلار

北 京
Pekin
بېيجىڭ

天安门广场	Tien — Anmen meydanı	تيەنئەنمىن مەيدانى
金水桥	Altın su köprüsü	ئالتۇن سۇ كۆۋرۈكى
华表	Bulutlu sütun	نەقىشلىك تۇۋرۇك (ئوردا قۇرۇلۇشلىرىنىڭ ئالدىنى زىننەتلەش ئۈچۈن قويۇلغان تاش تۇۋرۇك)
观礼台	Tribün	راۋاق سۇپىسى
人民英雄纪念碑	Halk kahramanlar anıtı	خەلق قەھرىمانلىرى خاتىرە مۇنارى
人民大会堂	Büyük halk toplantı Sarayı	خەلق سارىيى
中国革命博物馆	Çin devrim müzesi	جۇڭگو ئىنقىلابىي مۇزىيى
中国历史博物馆	Çin tarih müzesi	جۇڭگو تارىخىي مۇزىيى
中国人民革命军事博物馆	Çin halk devrimi askeri müzesi	جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى مۇزىيى
北京展览馆	Pekin sergi sarayı	بېيجىڭ كۆرگەزمە سارىيى
全国农业展览馆	Milli tarımsal sergi merkezi	مەملىكەتلىك دېھقانچىلىق كۆرگەزمىخانىسى
民族文化馆	Milliyetler kültür sarayı	مىللەتلەر مەدەنىيەت سارىيى
中国美术馆	Milli güzel sanatlar galerisi	جۇڭگو گۈزەل سەنئەت سارىيى

鲁迅博物馆	Lu Şun müzesi	لۇشۈن مۇزېيى
北京图书馆	Pekin kütüphanesi	پېيجىڭ كۈتۈپخانىسى
北京工人俱乐部	Pekin işçi kulübü	پېيجىڭ ئىشچىلار كۈلۈبى
国际俱乐部	Uluslararası kulüp	خەلقئارا كۈلۈب
故宫博物馆	Saray müzesi	گۇگۇڭ مۇزېيى
午门	Wu — Men öğlen kapısı	ۋۇمىن (مويتۇڭزا) دەرۋازىسى
五凤楠	Beş anka kulesi	بەش ئەنقا قەلئەسى
太和殿	Tay Hı Tien ulu uyum salonu	تەي-خې-تيەن ئۇلۇغ گارمۇنىيە سارىيى
日晷	Güneş saati	قۇياش نۇرى سائىتى (قەدىمكى زاماندا كۈننىڭ سايىسى بىلەن ۋاقىت بەلگىلەيدىغان سايمان)
水漏时计	Su saati	سۇ سائىتى
印宝	Yeşim mühür	زۇمرەت تامغىسى
保和殿	Bao — Hı uyumu koruma salonu	باۋخې سارىيى
乾清宫	Çien Çing Gung — ılâhı saflık sarayı	ئىلاھىي پاكلىق سارىيى
交泰殿	Ciao.Tay Dien birlik salonu	جياۋتەي سارىيى
养性殿	Yang Sin Dien tefekkür salonu	يانشىڭ سارىيى
皇极殿	Huang Çi Dien	خۇاڭ جى سارىيى
宁寿宫	Ning Şou Gung barış ve uzun ömür sarayı	ئۇزۇن ياشاش سارىيى
坤宁宫	Kun Ning Gung dünyasal sükün sarayı	كۈننىڭ سارىيى
长春宫	Çang Çun Gung sonsuz bahar sarayı	چاڭچۈن سارىيى

储秀宫	Çu Şiyu Gung yetkinlik toplama salonu	چۇشيۇ سارىيى
御花园	Has bahçe	خۇسۇسىي باغچا
奉先殿	Fıng Şien Dien atalara tapınma salonu	فېڭ شيەن سارىيى
神武门	Şen Vu Men ilâhı yetenek kapısı	ئىلاھىي قۇدرەت دەرۋازىسى
珍宝馆	Hazine salonu	خەزىنە سارىيى
陶瓷馆	Çömlekçilik ve porselen salonu	ساپال ۋە فارفور قاچىلار سارىيى
青铜馆	Bronz salonu	برونزا سارىيى
钟表馆	Saat salonu	ئۇستەل سائەتخانىسى
明清工艺馆	Ming ve Çing hanedanları el sanatları salonu	مىڭ-چىڭ دەۋرى قول سائەتچى سارىيى
天坛	Cennet tapınağı	تىەنتەن ئىبادەتخانىسى
祈年殿	Çi Nien Dien bol ürün duası salonu	ھوسۇل تىلاۋەتخانىسى
皇穹宇	Has gök kemeri	خان كەمىرى
圜丘坛	Yuvarlak tümsek sunak	يۇمىلاق سۇپا
回音壁	Yankı duvarı	ئەكس سادا تېمى
三音石	Üçlü yankı taşları	ئۈچ ئاۋازلىق تاشلار
颐和馆	Yazlık saray	يىخېيۇەن يازلىق ساراي
昆明湖	Kunming gölü	كۇنمىڭ كۆلى
万寿山	Uzun ömür tepesi	ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈش تۆپىلىكى
德和园	Uyumlu erdem bahçesi	دېخىيۇەن باغچىسى

乐寿堂	Lo Şou Tang — mutluluk ve uzun ömür salonu	ساڭادەتمەنلىك ساراىيى
排云殿	Pay Yün Dien — bulut dağıtma salonu	بۇلۇت تارتىش ساراىيى
佛香阁	Fu Siang Ko buda ıtrı köşkü	بۇددىغا كۆجە يېقىش راۋۇقى
智慧海	Bilgelik denizi tapınağı	ئەقىل دېڭىزى
听鹂馆	Ting Li Guan sarı asma dinleme salonu	تىڭلىگۈەن
长郎	Uzun koridor	كارىدور
谐趣园	Şie Çu Yüan uyumlu ilgi bahçesi	شىچۈيىۈەن
石舫	Mermer gemi	مەرمەر كېمىسى
玉带桥	Yeşim kemer köprüsü	زۇمرەت كەمەر كۆۋرۈكى
十七孔桥	On yedi kemirli köprü	ئون يەتتە كەمەرلىك كۆۋرۈك
龙王庙	Ejder kral tapınağı	ئەجدىھا پادىشاھى ئىبادەتخانىسى
后湖	Arka göl	ئارقا كۆل
中山会园	Sun Yat—Sen parkı	جۇڭشەن باغچىسى
景山公园	Cing Şan parkı	جىڭشەن باغچىسى
北海公园	Bey Hay parkı — (Kuzey denizi parkı)	بېيخەي باغچىسى
五龙亭	Beş ejderha köşkleri	بەش ئەجدىھا پەشتىقى
白塔	Beyaz pagoda	ئاق مۇنار
漪澜堂	Yi lan Tang — ürperen su salonu	يىلەن ساراىيى
万佛柚	On bin buda kulesi	ئون مىڭ بۇت قەلئەسى
九龙壁	Dokuz ejderha duvarı	توققۇز ئەجدىھا توسمىسى
团城	Yuvarlak şehir	يۇمىلاق شەھەر

紫竹院公园	Mor bambu parkı	زىجۇيۇەن باغچىسى
陶然亭公园	Tao Ran Ting parkı	تاۋرەنتىڭ باغچىسى
玉渊潭公园	Yü Yüan Tan parkı (derin yeşım havuzu parkı)	يۈيىۇەن تەن باغچىسى
香山公园	Şiang Şan ıtır tepe parkı	شيانشەن باغچىسى
半山亭	Yarı yol köşkü	يېرىم يول پەشتىقى
鬼见愁	Şeytan çatlatan tepesi	شەيتاننى خاپا قىلىش سۇپەسى
玉华山庄	Yeşim çiçek konağı	يۈيخۇا تېغى كەنتى
芙蓉馆	Lotus salonu	نېلۇپەر سارىيى
琉璃塔	Çinili pagoda	شۇلى مۇنارى
卧佛寺	Uyuyan buda tapınağı	ئۇيقۇدا ياتقان بۇددا ئىبادەتخانىسى
碧云寺	Gökçe bulut tapınağı	بىيۇن ئىبادەتخانىسى
罗汉堂	Arhatlar salonu	ئارخاتلار سارىيى
孙中山纪念堂	Sun Yat Sen anıt salonu	سۇن جۇڭسەن خاتىرە سارىيى
玉泉山	Yeşim çeşme tepesi	يۈيچۈەن تېغى
西山八大处	Şi Şan Ba Da Çu— (batı tepelerinin sekiz büyük temaşa yeri)	شىشەن سەككىز چوڭ سەيلىگاھى
长安寺	Çang An Şi sürekli huzur tapınağı	چاڭئەن ئىبادەتخانىسى
灵光寺	Ling Kuan Şi kutsal ışık tapınağı	مۇقەددەس نۇر ئىبادەتخانىسى
三山庵	San Şan An üç dağ manastırı	ئۈچ تاغ موناستىرى
大悲寺	Da Pei Şi büyük merhamet tapınağı	ئاۋالوكىتا بۇددا ئىبادەتخانىسى
龙王堂	Lung Wang Tang ejder kral salonu	ئەجدىھا پادىشاھى سارىيى

香界寺	Şiang Cie tapınağı	شاڭجيه ئىبادەتخانىسى
珠宝洞	Pao Çu Tung değerli inci mağarası	ئونچە-مەرۋايىت غارى
秘魔崖	Mi Mo Ya gizemli şeytan kayası	سىرلىق شەيتان ياری
长城	Büyük Çin Seddi	سەددىچىن سېپىلى
八达岭	Ba Da Ling tepesi	باداللىن
居庸关	Çu Yung Guan geçidi	جۈيىيۇەنگۇەن
云台	Bulut taraçası	بۇلۇت پەشتىقى
城墙垛	Mazgal	قەلئە، پوتەي
峰火台	Sur	قەلئە سېپىلى
青龙桥	Yeşil ejderha köprüsü	يېشىل ئەجدىها كۆۋرۈكى
樱桃沟	Kiraz deresi	گىلاس جىلغىسى
十三陵	Ming mezarları	شىسەنلىڭ مازىرى
十三陵水库	Ming mezarları göleti	شىسەنلىڭ سۇ ئامبىرى
长陵	Çang Ling	چاڭلىڭ
定陵博物馆	Ding Ling müzesi	دىڭلىڭ مۇزېيى
地下宫殿	Yeraltı sarayı	يەر ئاستى سارىيى
陵寝	Yeraltı mezarı	يەر ئاستى مازىرى
芦沟桥	Lugouçiao köprüsü—(Markopolo köprüsü)	لۇگۇچياۋ كۆۋرۈكى (ماركو-پولو كۆۋرۈكى)
北京天文馆	Pekin yıldızlığı	بېيجىڭ ئاستىرونومىيە سارىيى
天象厅	Ilâhî olaylar salonu	ئىلاھىي ھادىسىلەر سارىيى
自然博物馆	Doğa tarihi müzesi	تەبىئەت مۇزېيى
北京动物园	Pekin hayvanat bahçesi	بېيجىڭ ھايۋاناتلار باغچىسى
龙骨山	Ejderha kemiği tepesi	ئەجدىها سۆڭىكى تۆپىلىكى (دۆڭلىكى)
类人猿	Insansılar	ئادەمسىمان مايمۇن
猿人	Maymun adam	مايمۇنسىمان ئادەم
山顶洞人	Üst mağara adamı	ئۈستۈن غار ئادىمى
兰田人	Lantian adamı	لەنتيەن ئادىمى

旧石器时代	Yontma taş çağı	قەدىمىي تاش دەۋرى
中石器时代	Orta taşçağı	ئوتتۇرا تاش دەۋرى
新石器时代	Cilälı taş çağı	يېڭى تاش دەۋرى
青铜时代	Tunç çağı	مىس دەۋرى
铁器时代	Demir çağı	تۆمۈر دەۋرى
民族社会	Klan toplumu	مىللەتلەر جەمئىيىتى
部落社会	Kabile toplumu	ئىرقلار جەمئىيىتى
原始公社	Ilkel komün	باشلانغۇچ كوممۇناسى
母权制	Ana erki	ئانىلىق تۈزۈمى
父权制	Baba erki	ئاتىلىق تۈزۈمى
首都体育馆	Başkent spor sarayı	پايتەخت تەنتەربىيە ساربيى
北京人民体育馆	Pekin işçi spor sarayı	بېيجىڭ خەلق تەنتەربىيە ساربيى
北京工人体育馆	Pekin işçi stadyumu	بېيجىڭ ئىشچىلار تەنھەربكەت ساربيى
北京体育馆	Pekin stadyumu	بېيجىڭ تەنتەربىيە ساربيى
什刹海游泳池	Şi Sa Hai yüzme havuzu	شىشاخەي سۇ ئۈزۈش كۆلى

延 安
Yanan
يەن ئەن

杨家岭	Yang—Cialing	يالك جيالىك
枣园	Çiğde bağçesi	جىگدە باغچىسى
王家评	Vang—Ciaping	ۋالك جياپىك
南泥湾	Nan Nivan	نەننىۋەن
宝塔山	Pagodo tepesi	باۋتا تۆپىلىكى
延河	Yen nehri	يەنخې دەرياسى
凤凰山	Anka tepesi	ئەنقا تېغى
清凉山	Serin tepe	چىڭلياك تۆپىلىكى

韶 山
Şaoşan
شاۇشەن

韶山	Şaoşan	شاۇشەن
毛主席旧居	Başkan Maonun eski ikâmetgâhı	ماۋجۇشىنىڭ كونا قارارگاھى
毛主席旧居陈列馆	Başkan Maonun eski ikametgâhına bağlı sergi salonu	ماۋجۇشىنىڭ كونا قارارگاھى

上 海
Şanghay
شاڭخەي

中共第一次代表大会会地	Ç. K. P. birinç milli kongresinin toplandığı yer	جۇڭگو كومپارتىيىسى بىرىنچى قېتىملىق مەملىكەتلىك قۇرۇلتىيى ئېچىلغان يەر
上海工业展览会	Şanghay sanayı sarayı	شاڭخەي سانائەت كۆرگەزمەسى
上海工人文化官	Şanghay işçi kültür sarayı	شاڭخەي ئىشچىلار مەدەنىيەت ساربيى
上海青年宫	Şanghay gençlik sarayı	شاڭخەي ياشلار ساربيى
上海少年宫	Şanghay çocuk sarayı	شاڭخەي بالىلار ساربيى
鲁迅纪念宫	Luşün anma salonu	لۇشۈن خاتىرە ساربيى
孙中山先生故居	Dr. Sun — yats' enin eski ikametgahı	سۇنجۇڭسەن ئەپەندى قارارگاھى
上海博物馆	Şanghay müzesi	شاڭخەي مۇزېيى

上海图书馆	Şanghay kütüphanesi	شاڭخەي كۈتۈپخانىسى
人民广场	Halk meydanı	خەلق مەيدانى
人民公园	Halk parkı	خەلق باغچىسى
文化广场	kültür meydanı	مەدەنىيەت مەيدانى
外滩	Kordon	ۋەيتەن
国际海员俱乐部	Uluslararası denizciler kulübü	خەلقئارا دېڭىزچىلار كۇلۇبى
第一百货店	Birinci büyük mağaza	بىرىنچى چوڭ ماگىزىن

南京
Nanking
نەنجىڭ

南京长江大桥	Nanking Yangçe köprüsü	نەنجىڭ چاڭجياڭ كۆۋرۈكى
中山陵	Dr.Sun—Yat—Sen'in anıt kabri	جۇڭشەن قەبرىسى
玄武湖	Şüan—Vu gölü	شۈەنۋۇ كۆلى
雨花台	Yu — Hua — Tay çiçek yağmuru sekisi	يۈيخۇا سۇپىسى
烈士纪念碑	Devrimci şehitler anıtı	ئىنقىلابىي قۇربانلار خاتىرە مۇنارى
明孝陵(朱元璋墓)	Imparator Çu — Yuan — Çang'ın mezarı	مىڭجى قەبرىستانلىقى
紫金山天文台	Erguvan tepe rasathanesi	زىجىنشەن رەسەتخانىسى

现成服装	Hazir giyim Konfeksiyon	تەييار كىيىم
男服	Erkek giyimi	ئەرچە كىيىم
女服	Kadın giyimi	ئايالچە كىيىم
内衣裤	Iç çamaşırı	ئىچ كىيىم
五金电料	Hırdavat ve elektrikli aletler	مېتال ۋە ئېلېكتر ئەسۋابلىرى
体育用品	Spor malzemesi	تەنھەرىكەت لازىمەتلىكلىرى
零星小物	Öte beri	پارچە-پۇرات نەرسىلەر
北京特产	Pekine özgü mamüller	بېيجىڭ يەرلىك مەھسۇلاتلىرى
特种工艺	El sanatları	ئالاھىدە سانائەت بۇيۇملىرى
一套服装	Takım elbise	بىر قۇر كىيىم
上衣	Ceket	چاپان
裤子	Pantolon	ئىشتان، شالۋار، بۇرۇلكا
棉袄	Pamuk dolgulu ceket	پاختىلىق چاپان
棉大衣	Pamuk dolgulu palto	ئەستەرلىك پەلتو
工作服	Iş tulumu	ئىش كىيىمى
皮猴	Parka	مانېۋىر كىيىمى
风帽	Kapüşon	شامال بوركى
套头毛衣	Kazak	ساپما پوپايكا
(毛衣)高领	Balıkçı yaka	تىك ياقىلىق پوپايكا
毛衣	Yünlü kazak	پوپايكا
运动衫	Kazak	تەنھەرىكەت كىيىمى
毛背心	Yün yelek Süveter	يۇڭ مايكا
羊毛衫	Hırka	يۇڭ كوڭلەك
汗衫	Fanila ceket	ئىچ كوڭلەك، رۇباشكا
西服背心	Yelek	كاستۇم جىلىتكىسى
男短裤	Kısa pantolon Şort	ئەرەنچە كالتە ئىشتان
男衬衫	Gömlek	ئەرەنچە كوڭلەك
女衬衫	Kadın gömleği	ئايالچە كوڭلەك
男便服	Spor ceket ve Pantolon	ئادەتتىكى ئەرەنچە كىيىم

常服(上班穿用)	Günlük takım elbise	ئۆچىلىك كىيىم
女式常服	Tayyör	ئايالچە ئۆچىلىك كىيىم
女礼服	Gece elbise (kadınlar için)	ئايالچە ئۇخلاش كىيىمى
大衣	Palto	پەلتو
夹大衣	Pardösü	يالاڭ پەلتو، پلاش
男皮大衣	Uzun kürk palto	ئەرەنچە جۇۋا
女皮大衣	Kürk manto kürk	ئايالچە جۇۋا
皮帽	Kürk şapka	خۇرۇم شەپكە
领结	Papyon	بانتىك، كېپىنەك گالستۇك
领带	Boyunbağı	گالستۇك
领带针	Kravat iğnesi	گالستۇك قىسقۇچ
军服	Üniform palto	ھەربىي فورما
裙子	Etek eteklik	يوپكا
浴衣	Bornoz (banyodan sonra giymek için havlu kumaştan yapılmış) Sabahlık (kadınlar için)	مۇنچا كىيىمى
睡衣	Pijama	ئۇخلاش كىيىمى
短斗蓬披肩	Pelerin	قىسقا پەرەنجە
斗蓬披风	Kolsuz manto	پەرەنجە كىيىم
和服	Kimono	ياپونچە كىيىم
丝(尼龙)袜	Ipek (naylon) çorap	ئۇزۇن يىپەك (نىلون) پاي-چاق
短袜	Kısa çorap	قىسقا پايپاق
吊袜带	Çorap askısı	پايپاق ئاسقۇچ
背带	Askı	تاسما باغ، پىدەي
腰带	Kemer	كەمەر، بەلۋاغ
带扣	Toka	توقا
长袜裙	Kombinezon	رۇباشكا
花边	Dantel	چىلتەك، چۇچا
鞋	Ayakkabı	ئاياغ
皮鞋	Deri ayakkabı	خۇرۇم ئاياغ
短靴、高腰靴	Bot	قونچلۇق بەتىنكە

烟雪洞	Yen—Şia (şafak sisi — gurup kızıllığı) mağarası	يەنشيا غارى
南(北)调峰	Güney (kuzey) doruğu	جەنۇب (شىمال) چوققىسى
飞来峰	Uçan doruk	ئۇچقۇر چوققا
灵隐寺	Ling—Yin manastırı	لىڭيىن موناستىرى
净兹寺	Çing—Zi manastırı	چىڭزى موناستىرى
龙井	Ejderha kuyusu	ئەجدىها قۇدۇقى
六和塔	Altı uyum pagodası	لىيۇخې مۇنارى
天竹山	Bambu tepesi	بامبۇك تۆپىلىكى
吴山	Vu tepesi	ۋۇشەن تۆپىلىكى

西安
Şiang
شىئەن

八路军西安办事处纪念馆	Sekizinci yol ordusu Şiang bürosu müzesi	سەككىزىنچى ئارمىيە شىئەن ئىش بېجىرىش ئورنى خاتىرە ساربىيى
陕西省博物馆	Şensi eyalet müzesi	شەنشى ئۆلكىلىك مۇزېيى
半坡博物馆	Banpo müzesi	بەنپو مۇزېيى
碑林	Yazıt ormanı	ئابىدە ئورمىنى
钟柚	Çan kulesi	قوڭغۇراق قەلئەسى
大雁塔	Büyük yaban kazı pagodası	چوڭ ياۋا غاز مۇنارى
小雁塔	Küçük yaban kazı pagodası	كىچىك ياۋا غاز مۇنارى
兴教寺	Şing—Çıao tapınağı	شىڭجاۋ ئىبادەتخانىسى
革命公园	Devrim parkı	ئىنقىلاب باغچىسى
兴庆公园	Şing—Çing parkı	شىڭچىڭ باغچىسى
莲湖公园	Lotus gölü parkı	نىلۇپەر كۆلى باغچىسى
华清池	Hua — Çing kaplıcaları	خۇاچىڭ ئارشىڭى

大 同
Datung
داتونك

云冈石窟	Yüngang mağaraları	يۈنگانك غارى
上华严寺	Yukarı Huayen manastırı	يۇقىرى خۇايەن ئىبادەتخانىسى
下华严寺	Aşağı Huayen manastırı	تۆۋەن خۇايەن ئىبادەتخانىسى
善化寺	Şanhua manastırı	شەنخۇا ئىبادەتخانىسى
九龙壁	Dokuz ejderha duvarı	توققۇز ئەجدىھا سوقمىسى

郑 州
Cengcou
جېڭجۇ

河南省博物馆	Hınan eyalet müzesi	خېنەن ئۆلكىلىك مۇزېيى
二七纪念塔	Yedi şubat anıt kulesi	7-فېۋرال خاتىرە مۇنارى
二七纪念堂	Yedi şubat salonu	7-فېۋرال خاتىرە سارىيى
人民公园	Halk parkı	خەلق باغچىسى
劳动公园	Emek parkı	ئەمگەك باغچىسى

洛 阳
Loyang
لويانك

工人文化宫	Işçi kültür sarayı	ئىشچىلار مەدەنىيەت سارىيى
涧西公园	Çiensi parkı	جيەنشى باغچىسى

龙门洞	Lung — Men mağalararı	لوڭمېن غارى
万佛洞	Onbin buda mağarası	ئون مىڭ بۇددا غارى
莲花洞	Lien—Hua mağarası	لىيەنخۇا غارى
古阳洞	Gu—Yang mağarası	گۇياڭ غارى
龙门二十品	Lung — Men' in 20 seçkin hat yazıtı	لوڭمېن يىگىرمە ئابىدىسى
潜溪寺	Çien Şi tapınağı	چىيەنشى ئىبادەتخانىسى
宾阳中洞	Bin — Yang mağarasının orta kovuğu	بىڭياڭ ئوتتۇرا غارى

武汉
Vuhan
ۋۇخەن

中央农民运动讲习所旧址	Köylü hareketi merkezi enstitüsünün ilk yeri	مەركىزىي دېھقانلار ھەرىكىتى لېكسىيە سۆزلەش ئورۇنىنىڭ قەدىمىي تۇرالغۇسى
二七纪念馆	Yedi şubat salonu	7-فېۋرال خاتىرە سارىيى
二七烈士纪念馆	Yedi şubat grevi şehitleri anıtı	7-فېۋرال ئىنقىلابىي قۇربانلار خاتىرە مۇنارى
防汛纪念碑	1954 seline karşı mücadele anıtı	1954-يىللىق سەلدىن مۇداپىئەلىنىش خاتىرە مۇنارى
武汉展览馆	Vuhan sergi salonu	ۋۇخەن كۆرگەزمىخانىسى
武汉长江大桥	Vuhan Yangçe köprüsü	ۋۇخەن چاڭجياڭ كۆۋرۈكى
东湖	Doğu gölü	دۇڭخۇ كۆلى
九女墩	Dokuz kadın kahraman anıtı	توققۇز ئايال قەھرىمان خاتىرىسى
长天亭	Çangten köşkü	چاڭتيەن راۋىقى

湖心亭	Göl ortası köşkü	كۆل ئوتتۇرىسى راۋاقى
红旗亭	Kızıl bayrak köşkü	قىزىل بايراق راۋاقى
鲁迅广场	Lu—Şün meydanı	لۇشۈن مەيدانى

长沙
Çangsa
چاڭسا

湖南第一师范学院	Hunan birinci eyalet öğretmen okulu	خۇنەن بىرىنچى پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى
清水塘一中	Çing — şui — Tang birinci orta okulu	چىڭشۇيتاڭ بىرىنچى ئوتتۇرا مەكتىپى
共湘区委员会旧址	Ç.K.P.Hunan bölge komitesinın eski merkezi	جۇڭگو كومپارتىيىسى خۇنەن رايونلۇق كومىتېتىنىڭ كونا ئورنى
自修大学旧址	Kendi kendine öğrenim üniversitenin eski yeri	ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ كونا ئورنى
湖南烈士园纪念碑	Hunan şehitler parkı anıtı	خۇنەن ئىنقىلابىي قۇربانلار باغچىسى خاتىرە مۇنارى
湖南省博物馆	Hunan ayelet müzesi	خۇنەن ئۆلكىلىك مۇزېي
雷锋纪念馆	Lei—Feng salonu	لېيفىڭ خاتىرە سارىيى
桔子州	Portakal adası	جۇيزى ئوبلاستى
云麓宫	Yün—Lu sarayı	يۈەنلۇ سارىيى
天心公园	Tien—şin parkı	تيەنشىن باغچىسى
湘江木桥	Şang-Ciang köprüsü	شاڭجياڭ كۆۋرۈكى

桂 林
Guylin
گۇيلىن

芦笛岩	Kaval mağarası	قومۇش نەي غارى
狮林朝霞	Aslan sürüsü ardında batan güneş	شىر توپى ئارقىسىدا پاتقان قۇياش
高峡飞瀑	Yüksek yer çavlanı	ئېگىزدىن چۈشكەن شارقىراتما
云台揽胜	Yer üstünde bulut köşkleri	بۇلۇت ئايۇنىسى
七星岩	Yedi yıldız mağarası	يەتتە يۇلتۇز غارى
雾海云山	Sis denizi ve bulut tepesi	تۇمانلىق بۇلۇت چوققىسى
月牙山	Hilăl tepesi	ھىلال ئاي تۆپىلىكى
月牙柚	Hilăl kulesi	ھىلال ئاي قەلئەسى
花桥	Çiçek köprüsü	گۈل كۆۋرۈكى
月牙岩	Hilăl kayası	ھىلال ئاي ئۆچۈرمى
龙隐洞	Gizli ejder mağarası	سىرلىق ئەجدىھا غارى
叠缘山	Ipek yığını tepesi	يىپەك دۆۋىسى تۆپىلىكى
于越山	Yüyüe tepesi	يۈيىۋ تۆپىلىكى
四望山	Si—Vang tepesi	سۆڭ تۆپىلىكى
仙鸽峰	Turna doruğu	تۇرنا چوققىسى
明月峰	Parlak ay doruğu	پارلاق ئاي چوققىسى
漓江	Liciang nehri	لىجياڭ دەرياسى
峭壁奇渡	Dik yarın altındaki harika gemi	تىك يار ئاستىدىكى مۆجىزە لىك كېمە
青峰倒影	Suya yansıyan yeşil doruklar	سۇغا كۆلەڭگىسى چۈشكەن يېشىل چوققا
兴坪佳镜	Şing—Ping harıkalar diyarı	شىڭپىڭ مۆجىزىلەر يۇرتى
浈波山	Pupo tepesi	پۇپو تۆپىلىكى

还珠洞	Geri verilen inci mağarası	قايتۇرۇلغان ئۇنچە غارى
千佛岩	Bin buda kayası	مىڭ بۇددا غارى
独秀峰	Eşsiz güzellik doruğu	يېگانە گۈزەل چوققا

广 州
Guangcu
گۇاڭجۇ

广州起义烈士陵园	Guangcu ayaklanması şehitlerinin anıt kabri	گۇاڭجۇ قوزغىلىڭى شېھىتلىرى قەبرىستانلىقى
黄花岗七十二烈士墓	72 Huan — Hua — Kang şehidinin anıt kabri	خۇاڭخۇاگاڭدىكى 72 شېھىتنىڭ قەبرىسى
三元里平英团烈士纪念碑	San — yüen — lideki Ping — Ying — Tuan şehitleri anıtı	سەنيۈەنلىدىكى پىڭيىڭتۇەن شېھىتلىرى خاتىرە مۇنارى
鲁迅纪念馆	Lu—Şün salonu	لۇشۈن خاتىرە سارىيى
海珠广场	Hay—Çu meydanı	خەيجۇ مەيدانى
广东省博物馆	Guang—Dung eyalet müzesi	گۇاڭدوڭ ئۆلكىلىك مۇزېي
广州文化公园	Guang—Cou kültür parkı	گۇاڭجۇ مەدەنىيەت باغچىسى
白云山公园	Ak bulut tepesi parkı	بەييۈنشەن باغچىسى
越秀公园	Yüe—şiu parkı	يۈشيۇ باغچىسى
镇海楼	Çen—Hay kulesi	جېنخەي قەلئەسى
广州博物馆	Guang—Cou müzesi	گۇاڭجۇ مۇزېيى
沙门	Şa—Mien	شامىن
流花湖公园	Liu—Hua gölü parkı	لىيۇخۇا كۆلى باغچىسى
广州动物园	Guang — Cou hayvanat bahçesi	گۇاڭجۇ ھايۋاناتلار باغچىسى

广州植物园	Guang—Cou botanik bahçesi	گۇاڭجۇ ئۆسۈملۈكلەر باغچىسى
从化温泉	Sunghua kaplicası	سۇڭخۇا ئارشىڭى
星湖	Yıldız gölü	شىڭخۇ كۆلى
七星岩	Yedi yıldız tepesi	يەتتە يۇلتۇز تۆپلىكى

旅 馆
Otel
مېھمانخانا

宾馆	Konakevi, otel	مېھمانخانا
抽梯	Merdiven	تارتما
过道,走廊	Koridor	كاردىور
外廊	Veranda	بالكون
电梯	Asansör	لىفت
问讯处	Danişma	ئىش سوراش ئورنى
接待室	Resepsiyon	كۈتۈۋېلىش ئىشخانىسى
旅客登记簿	Otel kayıt defteri	مېھمان تىزىملاش دەپتىرى
售报处	Gazete satış yeri	گېزىت سېتىش ئورنى
邮局服务处	Posta servisi	پوچتا مۇلازىمەت ئورنى
小卖部	Dükkăn , mağaza	دۇكان
酒吧间	Bar	قاۋاقخانا
休息厅	Salon	دەم ئېلىش ئۆيى
屋顶花园	Taraça bahçesi	ئۆگزە باغچىسى
台球房(弹子房)	Bilardo odasi	بىلىيارتخانا
餐厅	Restoran, lokanta	رېستوران، ئاشخانا
男浴室	Erkekler tuvaleti	ئەرلەر مۇنچىسى
女浴室	Kadınlar tuvaleti	ئاياللار مۇنچىسى
存衣处	Vestiyer	كىيىم ساقلاش ئورنى
地下室	Bodrum	يەر ئاستى ئۆي، گەمە ئورا
地窖	Mahzen	

杂物室	Süpürge dolabı	ئىسكىلات
房间号码	Oda numarası	ئۆي نومۇرى
房间钥锁	Oda anahtarı	ئۆي ئاچقۇچى
一套房间	Daire	بىر يۈرۈش ئۆي
单人房间	Tek oda	يالغۇز كىشىلىك ئۆي
大门	Esas giriş	دەرۋازا
门厅	Giriş holu	دالان
双人房间	Çift yataklı oda	ئىككى كىشىلىك ئۆي
起居室	Oturma odası	ياتاق ئۆي
长沙发	Sedir	ئۇزۇن سافا
单人沙发	Koltuk	يالغۇز كىشىلىك سافا
藤椅	Hasır iskemle	چىغ ئورۇندۇق
叠椅	Açılır kapanır iskemle	قاتلىما ئورۇندۇق
转椅	Döner iskemle	ئايلانما ئورۇندۇق
摇椅	Salıncaklı koltuk	تەۋرەنمە ئورۇندۇق
凳子	Tabure, Tokmak	تۇز ئورۇندۇق
条凳	Sıra	ئورۇندۇق
茶几	Sehpa	چاي جوزىسى
书桌	Yazı masası	يېزىق ئۈستىلى
书橱	Kitaplık	كىتاب ئىشكاپى
书架	Kitap raf	كىتاب جازىسى
衣橱	Gardırop	كىيىم ئىشكاپى
壁橱	Yerli dolap, gömme dolap	تەكچە، ئويۇق
屏风	Paravana	شىرما، چىملدىق
帽架	Şapkalık	دوپپا جازىسى
小地毯	Kilim	پالاز، شىرداق
大地毯	Halı	گىلەم
单人床	Tek yatak	بىر كىشىلىك كارىۋات
双人床	iki kişilik yatak	ئىككى كىشىلىك كارىۋات
成对床	Çift yatak	قوش كىشىلىك كارىۋات
床架	Karyola	كارىۋات

床头小桌	Başucu masası, komodin	تومپۇچكا
褥子	Şilte, Yatak	كۆرپە
草垫	Saman şilte	سامان كۆرپە، سورۇزا
被子	Yorgan	يوتقان
毯子	Battaniye	ئەدىيال
床单	Çarşaf	كىرلىك
床罩	Yatak örtüsü	كارىۋات ياپقۇچ
毛巾被	Havlu battaniye	لۆڭگە يوتقان
枕头	Yastık	ياستۇق
枕套	Yastık kılıfı	ياستۇق قىپى
席子	Hasır	بورا
垫子	Yastık	ياستۇق، تەكىيە
蚊帐	Çibinlik	پاشىلىق
蚊香	Sivrisinek tütsüsü	پاشا ئىسرىقى
蝇拍	Sineklik	چىۋىن پالىقى
浴室	Banyo	مۇنچا
浴盆	Banyo küveti	ۋاننا
淋浴	Duş	دۇش
冷热自来水龙头	Soğuk — sicak su musluğu	ئىسسىق-سوغۇق سۇ جۇمىكى
喷头莲蓬头	Duş başlığı	سۇ پۈركۈگۈچ
梳妆台	Tuvalet masası	گىرىم ئۈستىلى
镜子	Ayna	ئەينەك
塘瓷洗脸盆	Lavabo	ئىمال داس
毛巾	Havlu	لۆڭگە
厕所	Tuvalet	ھاجەتخانا
手纸	Tuvalet kağıdı	تازىلىق قەغىزى
浴巾	Banyo havlusu	مۇنچا لۆڭگىسى
浴衣	Bornoz	مۇنچا كىيىمى
毛巾架	Havlu askısı	لۆڭگە ئاسقۇسى
海绵	Sünger	بۇلۇت
废纸筐	Çöp sepeti	ئەخلەت سېۋىتى

温度计	Termometre, derece	تېرمومېتىر
阳台	Balkon	بالكون
上下开关窗	Yatay sürme pencere	سۈرمە دېرىزە
百叶窗	Pancur	دېرىزە قانىتى
气窗	Vasistas	كۆزنەك
窗帘	Perde	پەردە
挑花窗帘	Tül perde	داكا پەردە
窗台	Pencere eşiği	دېرىزە تەكچىسى
暖气片	Radyatör	رادىئاتور، پارۋاي
暖气	Kalorifor	پارۋاي
痰盂	Tükürük hokkası	تۈكۈرۈك قاچىسى
烟灰碟	Kül tablosu	كۈلدان
烟具	Sigara takımı	كەيپ سايمانلىرى
电风扇	Vantilatör	توك شامالدۇرغۇچ
吊灯	Avize	ئاسما چىراغ
日光灯	Flüoresan lamba	ئاپتاپسىمان چىراغ
台灯	Masa lambası	ئۈستەل چىرىغى
床头灯	Başucu lambası	تومپۇچكا چىرىغى
壁灯	Aplik	تام چىرىغى
灯罩	Abajur	چىراغ قالپىقى
灯头	Duy	لامپۇچكا پارونى
灯泡	Ampul	لامپۇچكا
罗丝口灯泡	Vidalı ampul	بۇرمىلىق لامپۇچكا
卡口灯泡	Geçme ampul	ئىلمەكلىك لامپۇچكا
磨砂灯泡	Buzlu ampul	توڭلاتقۇ لامپۇچكىسى
电门	Elektrik anahtar	توكلۇق ئىشلك
插头	Fiş	شتېپسىل
电话	Telefon	تېلېفون
衣钩	Konca	ئىلمەك
衣架	Askı	كىيىم ئاسقۇچ
门前的擦鞋擦垫	Paspas	تاپان سۈرتكۈچ
经理	Müdür	مۇدىر
服务员	Kat garsonu; Garson	مۇلازىمەتچى

女服务员	Kadın garson	ئايال مۇلازىمەتچى
租金	Kira	ئىجارە پۇلى
帐单	Hesap	تالون
收据	Makbuz	ھۆججەت

用 餐
Yemekler
تاماقلار

早餐	Kahvaltı	ناشتىلىق، ئەتىگەنلىك تاماق
午餐	Öğle yemeği	چۈشلۈك تاماق
晚餐	Akşam yemeği	كەچلىك تاماق
快餐	Hafif yemek	تېز تاماق
野餐	Piknik	دالا تامىقى
茶会	Çay partisi	ئولتۇرۇش، زىياپەت
茶点	Yiyecek içecek şeyler	ئۈششاق-چۈششەك يېمەكلىك
鸡尾酒会	Kokteyl	كوكتايل ھارىقى
冷餐	Soğuk büfe	سوغۇق يېمەكلىك
宴会	Şölen	زىياپەت
宴会厅	Şölen salonu	زىياپەت زالى، مەرىكى زالى
餐厅	Resturan	رېستوران
饭馆	Lokanta, aşevi	ئاشخانا
快餐厅	Büfe, Hazır yemek bölümü	تېز تاماقخانا
公共食堂	Kantin	ئاممىۋى ئاشخانا
咖啡馆	Kahvehane	قەھۋەخانا
自取饭菜的食堂	Kafeterya	ئىختىيارىي تاماملار ئاشخانىسى
另点菜	Alăkart	ئايرىم قورۇما بۇيرۇش
份饭	Tabldot	ئۇلۇش تامىقى
风味菜	Yerel yemek	يەرلىك قورۇما
面条	Eriste, Makarna	لەغمەن، ئۈگرە
粉丝	Fasulya unu eriştesi	پىنتوزا

米粉	Prinç unu eriştesi	گۈرۈچ ئۇنى
挂面通心粉	Makarna	ئۇكرە، گۈاميەن
炒面	Kızartılmış erişte	چۆپ قورۇمىسى
米饭	Pirinç yemeklik	گۈرۈچ تامىقى، مەھەن
炒饭,抓饭	Pilav	پولۇ، گۈرۈچ ئاش
稀饭	Pirinçlapası	شىلەن
豆浆	Soya sütü	پۇرچاق سۈتى
馒头	Buharda pişmiş ekmek	مەنتو، جىڭموما
花卷	Buharda pişmiş gonca ekmeği	يۇگمە جىڭموما
荷叶饼,烙饼	Bazlama	قازان نېنى، قوتۇرماچ
馅饼	Etli çörek	قىيمىلىق قاتلىما
炒饼	Katmerli bazlama	قاتلىما
烧饼	Susamli çörek	قازان نېنى
油条	Lalanga	پىلتە قۇيماق
油饼	Tava çöreği	پوشكال
包子	Buharda pişmiş içli ekmek	مانتا
饺子	Çin mantısı	جۇڭاڭا
馄饨	Et suyuna antı	چۆچۈرە
元霄	Yüen—Şiao	ئايتوقاچ
八宝饭	Aşure	مېڭلىك يېمەكلىك
杏仁豆腐	Badem tatlısı	ئۆرۈك مېغىزى دۇفۇسى
核桃酪	Tatlı ceviz ezmesi	ياڭاق مېغىزى ئەزمىسى

中餐
Çin yemekleri
جۇڭگوچە تاماملار

冷菜	Soğuk yemek	سوغۇق قورۇما
颊盘	Soğuk mezeler	ئارىلاش سوغۇق قورۇما

白斩鸡	Soya soslu haşlanmış tavuk	پۇرچاق ئارىلاشتۇرۇلغان توخۇ گۆشى قېزىسى
麻辣鸡	Aci soslu tavuk	ئاچچىق-چۆچۈك توخۇ گۆشى
滷鸡杂	Buharlı tavuk ciğeri	دورا-دەرمان سېلىنغان توخۇ جىگىرى
盐水鸭	Tuzlanmış ördek	تۇزلانغان ئۆردەك گۆشى
滷鸭翅膀	Buharlı ördek kanadı	دورا-دەرمان سېلىنغان ئۆردەك قانىتى
松花蛋	Bekletilmiş yumurta	تۇرغۇزۇلغان تۇخۇم
红烧鱼肚	Haşlama balık bağırsağı	مايدا پىشۇرۇلغان بېلىق قورسىقى
香酥鸡	Gevrek tavuk	يۇمشاق توخۇ گۆشى
烤鸭	Fırında Pekin ördeği	بېيجىڭ ئۆردەك كاۋىپى
炸大虾	Karides kızartması	راك كاۋىپى
炒大虾片	Sote karidesi	راك قورۇمىسى
涮羊肉	Kuzu haşlama	داشقاياناق گۆشى
烤羊肉串	Şiş kebabı	شىش كاۋاپ، پاقلان كاۋىپى
烤牛肉	Sığır ızgara	كالا گۆشى كاۋىپى
炒鸽松	Güvercin tava	كەپتەر گۆشى
玉米羹	Tatlı mısır çorbası	قوناق ئۇنى ئۇمىچى
酸辣汤	Ekşili biberli çorba	ئېچىتىلغان ئاچچىق شورپا
豆付汤	Soya kaymağı çorbası	دۇفۇ شورپىسى
蔬菜汤	Sebze çorbası	سەي سۇيى
牛(羊)肉汤	Sığır (koyun) eti çorbası	شورپا (قوي، كالا گۆشىنىڭ)
鸡汤	Tavuk çorbası	توخۇ گۆشى شورپىسى
燕窝汤	Kuşyuvası çorbası	قارلىغاچ ئۇۋىسى شورپىسى
肉片汤	Dilinmiş etli çorba	تىلىم گۆش شورپىسى

西餐
Batı yemekleri
غەربچە تاماملار

西菜	Batı yemekleri	غەربچە تاماملار
什锦小吃	Mezeler (ordövr)	ئارىلاش يېمەكلىكلەر
鸡沙拉	Tavuk salatası	توخۇ گۆشى سالىتى
奶油蘑菇花汤	Kremalı mantar çorbası	قايماقلىق موگۇ شورپىسى
红菜汤	Borç	قىزىل كۆكتات شورپىسى
鸡杂汤	Tavuk ciğeri çorbası	توخۇ جىگىرى شورپىسى
面包	Ekmek	بولكا
黑面包	Siyah ekmek	قارا بولكا
小甜面包	Küçük ekmek	كىچىك بولكا
烤面包	kızartılmış ekmek	قاقلىما بولكا
奶油	Kaymak, krema	قايماق
黄油	Tereyağı	سېرىق ماي
干酪	Peynir	ئىرىمچىك
饼干	Bisküvi	پېچىنە-پىرەنىك
牛肉	Sığır eti	كالا گۆشى
小牛肉	Dana eti	موزاي گۆشى
羊肉	Koyun eti	قوي گۆشى
羊羔肉	Kuzu eti	پاقلان گۆشى
猪肉	Domuz eti	چوشقا گۆشى
肉片	Dilinmiş et	يالپاقلانغان گۆش
肉丝	Kıyılmış et	تىلما گۆش
肉末	Kıyma	قىيما
后臀肉	But	سان گۆشى
排骨	Pirzola	قوۋۇرغا گۆشى
舌	Dil	تىل
肝	Ciğer	جىگەر

腰子	Böbrek	بۆرەك
蹄(猪、羊等)	Paça	پاچاق (چوشقا، قوي قاتارلىقلارنىڭ)
香肠	Sosis	كالباسا، چۇجۇق
家禽	Kümes hayvanları	ئۆي قۇشلىرى
子鸡	Tavuk	چۇجە
鸡脯	Tavuk göğüsü	توخۇ كۆكرىكى
鸡腿	Tavuk bacağı	توخۇ پاچىقى
填鸭	Pekin ördeği	بېيجىڭ ئۆردەك كاۋىپى
鹅	Kaz	غاز
火鸡	Hindi	چۇجە، كۇركە توخۇ
鸽子	Güvercin	كەپتەر
鹿肉	Geyik eti	كېيىك گۆشى
野兔	Tavşan	ياۋا توشقان
野鸡	Sülün	قىرغاۋۇل
野鸭	Yaban ördeği	ياۋا ئۆردەك
松鸡	Orman tavuğu	چىل
大雁	Yaban kazı	ياۋا غاز
鹌鹑	Bildircin	بۆدۈنە

餐具

Sofra takımı

قاچا-قومۇچ

叉	Çatal	ۋىلكا
刀	Bıçak	پىچاق
匙	Kaşık	قوشۇق
汤匙	Çorba kaşığı	شورپا قوشۇقى
茶匙	Tatlı kaşığı	چاي قوشۇقى
切肉刀	Uzun et bıcağı	گۆش پىچىقى
大汤刀	Kepçe	ساپلىق، چۆمۈچ

盆子,盘子	Tabak	تاۋاق، لىگەن، تەخسە
汤盘	Çorba tabağı	شورپا تەخسىسى
带盖汤碗	Çorba kâsesi	تۆۋاقلىق شورپا قاچىسى
小盘子	Küçük tabak	كىچىك تەخسە
面包篮子	Ekmek sepeti	بولكا سېۋىتى
葡萄酒杯	Şarap kadahi, kadeh	ئۈزۈم ھارىقى رومكىسى
啤酒杯	Bira bardağı	پىۋا ئىستاكىنى
筷子	Çubuk	چوكا
饭碗	Pirinç kasesi	قاچا
酒杯(中式)	Şarap fincanı	رومكا
酱油(醋)瓶	Soya sosu (sirke) şişesi	سىركە بوتۇلكىسى
胡椒瓶	Biberlik	قارىمۇچ قۇتىسى
蛋杯	Yumurtalık	تۇخۇم قاچىسى
茶壶	Çaydanlık	چاي چەينىكى
茶杯	Çay fincanı	پىيالە
咖啡壶	Kahve ibriği, Cezve	قەھۋە چەينىكى
(带过滤网)咖啡壶	Süzgeçli kahve ibriği	سۈزگۈچلۈك قەھۋە چەينىكى
过滤网	Süzgeç	سۈزگۈچ
牛奶缸	Süt kabı	سۈت تۇڭى، سۈت قاچىسى
奶油缸	Krema kabı	قايماق قاچىسى
糖缸	Şekerlik	شېكەر قۇتىسى
糖夹	Şeker maşası	قەنت قىسقۇچ
核桃夹	Fındık kıran	ياڭاق چاققۇچ
开塞钻	Mantar burgusu tirbuşon	بۇرغىسىمان ئېغىزلىق ئاچقۇچ
罐头开刀	Konserve açacağı	قۇتا ئاغزىنى ئېچىش ئەسۋابى
牙签	Kürdan	چىش كولىغۇچ
牙签筒	Kürdanlık	چىش كولىغۇچ قۇتىسى
厨房用具	Mutfak âletleri	ئاشخانا جابدۇقلىرى
食物用具存储室	kiler	قاچا-قومۇچ ئىسكىلاتى
电冰箱	Buz dolabı	توڭلاتقۇ

碗橱	Dolap	ئىشكاپ
抽屉	Çekmece	تارتما
案板	Et doğrama kütüğü	ئەمبەل، دۆشە
盘盖	Kase kapağı	تەخسە ئېغىزلىقى
盘架	Tabak rafı	تەخسە جازىسى
擀面杖	Oklava Merdane	نوغۇچ
打蛋器	Yumurta çırpma teli	تۇخۇم چاقۇچ
绞肉机	Kıyma makinası	قىيما ماشىنىسى
磨刀石	Biley taşı	بىلەي
锅	Tava	قازان
煎锅	Tava	تاۋا
炒菜勺	Mablak	ساپلىق
煮锅	Tencere	قازان
蒸锅	Buhar tenceresi	پار قازىنى
砂锅	Güveç	قۇم قازان
压力锅	Düdüklü tencere	دۇدۇكلۇك قازان
铝制品	Alüminyum kapkacak	ئالىيۇمىن بۇيۇملار
筛	Kalbur Elek Süzgüç	ئەلگەك، غەلۋىر
刨子	Rende	رەندە
肉刀(粗切用)	Satır	چەيدو
肉刀(细切用)	Et bicağı	قىڭراق
菜刀	Satır	قىڭراق
托盘	Tepsi	تەخسە
台布	Masa örtüsü	ئۈستەل يوپۇقى
餐巾	Peçete	سالغىتكا (تاماق يېگەندە ئالدىغا قويۇۋالىدىغان ياغلىق)
漏斗	Huni	ۋارونكا
洗菜池	Bulaşık teknesi	كۆكتات يۇيۇش تەڭنىسى
大灶(指用煤气或电)	Mutfak ocağı	ئوچاق
烤箱、烘炉	Fırın	دۇخوپكا، مەش

煤气(电)炉	Havagazı (elektirk) ocağı	گاز ئوچىقى، توك ئوچىقى
煤油炉	Gaz ocağı	كىرسىن ئوچىقى
烤面包架	Ekmek kızartma makinası Tas makinası	بولكا پىشۇرۇش ماشىنىسى
水龙头	Musluk	جۇمەك
水桶	Kova	چېلەك، سوغا
煤箱、煤桶	Kömür kovası	كۆمۈر چېلىكى
通条、火钢	Ocak süngüsü	كۆسەي
火钳	Ocak maşası	لاخشىگىر
煤铲	Kürek	گۈرجەك
灰刷子	Süpürge fırça	چوتكا
簸箕	Faraş	شازا (ئەخلەت ئالىدىغان)
拖把	Paspas Tahta bezi	پول سۈرتكۈچ ئاياغ سۈرتكۈچ
扫帚	Saplı süpürge	سۈپۈرگە
拉圾箱	Çöp tenekesi	ئەخلەت ساندۇقى

饮料
içkiler
ئىچىملىكلەر

红茶	Çay	پەسىل چاي
绿茶	Yeşil çay	يېشىل چاي
浓(淡)茶	Koyu (açık) çay	قېنىق (سۇس) دەملەنگەن چاي
花茶	Yasemin çay	پەسمىن چاي
菊花茶	Krizantem çayı	جۇخارگۈل چېيى
砖茶	Tuğla çay	خىش چاي
龙井茶	Lung—cing çayı	لۇڭجىك چېيى
咖啡	Kahve	قەھۋە

牛奶咖啡	Sütlü kahve	سۈتلۈك قەھۋە
可可	Kakao	كولا
牛奶	Süt	سۈت
酸乳酪	Yoğurt	پىشلاق
脱脂奶	Kaymağı alınmış süt	قايماقسىز سۈت
奶酪	Ekşimek	ئىرىمچىك، پىشلاق
奶粉	Süt tozu	سۈت پاراشوكى
矿泉水	Maden suyu	مىنېرال سۇ
气水苏打水	Gazoz	گازلىق سودا سۇيى
柠檬水	Limonat	لىمون شەربىتى
桔子水	Portakal şerbeti	پورتاكال شەربىتى
果子水	Meyve suyu	مېۋە شەربىتى
冰咖啡	Buzlu kahve	سوغۇق قەھۋە
冰淇淋	Dondurma	ماروژنى
冰棍	Eskimo	بىڭگۇر، چوكا مۇز
烈性酒	Içki	كۈچلۈك ھاراق
葡萄酒	Şarap	ئۈزۈم ھارىقى
甜酒	Tatlı şarap	تاتلىق ھاراق
汽酒	Köpüklü şarap	گازلىق ھاراق
烈性甜酒	Likör	كۈچلۈك تاتلىق ھاراق، مېۋە ئۆلىك ياكى پۈراقلىق قىيام
黄酒（绍兴酒）	Pirinç şarabı (Şaoşing şarabı)	گۈرۈچ ھارىقى، سېرىق ھاراق
白葡萄酒	Beyaz şarap	ئاق ئۈزۈم ھارىقى
红葡萄酒	Kırmızı şarap	قىزىل ئۈزۈم ھارىقى
雪利酒	Beyaz tatlı şarap	ئاق تاتلىق ھاراق
味美思	Vermut	خۇشبۇي ھاراق
罗木酒	Rom	روم ھارىقى
香槟酒	Şampanya	شامپان ھارىقى
茅台	Maotay	موتەي ھارىقى
汾酒	Fenciu	فىنجۇ ھارىقى
大曲	Daçü	داچۈي ھارىقى

威士忌	Viski	ۋىسكى ھارىقى
苏格兰威士忌	Iskoç viskisi	شوتلاندىيە ۋىسكىسى
金酒(松子酒)	Cin cü	جىنجۇ ھارىقى
白兰地	Konyek	براندى ھارىقى
伏特加	Votka	ۋوتكا ھارىقى
五味酒	Punç	ۋۇۋۇپ ھارىقى
鸡尾酒会	Kokteyil	چاي زىياپىتى
啤酒	Bira	پىۋا
生啤酒	Fiçi birasi	خام پىۋا
黑啤酒	Siyah bira	قارا پىۋا
苹果酒	Elma şarabı	ئالما ھارىقى
食盐	Tuz, sofra tuzu	تۇز
糖,白糖	Şeker	شېكەر
白糖粉	Pudra şeker	قۇم شېكەر
红糖	Esmer şeker	قىزىل شېكەر
冰糖	Kristal şeker	ناۋات
砂糖	Toz şeker	قۇم شېكەر
方糖	Kesme şeker	چاقماق قەنت
糖汁	Şurup	شېكەر قىيامى
糖精	Sakarin	ساخارىن
酱油	Soya sosu	جىياگىيۇ
醋	Sırke	ئاچچىقسۇ، سىركە
香油、芝麻油	Susam yağı	كۈنجۈت يېغى، زىغىر يېغى
豆油	Soya yağı	پۇرچاق يېغى
花生油	Yerfıstığı yağı	خۇاسەك يېغى
菜子油	Kolza yağı	قىچا يېغى
棉子油	Pamuk tohumu yağı	كېۋەز يېغى
色拉油	Salat yağı	سالات يېغى
橄榄油	Zeytin yağı	زەيتۇن يېغى
椰子油	Hindistan cevizi yağı	پالما يېغى
猪油	Iç yağ	چوشقا يېغى
人造黄油代黄油	Margarin	سۈنئىي قايماق
花生酱	Yer fıstığı ezmesi	خۇاسەك قىيامى

芝麻酱	Tahin	زىغىر قىيامى
豆瓣酱	Soya ezmesi	سويا پۈرچاق قىيامى
辣椒酱	Kırmızı biber salçası	قىزىلمۇچ قىيامى
西红柿酱	Domates salçası	پەمىدۇر قىيامى
辣酱油	Keskin salça	ئاچچىق جياڭيۇ
虾油	Karides salçası	راك يېغى
香料	Baharat	خۇرۇچ
花椒	Yaban biberi	كاۋاۋۇچمن
胡椒	Kara biber	قارىمۇچ
干辣椒	Kırmızı biber	قۇرۇتۇلغان قىزىلمۇچ
大料	Anason	شاكال بەدىيان
桂皮	Tarçın Çin tarçını kabuğu	دارچىن پوستى
芥末	Hardal	قىچا تالقىنى
蜂蜜	Bal	ھەسەل
桂花	Çin tarçını	گۈيخۇا گۈلى
咖哩	Karı (acılı Hint sosu)	كالى
味精	Monosodyum glüteni	تېتىتقۇ
薄荷	Nane	يالپۇز
香精	Esans	مۇئەتتەر
淀粉	Nişasta	كراخمال
发酵粉	Maya	ئېچىتقۇ
冰镇的	Buzlu	مۇزلىتىلغان، توڭلىتىلغان
干的	Kurutulmuş	قۇرۇتۇلغان
脆的	Gevrek	چۈرۈك
肥的	Yağlı	سېمىز، مايلىق
瘦的	Yağsız	ئورۇق، مايسىز
甜的	Tatlı	تاتلىق
香的	Kokulu; Güzel kokulu; mis kokulu	پۇراقلىق
酸的	Ekşi	چۈچۈك
咸的	Tuzlu	تۇزلۇق
苦的	Acı (kekremsi acı)	ئاچچىق، قىرتاق

辣的	Acı (yakıcı acı biber acısı)	ئاچچىق
加香料的	Baharatlı baharlı biberli	خۇرۇچ سېلىنغان
加佐料的	Baharatlı	خۇرۇچ سېلىنغان
美味的	Lezzetli leziz	تەملىك
无味的	Tatsız	تەمسىز، لاۋزا
味道	Tat lezzet	تەم
味重的	Çok baharatlı	خۇرۇچلۇق
味淡的	Az baharatlı	خۇرۇچى ئاز
味厚的；油腻的	Ağır yağlı	مايلىق
清淡的	Yağsız	مايسىز
新鲜的	Taze	يېڭى، تازا
陈腐的	Bayat	ۋاقتى ئۆتكەن
无味的	Tatsiz yavan	بەتتام، تەمسىز
腌的	Tuzlanmış	تۇزلانغان
适中的	Orta pışmış	ئوتتۇراھال پىشقان
煮的	Haşlama	پىشقان
嫩煮	Haşlanmış	بەك پىشقان
煮成半熟	Az haşlanamış	چالا پىشقان
墩的	Hafif ateşte kaynatılmış	دۇملەنگەن
文火墩的	Ağır kaynatılmış	ئۇزۇن قاينىتىلغان
炒	Sote	قورۇش
烧烤	Izgara izgarada pişmiş	تاۋىدا پىشقان
红烧	Sahanda soya soslu	دۇملەپ پىشۇرۇش
炸煎	Kavurma	قورۇش
炸	Tava tavada kızartılmış	تاۋىدا پىشۇرۇش
烤(肉类)	Fırında	دوخوپكىدا پىشۇرۇش
烤(面包)	Kızartma	پىشۇرۇش (بولكا)
焖	Sahanda	دۇملەش

燻	Füme Tütsülenmiş	سۈرلەش
溢油烤	Yağ sürerek fırında pişirilmış	ياغ سۈرۈپ دوخۇپكىدا پىشۇرۇش
做好了的	Pişmiş	تەييارلانغان، ھازىر بىمەكلىك
半生不熟的	Az pişmiş	چالا پىشقان
熟适的	Iyice pişmiş	ئوبدان پىشقان
烧焦了的	Yanmış	كۆيگەن
切成末的	Kıyılmış kıyma	قىيما
捣烂的	Ezilmiş Ezme	يانجىلغان
磨碎的	Öğütülmüş	ئېزىلگەن
切好的	Dilinmiş	تىلىنغان، كېسىلگەن

购 物

Alış veriş

ئېلىش-بېرىش

买东西	Alış verişe gitmek Çarşıya çıkmak	نەرسە-كېرەك سېتىۋالماق
商业中心区	Çarşı alış veriş yapan merkezi bölge alış veriş merkezi	سودا مەركىزى رايونى
百货商店	Büyük mağaza	تۈرلۈك مالىلار ماگىزىنى
友谊商店	Dostluk mağazası	دوستلۇق ماگىزىنى
儿童用品商店	Cocuk eşyaları dükkânı	بالىلار لازىمەتلىكلىرى ماگىزىنى
工艺美术服务社	El sanatları mağazası	گۈزەل سەنئەت بۇيۇملىرى ماگىزىنى
古玩店	Antika dükkanı	قەدىمىي ئويۇنچۇقلار دۇكىنى
旧货店	Eskici dükkanı	كونا مالىلار دۇكىنى
柜台	Tezgâh	پۇكەي
售货橱	Satış tezgâhı	تىجارەت شىرەسى

橱窗	Vitrin	ئىشكاپ دېرىزىسى
玻璃柜台	Camekăn	ئەينەك پۈكەي
货架	Raf	مال تەكچىسى
陈列	Sergi	تىزىش
交款处	Kasa Vezne	كاسسا؛ پۇل تاپشۇرۇش ئورنى
标价签	Fiyat etiketi	باھا كۆرسەتكۈچى
有定价	Sabit fiyatlar	مۇقىم باھا
打折	Indirme tenzilat	باھا تۆۋەنلىتىش
零钱	Bozuk para	پارچە پۇل
留发票	Faturayı saklamak	ھۆججەت قالدۇرماق
包装	Sarmak Paket yapmak	قاچىلىماق، ئورىماق
不收费	Bedava ücretsiz	ھەقسىز، بىكار
送	Adresine teslim etmek, göndermek	يوللىماق
按时	Vaktinde	ئۆز ۋاقتىدا
售空	Yok tükendi	مال يوق، تۈگىدى
盘货	Stok kontrolü	ھېسابىنى تەكشۈرۈش
售货员	Tezgahtar satıcı	پىركازچىك، مال سانتۇچى
女售货员	Bayan satıcı	ئايال پىركازچىك
玻璃器皿部	Cam eşya tezgahı Zücaciye tezgahı Cıncık tezgahı	ئەينەك ئەسۋاب سېتىش ئورنى
男子服饰用品	Tuhafiye	ئەرەنچە لازىمەتلىكلەر
糖果点心部	Şekerci dükkanı	كەمپۇت، پېچىنە-پىرەنىك دۇكىنى
化妆用品	Makyaj malzemesi	گىرىم بۇيۇملىرى
文具	Kırtasiye	يېزىقچىلىق سايمانلىرى
纺织品	Kumaş	توقۇلمىلار
布匹、服装	Döşemelik kumaş	رەخت، كىيىم-كېچەك
刺绣针织手工艺品	Oya ve süsler	كەشتە، ئىلمە توقۇلما بۇيۇملىرى

子统靴	Çizme	ئۇتۇك
棉鞋	Pamuk dolgulu ayakkabı	ئەستەرلىك ئاياغ
布鞋	Bez ayakkabı	خەي
雨鞋	Lastik çizme Galoş	رېزىنكە ئاياغ
套鞋	Şoson lastik	كالاچ
拖鞋	Terlik	ساپما كەش
绣花拖鞋	Işlemeli terlik	كەشتىلىك ساپما كەش
草拖鞋	Hasır terlik	چىغ ساپما كەش
木板鞋	Takunya	ياغاچ ساپما كەش
毡鞋	Keçe ayakkabı	پىيما
皮便鞋	Mokasen	خۇرۇم ئاياغ
球鞋、运动鞋	Sport ayakkabısı	چوڭخەي
鞋底	Taban	ئاياغ چەم
鞋面	Üst	ئاياغ يۈزى
海绵垫	Plastik — sünger ayakkabı içliği	بۇلۇت پېتەك
鞋楦	Ayakkabı kalıbı	ئاياغ قېلىپى
拉链	Fermuar	سېرتما
帽(带沿的)	Şapka	جىيەكلىك بۆك
毡帽	Keçe şapka	كىگىز قالپاق
草帽	Hasır şapka	چىغ قالپاق
便帽	Kasket	شەپكە
皮帽	Kürklü şapka Kalpak	خۇرۇم شەپكە؛ قالپاق
帽顶	Şapka tepesi	شەپكە تۆپلىكى
帽带	Kurdela	قالپاق لېنتىسى
帽边	Kenar	قالپاق قاسنىقى
女帽	Başlık	ئاياللار شلەپە
披肩(女)	Şal	شال، رومال
头巾	Baş örtüsü	ياغلىق
围巾	Eşarp boyun atkısı	شارپا
手套	Eldiven	پەلەي
皮里手套	Kürklü eldiven	خۇرۇم پەلەي

无指手套	Torba eldiven	بارماقسىز پەلەي
皮披巾	Kürk kap	تېرە پەرەنجە
皮大衣	Kürk manto	خۇرۇم پەلتو
银狐	Beyaz tilki	ئاق تۈلكە تېرىسى
狐皮	Tilki	تۈلكە تېرىسى
黑狐	Siyah tilki	قارا تۈلكە تېرىسى
水獭皮	kunduz	قوندۇز تېرىسى
灰鼠	Sincap	تىيىن
黄鼠狼皮	Sansar	سۆسەن تېرىسى
貂皮	Vizon	بۈلغۇن تېرىسى
黑貂	Samur	قارا بۈلغۇن
小羊皮	Oğlak Kuzu derisi	كۆرپە، قوزا تېرىسى
豹皮	Pars	قاپلان تېرىسى

日用品
Güncel malzemeler
كۈندەلىك لازىمەتلىكلەر

盥洗用品	Tuvalet eşyaları	تازىلىق بۇيۇملىرى
毛巾	Havlu	يۈز لۆڭگىسى
手帕	Mendil	قول ياغلىق
面盆(瓷砖)	Lavabo	ئومۇۋالنىك
香皂	Tuvalet sabunu	يۈز سوپۇنى
洗发膏(粉)	Şampuan	چاچ يۇيۇش سۇيۇقلۇقى
一块肥皂	Bir kalıp sabun	بىر توقاچ سوپۇن
洗衣皂	Çamaşır sabunu	كىر سوپۇن
肥皂粉	Sabun tozu	سوپۇن پاراشوكى
皂片	Pul sabunu	سوپۇن پاپراقچىسى
药皂	Ilaçlı sabun	دورا سوپۇنى
洗衣粉	Deterjan	سوپۇن پاراشوكى
去污粉	Temizleyici	داغ چىقىرىش پاراشوكى

牙刷	Diş fırcası	چىش چوتكىسى
(一管)牙膏	(bir küp) Diş macunu	(بىر قاپ) چىش پاستىسى
牙粉	Diş tozu	چىش پاراشوكى
梳妆镜	Ayna	گىرىم ئەينىكى
发刷	Saç fırçası	چاچ چوتكىسى
头蜡	Saç vazelini	چاچ مېيى
化妆品	Makyaj malzemesi	گىرىم بۇيۇملىرى
胭脂	Allık	ئەڭلىك
口红唇膏	Dudak boyası, Ruj	لەۋ بوياق
粉	Yüz pudrasi	ئۇپا
粉盆	Pudralık	ئۇپا قۇتىسى
粉扑	pudra ponponu	ئۇپا سۈرمەك
香脂(冷霜)	Yüz kremi	يۈز مېيى
香水	Parfüm koku esans	ئەتىر
香水喷壶	Parfüm püskürgeci	ئەتىر سەپكۈچ
挂衣架	Elbise askısı askı	كىيىم ئاسقۇچ
晒衣绳	Çamaşır ipi	كىر تانىسى
晒衣夹	Mandal	كىيىم قىسقۇچ
热水瓶	Termos	تېرمۇس
瓶盖(暖水瓶)	Kapak Mantar Tıpa	قاپاق، ئاغزلىق
带盖汽水瓶	Sürahi	قاپاقلىق گاز سۇيى تېرمۇسى
旅行水壶	Matara	سۇدان
饭盒	Yemek kutusu	تاماق قۇتىسى
食篮,提饭盒	Sefertası	قەۋەتلىك تاماق قاچىسى
线	Iplik	يىپ
针	Iğne	يىگنە
纽扣	Düğme	توگمە
手电筒	El feneri	قول چىرىغى، پروژېكتور
灯泡	Ampul elektrik ampul	لامپۇچكا
电池	Pil	باتارېيە
锁	Kilit	قۇلۇپ

手表	Kol saatı	قول سائتى
表带	Kol saati kayışı	سائەت بېغى
表链	Saat kösteği	سائەت زەنجىرى
钟	Saat	ئۇستەل سائىتى
闹钟	Çalar saat	قوڭغۇراقلىق سائەت
电钟	Elektrikli saat	توك سائىتى
雨伞	Şemsiye	كۆنلۈك
阳伞(女用)	Güneş şemsiyesi	ئايالچە كۆنلۈك
书包	Omuz çantası	كىتاب سومكىسى
背包	Sırt çantası	ئاسما سومكا
手提包	El çantası	قول سومكىسى
公子包	Evrek çantası	خوجىدار سومكىسى
旅行包	Seyahat çantası	ساياھەت بوقچىسى
手提箱	Bavul Valiz	چامادان
大衣箱	Sandık	ساندۇق
放大镜	Büyüteç Pertavsız	چوڭايتىش ئەينەكى
望远镜	Dürbün	دۇربۇن
热水袋	Sıcak su torbası	گرېلكا
烟具	Sigara takımı	مۇشتەك
打火机	Çakmak	چاقماق
电石	Çakmak taşı	چاقماق تېشى

首饰、珠宝
Mücevherat, Mücevher
ئۇنچە-مەرۋايىت ۋە زىننەت بۇيۇملىرى

首饰盒	Mücevher kutusu	زىننەت بۇيۇم قۇتىسى
古玩	Antika, biblo	قەدىمىي زىننەت بۇيۇملىرى
装饰品	Süs eşyası	زىننەت بۇيۇملىرى
戒指	Yüzük	ئۈزۈك
印章戒指	Mühür yüzüğü	تامغىلىق ئۈزۈك

项链	Gerdanlık, kólye	زەنجىر
胸针	Iğne Broş	بۇلاپكا
镯子	Bilezik	بىلەزۈك
表链式手镯	Zincir bilezik	سائەت بېغىسىمان بىلەزۈك
链式手镯	Halkalı bilezik	ھالقىلىق بىلەزۈك
耳环	Küpe	ھالقا
珠子	Boncuk	مارجان، مۇنچاق
饰钮	Yaka düğmesi	زىننەت تۈگمىسى
水饰物	Inci boncuk	كىچىك مۇنچاق
别针	Çengelli iğne	بۇلاپكا
钻石	Elmas	ئالماس
金(银)手饰	Altın (gümüş) mücevherat	ئالتۇن (كۈمۈش) جابدۇقلار
珍珠	Inci	ئۇنچە-مارجان
仿制品	Taklit sahte	تەقلىدىي بۇيۇملار
真的	Hakiki	ھەقىقىي، جىك
假的	Sahte kalp	جا، ساختا

儿童用品及玩具

Çocuk malzemeleri Ve oyuncaklar

بالىلار لازىمەتلىكلىرى ۋە ئويۇنچۇقلار

婴儿床	Çocuk yatağı	بالىلار كارىۋىتى
摇兰	Beşik	بۆشۈك، گۆلەنگۈچ
尿布	Çocuk bezi	سۈيدۈك لاتىسى
奶瓶	Emzikli şişe Biberon	ئېمىزگە شىشىسى
奶瓶头	Şişe emziği	شىشە ئېمىزگىسى
假奶咀	Emik	ئېمىزەك
儿童车	Çocuk arabası	بالىلار ۋېلىسىپىتى
摇马(畅)等	Tahta at (ördek)	ياغاچ ئات، ياغاچ ئۆردەك
跑东踏板车	Tekerlekli kızak	چاقلىق چانا

儿童三轮脚踏车	Üç tekerlekli bisiklet	ئۈچ چاقلىق بالىلار ۋېلىسىپېتى
滑梯,滑板	Kaydırak	سىيرىلغۇچ
秋千	Salıncak	ئىلەڭگۈچ
玩具	Oyuncaklar	ئويۇنچۇق
金属玩具	Madeni oyuncaklar	مېتال ئويۇنچۇقلار
木制玩具	Tahta oyuncaklar	ياغاچ ئويۇنچۇقلار
塑料玩具	plastik oyuncaklar	پلاستىك ئويۇنچۇقلار
纸制玩具	Kağıttan yapılmış oyuncaklar	قەغەز ئويۇنچۇقلار
吹气玩具	Şişme oyuncaklar	پۈۋلەيدىغان ئويۇنچۇقلار
电动式	pilli	توكلۇق
惯性式	Şürtme tipi	ئىنېرتسىيلىك
发条式	Yaylı tip	پەنەرلىك
拖拉式	Çekilen oyuncaklar	سۆرەلمىلىك
小轿车	Otomobil	ئاپتوموبىل
轻便车	Pikap	يېنىك ئاپتوموبىل
工程修理车	Yıkıcı kamyon	قۇرۇلۇش ئاپتوموبىلى
翻斗车	Damperli kamyon	موللاقچى ئاپتوموبىل
敞篷车	(üstü) Açık spor otomobil	ئۈستى ئوچۇق ئاپتوموبىل
赛车	Spor arabasi	مۇسابىقە ئاپتوموبىلى
火箭赛车	Tepkili yarış otomobili	راكېتا شەكىللىك مۇسابىقە ئاپتوموبىلى
石油车	Tanker	ماي ئاپتوموبىلى
吊车卡车	Vinçli kamyon	كرانلىق ئاپتوموبىل
发火手枪(枪)	Kıvılcım tabancası	ئوت قويۇش تاپانچىسى
冲锋枪	Otomatik tüfek	پىلىموت
木柄手枪	Mantarlı tüfek	تۇتقۇچلۇق تاپانچا
喷水手枪	Su tabancası	سۇ چېچىش تاپانچىسى
拍鼓,手鼓	Tef	داپ
摇鼓	Çocuk çıngırağı	تاراقلىغۇچ
积木	Tahta bloklar	ياغاچ ئويۇنچۇق مودېل

算术方木	Sayılı tahta küpler	ياغاچتىن ياسالغان ھېساب مودېلى
英文方木	Harflı tahta küpler	ئىنگلىزچە خەت مودېلى
拼图板	Resimli bilmece	رەسىم توغرىلىغۇچ
叫鸭	Lastik ördek	رېزىنكە ئۆردەك
吹龙	Şişme ejderha	پۈلەپ كۆپتۈرۈلگەن ئەجدىھا
万花筒	Çiçek durbunu	گۈل كۆرسەتكۈچ دۇربۇن
汽球	Balon	شار
游戏棒	Mikado	ئويۇن تايىقى
娃娃	Bebek	قوچاق
玩偶家俱	Oyuncak mobilya	ئويۇنچۇق ئۆي جاھازلىرى
玩偶餐具	Oyuncak sofra takımı	ئويۇنچۇق قاچا-قۇچا
摇马	Tahta at	ياغاچ ئات
纱线小人	Tığ işi bebek	قورچاق
弹子跳棋	Zipzip Bilya	ئويۇنچۇق ساقا
空竹	Uçan makara	ئۇچار غالتەك
铁环	Çember	چەمبەر
弹弓	Sapan	رەگەتكە، سالغا
跳绳	Atlama ipi	سەكرەش ئارغامچىسى

理发

Saç tıraş

چاچ ئالدۇرۇش

(男)理发员	Berber	ساتىراش (ئەر)
(女)理发员	Kadın berberi kuvaför	ساتىراش (ئايال)
做头发(花样)	Saç yaptırmak mizapli yaptırmak	چاچ ياساتماق
换发型	Saç biçimini değiştirmek	چاچ پاسونىنى ئۆزگەرتمەك

染头发	Saçını boyatmak boya yaptırmak	چاچ بویاتماق
电烫头发	Permanat yaptırmak	چاچنی بۇدۇر قىلدۇرماق
留短发	Saçını alagarson kestirmek saçını çok kısa kestirmek	قىسقا چاچ قويماق
前留海	Perçem	ماڭلاي چاچ
留辫子	Saçı örgülü olmak, Örgülü saç	ئۆرۈم چاچ قويماق، ئۆرۈم چاچ
编辫子	Saçlarını örmek	چاچ ئۆرۈمەك
挽髻	(saçını) topuz yapmak topuz	چاچنى توپ شەكىلدە ئۆرۈمەك
解髻	Topuzu çözmek saçını salı vermek	چاچ چۈۋماق
预约理发	Berberden randevu almak	چاچ ئالدۇرۇش
剪短	Saçını kısa kestirmek	چاچ قىسقارتماق
去薄	Üstten bıraz daha aldırmak	يۇپقىلاتماق
留长	Saçını uzatmak Saçını uzun bırakmak	ئۇزۇن چاچ قويماق
剪齐修边	Saçını düzeltmek kenarlarını aldırmak	چاچ ياساتماق
洗发	Saçını yıkatmak Şampuanla yıkatmak	چاچ يۇماق
擦油	Saça yağ sürmek	چاچ مايلىماق
吹风	Saçını kurutmak	چاچ قۇرۇتماق
梳头	Saçını taramak Fırçalamak	چاچ تارىماق
分头	Saçını ayırmak (ortadan, sağdan, soldan)	چاچ ئايرىماق

刮脸	Sakal tıraşı olmak	ساقال چۇشۇرمەك
涂皂沫	Yüzünü sabunlamak	يۈزىنى سوپۇنلىماق
剪须	Sakalını — bıyığını düzeltmek	ساقال-بۇرۇتلىرىنى ياساتماق
剃刀	Ustura	ئۇستىرا
保险剃胡刀	Tıraş makinesi	بىخەتەر ئۇستىرا
刀片	Jilet tıraş bıçağı	بىرىتىۋا
磨剃刀的皮带	Ustura kayışı	قاپ
剃胡刷	Tıraş fırçası	ساقال چوتكىسى
(头发)变白	Kırçıl saç aklaşmak (kırlaşmak)	چاچ ئاقارماق
(头发)变稀	Seyrelmiş saç	شالاڭلاشماق، چۇشمەك
变秃	Kabaklaşan kişi Dazlaklaşan kişi	تاقىر باش
梳子	Tara	تارغاق
发刷	Saç fırçası	چاچ چوتكىسى
发网	Saç filesi	چاچ توری
发夹	Saç tokası	چاچ توقىسى
发油	Saç yağı briyantin Saç toniği	چاچ مېيى
发膏	Merhem pomat	چاچ پاستىسى
吹风机	Saç kurutma makinası	چاچ قۇرۇتقۇچ
卷发夹	Bigudi	چاچ قىسقۇچ، چازا
电推子	Elektrikli saç kesme makinası	توك ئۇستىرا
修指甲	Manikür yaptırmak	تىرناق ياساتماق
指甲剪	Tırnak makası	تىرناق قايچىسى
指甲夹	Kıskaçlı tırnak makası	تىرناق ئالغۇچ
指甲锉	Tırnak törpüsü	تىرناق ئېكىكى
指甲油	Tırnak cilası oje	تىرناق بويىقى

照相
Resim çektirmek
رەسىمگە چۈشمەك

相片	Fotograf, resim	رەسىم، سۈرەت
照相	Resim (fotograf) çekmek	رەسىمگە چۈشمەك، رەسىمگە ئالماق
站(坐蹲)好,准备	Poz vermek, hazır olmak	رۇس تۇرماق، ھازىر بولماق
冲洗	Banyo yapmak	يۇدۇماق، يۇماق
印	Basmak	باسماق
照相馆	Fotografçı, fotograf stüdyosu	رەسىمخانا
摄影术	Fotografçılık	رەسىمچىلىك
全身摄影	Uzun boy resim	پۈتۈن تارتماق
立体摄影	Streofotografi	ستېرېئولۇق تارتماق
相机	Fotograf makinası	فوتو ئاپپارات
方盒式相机	kutu fotograf makinası	تۆت چاسا فوتو ئاپپارات
折合式相机	Kürüklü fotograf makinası	قاتلىما فوتو ئاپپارات
小型相机	Minyatür fotograf makinası	مىكرو فوتو ئاپپارات
照相馆用的相镜	Stüdyo makinası	رەسىمخانىدا ئىشلىتىلىدىغان فوتو ئاپپارات
立体相机	Stereoskopik fotograf makinası	ستېرېئولۇق فوتو ئاپپاراتى
快门	Obtüratör	تېز قاپقاق
焦点平面快门	Odakli obtüratör	فوكۇسلۇق تېز قاپقاق
中心快门(镜中快门)	Objektif obtüratörü	مەركىزىي تېز قاپقاق

快门速度	Enstantane	تېز قاپقاق سۈرئىتى
镜头	Objektif	نىشان
测距器	Telemetre	تېلېمېتىر
自动(测距) 对光	Otomatik telemetre	ئاپتوماتىك تېلېمېتىر
光圈	Diafram	دىئافرام (گۈاڭچۈەن)
焦点	Odak	فوكۇس
闪光灯	Flaş	نۇر چاقنىتقۇچ چىراغ
开关线	Deklanşör	ۋىكلیۇچاتىل سىمى
三角架	Fotograf sehpasi	ئۈچ پۇتلۇق جازا
曝光	Poz	نۇر ئۆتۈش
胶片	Film	رەسىم لېنتىسى
快速片	Duyarlı film	تېز تارتىلىدىغان لېنتا
印相纸	Fotograf kağıdı	رەسىم قەغىزى
冲洗胶卷	Filmi banyo ettirmek	رەسىم يۇدۇرماق
显影机	Banyo	سۈرەت روشەنلەشتۈرۈش ئاپپاراتى
定影剂	Tespit banyosu	سۈرەت تۇراقلاشتۇرغۇچ
底片	Nagatif	نېگاتىپ، دىبەن
印相片	Fotografları karta bastırmak fotograf basmak	رەسىم قەغىزى
放大	Büyültmek	چوڭايتماق
放大机	Agrandisör	رەسىم چاڭايتىش ئاپپاراتى
上光机	Parlatma makinası	نۇر بېرىش ئاپپاراتى
曝光不足	Az ışık almış	نۇر يېتىشمىگەن
曝光过度	Fazla ışık almış	نۇرى كۆپ بولۇپ كەتكەن
背景	Arka plan	ئارقا كۆرۈنۈش
前景	Ön plan	ئالدىنقى كۆرۈنۈش
照相簿	Fotograf albümü	رەسىم ئالبومى
暗室	Karanlık oda	قاراڭغۇ ئۆي، رەسىم يۇيۇش ئۆيى

邮 电

Posta—telgraf

پوچتا-تېلېگراف

邮政总局	Büyük postane	باش پوچتا ئىدارىسى
邮政局长	Postane müdürü	پوچتا ئىدارە باشلىقى
邮政人员	Postane memuru	پوچتىكەش
邮政分局	Küçük postane	تارماق پوچتىخانا
机场邮局	Hava alanındaki postane	ئايرودروم پوچتىخانىسى
售邮票处	Pul gişesi pul tezgahı	پوچتا ماركىسى سېتىش ئورنى
寄挂号信处	Taahhütlü mektup Tezgahı (gişesi)	زاكاز خەت سېلىش ئورنى
寄包裹处	Paket tezgahı	خالتا سېلىش ئورنى
汇款处	Posta havalesi tezgahı	پۇل ئەۋەتىش ئورنى
订阅报刊处	Gazete ve mecmua abone tezgahı	گېزىت-ژۇرنالغا يېزىلىش ئورنى
打电报处	Telgraf tezgahı	تېلېگراممـا بېرىش ئورنى
问讯处	Danışma	ئىش سوراش ئورنى
邮件	Posta	خەت-خالتا، پوسۇلكا
信件	Mektup	خەت-چەك
寄信	Mektup atmak Mektubu postaya vermek	خەت سالماق، خەت ئەۋەتمەك
送信	Mektup dağıtmak mektubu getirmek	خەت توشۇماق، خەت تارقاتماق
转寄	Yanliş adrese gönderilen mektubun adresini değiştirmek	قايتۇرۇپ ئەۋەتمەك
平信	Normal posta	ئادەتتىكى خەت

航空信	Uçak postası	ئاۋىئاتسىيە خېتى
挂号信	Taahhütlü mektup	زاكاز خەت
双挂号信	İadeli taahhütlü mektup	قوش زاكاز خەت
封口信件	Kapalı mektup	يېپىقتلىك خەت، ئاغزى ئېتىلمىغان خەت
开口信件	Açık mektup	ئاغزى ئوچۇق خەت
私人信件	Özel yazışma Özel mektup	خۇسۇسىي خەت-چەك
商业信件	Ticari mektup iş yazışması iş mektubu	سودا ئالاقە خېتى
公事信件	Resmi yazışma	ھۆكۈمەت خېتى، ئالاقە
保险信	Sigortalı mektup	سۇغۇرتىلىق خەت
密件	Gizli	مەخپىي ھۆججەت
绝密件	Çok gizli	قەتئىي مەخپىي ھۆججەت
亲启密件	Özel ve gizli	مەخسۇس مەخپىي ھۆججەت
发信人	Gönderen	خەت سالغۇچى
收信人	Alıcı	خەت تاپشۇرۇپ ئالغۇچى
地址	Adres	ئادرېس
本城	Şehir	تۇرۇشلۇق شەھەر
外城	Şehir dışı	باشقا شەھەر
无法投递时请退回原主	Yerine ulaşmazsa gönderene iade	ئېنىقسىزلىق تۇپەيلىدىن ئىگىسىگە قايتۇرۇش
内有照片	Fotograf ilişiktedir	ئىچىدە رەسىم بار
印刷品	Matbu	باسما ماتېرىيال
明信片	Kart postal	ئاتكرىتكا
风影明信片，美术明信片	Resimli kartpostal	مەنزىرىلىك ئاتكرىتكا
邮筒	Posta	خەت سانـدۇقـى، پوچتا سانـدۇقى
航空邮寄	Uçakla	ئاۋىئاتسىيە ئارقىلىق يوللاماق

航空邮筒	Hava mektubu	ئاۋىئاتسىيە يوللانمىلىرى ساندۇقى
刷胶的信封口	Zamklı zarf	شىلمىلىق كونۋېرت
邮政信箱	Posta kutusu	پوچتا خەت ساندۇقى
无法投递的信件	Sahibi bulunmayıp postanede kalan mektup	يوللاش مۇمكىن بولمىغان خەت
邮戳	Posta damgası	پوچتا تامغىسى
查询凭单	Tahkik belgesi	خەت-چەك سۈرۈشتۈرۈش تالونى
邮资	Posta ücreti	پوچتا ھەققى
挂号费	Kayıt ücreti	زاكاز ھەققى
欠资	Taksa	كەم تۆلەنگەن پوچتا ھەققى
欠资通知单	Taksalı mektup	پوچتا ھەققىنى كەم تۆلىگەنلىك ئۇقتۇرۇش تالونى
邮资免付	Posta ücreti ödenmiş	پوچتا ھەققى تۆلەنمەيدۇ
邮票	Pul	پوچتا ماركىسى
贴邮票	Pul yapıştırmak	ماركا چاپلىماق
纪念邮票	Hatıra pulu	خاتىرە ماركىسى
一套邮票	Bir seri pul Pul serisi	بىر يۈرۈش پوچتا ماركىسى
超重	Fazla ağırlık	ئارتۇق ئېغىرلىق
超重费	Fazla ağırlık ücreti	ئارتۇق ئېغىرلىق ھەققى
经由...	... yoluyla	... ئارقىلىق
请...转交	... eliyle...	... ئارقىلىق ... تېگىدۇ
邮递员	Postacı	پوچتىكەش
封印	Mühürlemek kapamak	پېچەتلىمەك
包裹	Paket	خالتا
包裹间	Paket odası	خالتا قويۇش ئۆيى
包好包裹	Paketlemek	ئورىماق، خالتىغا سالماق
打开包裹	Paketi açmak	خالتىنى ئاچماق
包裹收据	Paket makbuzu	خالتا تاپشۇرۇۋېلىش تالونى
算包裹的磅秤	Terazi	تارازا

保险费	Sigorta ücreti	سۇغۇرتا ھەققى
汇款	Para havalesi	پېرىۋوت قىلىنغان پۇل
汇费	Havale ücreti	پېرىۋوت ھەققى
汇款单	Posta havalesi	پېرىۋوت تالونى
汇款人	Gönderen	پېرىۋوت يوللىغۇچى
收款人	Alıcı	پېرىۋوت ئالغۇچى
汇款收据	Havale alındısı	پېرىۋوت ھۆججىتى
报刊订阅单	Abone formu	گېزىت-ژۇرنال زاكاز تالونى
本地报刊	Yerel gazete ve dergiler	يەرلىك گېزىت-ژۇرناللار
外地报刊	Şehir dışından gelen gazete ve dergiler	سىرتتىن كەلتۈرۈلگەن گېزىت-ژۇرناللار
订阅报刊	Bir gazeteye veya dergiye abone olmak	گېزىت-ژۇرنالغا يېزىلماق
追查丢失邮件	Kayıp mektupları aramak	يىتكەن خەت-خالتىلارنى سۈرۈشتۈرمەك
传真电报	Fototelegram	تېلېئاپتوگراف
无线电传真电报	Foto radyogram	رادىئو تېلېئاپتوگراف
无线电报	Radyo telgraf	رادىئو تېلېگراف
新闻电报	Basın telegrafı	ئاخبارات تېلېگرامى
分送电(同时发给若干单位内容相同的电报)	Birden fazla adrese gönderilen telgraf	ئايرىم-ئايرىم ئەۋەتىلىدىغان تېلېگرامما
国外电报	Yurtdışından gelen telgraf	چەت ئەلدىن كەلگەن تېلېگرامما
打电报	Telgraf göndermek	تېلېگرامما يوللىماق
电报纸	Telgraf formu	تېلېگرامما قەغىزى
电报费	Telgraf ücreti	تېلېگرامما ھەققى
电报费收据	Telgraf makbuzu	تېلېگرامما ھەققى تالونى
电报挂号	Telgraf adresi	تېلېگرامما زاكىزى
收报人姓名住址	Alıcının ismi ve adresi	تېلېگرامما ئالغۇچىنىڭ ئىسمى ۋە ئادرېسى

填写电报纸	Telgraf formunu doldurmak	تېلېگراممىا قەغىزىنى تولدۇرماق
复电费	Cevaplı telgraf ücreti	جاۋاب تېلېگراممىا ھەققى
明码电报	Şifresiz telgraf	ئوچۇق تېلېگراممىا
密码电报	Şifreli telgraf	شىفىرلىق تېلېگراممىا
报务员	Operatör	ئوپېراتور
送电报的人	Telgraf ulağı	تېلېگراممىا توشۇغۇچى
收发报机	Alıcı, verici telgraf düzeni	تېلېگراف ئاپپاراتى
译电	Şifreyi çözmek	تېلېگراممىا تەرجىمە قىلىش
电传打字机	Teleprinter	تېلېپرىنتېر

电 话
Telefon
تېلېفون

公用电话	Umumi telefon	ئاممۇى تېلېفون
公用电话间	Umumi telefon kulübesi	ئاممۇى تېلېفون بوتكىسى
自动(拨号)电话	Otomatik telefon	ئاپتوماتىك تېلېفون
电话机	Telefon cihazı, telefon aygıtı	تېلېفون ئاپپاراتى
听筒	Ahize	تۇرۇپكا
话器	Mikrofon	مىكروفون
墙上电话	Duvar telefonu	ئاسما تېلېفون
桌上电话	Masa telefonu	ئۈستەل تېلېفونى
专用电话	Özel telefon	مەخسۇس سىملىق تېلېفون
专线电话	Özel hat	مەخسۇس تېلېفون
中断线	Ana hat	ئارىلىق لىنىيە سىمى
总机	Merkez telefon santralı	باش ئاپپارات

分机	Iç hat	شۆبە ئاپپارات
交换台	Telefon santralı	تېلېفون ئۇلاش ئاپپاراتى
电话接线员	Telefoncu santral memuru (memuresi)	تېلېفونچى، تېلېفونىست
长途电话	Şehirlerarası, uluslararası telefon konuşması	ئۇزۇن يوللۇق تېلېفون
紧急电话	Acil telefon konuşması	جىددىي تېلېفون
电话号码	Telefon numarası	تېلېفون نومۇرى
中断线号码	Genel numara	ئارىلىق لىنىيە نومۇرى
分机号码	Iç kat numarası	شۆبە ئاپپارات نومۇرى
电话本	Telefon rehberi	تېلېفون دەپتىرى
电话局	Telefon santralı	تېلېفون ئىشلىرى ئىدارىسى
长途电话局	Şehirlerarası santral	ئۇزۇن يوللۇق تېلېفون ئىدارىسى
打电话	Telefon etmek	تېلېفون بەرمەك
给...打电话	(birisine) Telefon etmek telefonla konuşmak	... بىلەن تېلېفوندا سۆزلەشمەك
拨号码	Numarayı çevirmek	نومۇرنى بۇرىماق
占线	Hat meşgul	سىم يولى بىكار ئەمەس
接通	Bağlamak, bağlanmak	تېلېفون ئۇلانماق
打不通	Bağlantı kurulamıyor	تېلېفون ئۇلىنماسلىق
给人留话	Mesaj bırakmak	سۆز قالدۇرماق
请等一等，别挂上，听不清	lütfen, bir dakika bekleyin bağlantı kötü	بىر مىنۇت تەخىر قىلىڭ، قويۇۋەتمەڭ، ئاۋاز ئېنىق ئەمەس
一点声音都听不见	Hat cevap vermiyor	ھېچقانداق ئاۋاز ئاڭلانماسلىق
电话坏了	Telefon bozuk	تېلېفون بۇزۇق

工 业
Sanayi
سانائەت

工业改革	Sanayi reformü	سانائەت ئىسلاھاتى
工业学大庆	Sanayide Daçinden öğrenme	سانائەتتە داچىڭدىن ئۆگىنىش
铁人精神	Demir adamın ruhu	تۆمۈر ئادەم روھى
石油大会战	Petrol için büyük mücadele	نېفىت چوڭ جېڭى
以粮为纲	Çeliği esas halka olarak kavramak	پولاتنى ئاساس قىلىش
同时开举	Aynı anda gelişme	بىللە راۋاجلاندۇرۇش
建立独立的工业体系	Bağımsız sanayi sistemleri geliştirmek	مۇستەقىل سانائەت سىستېمىسى بەرپا قىلىش
比、学、赶、帮	Kendini ileri birimlerle karşılaştırmak, onlardan öğrenmek, onlara yetişip geçmek, bir yandan geri kalan birimlere yardım etmek	ئۆزىنى ئىلغارلار بىلەن سېلىشتۇرماق، ئۇلاردىن ئۆگەنمەك، ئۇلارغا يېتىشىپ ئۆتۈپ كەتمەك ۋە كەينىدە قالغانلارغا ياردەم بەرمەك
先进生产者	Ileri üretim işçisi	ئىلغار ئىشلەپچىقارغۇچى
劳动模范	Örnek işçi	ئەمگەك نەمۇنىچىسى
特等劳模	Birinci sınıf örnek işçi	ئالاھىدە ئەمگەك نەمۇنىچىسى
劳动英雄	Emek kahramanı	ئەمگەك قەھرىمانى
突击手	Öncü işçi	زەربىدار
“三结合”技术革新小组	(yönetici, teknisyen ve işçilerden oluşan) Üçlü teknik yenilik grubu	«ئۈچىنى بىرلەشتۈرۈش» تېخنىك يېڭىلاش گۇرۇپپىسى

苦干加巧干	Yaratıcı bir biçimde sıkı çalışmak	جاپا-مۇشەققەتلىك بىلەن ما-ھىرلىقنى بىرلەشتۈرۈش
现场会议	Olay yerinde toplantı	نەق مەيدان يىغىنى
艰苦奋斗	Sade yaşama ve vargücüyle mücadele etme	جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۈ-رەش قىلماق
自给	Kendi kendine yeterli	ئۆزىنى ئۆزى تەمىنلىمەك
赶超世界先进水平	Ileri dünya düzeyine yetişip geçmek	دۇنيانىڭ ئىلغار سەۋىيىسىگە يەتمەك ۋە ئۇنىڭدىن ئېشىپ كەتمەك
打破常规	Geleneklerde kopmak	كونا قائىدە-تۈزۈملەرنى بۈ-زۈپ تاشلىماق
按比例高速度发展	Orantılı ve hızlı bir biçimde gelişmek	نىسبەت بويىچە يۇقىرى سۈر-ئەت بىلەن ئىلگىرى-لىمەك (تەرەققىي قىلماق)
两个积极性	Iki kaynaklı inisiyatif	ئىككى ئاكتىپلىق
充分利用合理发展	Tam kullanma ve akılcı gelişme	تولۇق پايدىلىنىپ مۇڭاپىق راۋاجلانماق
土洋结合	Modern yöntemlerle yerli yöntemleri birleştirmek	يەرلىك ئۇسۇل بىلەن زامانى-ۋى ئۇسۇلنى بىرلەشتۈر-مەك
土法上马	Yerli yöntemlerin benimsenmesi	يەرلىك ئۇسۇلدا كىرىشمەك
因陋就简	Elde mevcut olan yetersiz varlıklarla idare etmek	ئەسلىدىكى ئاددىي شارائىتقا يارىشا ئىش كۆرمەك
大力开展技术革新	Büyük çapta teknik yenilikler yapmak	زور كۈچ بىلەن تېخنىك يېڭىلىماق
大搞技术革命	Teknik devrimi hızla sürdürmek	كەڭ كۆلەمدە تېخنىك ئىنقىلابى يۈرگۈزمەك
蚂蚁啃骨头	Küçük tezgahlarda koca koca makineler yapmak	چۇمۇلە سۆڭەك غاجىلىغاندەك

社会主义协作	Sosyalist eşgüdüm	سوتسىيالىستىك ھەمكارلىق
以老帮新	Kıdemli işçiler acemilere yardım eder	كونىلار ئارقىلىق يېڭىلارنى يېتەكلەش
以新促老	Genç işçiler yaşlı işçileri teşvik eder	ياشلار چوڭ ياشلىقلارغا تۈرتكە بولۇش
把冲天干劲同严格的科学态度结合起来	Yüksek devrimci ruhu bilimsel bir yaklaşımla birleştirmek	تولۇپ تاشقان غەيرەت ۋە جاسارەت بىلەن قانتىق ئىلمىي پوزىتسىيىنى زىچ بىرلەشتۈرمەك
合理化建议	Rasyonel hale getirme önerisi	ئەقىلگە مۇۋاپىق تەكلىپ
增产节约	Tutumlu olmak ve üretimi artırmak	ئىشلەپچىقىرىشنى ئاشۇرۇپ ئىقتىسادچان بولۇش
提高劳动生产率	Emeğin verimini artırmak	ئەمگەك ئىشلەپچىقىرىش نۈمدارلىقىنى ئۆستۈرۈش
工作效率	Randıman Verim	خىزمەت ئۈنۈمى، ئىش ئۈنۈمى
降低成本	Maliyeti düşürmek	تەننەرخنى چۈشۈرمەك
反对铺张浪费	Savurganlık ve gösterişle mücadele etmek	ئىسراپچىلىققا قارشى تۇرۇش
降低废品率	Kalite kontrolünden geçemeyen mamüllerin oranını düşürmek	ياراملىق مەھسۇلاتلارنى ئازايتىش
积累资金	Sermaye birikimi yapmak	سەرمايە توپلىماق
生产成套设备和提高多种生产的能力	Komple donatım yapmak ve çok yönlü üretim yeteneğini artırmak	پۈتۈن يۇرۇشلۇق ئۈسكۈنە ئىشلەپچىقىرىش ۋە كۆپ خىل مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىش كۈچىنى ئاشۇرۇش

扩大生产能力	Üretim kapasitesini artırmak	ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىنى كېڭەيتمەك
更加合理地使用原材料和其他材料	Ham maddelerden ve diğer malzemeden daha akılcı bir biçimde yararlanmak	خام ۋە باشقا قوشۇمچە ماتېرىيالالاردىن تېخىمۇ مۇۋاپىق پايدىلانماق
简化工序	Çalışma yöntemlerini basitleştirmek	ئىش تەرتىپىنى ئاددىيلاشتۇرماق
严格质量检查制度	Kalite kontrolü kurallarına sıkı sıkıya uymak	سۈپەت تەكشۈرۈش تۈزۈمىگە قاتتىق رىئايە قىلماق
加强新产品的试制工作	Yeni mamülleri için daha fazla deneme üretimi yapmak	يېڭى مەھسۇلاتلارنى سىناق قىلىش خىزمىتىنى كۈچەيتمەك
发挥投资效果	Yatırım verimliliğini artırmak	سەرمايىنىڭ ئۈنۈمىنى ئاشۇرماق
提高利用率	Çalışma oranını artırmak	پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئاشۇرماق
加强薄弱环节	Zayıf halkaları güçlendirmek	ئاجىز ھالقىلارنى كۈچەيتمەك
积累第一手资料	Birinci elden veri toplamak	بىرىنچى قول ماتېرىيال توپلىماق
改革陈旧装置	Modası geçmiş donatımı yenilemek	مودىسى كونارغان ئۈسكۈنىلەرنى يېڭىلىماق
更好地利用地方资源	Yerel doğal kaynaklardan daha çok yararlanmak	يەرلىك بايلىق مەنبەسىدىن تېخىمۇ ياخشى پايدىلانماق
改进技术规程	Teknolojik süreci iyileştirmek	تېخنىك نىزامنى (قائىدىسىنى) ئۆزگەرتمەك
挖掘生产潜力	Üretim potansiyelinden tam olarak yararlanmak	ئىشلەپچىقىرىشنىڭ يوشۇرۇن كۈچلىرىنى قېزىپ چىقارماق
基础工业	Temel sanayiler	ئاساسىي سانائەت

工业基地	Sanayi temeli	سانائەت بازىسى
总体设计	Genel plan	ئومۇمىي لايىھە
基本建设	Temel inşaatı	ئاساسىي قۇرۇلۇش
工程项目	Proje	قۇرۇلۇش تۈرى
产品设计	Mamül tasarımı	مەھسۇلات لايىھىسى
原料消耗	Ham madde tüketimi	خام ماتېرىيال سەرپىياتى
成本	Maliyet	تەننەرخ
试制	Deneme üretimi	سىناپ ئىشلەش
成批生产	Seri üretim	تۈركۈملەپ ئىشلەپچىقىرىش
大批生产	Seri üretim	كۆپ مىقداردا ئىشلەپچىقىرىش
成套设备	Komple donatımı	پۈتۈن يۇرۇشلۇك ئۈسكۈنىلەر
操作方法	Çalışma yöntemi	مەشغۇلات ئۇسۇلى
先进工作方法	Ileri çalışma yöntemi	ئىلغار خەت ئۇسۇلى
技术操作规程	Teknik işlemlerle ilgili yünetmelikler	تېخنىك مەشغۇلات نىزامى
技术资料(数据)	Teknik literatür	تېخنىك ماتېرىياللىرى
工艺	Teknoloji	ھۈنەر-سەنئەت
生活水平	Üretim düzeyi	ئىشلەپچىقىرىش سەۋىيىسى
世界先进水平	Ileri uluslararası standartları	دۇنياۋى ئىلغار سەۋىيە
技术水平	Teknik düzey	تېخنىك سەۋىيىسى
技术管理	Teknik yönetim	تېخنىك باشقۇرۇش
规格	Standartlar	ئۆلچەم
国际规格	Uluslararası standartlar	خەلقئارا ئۆلچەم
定额	Kota	نورما
自动化	Otomasyon	ئاپتوماتىكلاشتۇرۇش
总产量	Toplam üretim	ئومۇمىي مەھسۇلات مىقدارى
超额完成国家计划	Devlet planını fazlasıyla yerine getirmek	دۆلەت پىلانىنى ئاشۇرۇپ ئو-رۇندىماق
国家指标	Devlet kotaları	دۆلەت كۆرسەتكۈچى
原料	Ham maddeler	خام ماتېرىيال

材料	Maddeler malzeme	ماتېرىيال
代用品	Ikame madde	سەپلىمە بۇيۇملار
成品	Mamül mal	تەييار مەھسۇلات
半成品	Yarı mamül mal	يېرىم تەييار مال
加工	İşleme	پىششىقلاش
工时	Çalışma saati	ئىش ۋاقتى
传统产品	Geleneksel ürünler	ئەنئەنىۋى بۇيۇملار
消费品	Tüketim malları	ئىستېمال بۇيۇملىرى
专家治厂	Fabrikayı uzmanların yönetmesi	مۇتەخەسسىسلەر زاۋۇت-فابرد-كىلارنى باشقۇرۇش
爬行主义	Kaplumbağa hızıyla arkadan gelme öğretisi	ئۆمىلەپ مېڭىش مەسلىكى
崇洋非中	Yabancı şeylere tapmak, yerli şeyleri hor görmek	ئەجنەبىيلەرگە چوقۇنۇپ ئۆزىنى كەمسىتمەك
照抄外国	Yabancı mamülleri kopya etmek	چەت ئەللىك نەرسىلىرىنى ئەينەن قوبۇل قىلماق
技术第一	Önce teknik	تېخنىك بىرىنچى
闭门设计	Kapalı kapılar ardında tasarım yapmak	بېكىنىۋېلىپ لايىھە تۈزمەك

重工业
Ağır sanayi
ئېغىر سانائەت

原材料工业	Ham madde sanayisi	خام ماتېرىيال سانائىتى
燃料工业	Yakıt sanayisi	يېقىلغۇ سانائىتى
飞机制造工业	Uçak sanayisi	ئايروپىلان ياساش سانائىتى

采 矿
Maden çıkarma
مەدەن قېزىش

地质勘探	Jeolojik araştırma	گېئولوگىيىلىك چارلاش
查勘、普查	Keşif	چارلىماق، تەكشۈرمەك
矿物	Maden	مەدەن، مىنېرال
矿石	Maden cevheri	رۇدا، مەدەن
煤矿	Kömür madeni	كۆمۈر كانى
岩石	Kaya	تاش، تاغ جىنسى
储存量	Rezervler	زاپاس مىقدارى
层状矿床	Katmanlı tortu	قاتلاملىق لاتقا
富(贫)矿石	Yüksek (düşük) nitelikli cevher	مول (ئاز) رۇدا
人造富矿	Zenginleştirmiş cevher	سۈنئىي كان بايلىقى
开矿	Maden ocağı açmak	كان ئاچماق
采场	Maden ocağı alanı	كان قۇدۇقى مەيدانى
采矿	Madencilik	كان ئاچماق
水力采矿	Hidrolik madencilik	سۇ كۈچى بىلەن كان قېزىش
工作面	Damar yüzü	ئىش يۈزى
矿	Maden ocak	كان
海低矿	Denizaltı madeni	دېڭىز ئاستى كانى
斜井	Eğik kuyu	يانتۇ قۇدۇق
斜井开采矿	Eğimli ocak	يانتۇ قۇدۇقلۇق كان ئېچىش
立井、竖井	Dikey kuyu	تىك قۇدۇق
主井	Ana kuyu	باش قۇدۇق
副井	Yardımcı kuyu	ياردەمچى قۇدۇق
风井	Havalandırma kuyusu	شامال قۇدۇقى
排水井	Pompa kuyusu	سۇ چىقىرىۋېتىش قۇدۇقى

平山同、坑道、平巷	Galeri	يەر ئاستى كان يولى
通风	Havalandırma	شامال ئۆتكۈزۈش
提升	Kaldırma	يۇقىرىغا چىقارماق
采矿方法	Çıkarma yöntemleri	كان ئېچىش ئۇسۇلى
打眼	Lağım deliği delmek	تۆشۈك تەشمەك
爆破	Lağım atmak Infilak	پارتلىماق
炸药	Patlayıcı maddeler	پارتلاتقۇچ دورا
水力开采法	Hidrolik madencilik yöntemi	سۇ كۈچى بىلەن مەدەن قېزىش ئۇسۇلى
开采损失	Işletme kayıpları	كېرەكسىز قېزىلمىلار
使用年限	Ömür (bir makinanın, madenin ömrü)	ئىشلىتىش مۇددىتى
排水	Drenaj	سۇ چىقىرىۋېتىش
井底车场	Kuyu istasyon	قۇدۇق تېگىدىكى هارۋا مەيدانى
顶板管理	Tavan denetimi	(تاختاي) تەرەپ باشقۇرۇش
掘进	Sürüklenme	قېزىپ كىرىش (خادىدا تۆشۈك تېشىش، پارتلىتىش، شامال ئۆتكۈزۈش، ئۇششاق تاشلارنى چىقىرىۋېتىش، تەرەك قويۇش ۋە باشقىلار)
开采率	Çıkarma oranı	قېزىش نىسبىتى
支架	Payanda	تېرەك
金属支柱	Madeni direk	مېتال تېرەك
矿泥	Maden zifti	كان لاتقىسى
照明	Aydınlatma	يورۇتۇش
矿灯	Madenci lambası	كان چىرىغى
挖掘机	Kazma makinası Ekskavatör	ئېكسكاۋاتور، قېزىش ماشىنىسى
水枪喷咀	Hidrolik başlık	سۇ مىلتىقى ئاغزى

动力吊车	Motorlu vinç	ماتورلۇق كران
架空索道	Havai hat	جاھازا بوشلۇق يولى
窄轨铁道	Dar hatlı demir yolu	تار رېلىسلىق تۆمۈر يول
卷扬机	Kaldırma makinesi	يۈك كۆتۈرۈش ماشىنىسى
钻孔机	Delme makinesi	بۇرغا
钻眼机	Sondaj makinesi	بۇرغا
迈步式控掘机	Hareketli keskavatör	ھەرىكەتلىك ئېكسكاۋاتور
自动载机	Vinçli kamyon	كرانلىق ئاپتوموبىل
动力铲	Kepçeli tarak	ھەرىكەتچان گۈرجەك
皮带运输机	Kayışlı taşıyıcı	تاسمىلىق ئۇزىتىش ماشىنىسى
箕斗	Dekovil	تار رېلىس
镐	Matkap ucu	سۇمبە، بۇرغا سۇمبىسى، جوتۇ
风镐	Hava basınçlı kazma	شامال كۈچى بىلەن ھەرىكەتلىنىدىغان سۇمبە
电钻	Elektrikli matkap	توك سۇمبىسى
凿岩机	Taş matkabı	يەل بۇرغىسى
矿车	Dekovil	رېلىس؛ كان ھارۋىسى
电机车	Elektrikli lokomotif	توك پاراۋوزى
电池机车	Bataryalı lokomotif	باتارىيىلىك پاراۋوز
绞车	Ocak vinci	كان كرانى
选矿厂	Cevher işleme tesisi	رۇدا تاللاش زاۋۇتى
磁选厂	Manyetik cevher işleme tesisi	ماگنىت تاللاش زاۋۇتى
烧结厂	Sinter tesisi	كۆيدۈرۈپ قاتۇرۇش زاۋۇتى
选矿	Maden işleme	رۇدا تاللاش
破碎	Parçalama	پارچىلاش
磨碎	Öğütme	يانجىش
粗浮选	Yüzdürerek kabasını ayırma	سۇزۇپ يىرىكىنى ئايرىش
洗选	Yıkayarak cevheri işlemek	يۇيۇپ تاللىماق

筛选	Eleyerek cevheri işlemek	تاسقىماق
磁力选矿法	Manyetik ayırma	ماگنىتلىق رۇدا تاللاش
静电选矿法	Elektrostanik ayırma yöntemi	ئېلېكترستانىك رۇدا تاللاش
多段选矿法	Çok kademeli cevher konsentrasyonu	كۆپ باسقۇچلۇق رۇدا تاللاش

煤 炭
kömür
كۆمۈر

煤炭工业	Kömür sanayisi	كۆمۈر سانائىتى
煤矿	Kömür ocağı kömür madeni	كۆمۈر كان
选煤厂	Kömür ayırma tesisi	كۆمۈر ئايرىش زاۋۇتى
煤藏	Kömür yatakları (rezerevleri)	كۆمۈر زاپىسى
煤田	Kömür havzası	كۆمۈرلۈك
煤层	Kömür damarı	كۆمۈر قاتلىمى
烟煤	Bitümlü kömür yağlı kömür	ئىسلىق كۆمۈر
无烟煤	Antrasit	ئىسسىز كۆمۈر
焦煤	Kokluk kömür	كوكس كۆمۈر
泥煤	Turba	لاتقا كۆمۈر (ئۆسۈملۈك-لەرنىڭ چىرىتىشىدىن ھاسىل بولغان يېقىلغۇ)
块煤	Parça kömür	پارچە كۆمۈر
碎焦煤	Kok cürufu	ئۇۋاق كوكس كۆمۈرى
井口	Ocak ağzı Kuyu ağzı	قۇدۇق ئېغىزى
碳分	Karbon miktarı	كاربون تەركىبى

水分	Nemlilik	نەملىك تەركىبى
灰分	Kül miktarı	كۈل تەركىبى
碳分	Kükürt miktarı	گۈڭگۇرت تەركىبى
挥发分	Uçucu madde	توزۇش تەركىبى
热值	Isı değeri Kalori değeri	كالورىيە قىممىتى
甲烷沼气	Grizu	پاتقاق گازى
沼气爆炸	Grizu patlaması	پاتقاق گازنىڭ پارتلىشى
回采	Kazı yapma	ئېچىش (خانىلاردىكى قېزىش، قاچىلاش، تەرەك قويۇش قاتارلىقلارنىڭ ئومۇمىي ئاتىلىشى)
开拓	Açma	ئېچىش، ئۆزلەشتۈرۈش
露天采煤法	Açık kömür madeni yöntemi	ئۈستى ئوچۇق كاندىن كۆمۈر قېزىش ئۇسۇلى
井底	Kuyu dibi	قۇدۇق تېگى
开采工作面	Ayak damar yüzü	ئېچىش دائىرىسى
掘进	Tünel açma	تونىل ئېچىش، تەشمە يول ئېچىش
割进	Havöz Potkabaç	كېسىپ كىرىش
放顶	Tavanı dinamitle indirmek	تورۇسقا قويماق
支柱	Payanda koymak	تېرەك قويماق
顶板	Damar üstü tabaka Tavan	تورۇس تاختىسى
气化	Gazlaşma	گازلىشىش
排水	Ocaktakı suyun boşaltılması	سۇ چىقىرىۋېتىش
保安煤(矿)柱	Emniyet sütunu	بىخەتەرلىك تېرىكى
井下运煤	Kömürün yeraltında taşınması	قۇدۇق ئاستىدا كۆمۈر توشۇش
运煤	Kömürün taşınması	كۆمۈر قاچىلاش
运输机械	Taşım donatımı	توشۇش ھارۋىسى

截煤机	Kesme makinesi	كۆمۈر قېزىش ماشىنىسى
装载机	Yükleme makinesi	قاچىلاش ماشىنىسى
刨煤机	Kömür sabanı	كۆمۈر قېزىش ماشىنىسى
电留子,运煤机	Taşıyıcı	كۆمۈر توشۇش ماشىنىسى
矿灯	Madenci lambası	خالتە چىرىغى

电 力
Enerji
ئېلېكتر كۈچى

电力工业	Enerji sanayisi	ئېلېكتر سانائىتى
动力机器	Enerji donatımı	ھەرىكەتلەندۈرۈش مېخانىزمى، قۇۋۋەت مېخانىزمى
发电设备	Santral teçhizatı	توك ھاسىل قىلىش ئۈسكۈنىلىرى
水力发电设备	Hidro elektirik santral donatımı	سۇ كۈچى بىلەن توك ھاسىل قىلىش ئۈسكۈنىلىرى
成套火力发电设备	Komple termo — elektrik sanatral donatımı	بىر يۈرۈش (يۈرۈشلەشكەن) ئوت كۈچى بىلەن توك چىقىرىش ئۈسكۈنىلىرى
发电站	Elektrik santralı	ئېلېكتر ئىستانسىسى
水电站	Hidro — elektrik santrali	سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسى
火电站	Termik santral	ئوت ئېلېكتر ئىستانسىسى
热电站	Isı ve elektrik santralı	تېرمو ئېلېكتر ئىستانسىسى
燃气涡轮发电站	Gaz türbini ile çalışan elektrik santralı	يېقىلغۇ گاز تۇربىنىلىق گېنېراتور
汽轮机厂	Buhar türbini tesisi	پار تۇربىنىسى زاۋۇتى
装机容量	Donatım kapasitesi	قاچىلاش ئۈسكۈنىلىرىنىڭ سىغىمچانلىقى

开关站	Tevzi tablosu odası	ۋېكلىۇچاتىل پونكتى
高(低)压开关	Yüksek (düşük) gerilim bağlama donatıml	يۇقىرى (تۆۋەن) بېسىملىق ۋېكلىۇچاتىل
变电站	Alt transformatör istasyonu	بېسىم توك ئۆزگەرتىش پونكتى
遥控变电站	Uzaktan kumandalı alt istasyon	يىراقتىن ئىداره قىلىنىدىغان بېسىم ئۆزگەرتىش پونكتى
直流电	Doğru akım	تۈزاقلىق توك
交流电	Dalgalı akım Alternatif akım	توك ئېقىمى
电力网	Elektrik şebekesi	ئېلېكتر ئېنېرگىيە تورى
输电线路	Enerji nakil hatları	توك يەتكۈزۈش لىنىيىسى
配电线站	Dağıtım hattı	توك تەقسىملەش پونكتى
高压线	Yüksek gerilim kablosu	يۇقىرى بېسىملىق لىنىيە، يۇقىرى بېسىملىق توك سىمى
高压仪器	Yüksek gerilim aygıtı	يۇقىرى بېسىم ئۈسكۈنىلىرى
电源变压器	Güç transformatörü	توك مەنبە ترانسفورماتورى
动圈调压器	Haraketli göbek ayarı	
电阻炉变压器	Direnç fırını için transformatör	ئېلېكتر قارشىلىق پېچى ترانسفورماتورى
感应调压器	Endüksiyon regülatörü	ئىندۇكسىئونلۇق توغرىلاش ئەسۋابى، ئىندۇكسىيە- لىك بېسىم تەڭشىگۈچ
绝缘瓷瓶	Porselen ızolâtör izolâtör fincanı	ئىزولياتورلۇق چىنە، ئىزول- ياتور چىنىسى
绝缘体	Izolâtör	ئىزولياتور
保险丝	Sigorta	بىخەتەرلىك سىمى

开关	Devre kesici şalter anahtar	ۋېكلىۋچاتىل
汽轮发电机车间	Türbo alternatör atelyesi	هور تۇربىنىلىق گېنېراتور سېخى
柴油发电机组	Dizel jeneratör grubu	دىزېل گېنېراتورلار گۇرۇپپىسى
集流环	Akım toplayıcı	كوللېكتور
汇电环	Kontak halkası	توك يىغقۇچى ھالقا
整流子	Komutatör	كوممۇتاتور
线圈	Bobin sargı	كاتۇشكا
磁铁	Mıknatıs	ماگنىت
联轴器	Mil kavraması	ئوق چاتقۇچ
电极	Elektrod	ئېلېكتر قۇتۇپى، ئېلېكترود
阳极	Anod	ئانود
阴极	Katod	كاتود
负荷	Sargı yükü	يۈك
电阻	Direnç	ئېلېكتر قارشىلىقى، قارشىلىق
电抗	Reaktans	رېئاكتىپ قارشىلىق
电路	Devre	توك يولى
磁路	Manyetik devre	ماگنىت يولى
电导	Iletkenlik	توك ئۆتكۈزۈش، توك ئۆتكۈزۈشچانلىق
电容	Kapasitesi	ئېلېكتر سىغىمى
电容绝缘套	Kondansatör kovanı	كوندىنساتور قېپى
燃油桶	Yakıt deposu	يېقىلغۇ ماي باكى
机油散热箱	Motor yağı ile çalışan radyatör	ماشىنا مېيى بىلەن ھەرىكەتلىنىدىغان رادىئاتور
风扇组件	Vantilatör	ۋانتىلارتور
水箱护罩	Radyatör tamponu	رادىئاتور قېپى
散热器	Radyatör	رادىئاتور
控制屏	Kontrol tablosu	تىزگىنلەش ئېكرانى

控制开关屏架	Kontrol tablosu desteği	تىزگىنلەش ۋېكلىيۇچاتىل ئېكرانى
分按开关	Şube anahtarı	تارماقلار بويىچە ئۇلىغۇچى ۋېكلىيۇچاتىل
燃油输油渠	Yakıt pompası	يېقىلغۇ پومپىسى
自动调压	Otomatik voltaj ayarı	ئاپتوماتىك بېسىم تەڭشەش
减震器	Amortisor	سىلكىنىش پەسەيتكۈچ
带电部分	Akımlı kısım	ئېلېكترلىك قىسىم
额定功率	Nominal çıkış	نورمىلىق قۇۋۋەت
额定电流(安)	Nominal akım	نورما توك، نورمىلىق توك
额定电压(伏)	Nominal vohaj Nominal gerilim	نورمىلىق توك بېسىمى
膨胀系数	Genleşme katsayısı	كېڭىيش كوئېففىتسېنتى، كۆپۈش كوئېففىتسېنتى
电流计安培计	Ampermetre	گالۋانومېتىر، ئامپىرمېتىر
电量计、库仑计	Voltametre	كولونومېتىر
电压表、伏特计	Voltmetre	ۋولتمېتىر
千瓦(特)小时	Kilovat saat	كىلوۋات-سائەت
高频率	Yüksek frekans	يۇقىرى چاستوتا
电机厂	Elektrikli makina fabrikası	ئېلېكتر ماشىنىلىرى زاۋۇتى
充电电动机组	Şarj motoru	توك قاچىلىغۇچى ماتورلار گۇرۇپپىسى
电引电动机	Cer motoru çekme motoru	سۆرەش ماتورى
同步电动机	Senkron motor	ماس قەدەملىك ئېلېكتر دۋىگاتېل
旋转电动机	Döner motor	ئايلىنىش ئېلېكتر دۋىگاتېلى
感应电动机	Endüksiyon motor	ئىندۇكسىيىلىك ئېلېكتر دۋىگاتېل
交流电动机	Dalgalı akım motoru	ئۆزگىرىشچان توك دۋىگاتېلى
直流电动机	Doğru akım motoru	تۇراقلىق توك دۋىگاتېلى
转子	Rotor	ياكور

电枢	Armatür Endüvi	ياكور
电枢绕组	Endüvi bobini	ياكور ئورام گۇرۇپپىسى
心轴	Bobin iği	مەركىزىي ئوق
按线柱	Kutup bağlantı	سىم تۇڭرۇكى
通断开关	Anahtar	ئاچقۇچ ۋېكلیۇچاتىل
电线电缆厂	Elektrik tel ve kablo fabrikası	توك سىمى ۋە كابىل زاۋۇتى
铜线	Bakır tel	مىس سىم
丝包线	Ipek sarılı tel	مەشۇت ئورالغان سىم
电器	Elektrikli aletler	ئېلېكتر ئۈسكۈنىلىرى
电表仪器	Elektrik gereçleri ve donatımı	توك سائىتى ئەسۋابلىرى
电力电容器	Güç kondansatörü	ئېلېكتر بېسىمى كوندېنساتورى
电炉变压器	Fırın transformatörü	توك ئوچاق ترانسفورماتورى
配电盘	Dağıtım tablosu	توك تەقسىملەش دىسكىسى
断路器、闭电器	Devre kesici akım kesici	ئۈزگۈچ (توك يولى)
电镀机	Elektrik maden kaplama makinesi	ئېلېكترونلۇق ھەل بېرىش ماشىنىسى
涂漆机	Vernikleme makinesi	سىرلاش ماشىنىسى
弯管机	Boru bükücü boru bükme makinesi	تۇرۇبا ئېگىش ماشىنىسى
充电器	Batarya şarjörü	ئاككۇمۇلياتور باكېلىت
电木，胶木	Bakalıt	مەش، دۇخوپكا
烘炉	Fırın	كەپشەرلەش
电焊	Elektrik kaynağı	ئېلېكتر ياي بىلەن كەپشەرلەش
电弧焊按	Ark kaynağı	
烘压	Sıcak kalıplama	قۇرۇتۇپ پرېسلاش
压力浇铸	Pres döküm basınçlı döküm	پرېسلاپ ھەل بېرىش
火焰切钢	Alevle kesme	ئۇچقۇنلىتىپ پولات كېسىش

灯泡	Elektrik ampülü	ئېلېكتر لامپۇچكىسى، لامپۇچكا، لامپا
断电器	Röle	توك ئۈزگۈچ
钨丝	Volfram filâman	ۋولفرام
灯口、灯座	Lamba duyu	چىراغدان
日光灯	Floresan lamba	كۈن نۇرلۇق لامپا
汞气灯、水银灯	Cive buharlı lamba	سىمابلىق لامپا، سىماب چىراغ
紫外线灯	Ultraviyola lamba	ئىنفرا نۇرلۇق چىراغ
乳白包灯	Opal lamba	سۈت رەڭ لامپا

冶 金
Metolorji
مېتالچىلىق

冶金工业	Metolorji sanayisi	مېتالچىلىق سانائىتى
钢铁联合企业	Demir — çelik kombinası	پولات-تۆمۈر بىرلەشمە كارخانىسى
钢铁	Demir ve çelik	پولات-تۆمۈر
黑色金属	Demirli metallar	قارا مېتال
有色金属	Demirsiz metaller	رەڭلىك مېتال
稀有金属	Nadir metallar	ئاز ئۇچرايدىغان مېتاللار
粉末金属	Toz metal	ئۇۋاق مېتال
金属加工	Metal işleme	مېتال پىششىقلاش
炼焦厂	Koklaştırma fabrikası	كوكس زاۋۇتى
化铁厂	Demir izabe tesisi	تۆمۈر ئېرىتىش زاۋۇتى
炼铁厂	Yüksek firin	تۆمۈر تاۋلاش زاۋۇتى
铸铁厂	Demir dökümhanesi	چويۇن زاۋۇتى
炼钢厂	Çelik fabrikası	پولات تاۋلاش زاۋۇتى
无缝钢管厂	Kaynaksız (çelik) boru fabrikası	قۇيما پولات تۇرۇبا زاۋۇتى

大型轧钢厂	Ağır çelik haddehanesi	چوڭ تىپتىكى پولات پروكاتـ لاش زاۋۇتى
初轧厂	Kaba haddehane	يىرىك پروكات زاۋۇتى
中板厂	Orta sac fabrikası	ئوتتۇرا دەرىجىلىك تونىكە زاۋۇتى
附属加工厂	Yardımcı fabrikası	قوشۇمچە پىششىقلاش زاۋۇتى
火法冶金	Isı metalürjisi	ئىسسىق مېتاللار
电冶金学	Elektrometalorji	ئېلېكتر مېتاللۇرگىيە
渗炭法	Semantasyon	سىمانتاسيون
粉末冶金	Toz metalörji	ئۇۋاق مېتاللار
烧结	Sinter	قېتىشمىلار
氧气炼钢	Oksijenli çelik yapım işlemi	ئوكسىگېنلىق پولات تاۋلاش
高速炼钢法	Hızlı çelik eritme tekniği	تېز پولات تاۋلاش تېخنىكى
电热和压热法	Elektrotermal yöntem ve otoklavla ışleme	ئېلېكتر ئىسسىقلىقى بىلەن پرېسلاش ئۇسۇلى
铸型	Külçe kalıbı	نۆكچە قېلىپى
硬模(铸工)	Kalıp	قېلىپ
快速检修法	Hızlı onarım	تېز تەكشۈرۈپ رېمونت قىلىش
高炉	Yüksek firin	ئېگىز مەش، دومنا پېچ
土高炉	Yerli usul yüksek fırın	يەرلىك دومنا پېچ
炉顶	Ocak kubbesi	مەش چوققىسى
炉门	Ocak kapağı	مەش قاپقىقى
装料门	Doldurma deliği	مەش ئىشكى
观察孔	Muayene deliği	كۆزىتىش كامېرى
炉膛	Fırın ateşlik ocak	ئوچاق ئوتخانىسى، ئوتخانا
炉衬	Kaplama	ئوچاق ئىچى
炉衬寿命	Fırın kaplamasının hayat süresi	ئوچاق ئىچى قىسمىنىڭ چىـ دامچانلىقى

风口	Ocak hamlacı hava deliği	شامال ئۆتۈشۈش ئېغىزى
出铁(钢)口	Akma deliği	تۆمۈر چىقىش ئېغىزى
出铁道	Demir döküm deliği	تۆمۈر چىقىش يولى
风管	Hava borusu	شامال تۇرۇبىسى
出气口	Gaz çıkışı	گاز چىقىش ئېغىزى
排气装置	Hava çıkış düzeni	ھاۋا (گاز) چىقىرىۋېتىش ئۈسكۈنىسى
有效容积	Yararlı hacim	پايدىلىق ھەجىم
利用系数	Kullanma katsayısı	پايدىلىنىش كوئېففىتسېنتى
安全系数	Emniyet katsayısı	بىخەتەرلىك كوئېففىتسېنتى
含炭成份	Karbon miktarı	كاربون مىقدارى
热容量	Isı kapasitesi	ئىسسىقلىق سىغىمچانلىقى
煤耗	Kömür sarfiyatı	كۆمۈر سەرپىياتى
焦比	Kok oranı	كوكس نىسبىتى
马丁炉、平炉	Martin fırını açık ocak fırını	مارتىن مېشى، تۆز مەش
转炉	Döner konverteri	ئايلانما مەش
冲天炉、化铁炉	Döküm ocağı	چوقچايما مەش
电炉	Elektrik fırını	توك مەش
炼焦炉	Kok fırını	كوكس ئوچىقى
回转炉	Döner fırını	ئايلانما مەش
混铁炉	Sıcak metal karıştırıcı	مېتال ئارىلاشتۇرۇش ئوچىقى
加热炉	Isıtma fırını	قىزىتىش ئوچىقى
电弧炉	Elektrik ark fırını	ئېلېكتر يايلىق پېچ
热风炉	Sıcak hava fırını	ئىسسىق شامال پېچى
炼铜炉	Bakır izabe fırını	مىس ئېرىتىش پېچى
装料机	Yükleme makinesi doldurma makinesi	قاچىلاش ماشىنىسى
水压机	Hidrolik pres	سۇ كۈچى بىلەن پرېسلاش ماشىنىسى

轧钢机	Haddehane	دومىنا پېچ، پروكاتلاش ماشىنىسى
冷轧机	Soğuk haddehane	سوغۇق پروكاتلاش ماشىنىسى
轧条机	Çekme atölyesi	(پولات، تۆمۈر) چىۋىق چىقىرىش ماشىنىسى
中板轧机	Orta sac hadde makinası	ئوتتۇرىچە تۈنىكە پروكاتلاش ماشىنىسى
板材矫直机	Düzleme makinesi	تۈزلەش ماشىنىسى
弯板机	Bükme makinesi	ئېگىش ماشىنىسى
矫直机	Düzeltme makinesi	تۈزلەش ماشىنىسى
感应加热器	Endüksiyonlu ısıtma makinesi	ئىندۇكسىيونلۇق ئىسسىتىقۇچ
水力剪切机	Hidrolik makas	سۇ كۈچى بىلەن كېسىش ماشىنىسى
截板机	Sac kesici	تۈنىكە كېسىش ماشىنىسى
干燥机	Kurutma makinesi	قۇرۇتۇش ماشىنىسى
焦化	Koklaştırma	كوكسلاشتۇرۇش
装料	Yük	يۈك
自动卸料	Otamatik boşlatma	ئاپتوماتىك يۈك چۈشۈرۈش
自动加煤	Otamatik doloruma	ئاپتوماتىك كۆمۈر قاچىلاش
密封	Hava sızdırmaz	ھىم بېكىتمەك
侧(底)吹	Yandan (alttan) üfleme	ياندىن شامالدىتىش
空气调节	Klima	ھاۋا تەڭشىگۈچ
沉淀、折出	Çökeltmek	تىنما، دۇغ
上注、顶注	Yukarıdan dökmek	يۇقىرىدىن قۇيماق
下注、底注	Alttan yukarı dökmek	تۆۋەندىن قۇيماق
灌铁水	Demir talaşlar	تۆمۈر قىرىندىلىرى
灌模子	Döküm külçe kalıbı	قۇيما نۆكچە قېلىپى
挤压	Sıkma	سىقىش، سىقماق
冲压	Damgalama	پرېسلاش
热压	Sıcak presleme	قىزىق پرېسلاش

热(汽)轧	Sıcak (soğuk) haddeleme	ئىسسىق (سوغۇق) پروكات-لاش
初轧	Pürüzleme kabasını alma	يىسسىلماق، يىسسىلاش
精轧	Perdahlama	پارقىراتماق
真空锻造	Vukumlu presleme ve döküm	ۋاكۇئۇملۇق پرېسلاش ۋە قۇيۇش
拉拨	Çekme	سۈمۈرۈش، تارقىتىش
炉料	Yük	بېرىكمە خام ئەشيا
铁矿石,铁砂	Demir filizi demir cevheri	تۆمۈر رۇدىسى
炼焦煤	Kokluk kömür	كوكس كۆمۈر
熔剂	Eritken	ئېرىتمە
氧化剂	Oksitleyici madde	ئوكسىدلىغۇچى
脱氧剂、还原剂	Indirgen indirgen madde	ئوكسىگېنسىزلەشتۈرۈش
催化剂	Katalizör	كاتالىزاتور
耐火材料	Ateş dayanıklı malzeme Refrakter malzeme	ئوتقا چىداملىق ماتېرىياللار
耐火泥	Ateş tuğlası	ئوتقا چىداملىق لاي
生铁	Pik demir	چويۇن
熟铁	Dövme demir dövülebilir demir	تاۋلانغان تۆمۈر، پىششىق-تۆمۈر
马口铁	Galvanizli sac Kalaylı sac teneke	تۇنۇكە، قەلەي
高(纸)炭钢	Yüksek (düşük) karbonlu çelik	يۇقىرى كاربونلۇق پولات
高级炭素钢	Yüksek nitelikli karbonlu çelik	يۇقىرى سۈپەتلىك كاربونلۇق پولات
合金钢	Alaşım çeliği	قېتىشما پولات
高温合钢	Yüksek sıcaklığa dayanıklı alaşım	يۇقىرى ئىسسىقلىققا چىداملىق قېتىشما پولات

精密合钢	Hassas alaşım	نازۇك قېتىشما پولات
工具钢	Takım çeliği	قورال-سايمان پولىتى
优质钢	Yüksek nitelikli çelik	يۇقىرى سۈپەتلىك پولات
铬钢	Krom çeliği	سىنكلەنگەن پولات
镍钢	Nikel çeliği	نىكېل پولات
钨钢	Volfram çeliği	ۋولفراملىق پولات
锰钢	Mangan çeliği	مانگان پولات
钼钢	Molibden çeliği	مولىبتىن پولات
硅钢、砂钢	Silisyum çeliği	سىلسىيوم پولات
弹簧钢	Yay çeliği	ياي پولات
耐热钢	Isı dirençli çelik	ئىسسىققا چىداملىق پولات
抗低温钢板	Düşük sıcaklığa dayanıklı çelik levha	تۆۋەن تېمپېراتۇرىغا قارشى تۇرغۇزغۇچى پولات تاختاي
不锈钢	Paslanmaz çelik	داتلاشماس پولات
钢水	Erimiş çelik	پولات ئېرىتمىسى
钢锭	Çelik çubuk	نۆكچە پولات
钢坯	Çelik takoz	پىلتە پولات
钢材	Çelikler	پولات ماتېرىيالى
轧材	Haddelenmiş çelik	پروكاتلانغان پولات
厚钢板	Çelik levha	قېلىن پولات تاختاي
造船钢板	Gemi Sacı	كېمە ياساشقا ئىشلىتىدىغان پولات تاختاي
槽钢	U—çeliği	ئوقۇر شەكىللىك پولات
工字钢	I—kesitli çelik çubuk	I شەكىللىك پولات
角钢、角铁	Köşebent	بۇرجەك پولات، بۇرجەك تۆمۈر
铁轨	Ray	تۆمۈر رېلىس
无缝钢管	Dikişsiz çelik boru	ئۇلاقسىز پولات تۇرۇبا
焊接钢管	Dikişli boru	ئۇلانما پولات تۇرۇبا
异形钢管	Profil boru	غەيرىي شەكىللىك پولات تۇرۇبا

高强度钢筋	Yüksek dayançlı çelik tel	يۇقىرى چىداملىق پولات چۈۋىقى
钢丝	Çelik tel	پولات سىم
半钢	Yarı çelik	يېرىم پولات
铜板	Bakır sac	مىس تاختاي
铜管	Bakır boru	مىس تۇرۇبا
黄铜板	Pirinç sac	سېرىق مىس تاختاي
黄铜管	Pirinç boru	سېرىق مىس تۇرۇبا
炉渣	Cüruf	داشقال
废钢(铁)	Hurda çelik (demir)	كېرەكسىز پولات (تۆمۈر)
精密轧制	Hassas haddeleme	نازۇك پروكاتلاش

机 械
Makine
ماشىنسازلىق

机械制造工业	Makine yapımı sanayisi	ماشىنسازلىق ساناىئتى
机床、工作用机	Takım tezgâhı	ئىستانوك
重型机床	Ağır takım tezgâhı	ئېغىر تىپتىكى ئىستانوك
精密机床	Hassas takım tezgâhı	نازۇك ئىستانوك
量具、刃具	Ölçme cihazları ve kesme aletleri	ئۆلچەش ئەسۋابى، كېسىش ئەسۋابى
轴承	Yatak	ئوق قازان
滚珠轴承	Rulman Bilyalı yatak	ساقمىلىق ئوق قازان
试造车间	Laboratuvar	تەجرىبە قىلىپ ياساش سېخى
制模车间	Kalıphane model atelyesi	مودېل ياساش سېخى
翻砂车间	Dökümhane	قۇيمىچىلىق سېخى
锻工车间	Demirhane	تاۋلاش سېخى
冷锻车间	Soğuk çekiçleme atelyesi	سوغۇق بازغانلاش سېخى

热压车间	Sıcak pres atölyesi	قىزىق پرېسلاش سېخى
热处理车间	Isıl işlem atelyesi	قىزىق بىر تەرەپ قىلىش سېخى
木工车间	Marangoz atölyesi	ياغاچچىلىق سېخى
铜工车间	Bakırcılık atölyesi	مىسچىلىق سېخى
油漆车间	Boya atölyesi	بوياقچىلىق سېخى
量具车间	Ölçeme cihazları atölyesi	ئۆلچەش ئەسۋابلىرى سېخى
工具车间	Takım tezgah atölyesi	قورال-جابدۇق سېخى
装配车间	Montaj atölyesi tesviye atölyesi	مونتاژ سېخى، تەكشىلەش سېخى
修配车间	Tamirhane	رېمونت قىلىش سېخى
铸造设备	Dökümhane donatımı	قۇيما ئۈسكۈنىلىرى
辗压设备	Çekme sac donatımı	ئايلىنىپ يېيىسلاش ئۈسكۈنىسى
机动车床	Motorlu torna	ماتورلۇق ئىستانوك
皮带车床	Kasnak tornası	تاسمىلىق ئىستانوك
自动车床	Otomatik torna	ئاپتوماتىك ئىستانوك
汽缸车床	Silindir tornası	سىلىندىر قىرىش ئىستانوكى
高速车床	Hızlı torna (tezgahı)	يۇقىرى سۈرئەتلىك ئىستانوك
仿形车床	Kopya tornası	تەقلىدىي قىرىش ئىستانوكى
精密车床	Hassas torna	نازۇك ئىستانوك
丝杠车床	kilavuz vida tornası	بۇرما مىخ قىرىش ئىستانوكى
万能车床	Üniversel torna tezgâhı	مۇكەممەل قىرىش ئىستانوكى
偏心车床	Eksantrik torna tezgâhı	مەركەزدىن چەتلىتىپ قىرىش ئىستانوكى
重型车床	Ağır hizmet torna tezgâhı	ئېغىر تىپتىكى قىرىش ئىستانوكى
立式车床	Dikey torna tezgâhı	تىك بويلۇق قىرىش ئىستانوكى

卧式车床	Yatay torna tezgâhı	ياتما ئستانوك
螺纹车床	Cıvata tornası	بۇرما قىرىش ئستانوكى
曲轴车床	Krank mili tornasi	ئەگرى ئوق قىرىش ئستانوكى
铣床	Freze makinesi	يونۇش ئستانوكى
龙门铣床	Planya tezgâhı	توك رەندىسى يۇنۇش ئستانوكى
回转铣床	Döner freze tezgâhı	ئايلانما يونۇش ئستانوكى
单轴铣床	Tek broşlu freze tezgâhı	يالغۇز ئوق يونۇش ئستانوكى
万能铣床	Üniversal freze tezgahı	ئۇنىۋېرسال يونۇش ئستانوكى
螺纹铣床	Diş frezesı diş çekme makinesi	بۇرما يونۇش ئستانوكى
圆铣床	Dairevi freze makinesi	چەمبەر يونۇش ئستانوكى
立式铣床	Dikey freze makinesi	تىك بويلۇق يونۇش ئستانوكى
卧式铣床	Yatay freze makinesi	ياتما ئستانوك
自动程序控制铣床	Programlanmış otomatik freze makinası	رەتلىك ئاپتوماتىك يونۇش ئستانوكى
平面铣床	Satıh frezesi	يۈزىنى يونۇش ئستانوكى
钻床	Matkap	ئۇشكىلەش ئستانوكى
旋臂钻床	Radyal matkap	قىرىپ ئۇشكىلەش ئستانوكى
多轴钻床	Çok uçlu matkap	كۆپ ئوقلۇق ئۇشكىلەش ئستانوك
回转式钻床	Döner matkap	ئايلانما ئۇشكىلەش ئستانوكى
立式钻床	Dikey matkap	تىك بويلۇق ئۇشكىلەش ئستانوكى
台式钻床	Tezgah tipi matkap	سۈيسمان ئۇشكىلەش ئستانوكى

齿轮钻床	Dişli matkap	چىشلىق چاق ئۇشكىلەش ئىستانوكى
万能摇臂钻床	Üniversal döner matkap	ئۇنىۋېرسال ئايلانما دېۋارلىق ئۇشكىلەش ئىستانوكى
灵敏钻床	Hassas matkap tezgahı	نازۇك ئۇشكىلەش ئىستانوكى
卧式镗钻床	Yatay delme ve matkap makinesi	توغرىسىغا كېسىپ ئۇشكىلەش ئىستانوكى
钻模钻床	Hassas matkap	نازۇك ئۇشكىلەش ئىستانوكى
镗床	Delme makinesi; Matkap	تىلىش ئىستانوكى
立式镗床	Dikey delme makinesi	تىك بويلۇق كېسىش ئىستانوكى
双轴镗床	Çift uçlu matkap	قوش ئوقلۇق ئىستانوك
牛头刨床	Rende tezgahı	كالا بېشىسىمان رەندىلەش ئىستانوكى
刨床	Planya tezgahı	رەندىلەش ئىستانوكى
双面刨床	Çift ağızlı planya tezgahı	قوش بىسلىق رەندىلەش ئىستانوكى
立式刨床	Dik planya tezgahı	تۈز بويلۇق رەندىلەش ئىستانوكى
龙门刨床	Tablalı planya	تەختىگە شەكىللىك رەندىلەش ئىستانوكى
复式牛头刨床	Çift rende tezgahı	قوش رەندىلەش ئىستانوكى
锯床	Testere makinesi	ھەرىدەش ئىستانوكى
冲床	Zımba makinesi	تۆشۈك تېشىش ئىستانوكى
插床	Zıvane açma makinesi yarık açma makinesi, dik planya tezgahı	تىك يونۇش ئىستانوكى
拉床	Oyuk açma makinesi	تارتىپ يونۇش ئىستانوكى
绞车	Vinç kriko	كران
气锤	Buharlı çekiç	پار بازغىنى

传送带	Taşıyıcı band	توشۇغۇچى تاسما
弓锯	Demir testeresi kol testeresi	قول ھەربىسى
凿	Keski	پالتا، كەكە
锉	Eğe	ئېكەك
锤，锄头	Çekiç	بازغان، بولقا
扳手	Somun anahtarı; dirsekli kol	تۇنقا، كۇلۇچ
螺丝起子	Tornavide	ئەتۇركە
手钳	Kerpeten Pense	ئامبۇر
刀具	Oyma takımları kesici takim, kesme aleti	تىغلىق ئەسۋاب
车刀	Torna çeliği	قىرىش پىچقى
铣刀	Dairevi bıçak Yivli freze	يونۇش پىچقى
砂轮	Zımpara taşı taşlama diski	قۇم چاتقى، قۇم دىسكىسى (تىغ قاتارلىقلارنى قىرىپ پارقىرىتىدۇ)
柄轴	Mil	ساپ ئوقى
老虎钳	Mengene kıskaç	ئامبۇر
量规	Masdar mikyas Ölçü kalibre	ئۆلچىگۇچ
园规	Pergel	چەمبەر سىزغۇچ
千分尺	Mikrometre kalınlık masdarı	مىكرومېتىر (بىر مېتىر-نىڭ مىليوندىن بىرىگە تەڭ)
钢型，硬模	Kalıp Matris	ئىستراتىپ
滑车	Makara	غالتەك ناچا
自动生产线	Otomatik üretim hattı	ئاپتوماتىك ئىشلەپچىقىرىش لىنىيىسى
(半)自动化	(Yarı) Otomatikleşme otomatik	(يېرىم) ئاپتوماتىكلىشىش

(半)机械化	(yarı) Makineleşme	(يېرىم) ماشىنىلىشىش
退火	Tavlama	سۇيمىنى ياندۇرۇش
淬火	Çeliğe su verme	سۇغۇرماق (قىزىتىلغان تۆ-مۇرنى)
回火	Menevişleme	تاۋنى قايتۇرۇش
正常煨火	Normalize etme	ئوتقا سالماق (كۆمەك)
熔化	Ergime	ئېرىتىش
硬化	Sertleşme	قېتىپ قېلىش، ئۇيۇپ قې-لىش
氧化	Oksitleme	ئوكسىدلاشماق، ئوكسىدلا-ماق
电焊	Elektrik kaynağı	كەپشەرلەش
压印	Damgalama	تامغا بېسىش
电镀	Galvanoplasti galvanik kaplama elektrikle maden kaplama	ئېلېكترونلۇق ھەل بېرىش
安装	Monta etmek kurmak	قۇراشتۇرماق
拆卸	Sökmek	چۆڭمەك، سۆكمەك
检修	Kontrol bakım ve onarım	تەكشۈرۈپ رېمونت قىلماق
疲劳	Yorgunluk	ھارغىنلىق
零件,附件	Parçalar	زاپچاس
备件	Yedek parçalar	زاپاس زاپچاس
轴	Şaft mil	ئوق
车轴	Dingil	ھارۋا ئوقى
主轴	anaşaft anamil	ئاساسىي ئوق

汽 车
otomobil
ئاپتوموبىل

汽车工业	Otomobil sanayisi	ئاپتوموبىل سانائىتى
汽车制造厂	Otomobil fabrikası	ئاپتوموبىل زاۋۇتى
汽车	Otomobil binek taşıtı	ئاپتوموبىل، ماشىنا
"红旗"牌轿车	" Kızıl bayrak " marka otomobil	«قىزىل بايراق» ماركىلىق ئاپتوموبىل
"解放"牌卡车	" Kurtuluş " marka kamyon otomobil; Limuzin	«ئازادلىق» ماركىلىق يۈك ئاپتوموبىلى
活动车顶轿车	Üstü geriye kayarak açılabilen otomobil	ئۈستى ئوچۇق ئاپتوموبىل
微型汽车	Küçük otomobil	كىچىك ئاپتوموبىل
越野汽车	Arazi taşıtı	دالا ئاپتوموبىلى
吉普车	Cip	جىپ
大客车	Şehir otobüsü	ئاپتوبۇس
"面包车"小旅行车	Minibüs	مىنىبۇس
卡车	Kamyon	يۈك ئاپتوموبىلى
自动装货车	Otomatik yük arabsı	ئاپتوماتىك يۈك قاچىلاش ئاپتوموبىلى
自动卸货车	Devirmeli kamyon	ئاپتوماتىك يۈك چۈشۈرۈش ئاپتوموبىلى
邮政车	Posta arabası posta kamyonu	پوچتا ئاپتوموبىلى
救护车	Cankurtaran	قۇتقۇزۇش ئاپتوموبىلى
救火车;消防车	Itfaiye arabası	ئوت ئۆچۈرۈش ئاپتوموبىلى
洒水汽车	Arazöz sokak yıkama kamyomu	سۇ چېچىش ئاپتوموبىلى

扫街车	Sokak süpürme arabası	كوچا سۈپۈرۈش ئاپتوموبىلى
扫雪车	Kar süpürücü araba	قار تازىلاش ئاپتوموبىلى
修理车	Gezer dükkan	رېمونت قىلىش ئاپتوموبىلى
牵引车	Traktör	سۆرەش ئاپتوموبىلى
(半)拖(推)车	(yarı) Treyler	پرىتسېپ، چاتما ۋاگون
车门	Otomobil kapısı	ئاپتوموبىل ئىشىكى
车门板	Otomobil kapı tutacağı	ئاپتوموبىل ئىشىكىنىڭ تۇتقۇچى
车门锁	Otomobil kilidi	ئاپتوموبىل ئاچقۇچى
脚踏板	Basamak	تەپكە
后窗	Arka cam	ئارقا دېرىزە
前(后)轮	Ön (arka) tekerlekler	ئالدى (ئارقا) چاق
盘轮	Disk tekerlekler	چاق دىسكىسى
轮圈	Tekerlek jant	چاق قاسقىنى
轮胎	Lastik	چاق
内胎	Iç lastik	ئىچ كامېرى
行李箱(汽车的)	Bagaj	يۈكخانا
备用轮(胎)	Yedek lastik	زاپاس چاق
车号牌	Plâka	ئاپتوموبىل نومۇر تاختىسى
油箱	Benzin deposu; yakıt deposu	ماي باكى
加油孔(盖)	Benzin deposu ağzı (kapağı)	ماي قاچىلاش ئاغزى (قاپقىقى)
风挡	Ön cam	ئالدى ئەينەك؛ شامال توسۇقى
风挡刮水器	Cam silecekler (düğmesi)	ئەينەك سۈرتكۈچ (قار ۋە يامغۇر سۈيىنى)
驾驶镜,望后镜	Dikiz aynası	قاراش (ئارقىغا، يېنىغا) ئەينىكى
通风器	Vantilâtör	شامالدۇرغۇچ
方向盘,转向轮	Direksiyon	رول

转向标	Direksiyon mili	رول تۇنقۇچى
喇叭(按扭)	Klâkson	سىگنال، دۇدۇك
闸踏板	Ayak freni fren pedalı	پۇت تورمۇزى
仪表板	Pano otomobil panosu	ئاپتوموبىل سائىتى تاختىسى
汽油表	Benzin göstergesi	بېنزىن كۆرسەتكۈچى
司机室(座)	Şoför mahalli (koltuğu)	كابىنكا
前(后)座	Ön (arka) koltuk	ئالدى (كەينى) ئورۇندۇق
折座	Katlanır koltuk	قاتلىما ئورۇندۇق
顶灯	Tavan lambası	ئۈستى چىراغ
前灯,大灯	Far	ئالدى چىراغ، چوڭ چىراغ
(车后)方向灯	Işıklı dönüş göstergesi; çakarsöner ışık	(ئارقا) نىشان چىرىغى
(车后)停车灯	Stop lambası	(ئارقا) توختاش (بەلگە) چىرىغى
倒车灯	Geri haraket farı	كەينىگە قايتىش بەلگە چىرىغى
发动机,引擎	Motor	ماتور
内燃机	Içten yanmalı motor	ئىچىدىن يانىدىغان ماتور
汽化器式发动机	Otomobil motoru benzin matoru	كاربىيۇراتورسىمان ماتور
火花塞	Buji	ئوت ئالدۇرغۇچ
配电器	Distribütör	توك تەقسىملىگۈچ
汽油泵(管)	Benzin pompası (borusu)	بېنزىن ناسوسى، ماي ناسوسى
阀室盖	Silindir kapağı	سىلىندىر قاپقىقى
加油尺	Yağ göstergesi	ماي كۆرسەتكۈچ
风扇	Vantilâtör	ۋانتىلاتور، توك شامالدۇرغۇچ
柴油机	Dizel motoru	دىزېل ماتور
喷射泵	Enjeksiyon pompası	پۈركۈش ناسوسى

直流发电机	Dinamo	تۈزاقلىق توكلۇق ماتور
修理车间(厂)	Tamir atelyesi tamirhane	رېمونت سېخى
修理工人	Otomobil tamircisi	ئاپتوموبىل رېمونتچىسى
手灯	El lambası	قول چىراغ
检查灯	Muayene lambası	تەكشۈرۈش چىرىغى
压力计	Manometre	مانومېتىر
加油站	Benzin istasyonu servis istasyonu	ماي قاچىلاش پونكتى
汽油泵	Benzin pompası	بېنزىن ناسوسى
加油管	Benzin pompası hortumu	بېنزىن تۈرۈبىسى
给油器	Yağlama kabı	ماي يوللىغۇچ
油壶	Yağdanlık yağlama kabı	ياغدان
油箱	Yağlama cıhazı	ماي باكى
灭火机	Yangın söndürme cıhazı	ئوت ئۆچۈرۈش ماشىنىسى
摩托车	Motosiklet	موتسىكلىت
三轮摩托车	Üç tekerlekli motorlu taşıt	ئۈچ چاقلىق موتسىكلىت
三轮运货摩托车	Triportör üç tekerlekli tevzi kamyoneti	ئۈچ چاقلىق يۈك موتسىكلىتى
机动自行车	Motorlu bisiklet	ماتورلۇق ۋېلىسىپىت
驾驶帽	Kask	بىخەتەر قالپاق (موتسىكلىت ۋە ۋېلىسىپىت مىنگۈچىلەرنىڭ)
风镜	Gözlük	كۆزەينەك
修车工具箱	Takım kutusu (çantası)	سايمان ساندۇقى
制造厂标记	Marka şildi	ئىشلەپچىقارغۇچى زاۋۇت ماركىسى

造 船
Gemi inşasi
كېمىسازلىق

造船工业	Gemi inşa sanayisi	كېمىسازلىق سانائىتى
造船学	Gemi inşa mühendisliği	كېمىسازلىق ئىلمى
上海江南造船厂	Şanghay Ciangnan tersanesi	شاڭخەي جاڭنەن كېمە زاۋۇتى
造船厂	Tersane	كېمە زاۋۇتى
船台	Gemi kızağı	پاراخوت پەشتىقى
电力绞车	Elektrikli vinç	توك كرانى
拖船	Romorkör	چاتما كېمە
龙骨	Gemi omurgası	كېمە گەۋدىسى
下水	Gemiyi suya indirmek	كېمىنى سۇغا سالماق
汽轮机	Buhar türbini	پار تۇربىنى
水轮机	Su türbini	سۇ تۇربىنى
叶片轮	Kanatlı çark	قاناتلىق چاق
弯曲叶片	Eğri kanat	ئەگرى قانات
主动轴	Haraket mili	ھەرىكەتلىنىش ئوقى

化 工
Kimya sanayisi
خىمىيە سانائىتى

化学工业	Kimya sanayisi	خىمىيە سانائىتى
化工厂	Kimya fabrikası	خىمىيە زاۋۇتى
化工机械厂	Kimya sanayisi donatım fabrikası	خىمىيە سانائىتى ماشىنىسازلىق زاۋۇتى

化肥厂	Suni gübre fabrikası	خىمىيىۋى ئوغۇت زاۋۇتى
化学纤维厂	Suni elyaf fabrikası	سۇنئىي تالا زاۋۇتى
化学制药厂	Kimyevi liaç fabrikası	خىمىيىۋى دورا زاۋۇتى
盐厂	Tuz rafinerisi	تۇز ئايرىش زاۋۇتى
塑料厂	Plastik fabrikası	سۇلياۋ زاۋۇتى
电弧炉	Kubbeli fırın; ark fırını	گۇمبەزلىك ئوچاق (پېچ)
毛细管	Kılcal boru	ئىنچىكە نەيچە
虹吸管	Sifon borusu	ئەگرى نەيچە
高温计	Pirometre yüksek sıcaklık ölçer	پرومېتىر
液体比重计	Hidrometre	گىدرومېتىر (ھاۋادىكى نەم-لىكنى ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب)
水表	Su seviye göstergesi	سۇ سائىتى
漏斗	Huni	ۋارونكا
校准器	Ayarlama makinesi	توغرىلاش ئۈسكۈنىسى
滴定管	Büret	تېمىتقۇچ
消毒器	Dezenfeksiyon aygıtı	دېزىنفېكسىيىلىگۈچ
烧杯	Beher	قىزدۇرغۇچ ئەينەك قاچا
烧瓶刷	Şişe fırçası	قىزدۇرغۇچ شىشە چوتكىسى
煤气(发生)炉	Gaz jeneratörü	گاز ئوچىقى
转化器	Konverter	كونۋېرتېر
冷却器	Soğutucu	سوۋۇتقۇچ
焙烧炉	Kavarma fırını	قورۇتۇش ئوچىقى
震动筛	Sarsıntılı elek	سىلكىنىش ئەلگىكى
流速计	Debi ölçeği	ئېقىش سۈرئىتىنى ئۆلچىگۈچ
压力计	Manometre	مانومېتىر
结晶器	Kristalozör	كرىستالوزور
混合器	Karıştırıcı	ئارىلاشتۇرغۇچ
造气	Gaz üreten gaz çıkaran	گاز ئىشلەش

乳化	Emülsifikasyon	ئېمۇلسىيىلىشىش
碱化	Kalevileştirme kalevileşme	شورلىشىش
糖化	Şekerleşme	شېكەرلىشىش
醇化	Alkolleşme	ئىسپىرتلىشىش
皂化	Sabunlaşma	سوپۇنلىشىش
活化	Aktifleştirme	ئاكتىپلىشىش
干馏	Kuru damıtma	قۇرۇق تېمىتىش
电解	Elektroliz	ئېلېكترونلۇق ئاجرىلىش
工业化学药品	Sanayide kullanılan kimyevi maddeler	سانائەتتە قوللىنىلىدىغان خىمىيىۋى ماددىلار
王水	Altın suyu	ئالتۇن سۇيى
硝酸	Nitrik asit	نىترات كىسلاتاسى، ئازوت كىسلاتاسى
硫酸	Sülfürik asit	سۇلفات كىسلاتاسى
盐酸	Hidroklorik asit	گىدروخلورىد كىسلاتاسى
醋酸	Asetik asit	سىركە كىسلاتاسى
碳酸	Fenol asit fenik karbonik asit	كاربونات كىسلاتاسى
溴酸	Bromik asit	بروموك كىسلاتاسى
硼酸	Asit borik	بور كىسلاتاسى
明矾	Şap	زەمچە، سۇمۇق
干性油	Kurutucu sikatif	قۇرۇتقۇچ
盐水	Tuzlu su	تۇزلۇق سۇ
硫磺	Kükürt	گۈڭگۇرت
磷灰石	Fosfor kayısı	فوسفورلۇق تاش
纤维素	Selüloz	سېللۇلوزا
硅	Silikon silisyum	سىلىكون
锌粉	Çinko tozu	سىنك پاراشوكى
重晶石粉	Barit tozu	بارىت ئۇۋىتقى
胆矾、硫酸铜	Bakır sülfatı	مىس سۇلفات، كۆكتاش
甘油、丙三醇	Gliserin	گلىتسېرىن
尿素	Üre	سۇيدۇك ماددىسى

碳酸纳、碱	Soda	سودا، شۇلتا
纯碱	Karbonat	كاربونات
氢氰化物	Hidrosiyanür	گىدروسىئانلىق ماددىلار
碳酸纳	Sodyum karbonat	سودىيوم كاربونات
碳酸钙	Kalsiyum karbonat	كالتسي كاربونى
氯化钾	Potasyum klorid	كالي خلورىد
硫酸铵	Amonyum sülfat	ئاممونى سۇلفات
硝酸铵	Amonyum nitrat	ئاممونى نىترات
合成氨	Sentetik amonyak	بىرىكمە ئاممىياك
溴化银	Gümüş bromid	كۈمۈش بروميت
氯化钡	Baryum klorid	باريۇم خلورىد
碳酸铵	Amonyum karbonat	ئامونيۇم كاربونات
硝化纤维	Nitroselüloz	نىتروسېللۇلوزا
硝化甘油	Nitrogliserin	نىتروگلىتسېرىن
锌钡白	litopon	لىتوپون
氧化锌	Çinko oksit	سىنك ئوكسىد
硫化锌	Kükürtlü çinko	گۈڭگۇرتلۇك سىنك
二氧化碳	Titanyum dioksit	كاربون (Ⅳ) ئوكسىدى
化学工业产品	Kimya sanayisi ürünleri	خىمىيە سانائىت مەھسۇلاتلىرى
油漆	Boya	سىر
颜料，色料	Pigment boya maddesi	بوياق ماتېرىيالى
消漆	Cilâ vernik	جىلا
防火油漆	Ateş almayan boya	ئوتقا چىداملىق سىر
发光油漆	Fosforlu boya	فوسفورلۇق بوياق
松节油	Terebentin yağı neft yağı	تېرىپېنتىن، ئىسكىپىدار
塑料制品	Plâstik	سۇلياۋ بۇيۇملار
特氟隆	Teflon	تېفلون
合成树脂	Sentetik reçine suni reçine	بىرىكمە دەرەخ يېلىمى
醇酸树脂	Alkid reçine	ئالكىدلىق دەرەخ يېلىمى

玻璃纸	Selofan	ئەينەك قەغەز
玻璃布	Camlı bez	ئەينەك رەخت
玻璃钢	Cam elyafı ile takviyeli plâstik	ئەينەك پولات
维尼龙	Vinilon	ۋىنىلون
老化	Eskime yaşlanma	كونىراش، قېرىش
电木粉	Bakalit tozu	باكىلىت پاراشوكى
合成橡胶	Sentetik kavçuk	بىرلەشمە كاۋچۇك
去垢剂	Deterjan	دەتەرژان
漂白剂	Çamaşır suyu ağartıcı	كىر سۇيى، ئاقارتقۇچ
高级染料	Kaliteli kumaş boyası	ئالىي بوياق

建筑
inşaat
بناكارلىق

建筑工业	Inşaat sanayisi	بىناكارلىق سانائىتى
金属结构厂	Maden yapı tesisi	مېتال قۇرۇلما زاۋۇتى
水泥厂(窑)	Çimento fabrikası	سېمونت زاۋۇتى
砖瓦厂	Tuğla harmanı tuğla fabrikası	خىش، كاھىش زاۋۇتى
石棉瓦厂	Asbest kiremit fabrikası	تاشپاختا كاھىش زاۋۇتى
胶合板厂	Kontrplâk fabrikası	پەنەركە زاۋۇتى
油漆厂	Boya fabrikası	سىر زاۋۇتى
瓦工、石工	Duvarcı	تاشچى، كاھىشچى
木工、细木工	Marangoz	ياغاچچى
泥水工	Sıvacı	سۇۋاقچى، سۇۋاقچى
管道工	Tesisatçı	تۇرۇبا ئىشچىسى
电工	Elektrikçi	توك ئىشچىسى، توكچى

建筑师	Mimar	قۇرۇلۇش مۇتەخەسسىسى
城市规划	Şehircilik şehir planlaması	شەھەر پىلانى
工业建筑	Sanayi mimarlığı	سانائەت بىناكارلىقى
住宅建筑	Konut mimarlığı	ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشى
建筑形式	Mimarı stil	قۇرۇلۇش شەكلى
建筑标准	Inşaat standartları	قۇرۇلۇش ئۆلچىمى
工程造价	Inşaat maliyeti	قۇرۇلۇش قىممىتى
房屋密度	Inşaat yoğunluğu	تۇرالغۇ زىچلىقى
建筑面积	Inşaat alanı	قۇرۇلۇش دائىرىسى
建筑工地	Şantiye	قۇرۇلۇش مەيدانى
建筑力学	Mimarî mekanik	بىناكارلىق مېخانىكىسى
建筑声学	Mimarî akustik	بىناكارلىق ئاكۇستىكىسى
建筑材料	Inşaat malzemeleri	قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى
木结构	Ahşap yapı	ياغاچ قۇرۇلما
大理石	Mermer	مەرمەر
花岗石	Granit	گرانىت
水磨石	Venedik mozayikî	بىلەنمە تاش
卵石	Çakıl	شېغىل تاش
高标号水泥	Kaliteli çemento	سۈپەتلىك سېمونت
防水水泥	Su geçirmez çimento	سۇ ئۆتكۈزمەيدىغان سېمونت
矾土水泥	Alüminyum oksitli çimento	ئالىيۇمىن ئوكسىدلىق سېمونت
矿渣水泥	Cürüflü çimento	داشقال سېمونت
生石灰	Sönmemiş kireç	خام ئاھاك
熟石灰	Sönmüş kireç	پىششىق ئاھاك
水泥浆	Çimento harcı beton harcı	سېمونت دوغىپى
灰浆	Harç	سېمونت لاي
油灰	Camcı macunu Conta macunu	زاماسكا
灰泥	Siva alçi	گەچ، گىپىس
砖	Tuğla	خىش

方格砖	Kare tuğla	تۆت چاسا خىش
多孔砖	Delikli tuğla	تۆشۈكلۈك خىش
瓦	Kiremit Çini	ساپال
琉璃瓦	Çini	فارفور خىش
毛玻璃	Buzlu cam	خىرە ئەينەك، تۆتۈق ئەينەك
磨光玻璃	Parlatılmış cam	پارقىرىتىلغان ئەينەك
纤维板	Lifli tahta	تالالىق تاختاي
防腐材料	Çürüme önleyici malzeme	چىرىشنىڭ ئالدىنى ئالغۇچى ماتېرىيال
绝缘材料	Izolasyon malzemesi	توك ئۆتكۈزمەيدىغان ماتېرىيال
装饰材料	Perdah malzemesi	بېزەك ماتېرىياللىرى
油毡	Asfaltlı keçe	قارا ماي قەغىزى
帆布	Çadır bezi kanaviçe	بىرېزېنت
兰图	Özalit kopya Plan	خەرىتە
地基	Temel	ئۇل، ئاساس
排水系统	Drenaj sistemi	سۇ چىقىرىۋېتىش سىستېمىسى
污水处理	Bağım boşaltma usulü	پاسكىنا سۇلارنى بىر تەرەپ قىلىش
卫生设备	Sıhhî tesisat (su tesisatı)	تازىلىق ئۈسكۈنىلىرى
给水	Temiz su tesisatı	پاكىزە سۇ يەتكۈزۈش
光线、照明	Aydınlatma	يورۇتۇش
暖气	Kalorifer	پار
空气调节(冷气)	Klima tesisatı	ھاۋا تەڭشەش
抹灰	Sıvama	سۈۋاش
刷白粉水	Badana	ئاھاك چېچىش
建筑工具	Inşaat gereçleri	قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى
推土机	Buldozar	بۇلدوزا، توپا تۈرتۈش ماشىنىسى
控土机	Ekskavatör kazma makinesi	ئېكسكاۋاتور، يەر كولاش ماشىنىسى

起重机	Vinç kaldirma aleti	كران
吊车	Vinç	كران
浮吊	Gezer vinç	سەييارە كران
万能吊车	Üniversal vinç	ئۇنىۋېرسال كران
脚手架	Iskele	تام جازا (بىناكارلىقتا ئىشـ چىلار تۇرۇپ ئىشلەيدىغان)
石灰池	Kireç kuyusu	ئاھاك قۇدۇقى
托灰板	Sıvacı tahtası	سۇۋاقچى ئۈستىلى
馒刀	Mala	ھاندۇۋا
铅锤	Şakul kurşunu Iskendil kurşunu, şakul	تىك سىزىق
木	Tokmak	توقماق
斧	Balta keser	پالتا، ئايپالتا
细木锯	Ince dişli testere	ئىنچىكە چىشلىق ھەرە
折尺	Katlanır metre	قاتلىما مېتىر
大头针	Geniş başlı çivi	چوڭ باشلىق مىخ
园钉	Çivi tel çivi	مىخ
道钉	Kilit çivisi ray çivisi	رېلىس مىخى
螺栓	Cıvata	بولتا مىخ
起钉钳	Kerpeten	ئامبۇر
现代建筑	Modern mimarlık	زامانىۋى قۇرۇلۇش
办公楼	Işhana	ئىش بىناسى
公寓住宅	Apartman	ئاپارتمان، ياتاق بىناسى
多层大楼	Çok katlı bina	كۆپ قەۋەتلىك بىنا
摩天楼	Gökdelen	ئېگىز بىنا
顶楼	Bodrum	بالىخانا
地下室	Çatı katı tavan arası bodrum	گەمە، يەر ئاستى ئۆيى
汽车房	Garaj	گاراژ، ئاپتوموبىلخانا
水泵房	Su pompa istasyonu	سۇ پومپىسى ئۆيى
屋顶	Dam çatı	تورۇس

主梁	Ana putrel ana payanda tavan kırışı	باش لىم
雨水管	Düşey oluk	يامغۇر سۇيى ئاقىدىغان نو
天沟，槽槽	Dam oluğu	نوكەش
天花板	Tavan	تورۇس
转门	Döner kapı	ئايلانما ئىشىك
弹簧门	Çarpma kapı	پۇرژىنىلىق ئىشىك
太平门	Imdat çıkışı, imdat kapısı	ئېھتىيات ئىشىكى
门槛	Eşik	بوسۇغا
门框	Kapı çerçevesi	كېشەك
柱	Destek direk, şütun	تىرەك
过道	Koridor	كاردىور
拱门	Kemer	ئەگمە ئىشىك
楼梯	Merdiven	پەلەمپەي
走廊	Veranda taraça	كاردىور
阳台	Balkon	بالكون
中国古代建筑	Eski Çin mimarlığı	جۇڭگونىڭ قەدىمىي قۇرۇلۇشلىرى
大屋顶	Sundurma	ئۆگزە
塔式门道	Kuleli kapı	مۇنار شەكىللىك يول

木 材
Kereste
ياغاچ ماتېرىياللىرى

木材厂	Kereste hızarhanesi	ياغاچ ماتېرىياللىرى زاۋۇتى
锯木厂	Hızar fabrikası bıçkı hane	ياغاچ تىلىش زاۋۇتى
贮木场	Kereste ambarı	ياغاچ ماتېرىياللىرى ئامبىرى
磨锯机	Testere bileme makinası	ھەرە بىلەش ماشىنىسى

电杆木	Elektrik kutbu	ئېلېكتر سىمى سال
木排	Demet	
原木圆材	Ağaç kütüğü, kütük, tomruk	ياغاچ كۆتىكى
桩木	Sütun, direk	تىرەك
方木	Kadron	تۆت چاسا ياغاچ
板条子、板条	Lâta çıta	ژاسا
厚板	kalın tahta döşeme tahtası	قېلىن تاختاي
木器厂	Mobilya fabrikası	ياغاچ جاھازىلار زاۋۇتى
湿度计	Nem ölçüsü, higrometre	نەملىك ئۆلچىگۈچ، ھىگرومېتىر
杠车床	Ağaç tornası	ياغاچ قىرىش ئىستانوكى
单面杠刨床	Tek yüzlü ağaç planyası	بىر بىسلىق شال تىلىش
三面刨床	Üç yüzlü kereste makinesi	ئۈچ بىسلىق توك ھەرىسى
(木工的)制笋机	Zıvana makinesi	نەيچە ياساش ماشىنىسى
线条机;造型机	Kalıplama makinesi	سىزىقچە چىقىرىش ماشىنىسى؛ مودېل ياساش ماشىنىسى
自动涂胶机	Otomatik tutkallama makinesi	ئاپتوماتىك يېلىم سۈۋاش ماشىنىسى
隔音板	Ses geçirmez levha	ئاۋاز توسۇش تاختىسى

石 油
Petrol
نېفىت

石油工业	Petrol sanayisi	نېفىت سانائىتى
大庆油田	Daçing Petrol bölgesi	داچىڭ نېفىت رايونى

克拉玛依油田	Karamay Petrol bölgesi	قاراماي نېفتلىكى
吐哈油田	Turfan — Kumul Petrol bölgesi	تۇرپان-قۇمۇل نېفتلىكى
北京石油化工总厂	Pekin genel petrol kimya tesisleri	بېيجىڭ نېفت خىمىيە باش زاۋۇتى
勘探	Petrol arama	چارلاش، قىدىرىش
储油构造	pertol ihtiva eden yapı	نېفت زاپىسى تۇزۇلمىسى
含油层	Petrol ihtiva eden oluşum	نېفتلىك قاتلىمى
海相沉积	Deniz tortusu	دېڭىز لاتقىسى
海上油田	Açık deniz petrol yatağı	دېڭىز نېفتلىكى
海上率台	Açık deniz platformu	دېڭىز سۇپىسى
油层	Petrol tabakası	نېفت ساقلاش
油藏	Petrol bölgesi	نېفتلىك
储油量	Petrol rezervi	نېفت زاپىسى
含硫量	Kükürt miktarı	گۇڭگۇرت مىقدارى
油苗	Petrol sizintisi	نېفت ئالامىتى
油井	Petrol kuyusu	نېفت قۇدۇقى
油页岩	Petrol taşı	مايلىق سىلانەس، يانار سىلانەس
气田	Gaz yatağı	گازلىق
天然气	Dağal gaz	تەبىئىي گاز
科学资料	Bilimsel veriler	ئىلمىي ماتېرىياللار
地质资料	Jeolojik veriler	گېئولوگىيىلىك ماتېرىياللار
地球物理勘探	Jeofizik arama	گېئو-فىزىكىلىق چارلاش
地球化学勘探	Jeo kimyasal arama	گېئو-خىمىيىلىك چارلاش
地震勘探法	Sismik yöntem	يەر تەۋرەشنى تەكشۈرۈش
测斜仪	Eğimölçer klinometre	ئوكلونومېر
磁力仪	Manyetometre	ماگنىتومېتىر

重力仪	Gravimetre	گراۋمېتىر
地震仪	Sismoğraf	سېيسمو گراف
钻，钻井	Sondaj	بۇرغىلاش
生产井，出油井	Üretken kuyu	ئىشلەپچىقىرىش قۇدۇقى، ماي چىقىرىش قۇدۇقى
喷油井	Kendiliğindan fışkıran Petrol kuyusu	ماي پۈركەش قۇدۇقى
抽油井	Pompa kuyusu	ماي چىقىرىش قۇدۇقى
干井	Kuru kuyu	بوش قۇدۇق
废井	Terkedilmiş kuyu	تاشلاندۇق قۇدۇق
开采	Işletme	قوللىنىش، ئىشلىتىش
提取	Çıkarma	چىقىرىش
井架	Sondaj kulesi	قۇدۇق جازىسى
钻具	Sondaj takımları	بۇرغىلاش سايمانلىرى
钻头	Matkap aynası matkap ucu	بۇرغا ئۇچى، ئۇشكە
钻杆	Matkap kolu Sondaj borusu	بۇرغا دەستىسى
套管	Gömlek	كالون
岩心	Burgu	كېرىن
砂样	Burgu örneği	قۇم ئۈلگىسى
钻机	Sondaj kulesi	بۇرغىلاش ماشىنىسى
绞车	Bocurgat boru çevirme düzeni	چىغرىق
钻井速度	Sondaj hızı	بۇرغىلاش سۈرئىتى
钻井纪录	Sondaj profili	بۇرغىلاش خاتىرىسى
进尺	Sondaj derinliği	بۇرغىلاش چوڭقۇرلۇقى
自喷	Fışkırma	ئۆزلۈكىدىن ئېتىلىپ چىقىش
气举采油	Hava basıncıyla Petrol çıkarma	ھاۋا بېسىمى بىلەن نېفىت چىقىرىش
井喷	Fışkırma	قۇدۇقتىن ماي ئېتىلىپ چىقىش

井漏	Sizinti	قۇدۇقتىن ماي سىزىش
重晶石	Barit sültat	بارىت
泥浆池	Çamur havuzu	پاتقاق كۆلچىكى
泥浆	Sondaj çamuru	پاتقاق
油层压力	Petrol bölgesi basıncı	ماي قاتلىمى بېسىمى
汽-油比	Gaz—Petrol oranı	گاز - نېفت نىسبىتى
含油负岩	Petrol ihtiva eden şist	نېفتلىك مەنپىي تېشى
负岩采油率	Şistten petrol çıkarma oranı	مەنپىي تاشلاردىن نېفت ئېلىش نىسبىتى
储油	Petrol depolama	زاپاس نېفت
原油库	Ham Petrol depasu	خام نېفت ئامبىرى
油罐	Petrol tankı	نېفت قازىنى
原油泵房	Ham Petrol pompa istasyonu	خام نېفت چىقىرىش پومپا-خانىسى
联合站	Çok amaçlı istasyon	بىرلەشمە پونكىت
注水	Su püskürtme (yöntemi)	سۇ باستۇرۇش
集输气	Gazın depolanması ve ulaştırılması	يىغىپ يەتكۈزۈلىدىغان گاز
集输油	Petrolün depolanmasi ve taşınması	يىغىپ يەتكۈزۈلىدىغان نېفت
原油脱水	Ham petrolün suyunu almak	خام نېفتنى سۇسىزلاندۇرۇش
脱气	Gazın ayrılması	گازسىزلاندۇرۇش
污水处理	Kirli suların temizlenmesi	پاسكىنا سۇلارنى بىر تەرەپ قىلىش
净化	Arıtma	ساپلاشتۇرۇش
运输	Taşıma	ترانسپورت، يۆك توشۇش
油轮	Petrol tankeri	نېفت
油管干线	Ana boru hattı	نېفت تۇرۇبىسىنىڭ غول لىنىيىسى

油管支线	Yan boru hattı	نېفت تۇرۇبىسىنىڭ تارماق لىنىيىسى
增压站	Röle istasyonu	بېسىم ئارتتۇرۇش پونكتى
装油栈桥	Petrol doldurma sehpası	نېفت قاچىلاش ئاسما كۆۋرۈكى
炼油过程和方法	Arıtma işlemi ve yöntemi	نېفت ئايرىش جەريانى ۋە ئۇسۇلى
炼油能力	Arıtma kapasitesi	نېفت ئايرىش ئىقتىدارى
脱硫	Kükürt giderme	گۇڭگۇرتسىزلەشتۇرۇش
脱水	Suyunu giderme kurutma	سۇسىزلاشتۇرۇش
脱蜡	Parafin ayırma Parafin giderme Parafin alma	پارافىنسىزلاشتۇرۇش
吸收脱蜡	Emme youyla parafini alma	سۈمۈرۈپ پارافىنسىزلاشتۇرۇش
脱沥青	Bitum alma	ئاسفالتسىزلاشتۇرۇش
裂化	Kraking petrol ayırma	يېرىلىش
热裂化	Termal kraking ısı yoluyla ayırma	ئىسسىقتىن يېرىلىش
高温裂化	Yüksek ısı ile ayırma	يۇقىرى ھارارەتتىن يېرىلىش
裂化炉	Kraking kulesi ayırma düzeni	ئاجرىلىش ئۇچىقى
分馏	Kademeli damıtma	ئاستا-ئاستا تېمىتىش
馏分	Damıtma	تېمىتىش
蒸馏设备	Damıtma donatımı	تېمىتىش ئۈسكۈنىسى
管式蒸馏	Boru damıtması	تۇرۇبا ئارقىلىق تېمىتىش
加氢	Hidrojenleme	ھىدروگېن قوشۇش
脱氢	Hidrojenini giderme	ھىدروگېنسىزلەشتۇرۇش
氧化	Oksidasyon oksitleme	ئوكسىدلىنىش
隔油池	Petrol ayırma tankı	نېفت توشۇش كۆلچىكى

原油一次加工	Tek kademeli petrol arıtımı	خام نېفتنى بىر قېتىم پىشىقلاش
催化作用	Kataliz	كاتالىزلىق رولى
凝点	Donma noktası	ئۇيۇشۇش نۇقتىسى
合成	Sentez	بىرىكىش
乳化作用	Emülsifikasyon	ئېمۇلسىيىلەشتۈرۈش رولى
低温碳化	Düşük ısı ile kömürleştirme	تۆۋەن ئىسسىقلىقتا كاربونلاشتۇرۇش
炼油设备	Arıtma donatımı	نېفت ئايرىش ئۈسكۈنىسى
氧化炉	Oksitleme sütunu	ئوكسىدلاشتۇرۇش ئوچىقى
分馏塔	Damıtma kulesi	تېمىتىش مۇنارى
精馏塔	Düzeltme kulesi	رېكتىفىكاتسىيىلەش مۇنارى
气提塔	Arıtma kulesi	گاز ئېلىش مۇنارى
回收塔	Toparlama kulesi	يىغىۋېلىش مۇنارى
蒸发塔	Buharlaştırma kulesi	پارغا ئايلاندۇرۇش مۇنارى
饱和器	Doyurma kulesi	تويۇندۇرغۇچ
提取塔	Ayırma kulesi	ئايرىۋېلىش مۇنارى
净化塔	Temizleme kulesi	ساپلاشتۇرۇش مۇنارى
反应塔	Reaksiyon kulesi	رېئاكسىيىلىشىش مۇنارى
油类和付产品	Petrol ve yan ürünleri	نېفت ۋە قوشۇمچە مەھسۇلاتلار
原油	Ham Petrol	خام نېفت
石油	Petrol	نېفت
汽油	Benzin	بېنزىن
加氧汽油	Oksijenlenmiş benzin	ئوكسىگېنلىق بېنزىن
船空汽油	Uçak benzini	ئايروپىلانغا ئىشلىتىلىدىغان بېنزىن
人造汽油	Suni petrol	سۇنئىي بېنزىن
柴油	Dizel yakıtı	دىزېلىن
燃料油	Yakıt yağı	يېقىلغۇ ماي
煤油	Gaz yağı	كېرسىن
机油	Motor yağı	ئاپتول
制动器油	Fren yağı	تورمۇز يېغى

石油焦	Petrol koku	نېفىت كوكسى
蜡	Parafin mumu	موم
石蜡	Parafin	پارافىن
矿脂、凡士林	Vazelin	ۋازېلىن
沥青	Asfalt bitum, zift	ئاسفالت
煤焦油	Katran yağı	تاش كۆمۈر مېيى
裂化气	Petrolün ayrıştırılmasından çıkan gaz	ئاجرالما گاز
醇、乙醇	Alkol	ئىسپىرت
甲苯	Tolüen	مېتىل بېنزول
甲烷	Metan	مېتان
甲醛	Formaldehid	فورمالدېگىت
苯	Benzol	بېنزول
炭黑	Is	قارا كۆيە، كۆمۈر كۆيىسى

医疗卫生

Tedavi ve sağlık

داۋالاش ۋە ساقلىقنى ساقلاش

卫生改革	Kamu sağlığı alanında reform	ساقلىقنى ساقلاش ئىسلاھاتى
把医疗卫生工作的重点放到农村去	Sağlıkla ilgili çalışmalarda köylük bölgelere ağılık vermek	ساقلىقنى ساقلاش خىزمىتىـ نىڭ ئاساسىي نۇقتىسىنى يېزىلارغا قاراتماق
变不治之症为何治之症	Tedavisi olmayan hastalıklara derman bulmak	ساقايماس كېسەلنى ساقايـ تىشقا بولىدىغان كېـ سەلگە ئايلاندۇرماق
减少疾病	Hastalığı azaltmak	كېسەللىكنى (كېسەللەرنى) ئازايتماق

提高健康水平	Sağlık koşullarını iyileştirmek	ساغلاملىقنى ئۆستۈرمەك
预防为主	Önlemeye öncelik vermek	ئالدىنى ئېلىشنى ئاساس قىلماق
预防与治疗相结合	Tedaviyi önlemeyle birleştirmek	ئالدىنى ئېلىشنى داۋالاش بىلەن بىرلەشتۈرۈش
推广人民的医药卫生事业	Halk için sağlık hizmetlerinin kapsamını genişletmek	خەلقنىڭ تېبابەتچىلىك، دورىگەرلىك ئىشلىرىنى ئالغا سۈرمەك
团结新老中西各部分的医药卫生工作人员	Gerek geleneksel, gerekse batı hekimliği okullarına mensup genç — yaşlı bütün sağlık görevlilerini birleştirmek	جۇڭگوچە، غەربچە تېبابەتچىلىك، دورىگەرلىك بەلەن شۇغۇللىنىدىغان كونا-يېڭى تېببىي خادىملار بىلەن ئىتتىپاقلاشماق
中西医结合	Geleneksel Çin ve Batı hekimliğinin birleştirilmesi	جۇڭگوچە، غەربچە داۋالاشنى بىرلەشتۈرۈش
新医疗法	Yeni Çin tıbbına dayanan tedavi	يېڭىچە داۋالاش ئۇسۇلى
中西医结合治疗	Geleneksel Çin ve Batı hekimliği yöntemlerini birleştiren tedavı	جۇڭگوچە داۋالاش بىلەن غەربچىنى بىرلەشتۈرۈپ داۋالاش
土洋疗法并用	Çağdaş ve yerli tedavi yöntemlerini birleştirmek	يەرلىك ئۇسۇل بىلەن چەت ئەلچە داۋالاشنى بىرلىكتە ئېلىپ بارماق
赤脚医生	Yalınayak doktur	يالاڭ ئاياغ دوختۇر
不脱产医务人员	Yarım gün sağlık görevlisi	ئىشتىن ئايرىلمايدىغان تېبىي خادىملار

业余卫生员	Boş zamanlarında çalışan sağlık görevlisi	ئىشتىن سىرتقى سەھىيە خادىمى
合作医疗站	Kooperatif sağlık merkezi	بىرلەشمە داۋالاش پونكىتى
按照互助原则举办	Karşılıklı yardım ilkesine göre çalışmak	ئۆزئارا ياردەم بېرىش پرىنسىپى بويىچە ئىشلەش
公费医疗	Ücretsiz sağlık hizmeti	ھۆكۈمەت ھېسابىغا داۋالىنىش
巡回医疗队	Seyyar sağlık ekipleri	سەييارە داۋالاش ئەترەتلىرى
分片包干巡回医疗	Seyyar sağlık ekipleri arasında bölgesel iş bölümü	بۆلەكلەرگە بۆلۈپ سەييارە داۋالاشنى ھۆددىگە ئېلىش
田间医疗站	Arazi sağlık merkezleri	ئېتىز ئارا داۋالاش پونكىتلىرى
医药送上门	Sağlık hizmetlerini ve ilaçları hastanın evine götürmek	ئاغلىلىرگە كېلىپ داۋالاش ۋە دورا يەتكۈزۈپ بېرىش
爱国卫生运动	Yurtsever kamu sağlığı kampanyası	ۋەتەنپەرۋەرلىك تازلىق ھەرىكىتى
挨家挨户为患者治病	Hastaları kapı kapı dolaşarak tedavi etmek	ئاغلىلىمۇ ئاغلە يۇرۇپ كېسەل داۋالىماق
普及卫生知识	Sağlık bilgilerini yaymak	ساقلىقنى ساقلاش بىلىملىرىنى ئومۇملاشتۇرماق
卫生检查	Temizlik denetimi	تازلىق تەكشۈرمەك
改善环境卫生	Çevre temizliği koşullarını iyileştirmek	مۇھىت تازلىقىنى ياخشىلىماق
公共卫生	Kamu sağlığı	ئاممىۋى تازلىق
个人卫生	Kişisel temizlik	شەخسىي تازلىق
清洁的环境	Temiz çevre	پاكىزە مۇھىت

防止污染	Kirlenmeyi önlemek	بۇلغىنىشنىڭ ئالدىنى ئالماق
卫生措施	Temizlik önlemleri	تازلىق تەدبىرلىرى
大扫除	Kapsamlı temizlik	چوڭ تازلىق، ئومۇمىۋى تازلىق
除四害(蚊子、苍蝇、老鼠、跳蚤)	Dört zararlıyı (sivrisinek, sinek, sıçan, tahtakurdu) yoketmek	تۆت زىياندىاش (پاشا، چۈن، چاشقان، چېكەتكە) نى يوقاتماق
消灭苍蝇	Karasineği yoketmek	چۈن يوقاتماق
蝇卵	Karasinek yumurtaları	چۈن تۇخۇمى
堵塞鼠洞	Sıçan deliklerini tıkamak	چاشقان تۆشۈكلىرىنى ئېتمەك
消除病源	Bulaşmanın kaynağını kurutmak	كېسەللىك مەنبەسىنى يوقاتماق
消灭传染病	Bulaşıcı hastalıkları yoketmek	يۇقۇملۇق كېسەللەرنى يوقاتماق
控制疾病的发生和蔓延	Hastalığın ortaya çıkmasını ve yayılmasını önlemek	كېسەللىك پەيدا بولۇش ۋە تارقىلىشنى كونترول قىلماق
填平坑	Çukur ve oyukları doldurmak	ئويمان-چوڭقۇرنى تۆزلىمەك
消除垃圾	Artık maddelerin temizlenmesi	ئەخلەت تازلىماق
疏通沟渠	Kanal ve akaçlar açmak	ئېرىق-ئۆستەڭلەرنى راۋانلاشتۇرماق
工业废物的收集利用	Sanayi artıklarının toplanıp kullanılması	سانائەتتىكى كېرەكسىز نەرسىلەرنى توپلاپ (يەغمپ) پايدىلانماق
保健事业	Sağlık hizmeti	ساقلىق ساقلاش ئىشلىرى
保健机构	Sağlık kuruluşu	ساقلىق ساقلاش ئورگانلىرى
医疗保健网	Sağlık şebekesi sağlık ağı	داۋالاش-ساقلىق تورى

定期体格检查	Aralıklı sağlık muayenesi	قارارلىق بەدەن تەكشۈرۈش
普查	Genel araştırma	ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش
抽查	Seçmeli araştırma	تاللاپ تەكشۈرۈش
妇幼保健站	Kadın ve çocuk sağlığı merkezi	ئانا-بالىلار ساقلىقىنى ساقلاش پونكىتى
产假工资照发	Tam ücretli lohosalık izni	تۇغۇت مەزگىلىدە ماڭاشنى تۈتۈپ قالماسلىق
家庭访问(卫生工作者)	Evde ziyaret (sağlık görevlileri tarafından)	ئائىلىلەرگە بېرىپ كەھۋال سورىماق (سەھىيە خىزمەتچىلىرى)
计划生育	Aile planlaması doğum kontrölü	پىلانلىق تۇغۇت
实行计划生育	Doğum kontrölü uygulamak	پىلانلىق تۇغۇتنى كەمەلىيلەشتۈرمەك
宣讲计划生育的好处	Planlı ailenin (doğum kontrölünün) yararlarını açıklamak	پىلانلىق تۇغۇتنىڭ ياخشىلىقىنى تەشۋىق قىلماق
"中医不科学"的谬论	" Çin hekimliğinin bilimsel olmadığı " safsatası	«جۇڭگوچە داۋالاش ئىلمىي ئەمەس» سەپسەتىسى

医疗机构和人员

Sağlık birimleri ve personeli

داۋالاش ئورگانلىرى ۋە خادىملىرى

综合医院	Genel hastane	ئۇنىۋېرسال دوختۇرخانا
儿童医院	Çocuk hastanesi	بالىلار دوختۇرخانىسى
妇产医院	Doğum ve kadın hastalıkları hastanesi	ئاياللار دوختۇرخانىسى
产科医院	Doğum evi	تۇغۇت دوختۇرخانىسى

整形外科医院	Plastik cerrahî hastanesı	ھۆسن تۈزەش، تاشقى كېسەللىكلەر دوختۇرخانىسى
口腔医院	Ağız hastalıkları hastanesi	ئېغىز بوشلۇقى دوختۇرخانىسى
传染病医院	Bulaşıcı hastalıkları hastanesi	يۇقۇملۇق كېسەللىكلەر دوختۇرخانىسى
结核医院	Verem hastanesi	تۆبېركۇلىوز دوختۇرخانىسى
肿瘤医院	Tümör hastanesi	ئۆسمە كېسەللىكلەر دوختۇرخانىسى
陆军医院	Askeri hastanesi	قۇرۇقلۇق ئارمىيە دوختۇرخانىسى
野战医院	Sahra hastanesi	دالا ئارمىيە دوختۇرخانىسى
中医院	Geleneksel Çin hekimliği hastanesi	جۇڭگوچە داۋالاش دوختۇرخانىسى، جۇڭگىي دوختۇرخانىسى
精神病院	Akıl hastanesi	روھىي كېسەللەر دوختۇرخانىسى
麻疯病医院	Cüzam hastanesi	ماخاۋ كېسەللىكلىرى دوختۇرخانىسى
疗养院	Sanatoryum	ساناتورىيە
休养所	Dinlenme evi	دەم ئېلىش ئورنى
诊疗所	Klinik	داۋالاش پونكىتى (ئورنى)
联合诊疗所	Poliklinik	بىرلەشمە داۋالاش پونكىتى (ئورنى)
妇女保键站	Doğum kliniği	ئاياللار ساقلىقنى ساقلاش پونكىتى (ئورنى)
急救站	Ilk yardım merkezi	تېز قۇتقۇزۇش پونكىتى
防疫站(检疫所)	Karantina	يۇقۇملۇق كېسەللەردىن مۇداپىئەلىنىش پونكىتى (ئورنى)
内科	Dahiliye bölümü	ئىچكى كېسەللەر بۆلۈمى
外科	Cerrahiye bölümü	تاشقى كېسەللەر بۆلۈمى

普通外科	Genel cerrahî	ئادەتتىكى تاشقى بۆلۈم
小儿科	Pediatri bölümü	بالىلار كېسەللىكلىرى بۆلۈمى
妇产科	Doğum ve kadın hastalıkkları bölümü	تۇغۇت بۆلۈمى
眼科	Oftalmoloji bölümü	كۆز بۆلۈمى
牙科	Diş bölümü	چىش بۆلۈمى
必尿科	Üroloji bölümü	سۈيدۈك يولى كېسەللىكلىرى بۆلۈمى
耳鼻喉科	KBB (kulak—burun—boğaz) bölümü	قۇلاق، بۇرۇن، گال (كېكىردەك) كېسەللىكلىرى بۆلۈمى
皮肤科	Dermotoloji bölümü	تېرە كېسەللىكلىرى بۆلۈمى
矫形外科	Ortopedik cerrahî bölümü	ھۆسن (شەكىل) تۈزەش بۆلۈمى
创伤外科	Travmatoloji bölümü	تاشقى جاراھەت بۆلۈمى
骨科	Ortapedi bölümü	سۆڭەك بۆلۈمى
心脏外科	Kalb cerrahî bölümü	يۈرەك تاشقى كېسەللىكلەر بۆلۈمى
脑外科	Beyin cerrahîsi bölümü	مېڭە تاشقى كېسەللىكلەر بۆلۈمى
神经科	Nevroloji bölümü	نېرۋا كېسەللىكلىرى بۆلۈمى
神经外科	Sinir cerrahisi bölümü	نېرۋا تاشقى كېسەللىكلەر بۆلۈمى
中医科	Geleneksel Çin hekimliği bölümü	جۇڭگوچە داۋالاش بۆلۈمى
挂号处	Kayıt bürosu	نومۇر ئېلىش ئورنى
门诊部	Dispanser klinik bölümü	ئامبۇلاتورىيە
住院部	Hastanenin yataklı bölümü	كېسەلخانا
护理部	Bakım bölümü	كۈتۈپخانا
手术室	Ameliyat hane	ئوپېراتسىيە بۆلۈمى
放射科	Röntgen bölümü	رېنتگېن بۆلۈمى

化验室	Lâboratuvar	لابوراتوريه
血库	Kan bankası	قان ئىسكىلاتى
药房	Eczane	دورىخانا
病房	Koğuş	كېسەلخانا
内科病房	Dahilîye koğuşu	ئىچكى كېسەللەر كېسەلخانىسى
外科病房	Cerrahiye koğuşu	تاشقى كېسەللەر كېسەلخانىسى
产科病房	Doğum koğuşu	تۇغۇتخانا بۆلۈمى
观察室	Gözlem koğuşu	كۆزىتىش بۆلۈمى
病床	Hastane yatağı	كېسەل كارىۋىتى
中国医学科学院	Çin tıp akademisi	جۇڭگو تېببىي پەنلەر ئاكادېمىيىسى
中国红十字会	Çin kızıl haç derneği	جۇڭگو قىزىل كرېست جەمئىيىتى
儿科研究所	Pediyatrı enstitüsü	بالىلار كېسەللىكلىرى تەتقىقات ئورنى
寄生虫病研究所	Parazit hastalıkları enstitüsü	پارازىت كېسەللىكلىرىنى تەتقىق قىلىش ئورنى
皮肤性病研究所	Dermatoloji ve zührevi hastalıkları enstitüsü	تېرە ۋە جىنسىي كېسەللىكلەر تەتقىقات ئورنى
放射医学研究所	Rayoloji enstitüsü	رېنتگېن تېبابەتچىلىك تەتقىقات ئورنى
药物研究所	Eczacılı enstitüsü	دورا تەتقىقات ئورنى
实验医学研究所	Deneysel tıp enstitüsü	لابوراتورىيە، تېبابەتچىلىك تەتقىقات ئورنى
医学生物学研究所	Biyolojk hekimlik enstitüsü	تېببىي بىئولوگىيە تەتقىقات ئورنى
病毒研究所	Virüs enstitüsü	ۋىرۇس تەتقىقات ئورنى
结核病研究所	Verem araştırma enstitüsü	سىل كېسىلى تەتقىقات ئورنى

眼科研究所	Oftalmoloji araştırma enstitüsü	كۆز كېسەللىكلىرى تەتقىقات ئورنى
医药工业研究所	Eczacılı araştırma enstitüsü	دورىگەرلىك سانائىتى تەتقىقات ئورنى
生物制品研究所	Biyolojik ürünler enstitüsü	بىئولوگىيىلىك مەھسۇلاتلار تەتقىقات ئورنى
生理研究所	Fizoloji enstitüsü	فىزىئولوگىيە تەتقىقات ئورنى
实验生物研究所	Deneysel biyoloji enstitüsü	بىئولوگىيە تەجرىبىسى تەتقىقات ئورنى
卫生研究所	Sağlık enstitüsü	ساقلىقنى ساقلاش تەتقىقات ئورنى
中医研究所	Geleneksel Çin hekimliği akademisi	جۇڭگوچە داۋالاش تەتقىقات ئورنى
中药研究所	Çin tıbbı müfredat enstitüsü	جۇڭچى دورىلىرى تەتقىقات ئورنى
医院院长	Hastane müdürü	دوختۇرخانا باشلىقى
医务部主任	Tıbbı yönetim bölümünün başkanı	كەسپىي ئىشلار مۇدىرى
门诊部主任	Klinik bölümünün başkanı	ئامبۇلاتورىيە مۇدىرى
医生、大夫	Doktor Hekim	دوختۇر
中医大夫	Geleneksel Çin hekimliği doktoru Geleneksel Çin hekimi	تېۋىپ
西医大夫	Doktor Tabıb Bati hekimliği doktoru	دوختۇر
内科主任	Dahiliye bölümünün başkanı	ئىچكى كېسەللىكلەر بۆلۈمى مۇدىرى
外科主任	Cerrahiye bölümünün başkanı	تاشقى كېسەللىكلەر بۆلۈمى مۇدىرى
主治医生	Görevli doktor (cerrah)	مەسئۇل دوختۇر، مەسئۇل ۋراچ

住院医生	Hastanede kalan doktor	كېسەلخانا دوختۇرى
实习医生	Stajyer	پراكتىكانت دوختۇر
内科医生	Doktor dahiliyeci	ئىچكى كېسەللىكلەر دوختۇرى
外科医生	Cerrah operatör	تاشقى كېسەللىكلەر دوختۇرى
产科医生	Doğum mütehassısı	تۇغۇت دوختۇرى
妇科医生	Kadın hastalıkları mütehassisi	ئاياللار كېسەللىكلىرى دوختۇرى
小儿科医生	Çocuk doktoru	بالىلار دوختۇرى
眼科医生	Göz doktoru	كۆز دوختۇرى
耳鼻喉医生	KBB (kulak, burun, boğaz) dokturu	قۇلاق، بۇرۇن، كېكىردەك كېسەللىكلىرى دوختۇرى
牙科医生	Dişçi diş doktoru (tabibi)	چىش دوختۇرى
必尿科医院	Ürolog	سۈيدۈك يولى كېسەللىكلىرى دوختۇرخانىسى
神经科专家	Sinir mütehassısı asabiyeci	نېرۋا كېسەللىكلىرى مۇتەخەسسىسى
肿瘤科医生	Onkolog	ئۆسمە كېسەللىكلىرى دوختۇرى
心脏病专家	Kalp mütehassısı kalp uzmanı	يۈرەك كېسەللىكلىرى مۇتەخەسسىسى
心脏血管专家	Kalp ve damar hastalıkları uzmanı	يۈرەك-قان تومۇر كېسەللىكلىرى مۇتەخەسسىسى
心脏外科医生	Kalp cerrahî	يۈرەك تاشقى كېسەللىكلىرى دوختۇرى
脑科专家	Beyin mütehassısı	مېڭە كېسەللىكلىرى مۇتەخەسسىسى
皮肤科医生	Dermatolog deri mütehassısı	تېرە كېسەللىكلىرى دوختۇرى
骨科医生	Ortopedi uzmani	سۆڭەك كېسەللىكلىرى دوختۇرى
放射科医师	Radyolog	رېنتگېن بۆلۈم دوختۇرى

放射科技师	Röntgen mütehassısı	رېنتگېن بۆلۈم تېخنىكى
针刺医生	Akûpüntür hekimi	يىڭنە سانجىپ داۋالاش دوختۇرى
化验员	Laboratuvar teknisyeni	لابورانت
营养医师	Besin uzmanı dietetik uzmanı	ئوزۇقلۇق دوختۇرى
护士	Hemşire	سېستىرا
护士长	Baş hemşire	باش سېستىرا
麻醉师	Anestezist	نارکوز دوختۇرى
药剂师	Eczacı	دورىگەر
门诊病人	Hastanede yatmadan tedavi gören hasta	دوختۇرخانىدا يېتىپ داۋالانماي دىدىغان كېسەللىكلەر
住院病人	Hastanede yatan hasta	دوختۇرخانىدا يېتىپ داۋالىنىدىغان كېسەللەر
内科病人	Dahili arızası olan hasta	ئىچكى بۆلۈم كېسەللىرى
外科病人	Ameliyatlık arızası olan hasta	تاشقى بۆلۈم كېسەللىرى
产科病人	Doğumla ilgili hasta	تۇغۇت بۆلۈم كېسەللىرى
心脏病病人	Kalp hastası	يۈرەك كېسىلى بىلەن ئاغرىغانلار
急诊	Acil vaka	جىددي داۋالاش

症状疾病

Belirtiler ve hastalıklar

كېسەللىك ئالامەتلىرى ۋە كېسەللىكلەر

生病	Hastalanmak hastalığa yakalanmak	كېسەل بولماق

感到不舒服	Kendini fena hissetmek	بىئاراملىق ھېس قىلماق
早期症状	Erken belirtiler	دەسلەپتىكى كېسەللىك ئالامەتلىرى
前驱症状	Ilk arazlar ilk belirtiler	دەسلەپكى كېسەللىك ئالامەتلىرى
自觉症状	Özenel belirtiler	ئۆزى سەزگەن ئالامەتلەر
主要症状	En önemli belirtiler	مۇھىم ئالامەتلەر
发烧	Ateş	قىزىتما
全身症状	Bünyevi belirtiler	پۈتۈن بەدەندىكى ئالامەتلەر
临床症状	Bilimsel belirtiler nesnel belirtiler	كلىنىك ئىپادىلەر (ئالامەتلەر)
眩晕	Baş dönmesi	باش قېيىش
耳鸣	Kulak çınlaması	قۇلاق غۇڭۇلداش
气促	Nefes darlığı	نەپەس ئىتتىكلەش
发冷	Üşümek üşme nöbeti	توڭلاش
呼吸困难	Zorla nefes alma solunum güçlüğü	نەپەس ئېلىش قىينىلىشىش
寒战	Ürperme	تىترەك ئولىشىش
头痛	Baş ağrısı	باش ئاغرىش
嗓子疼	Boğaz ağrısı	گال ئاغرىش
咳嗽	Öksürük	يۆتەل
干咳	Kuru öksürük	قۇرۇق يۆتەل
有舌苔	Pasli dil	تىل گېزى
喷嚏	Aksırmak hapşırmak	چۈشكۈرمەك
流鼻涕	Burnun akması	بۇرۇن ئېقىش
鼻子不通	Tıkalı burun	دىماغ پۈتۈش
流泪	Göz yaşarması	ياش ئېقىش
恶心	Mide bulanması	كۆڭۈل ئاينىماق
呕吐	Kusmak	قۇسماق
干呕	Öğürmek	قۇرۇق ھۆ بولماق
呃逆	Hıçkırık	ھېچ تۇتۇش
口水	Tükürük	شۆلگەي

痰	Balgam	بەلغەم
鼻涕	Sümük	ماڭقا
感到疼	Ağrı duymak ağrımak	ئاغرىق ھېس قىلماق
发炎	Iltihap	ياللۇغلانماق، يىرىڭلىماق
牙痛	Diş ağrısı	چىش ئاغرىماق
胸(肚子、背、耳、腰)痛	Göğüs (karın, sırt, kulak, bel) ağrısı	كۆكرەك، قورساق، دۈمبە، بەل ئاغرىماق
胃痛	Mide ağrısı	ئاشقازان ئاغرىماق
全身疼痛	Her yeri ağrımak	پۈتۈن بەدەن ئاغرىماق
全身不适	Halsizlik keyifsizlik	پۈتۈن بەدەن بىئارام بولماق
食欲不振	Iştahsızlık	ئىشتىها تۆتۈلماق
失眼	Uykusuzluk	ئۇيقۇسىزلىق
没有精神	Keyifsiz	روھىي ھالىتى تۆۋەن بولماق
感觉体力不支	Halsızlık hissetmek	ماغدۇرسىزلىق ھېس قىلماق
盗汗	Gece terleme	ئوغرى تەر
冷汗	Soğuk ter	سوغۇق تەر
大便不正常	Barsakların düzensiz çalı şması	چوڭ (كىچىك) تەرەت نورمالسىزلاشماق
大(小)便失禁	Aptesini (idrarını) tutamama	چوڭ تەرەت تۇتالماسلىق
泻肚	Ishal diyare sürgün	ئىچى سۈرمەك
便秘	Kabızlık kabız olmak	قەۋزىيەت، ئىچى قېتىش
消化不良	Hazımsızlık	ھەزىم قىلىش ياخشى بولماسلىق
放屁	Yellenmek; gaz çıkarmak	ئوسۇرماق
脉速	Hızlı nabız	تومۇر سوقۇشى تېزلىكى
脉弱	Zayıf nabız	تومۇر سوقۇش ئاجىز
心杂音	Mürmür	يۈرەك ئاۋازى
量不出血压	Tansiyonu ölçememek	قان بېسىمى ئۆلچەنمەسلىك

血压120/80	Kan basıncı 120/80 120/80 tansiyon	قان بېسىم 120/80
胃酸过多	Midede aşırı asitlilik	ئاشقازان كىسلاتاسى ئېشىپ كېتىش
痉挛	Kasılma kramp	سپازما، تارتىشىپ قېلىش
幻觉	Sanrı	خىيالىي تۇيغۇ
幻视	Fotizm	خىيالىي كۆرۈش
幻听	Fonizm	خىيالىي ئاڭلاش
神经不正常	Sinir bozukluğu	نېرۋا نورمالسىزلىق
皮下出血	Deri altı kanaması	تېرە ئاستى قاناش
内出血	İç kanaması	ئىچكى قاناش
外出血	Dış kanaması	تاشقى قاناش
伤口大量出血	Yarada ağır kanama	جاراھەتتىن كۆپ قان كېتىش
咯血	Kan kusma	قان تۆكۈرمەك
阴道大量出血	Döl yolunda ağır kanama	جىنسى يولىدىن كۆپ قان كېتىش
拉黑便柏油状大便	Koyu renkli dışkı	قارا تەرەت كەلمەك، قارا مايغا ئوخشاش چوڭ تەرەت كەلمەك (قىلماق)
拉虫子	Barsak solucanı defetmek	تەرەتتىن قۇرت چۈشمەك
腹水	Asit asitli sıvı	قورساقتا سۇ چۈشمەك
水肿	Ödem	سۇلۇق ئىششىق
浮肿	Sıskalık	ئىششىق
腹内肿块	Karın kitlesi	قورساقتىكى ئۆسمە
淋巴结肿大	Lenf düğümünün büyümesi	لىمفا بەزلىرى ئىششىپ چوڭايماق
肝肿大	Karaciğer büyümesi	جىگەر چوڭايماق
黄疸	Sarılık	سېرىق چۈشمەك
昏厥	Bayılmak	ھوشىدىن كەتمەك، ھوشىدىن كېتىپ يىقىلماق
休克	Şok	شوك بولۇش
昏迷	Koma	ھوشىنى يوقاتماق

肿	Şişmek şişmiş	ئىششىق، ئىششىماق
麻	Uyuşuk, uyuşukluk	ئۇيۇشۇپ قالماق، ئۇيۇشۇش
发痒	Kaşıntı, kaşıntılı	قىچىشىش
全身发痒	Her yanı kaşınmak	پۈتۈن بەدەن قىچىشماق
鸡胸	Göğüs tahtası dar ve çıkıntılı olmak	توخۇ كۆكرەك
脓	Irin	يىرىك
化脓	Irinlenmek	يىرىڭلىماق
疖子	Çıban	چىقان
主要疾病	Esas hastalık	ئاساسىي كېسەللىك
转移(病)	Metastaz	كۆچمە كېسەل
肺病	Akciğer hastalığı	ئۆپكە كېسىلى
(肺病)活动性	Faăl aktif	تەرەققىي قىلىۋاتقان، ئەۋج ئېلىۋاتقان
结核病	Tüberküloz, verem	سىل كېسىلى
肾脏病	Böbrek hastalığı	بۆرەك كېسىلى
肝病	Karaciğerı hastalığı	جىگەر كېسىلى
心脏病	Kalp hastalığı	يۈرەك كېسىلى
胃病	Mide hastalığı	ئاشقازان كېسىلى
妇女病	Kadın hastalığı	ئاياللار كېسىلى
传染病(空气)	Bulaşıcı hastalık, sarı hastalık	(ھاۋادىن يۇقىدىغان) يۇقۇملۇق كېسەل
皮肤病	Cilt hastalığı	تېرە كېسىلى
寄生虫病	Parazit hastalığı	پارازىتلار كېسىلى
血液病	Kan hastalığı	قان كېسىلى
流行病	Salgın	تارقىلىشچان كېسەللىك
地方病	Andemik hatalığı, yayılmayan hastalık	يەرلىك كېسەللىكلەر
职业病	Meslek hastalığı	كەسپىي كېسەللىك
急性病	Ağır hastalık	جىددىي كېسەللىك
慢性病	Kronik hastalık	سوزۇلما خاراكتېرلىك كېسەل

先天病	Doğuştan hastalık	تۇغۇلما كېسەل، تۇغما كېسەللىك
后天病	Sonradan edinilen hastalık	ناتۇغما كېسەللەر
功能性疾病	Işlevsel hastalık	فۇنكسىيىلىك كېسەللەر
器质性疾病	Parenkeme hastalığı	ئورگان خاراكتېرلىك كېسەللەر
常见病	Sıradan hastalık	دائىم ئۇچرايدىغان كېسەللىك
多发病	Sık sık ortaya çıkan hastalıklar	كۆپ ئۇچرايدىغان كېسەللىكلەر
重病	Ciddi hastalık	ئېغىر كېسەل
小病	Küçük rahatsızlık	كىچىك كېسەل
引起并发症	Ihtilatlara yol açmak	ئەگەشمە كېسەل كەلتۈرۈپ چىقارماق
后遗症	Hastalık sonrası arazları	كېسەل ئاسارىتى (قېپقالغان كېسەللىك)
付作用	Yan etki	قوشۇمچە تەسىر، ئەكس تەسىر
鼻炎	Burun iltihabı	بۇرۇن ياللۇغى
气管炎	Trake iltihabı	كاناي ياللۇغى
支气管哮喘	Bronşial astma	تارماق كاناي زىققىسى
肺炎	Zatürrie, pnömoni	ئۆپكە ياللۇغى
支气管肺炎	Bronko—pnömoni	تارماق كاناي ياللۇغى
肺水肿	Akciğer ödemi	ئۆپكە سۇلۇق ئىششىقى
肺脓肿	Akciğer apsesi	ئۆپكە يىرىڭلىق ئىششىقى
胸膜炎	Zatülcenp, plörezi, akciğer zarı iltihabı	كۆكرەك پەردە ياللۇغى
气胸	Pnömotoraks	يەل كۆكرەك
气喘	Astin	زىققا
脓胸	Irinli zatülcenp, göğüs boşluğunda irin toplanması	يىرىڭلىق كۆكرەك

肺结核	(akciğer) Tüberküloz, Verem	ئۆپكە سىلى، تۇبېركۇلىيوز
硅肺	Silikoz	سىلىتسىيىلىك ئۆپكە
食道炎	Özofagus iltihabı	قىزىل ئۆڭگەچ ياللۇغى
胃溃疡	Mide ülseri	ئاشقازان يارىسى
十二指肠溃疡	Duodenum ülseri	ئون ئىككى بارماق ئۆچەي يارىسى
溃疡穿孔	Delinmiş ülseri	يارا تېشىلمەك
胃炎	Gostrit	ئاشقازان ياللۇغى
胃穿孔	Mide delinmesi	ئاشقازان تېشىلىش
胃下垂	Mide düşkünlüğü	ئاشقازان تۆۋەنلەش
胃扩张	Mide genişlemesi	ئاشقازان كېڭىيىپ كەتمەك
肠炎	Barsak iltihabı, anterit	ئۆچەي ياللۇغى
结肠炎	Kolit	يوغىناق ئۆچەي ياللۇغى
阑尾炎	Apandis	سوقۇر ئۆچەي ياللۇغى
肠结核	Barsak tüberkülozu	ئۆچەي سىلى
肝炎	Hepatit, karaciğer iltihabı	جىگەر ياللۇغى
肝硬变	Karaciğer sirozu	جىگەر قېتىشىش
疝(气)	Fıtık	چۈقۇق، گىرىژ
腹股沟疝	Kasık fıtığı	يىرىق گىرىژسى
食物中毒	Yemekten zehirlenmesi	يېمەكلىكتىن زەھەرلىنىش
高血压	Yüksek tansiyon, hipertansiyon, yüksek kan basıncı	يۇقىرى قان بېسىمى
低血压	Düşük tansiyon, düşük kan basıncı	ئۆۋەن قان بېسىمى
动脉硬化	Damar sertliği, arteryoskleroz	ئارتىرىيە قان تومۇرى قېتىش
心肌梗塞	Miyokart enfarktüsü	يۈرەك تىقىلمىسى
心力衰竭	Kalp yetmezliği	يۈرەك زەئىپلىشىش

心绞痛	Angina pektoris	يۈرەك سانجىقى
风湿性心脏病	Romatizmal kalp hastalığı	رېماتىزملىق يۈرەك كېسىلى
先天性心脏病	Doğuştan kalp hastalığı	تۇغۇلما يۈرەك كېسىلى
风湿性关节炎	Romatizmal artrit	رېماتىزملىق بوغۇم ياللۇغى
关节炎	Eklem iltihabı, artrit	بوغۇم ياللۇغى
克山病	Ki şan hastalığı	كىسەن كېسىلى
贫血	Kansızlık, anemi	قان ئازلىق
恶性贫血	Habis kansızlık	يامان خاراكتېرلىك قان ئاز-لىق كېسىلى
白血病	Lösemi	ئاق قان كېسىلى
败血病	Septisemi	سەپتىسسىمىيە
肾脏炎	Böbrek iltihabı, nefrit	بۆرەك كېسىلى
肾石	Böbrek taşı	بۆرەك تېشى
糖尿病	Şeker hastalığı	دىئابىت كېسىلى، شېكەر سىيىش كېسىلى
尿道炎	Üretrit, idrar yolu iltihabı	سۈيدۈك يولى ياللۇغى
膀胱炎	Mesane iltihabı, sistit	سۈيدۈك خالتىسى ياللۇغى
膀胱结石	Mesane taşı	سۈيدۈك خالتىسىدا تاش پەيدا بولۇش
尿道出血	Idrar yolu kanaması	سۈيدۈك يولى قانىماق
尿闭(无尿)	Idrar kesilmesi, anuri	سۈيدۈك تۈسۈلماق
(衣)遗尿	Geceleri yatağa işeme	سىيگەك، ئورنىغا سىيىپ قويماق
尿潴留	Idrar tutulması	سۈيدۈك يىغىلىپ قېلىش
神经衰弱	Hevrasteni, sinir zayıflığı	نېرۋا ئاجىزلاشماق
神经痛	Nevralji	نېرۋا ئاغرىماق

三叉神经痛	Üçlü nevralji	ئۈچ ئاچىماق نېرۋا ئاغرىقى
坐骨神经痛	Siyatik	ئولتۇرغۇچ نېرۋا ئاغرىقى
午蹈病	Kore	ئۇسسۇل كېسىلى
癫痫	Sara, Epilepsi	تۇتقاق كېسىلى
半身不遂	Yarım felc	يارتا پالەچ
脑溢血	Beyin kanaması	مېڭىگە قان چۈشمەك
中风	Inme, felç	شامال داربە كەتمەك
中暑	Sıcak (güneş) çarpması	ئىسسىق ئۆتۈپ كەتمەك
致癌物	Karsinojen	ئۆسمە پەيدا قىلغۇچى ماددىلار
良(恶)性肿瘤	Selim (habis ur)	ياخشى (يامان) سۈپەتلىك ئۆسمە
癌	Kanser	راك
肺癌	Akciğer kanseri	ئۆپكە راكى
淋巴(组织)瘤	lenfom, adeni	لىمفا (توقۇلما) ئۆسمىسى
脑肿瘤	Beyin tümörü	مېڭە ئۆسمىسى
骨肿瘤	Kemik tümörü	سۆڭەك ئۆسمىسى
胃癌	Mide kanseri	ئاشقازان راكى
食管癌	Özofagus kanseri, Yemek borusu kanseri	قىزىل ئۆڭەچ راكى
肝癌	Karaciğer kanseri	جىگەر راكى
乳癌	Göğüs kanseri	ئەمچەك راكى
子宫颈癌	Karsinom	بالاياتقۇ بوينى راكى
腺瘤	Adenom	بەز ئۆسمىسى
千维瘤	Fibrom, lifli tümör	تالالىق توقۇلما ئۆسمىسى
转移性癌	Metastatik kanseri	كۆچمە راك
癌扩散	Kanserin yayılması	راكنىڭ تارقىلىشى
可疑早期癌	Ilk aşamalarında kanser kuşkusu	دەسلەپكى گۇمانىي راك
盆腔炎	Pelvis iltihabı	داس بوشلۇقى ياللۇغى
阴道炎	Vagina iltihabı, Vajinit	جىنسىي يول ياللۇغى

月经不调	Düzensiz aybaşı	ھەيز رېتسىزلىقى
痛经	Ağrılı adet	ھەيز ئاغرىقى
早产	Erken doğum	بالدۇر تۇغماق
自然流产	Düşük, cocuk düşürme	تەبئىي بالا چۈشۈپ كەتمەك
人工流产	Kürtaj, çocuk düşürme	سۈنئىي ئۇسۇلدا بالا چۈشۈرمەك
死产	Ölü doğum	ئۆلۈك تۇغۇلۇش
胎位不正	Ters duran fetus	ھامىلە ئورنى توغرا بولماسلىق
寄生虫病	Parazit hastalığı	پارازىت كېسىلى
血吸虫病	Şistosomiyaz	قان شورىغۇچ قۇرت كېسىلى
丝虫病	Filariasis	قىل قۇرت كېسىلى
钩虫病	Kancalı kurt hastalığı	ئىلمەك قۇرت كېسىلى
锥虫病	Tripanosomiasis	تريپا نوزوما كېسىلى
流行性感冒	Grip	تارقىلىشچان زۇكام
麻疹	Kızamık	قىزىل (كېسەل)
百日咳	Boğmaca	كۆك يۆتەل
猩红热	Kızıl (hastalığı)	ئىسكارلاتىنا
风疹	kızamıkçık	سوغان
红斑	Eritme, deride kızarıklık	قىزىل داغ
水痘	Su çiçeği	سۇ چېچىكى
天花	Çiçek hastalığı	چېچەك
小儿麻痹	Poligo, çocuk felci (poliyomiyelit)	بالىلار پالەچ كېسىلى
脑膜炎	Menenjit	مېڭە پەردە يالليۇغى
脑炎	Ensefalit, beyin iltihabı	مېڭە يالليۇغى
流行性脑炎	Salgın ensefalit, yuku hastalığı	تارقىلىشچان مېڭە يالليۇغى

流行性腮腺炎	Kabakulak	تارقىلمىشچان گۇرەن بېزى ياللۇغى
腮腺炎	Parotit, parotis iltihabı	گۇرەن بېزى ياللۇغى
鼠疫	Veba	ۋابا كېسىلى
丹毒	Yılancık	تىلما، سەرەمەس كېسىلى
狂犬病	Kuduz	غالجىر كېسىلى
痢疾	Dizanteri	دىزىنتېرىيە، تولغاق
阿米痢疾	Amibik dizanteri	ئامىبا دىزىنتېرىيە
恶性痢疾	Öldürücü dizanteri	يامان خاراكتېرلىك دىزىنتېرىيە، تولغاق
麻风	Cüzam	ماخاۋ كېسىلى
疟疾	Sıtma	بەزگەك
破伤风	Tetanoz, tetanos	قاتما، تېتانوس
性病	Zührevi hastalık	تاناسىل كېسىلى
梅毒	Frengi, sifilis	سىفىلىس
淋病	Belsoğukluğu	سوزنەك
肥胖病	Şişmanlık	سېمىزلىك كېسىلى
佝偻病	Raşitizm	راخىت (سوڭەك قاتماسلىق كېسىلى)
脚气病	Beri—beri	بېرى بېرى كېسىلى (ۋىتامىن B نىڭ يېتىشمەسلىكىدىن بولىدىغان ئىششىق كېسىلى)
黑热病	Kala—azar	كالا ئازار كېسىلى
中耳炎	Ortakulak iltihabı	ئوتتۇرا قۇلاق ياللۇغى
鼻窦炎	Burun sinüziti	بۇرۇن كاۋاكلىرى ياللۇغى
口腔炎	Stomatit	ئېغىز بوشلۇقى ياللۇغى
唇裂、兔唇	Tavşan dudağı	توشقان كالپۇك
龋齿(蛀牙)	Çürük diş, diş çürümesi	قۇرت يېگەن چىش
偏挑体炎	Bademcik iltihabı	بادام بېزى ياللۇغى
喉炎	Lârenjıt, girtlak iltihabı	گال ياللۇغى

咽炎	Farenjit, yutak iltihabı	يۇتقۇنچاق (كېكىردەك) يالۇغى
咽峡炎	Anjin, boğaz iltihabı	كاناي ياللۇغى
青光眼	Glokom	گلاۋكوما
白内障	Katarakt	كۆزگە ئاق چۈشۈش كېسىلى
沙眼	Trahom	تراخوما (يۇقۇملۇق كۆز ئاغرىقى)
结膜炎	Konjonktivit	بىرىكتۇرگۇچى پەردە ياللۇغى
色盲	Renk körlüğü	رەڭ قارىغۇسى
夜盲	Gece körlüğü	نامازشام قارىغۇسى
偏盲	Yarım körlük	يېرىم قارىغۇ
散光	Astigmatizm	نۇر يىغالماسلىق
近视眼	Miyopluk, uzakgörmez	يىراقنى كۆرەلمەسلىك
远视眼	Hipermetropluk, yakıngörmez	يېقىننى كۆرەلمەسلىك
扭伤	Burkulma	تولغىنىپ كېتىش
脱位(脱臼)	Cilik	چىقىق، بوغۇملارنىڭ چىقىپ كېتىشى
骨折	Kırık	سۆڭۈك
烧伤	Yanıklar	كۆيۈك
受伤	Yaralanma	يارىلىنىش
创伤	Travma	جاراھەت، يارا، زەخمە
挫伤	Bere, ezik	سوقۇلۇپ يارىلانماق
畸形	Sakatlık	مېيىپلىق، ناكارلىق
脑震荡	Beyin sarsıntısı	مېڭە سىلكىنىش
秃头(脱发症)	Kellik	پاينەكۆاش
癞癞头	Mantarlı kellik	تاز (يېغىر تاز)
湿疹	Ekzema	ھۆل تەمرەتكە
鸡眼	Nasır	قاداق
瘊子	Siğil	سۆگەل
皮炎	Dermatit, deri iltihabı	تېرە ياللۇغى

癣	Tinea	تەمرەتكە
牛皮癣	Sedef hastalığı	تەڭگە تەمرەتكە
疥(疮)	Uyuz	قىچىشقاق، قوتۇز
冻伤	Yerel donma	ئۇششۇك
冻疮	Mayasıl	ئۇششۇك ياريسى
痔疮	Basur, emeroit	گېموروي، بوۋاسىر
内痔、外痔	Iç basur, dış basur	ئىچكى بوۋاسىر(گېموروي)، تاشقى بوۋاسىر
脓疮病	Derinin koküslü iltihabı	يىرىڭ قاپارتمىلىق دانىخورەك

诊断，治疗
Muayene, Tedavi
دىئاگنوز قويۇش ۋە داۋالاش

挂号	Kayıt olmak	نومۇر ئالماق
门诊时间	Muayene saatları	كېسەل كۆرۈش ۋاقتى
初诊	Ilk muayene	دەسلەپكى دىئاگنوز
复诊	Sonrakı muayene	كېيىنكى دىئاگنوز
预约	Randevu almak	كېسەل كۆرۈش ۋاقتىنى ئالدىن بەلگىلىمەك
临床表观	Tıbbı arazlar	كلىنىكىلىق ئىپادىلىرى
临床观察	Klinik müşahede	كلىنىكىلىق كۆزەتمەك
出诊	Hastaneye gitmek	كېسەل كۆرۈشكە سىرتقا چىقماق
病例	Vaka	كېسەللىك، كېسەللەر
急诊	Acil vaka	جىددىي داۋالاش
病历	Hastalık halinin tarihçesi	كېسەل تارىخى
主诉	Başlıca şikayet	كېسەلنىڭ زارى (دەردى)
收住院	Hastaneye yatırmak	ياتاققا ئالماق

探病时间	Ziyaret saatları	كېسەل يوقلاش ۋاقتى
绝对卧床	Kesin yatak istirahatı	قەتئىي ئۇخلاش (ۋاقتى)
病假条	Hastalık izni kağıdı	دوختۇر ئىسپىراپكىسى
出院	Hastaneden çıkmak	دوختۇردىن چىقماق
转院	Başka hastaneye nakletmek	باشقا دوختۇرخانىغا يۆتكىمەك
取出体温表	Termometreyi çıkarmak	تېرمومېتىرنى ئالماق
(病情)好转	Iyileşme göstermek	كېسەل ياخشىلىنىشقا باشلىماق
(病)恶化	Kötüleşmek	كېسەل يامانلاشماق
病好,恢复,健康	Iyileşmek	ساقايماق، سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلمەك، ياخشى بولماق
很快复原	Hızla iyileşmek	كېسەل تېز ياخشىلانماق
病愈	Hastalığı atlatmak	كېسەل پۈتۈنلەي ساقايماق (تولۇق ساقايماق)
病愈没有后遗症	Hastalığın hiç bır araz birakmaksızın iyileşmesi	كېسەل ساقايغاندىن كېيىن ھېچقانداق ئالامەتلەر قالماسلىق
休养	Nekahat devresinde bulunmak	دەم ئالماق، كۆتۈنمەك
体重增加	Şişmanlamak	سەمرىمەك، ئېغىرلىقى ئارتماق
体重减轻	Zayıflamak	ئورۇقلىماق، ئاجىزلىماق، زەئىپلەشمەك
(病)复发	Nüsetmek	كېسەل قوزغالماق
新陈代谢	Metabolizma	ماددا ئالمىشىش
保持大便通	Barsakların normal çalışmasını sağlamak	چوڭ تەرەتنىڭ راۋان بولۇشىغا ئەھمىيەت بەرمەك
新陈代谢正常	Metabolizmanın normal çalışması	ماددا ئالمىشىش نورمال بولماق

基础代谢	Bazal metabolizma	ئاساسىي ماددا ئالمىشىش
疗程	Tedavi süreci	داۋالاش جەريانى
治愈率	Iyileşme oranı	داۋالاش ئونۇمى، كېسەل ساقىيىش نىسبىتى
疗效	Iyileştirici etki	داۋالاش ئونۇمى
出生率	Doğum oranı	تۇغۇلۇش نىسبىتى
平均寿命	Ortalama ömür	ئوتتۇرا ھېساب بىلەنكى ئۆمرى
死亡率	Ölüm oranı	ئۆلۈش نىسبىتى
出生死亡率	Doğum—ölüm oranı	تۇغۇلۇش-ئۆلۈش نىسبىتى
发病率	Hastalığın yaygınlık oranı	كېسەل پەيدا بولۇش نىسبىتى
营养	Beslenme	ئوزۇقلۇق، ئوزۇقلىنىش
全食、普通饮食	Tam perhiz	ئادەتتىكى ئوزۇقلۇق
高热量饮食	Yüksek kalori rejimi	يۇقىرى كالورىيلىك يېمەكلىك
低热量饮食	Az kalori perhizi	تۆۋەن كالورىيلىك يېمەكلىك
高蛋白饮食	Yüksek protein rejimi	يۇقىرى ئاقسىللىق يېمەكلىك
清淡(消化)饮食	Hafif perhiz	مايسىز (ئوڭاي ھەزىم بولىدىغان) يېمەكلىك
无盐饮食	Tuzsuz rejim	تۇزسىز يېمەكلىك
流质(食物)	Sıvı besin rejimi	سۇيۇق تاماق
半流质(食物)	Yarı sivi besin rejimi	يېرىم سۇيۇق تاماق
限制饮食	Perhizde	پەرھىز تۇتىدىغان تاۋلار
常规检查	Usulden muayene	ئادەتتىكى تەكشۈرۈش
全力检查	Genal muayene	ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش
复查	Müteakip muayene	قايتا تەكشۈرۈش
查病房	Koğuşları dolaşmak	كېسەللەرنى ياتاقلىرىدا تەكشۈرمەك
潜伏期	Kuluçka devresi	يوشۇرۇن دەۋرى
先天免役性	Doğuştan bağışıklık	تۇغۇلما ئىممۇنىتېتلىق

后天免役性	Sonradan kazanılan bağışıklık	ئېرىشمە ئىممۇنىتېتلىق
先天不足	Doğuştan noksanlık	تۇغۇلما مېيىپ
诊断	Teşhis, teşhis etmek	دىئاگنوز قويماق
听诊	Oksültasyon, dinliyerek muayene	تىڭشاپ دىئاگنوز قويماق
触诊	Elle muayene	سىلاپ كۆرۈپ دىئاگنوز قويماق
叩诊	Perküsyon	چېكىپ دىئاگنوز قويماق
确诊	Hastalığı teşhis temek, kesin teşhisi koymak	ھەقىقىي دىئاگنوزى
会诊	Konsültasyon	كېڭىشىپ دىئاگنوز قويۇش
医嘱	Doktor (un) talimatı	دوختۇرنىڭ تەكلىپى
试脉	Nabzina bakmak, nabzini almak	تومۇر تۇتماق
试体温	Ateşine bakmak, ateşini almak	قىزىقىنى ئۆلچىمەك
伸舌头	Dilini çıkarmak	تىلىنى چىقارماق
脱上衣	Belden yukarı soyunmak	كۆينەكنى، چاپاننى ئۆرۈمەك
病灶	Mikropların kümelendiği yer	كېسەل ئوچىقى
验血	Kan testi	قان تەكشۈرۈش
血沉	Sedimantasyon hızı	قاننىڭ چۆكۈشى
白细脱(白血球)	Beyaz kan küreceği, akyuvar	ئاق قان تامچىلىرى (داندىچىلىرى)
红细脱(红血球)	Alyuvar	قىزىل قان تامچىلىرى (داندىچىلىرى)
血红蛋白	Hemoglobin	گېموگلوبىن
胆固醇	Kolesterol	خولېستېرىن
验大便	Dişki testi	چوڭ تەرەتنى تەكشۈرمەك
验小便	Idrar testi	سۈيدۈكنى تەكشۈرمەك

常规尿分析	Olağan idrar tahlili	كىچىك تەرەتنى ئادەتتىكىچە ئانالىز قىلماق
大小便送化验室化验	laboratuvara dişki ve idrar örneği göndermek	تەكشۈرۈش ئۈچۈن چوڭ - كىچىك تەرەتنى لابوراتورد- يىگە ئەكېلىپ بەرمەك
抽血	Kan almak	قان ئالماق
验血	Kan tahlili yaptırmak	قان تەركىبىنى سىناپ كۆر- مەك
阳(阴)必反应	Müspet (menfi)tepki	مەنپىي، مۇسپىي رېئاكسىيە
量血压	Tansyonunu ölçmek	قان بېسىمىنى ئۆلچىمەك
吸气	Nefes almak	ئىچىگە تارتماق
呼气	Nefes vermek	نەپەس بوشاتماق، نەپەس چە- قارماق
止疼	Ağrıyı hafıflatmek	ئاغرىق پەسەيتمەك
止咳	Öksürüğü yumuşatmak	يۆتەل پەسەيتمەك
阴道指诊	Döl yolunun elle muayenesi	جىنسىي يولىنى بارماق بىلەن تەكشۈرمەك (دېئاگنوز قويماق)
X 光检查	Röntgen muayenesi	رېنتگېنگە سالماق، رېنتگېن- دە تەكشۈرمەك
X 线照片	Röntgen filmi çekmek	رېنتگېندە رەسىمگە ئالماق
透视检查	Radyoskopi yapmak	رېنتگېندە تەكشۈرمەك
胸部透视	Göğüsün röntgenini çektirmek	كۆكرەكنى تەكشۈرمەك
钡餐检查	Baryumla röntgen muayenesi	بارىي بوتقىسى يېگۈزۈپ تەك- شۈرمەك
化验结果	Laburatuvar raporu	تەكشۈرۈش نەتىجىسى
开药方	Reçete yazmak	رېتسېپ يازماق
开药	Ilaç yazmak, ilaç vermek	دورا بەرمەك، دورا يازماق
配药	Reçeteyi hazırlamak	رېتسېپ ھازىرلىماق

抓药	Reçeteyi yaptırmak	دورا ئالماق، دورا سېتىۋالماق
打针,注射	Iğne yapmak	ئوكۇل ئۇردۇرماق
没有付作用	Yan tepkisi olmamak	ئەكس تەسىر قىلماسلىق
急救	Ilk yardım tedavisi vermek	جىددىي قۇتقۇزماق
进行人工呼吸	Suni teneffüs yaptırmak	سۇنئىي نەپەس ئالدۇرماق
因病卧床	Yatakta kalmak	ياتاقتا يېتىپ قالماق، كېسەل بولۇپ يېتىپ قالماق
治疗	Tedavi, tedavi etmek	داۋالانماق، داۋالاش
及时治疗	Vaktinde tedavi etmek	ۋاقتىدا داۋالىماق
服药	Ilaç almak	دورا يېمەك، دورا ئالماق
内服(药)	Ağızdan alınmak üzere	يەيدىغان دورا
外用(药)	Dış kullanim için	سىرتقا ئىشلىتىلىدىغان دورا
剂量(用量)	Doz	مىقدار (دورىنىڭ)
剂量大小	Dozun miktarı	مىقدارنىڭ ئاز-كۆپلۈكى
空腹	Aç karnına	ئاچ قورساق
临睡时服	Yatarken alınacak	ئۇخلاش ئالدىدا يېمەك
必要时服	Gerektiğinde alınacak	زۆرۈر تېپىلغاندا يېمەك
退烧	Ateşı düşük tutmak, ateşi düşmek	قىزىتمىسى يانماق
予防注射	Aşılamak, koruyucu aşı	مۇداپىئە ئوكۇلى سالماق، ئالدىنى ئېلىش ئوكۇلى ئۇرماق
种牛痘	Aşılamak, aşı	ۋاكسىنا
卡介苗注射	BSJ aşısı, tüberküloz aşısı, verem aşısı	كالمېت ۋاكسىنىسى ئەملەش

皮下注射	Deri altına enjeksiyon	تېرە ئاستىغا ئوكۇل ئۇرماق
肌肉注射	Adele enjeksiyonu	مۇسكۇلغا ئوكۇل ئۇرماق
静脉注射	Damar enjeksiyonu	تومۇرغا ئوكۇل ئۇرماق
输放	Eriyik	ئاسما ئوكۇل
输血	Kan nakli	قان بەرمەك، قان يۆتكىمەك
献血	Kan bağışı	قان تەقدىم قىلماق
献血者	Kan veren kimse, kan verici	قان تەقدىم قىلغۇچى
换血	Kan nakli yapmak	قان يۆتكىمەك
血型	Kan grubu (AB.A.B. O)	قان تىپى (ئاب، ئا، ب، ئو)
血清	Serum	قان زەردابى
血浆	Plâma	قان شىرنىسى، قان پلازمىسى
止血	Kanamanın durdurulması	قان توختىتىش
体外循环	Vücut dışı deveran sirkülasyon	سىرتقى ئايلىنىش
导尿	Üretra sonrası	سۈيدۈك چىقارماق
洗胃	Mideyi yıkamak	ئاشقازان يۇماق، ئاشقازان تازىلىماق
穿刺	Delme	تېشىش، فونكسىيە قىلىش
病理切片	Patalojik kesit	پاتولوگىيىلىك كەسمە
施行手术	Ameliyat yapmak	ئوپېراتسىيە قىلماق
接受手术	Ameliyat olmak	ئوپېراتسىيە قىلدۇرماق
包扎创伤	Yarayı sarmak	يارا تاڭماق
热敷	Sıcak pansuman	ئىسسىق ئۆتكۈزمەك
换药	Sargıyı değiştirmek, pansumanı değiştirmek	دورا يۆتكىمەك، تېڭىق يۆتكىمەك
冷敷	Soğuk pansuman	سوغۇق ئۆتكۈزمەك
切开、切口	Yarma, ensizyon	كەسمەك، يارماق
切开引流	Yarma ve akıtma	كېسىپ ئېقىتماق

切除	Kesme, eksizyon	كېسىپ ئېلىۋەتمەك
局部切除	Mevzü kesme, lokal eksizyon	مەلۇم قىسمىنى كېسىۋېتىش
抽脓	Irinin çıkarılması	يىرىك چىقارماق
封闭疗法	Blok tedavisi	قامال قىلىپ داۋالىماق
脱臼复位	Çıkık eklemleri tekrar yerine oturtmak	چۈقۇنغا ئورنىغا چۈشۈرمەك
扩张术	Genişleme	كېڭەيتىش ئوپېراتسىيىسى
结扎	Bağlama, bağlanma	بوغۇپ قويماق
缝合	(cerrahi) Dikiş	تىكىش
伤口缝合	Yarayı dikmek	يارىنى تىكمەك
缝合切口	Ensizyonu dikmek	كەسكەن ئورۇننى تىكمەك
拆线	Dikişleri almak, çıkarmak	يىپنى سۆكمەك
镶牙	Takma diş taktirmak, takma diş takmak	چىش سالدۇرماق، يېڭى چىش سالماق
拔牙	Diş çektirmek	چىش تارتقۇزماق
补牙	Diş doldurmak, dolguyu yaptırmak, diş dolgusu	چىش يامىماق
麻醉	Anestezi	نارکوز قىلماق
全身麻醉	Genel anestezi	پۈتۈن ھوشسىزلاندۇرماق، پۈتۈن مەست قىلماق
局部麻醉	Mevzii anestezi, lokal anestezi	قىسمەن ھوشسىزلاندۇرماق، قىسمەن مەست قىلماق
低温麻醉	Hipotermik anestezi	تۆۋەن تېمپېراتۇردا ھوشسىزلاندۇرماق
药物麻醉	Ilaçla anestezi	دورا بىلەن ھوشسىزلاندۇرماق، دورا بىلەن مەست قىلماق

针刺麻醉	Aküpünktür anestezi	يىڭنە بىلەن ھوشسىزلاندۇرماق (مەست قىلماق)
中药麻醉	Bitkisel ilaçlarla anestezi	جۇڭيى دورىسى بىلەن ھوشسىزلاندۇرماق
剖腹探查	Karnın açılması	قورساقنى ئېچىپ تەكشۈرمەك
切除	Bir organ veya vücut kısmın kısmen çıkartılması	ئېلىپ تاشلىماق، ئېلىۋەتمەك
胃切除	Midenin ameliyatla çıkartılması	ئاشقازاننى كېسىۋەتمەك
肺切除	Akciğerin çıkartılması	ئۆپكىنى كېسىۋەتمەك
颅骨切开术	Kafatası ameliyatı	مېڭە سۆڭىكىنى ئېچىش ئوپېراتسىيەسى
甲状腺切除	Tiroid bezinin çıkarılması	قالقانسىمان بەزنى كېسىۋەتمەك
乳房切除	Göğüsün çıkartılması	ئەمچەكنى كېسىۋېتىش
切除脑瘤	Beyin urunu (tümörnün) çıkartmak	مېڭە ئۆسمىسىنى كېسىۋېتىش
脓肿切开	Absenin yarılması	يىرىڭلىق ئۆسمىنى كېسىۋېتىش
阑尾切除	Apandisit ameliyatı	سوقۇر ئۆچەينى كېسىۋەتمەك
子宫切除	Histerektomi, rahimin çıkartılması	بالاياتقۇنى كېسىۋەتمەك
脾切除	Palağın çıkartılması	تالنى كېسىۋەتمەك
尿道切开	Idrar yolunu açma ameliyatı	سۈيدۈك يولىنى كېسىۋېتىش
刮宫	Rahim kürtaji	بالاياتقۇنى قىرماق
人工流产	Suni çocuk düşürmek	سۈنئىي ئۇسۇلدا بالا چۈشۈرمەك
剖腹产	Sezaryen ameliyatı	قورساقنى يېرىپ تۇغدۇرماق
切除大瘤子	Tümör çıkartmak	چوڭ ئۆسمىنى كېسىۋەتمەك

断肢再植	Kopmuş azaları tekrar yerine takmak	ئۈزۈك پۈت-قوللارنى قايتا ئۇلىماق
再植、再接	Yeniden birleştirmek	قايتا ئۇلىماق، قايتا تۇتۇۋ-ماق
坏死	Gangren, gangrenli	چىرىمەك
连接动、静脉	Arter ve damarları bağlamak	قان تومۇرلارنى ئۇلىماق
组织	Doku	توقۇلما
组织细胞	Doku hücresi	توقۇلما ھۈجەيرىسى
小血管	Küçük kan damarı	كىچىك قان تومۇر
淋巴管	Lenf damarı	لىمفا قانلىق
毛细管	Kılcal damar	قىل قانتومۇر
静脉回流	Toplardamardakı kanın geri akması	ۋىنا قايتما ئېقىمى
扩张和收缩	Genişlemeve darlama	كېڭىيىش ۋە تارىيىش
皮肤切口	Deriyi yarma	تېرە كېسىكى
救活	(ölümden) Kurtulmak Kurtarmak	قۇتقۇزماق، قۇتۇلماق
救活率	Kurtulma oranı	قۇتقۇزۇۋلىش نىسبىتى
血液流通	Kan dolaşımı	قان ئايلىنىش
医治烧伤	Yanık tedavisi	كۆيۈكنى داۋالاش
大面积烧伤	Genişalanlı yanıklar	كەڭ كۆلەملىك كۆيۈك
植皮	Deri nakli, deriaşısı	تېرە يۆتكىمەك
真皮	Derialti, altderi	ھەقىقىي تېرە
表皮	Üstderi	سىرتقى تېرە
移植	Organ nakli yapmak, transaplantasyon yapmak	يۆتكىمەك
焦痂	Yara kabuğu	قەقەچ
控制细菌感染	Bakteri enfeksiyonunu önlemek	ۋىرۇس يۇقۇشنى تىزگىنلە-مەك

非手术方法治疗急腹症	Akut mide hastalıkları için ameliyatsız tedavi	جىددي خاراكتېرلىك ئاشقازان كېسەللىنى ئوپېراتسىيسىز قىلماي داۋالىماق
急腹症	Akut mide hastalıklar	جىددي خاراكتېرلىك ئاشقازان كېسىلى
中西医综合治疗不用手术	Ameliyatsız hem geleneksel Çin hem de Batı ilacıyla tedavi etmek	جۇڭيى ھەم غەرب ئۇسۇلىي بىلەن ئوپېراتسىيە قىلماي داۋالىماق
非手术方法治疗	Ameliyatsız tedavi	ئوپېراتسىيە قىلماي داۋالىماق
排出结石	Taş düşürmek	تاش چۈشۈرمەك
减少外科手术	Ameliyatları azaltmak	ئوپېراتسىيىنى ئازايتماق
减少并发症发病	komplikasyonları azaltmak	ئەگەشمە كېسەللىكنىڭ پەيدا بولۇشىنى ئازايتماق
提高治愈率	Iyileşme oranını artırmak	ساقىيىش نىسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈرمەك
简便	Basit ve kullanışlı	ئاددىيلاشتۇرماق
综合疗法	Bileşik tedavi	ئۇنۇمۇرسال داۋالاش
保守疗法	Muhafazakâr tedavi, bir hastanın cerrahî müdahele yapilmadan tedavisi	كونىچە داۋالاش ئۇسۇلى؛ ئوپېراتسىيە قىلماي دورا بىلەن داۋالىماق
物理疗法	Fizik tedavisi, fizyoterapı	فىزىكىلىق داۋالاش
电疗	Elektrik tedavisi	توك بىلەن داۋالىماق
水疗	Su tedavisi	سۇ بىلەن داۋالىماق
泥疗	Çamur banyosu tedavisi	لاي بىلەن داۋالىماق
日光疗法	Güneş tedavisi	كۈن نۇرى بىلەن داۋالىماق
日光灯疗法	Ültraviyole lamba tedavisi	ئاپتاپسىمان چىراغ بىلەن داۋالىماق

紫外线疗法	Ültraviyole ışın tedavisi	ئۇلترا نۇرى بىلەن داۋالىماق
热疗法	Isı tedavisi	ئىسسىق ئۇتكۈزۈپ داۋالىماق
溶血疗法	Hemolitik tedavisi	قان دانچىلىرىنى ئېرىتىپ داۋالىماق
放射线疗法	Işın tedavisi	رېنتگېن نۇرى بىلەن داۋالـ-ماق
超短波疗法	Ültra kısa dalga tedavisi	ئۇلترا قىسقا دولقۇن بىلەن داۋالىماق
超声波疗法	Ültrasonik tedavisi	ئۇلترا ئاۋاز دولقۇنى بىلەن داۋالىماق
组织疗法	Doku tedavisi	توقۇلمىلار بىلەن داۋالاش ئۇ-سۇلى
睡眼疗法	Uyku tedavisi	ئۇخلىتىپ داۋالىماق
饮食疗法	Perhiz tedavisi	ئوزۇقلىنىش ئارقىلىق داۋا-لىماق
体育疗法	Egzersiz tedavisi	تەنتەربىيە ئارقىلىق داۋالاش
按摩疗法	Masaj	ئۇۋۇلاپ داۋالاش

中医
Geleneksel Çin hekimliği
جۇڭگو تېبابەتچىلىكى

中医基础知识	Geleneksel Çin hakimliği konusunda temel bilgiler	جۇڭگو تېبابىتى ئاساسىي بىلىملىرى
黄帝内经	Sarı imparatorun dahiliye hastalıkları tedavisi kitabı	خانلىق ئىچكى كېسەللىكلەر دەستۇرى
黄帝外经	Sarı imparatorun harciye hastalıkları tedavisi kıtabı	خانلىق تاشقى كېسەللىكلەر دەستۇرى

伤寒论	Hummalar üzerine tez	كېزىك تەلىماتى
整体观念	Bütünsel tedavi kavramı	بىر پۈتۈنلۈك قارىشى
五行(水、火、金、木、土)	Beş temel unsur (su, ateş, metal, tahta, toprak)	بەش ئاناسىر (سۇ، ئوت، مېتال، ياغاچ، توپا)
脏腑	Iç organlar	ئىچكى ئەزالار
五脏(心、肝、脾、肺、肾)	Beş dolu iç organ (kalp, karaciğer, dalak, akciğer, böbrek)	بەش ئەزا (يۈرەك، جىگەر، تال، ئۆپكە، بۆرەك)
六腑(胆、胃、小肠、大肠、膀胱、三焦)	Altı boş iç organ	ھەزىم قىلىش ۋە چىقىرىش سىستېمىسى
经络	Esas ve yan kanallar	پەللە تۈتاشمىلىرى
诊断(学)	Teşhis	دىئاگنوز (ئىلمى)
四诊	Dört teşhis yöntemi	تۆت تەرەپلىك دىئاگنوز
望诊	Hastanın tenine, yüz ifadesine, haraketlerine, diline ve başka bakmak	كېسەلنىڭ بەدىنىگە، چىراي-يىغا، ھەرىكەتلىرىگە، تىلىگە ۋە باشقىلارغا قاراپ ھۆكۈم قىلماق
闻诊	Oskültasyon ve koklama	ئاڭلاپ دىئاگنوز قويماق
问诊	Soru sorma	سوراپ دىئاگنوز قويماق
切诊	Nabız alma ve elle muayene	چېكىپ تەكشۈرمەك
切脉	Nabız saymak	تومۇر تۇتماق
触诊	Vücudun çeşitli yerlerini vurma, bastırma ve sıvazlama yoluyla muayene	بەدەننىڭ ھەرقايسى يەرلىرىنى سىلاپ دىئاگنوز قويماق

脉象	Nabız tipleri, nabız durumları	تومۇر ئىپادىسى
各苔	Dil yapısı	تىل گەزى
里证	Iç organların etkilendiğini gösteren belirtiler	ئىچكى ئاساسلار ئىلمى
治疗(学)	Tedavibilim	داۋالاش ئىلمى
八法	Sekiz tedavi yöntemi	داۋالاشنىڭ سەككىز يولى
汗法	Terletme	تەرلىتىش ئۇسۇلى
吐法	Kusturucu önlemler	قۇستۇرۇش تەدبىرلىرى
下法	Bağırsakları temizleme	ئىچ سۈرۈرۇش
温法	Isıtma ve uyarma	قىزىتىش ئۇسۇلى
和法	Güçlendirme	قۇۋۋەتلەندۈرۈش
验方	Etkisi kanıtlanmış reçete	ئۈنۈملۈك رېتسېپ، تەجرىبە رېتسېپى
成方	Belirli reçete	تەييار رېتسېپلار
秘方	Mükemmel sonuç veren gizli reçete	مەخپىي رېتسېپ
偏方	Halk reçetesi	ئاۋىلاشما رېتسېپ
草药	Bitkisel ilâç, şifalı otlar	چۆپ دورىلار، شىپالىق ئوتلار
汤剂	Şifalı otlardan yapılmış çorba	سۈيۈق دورا، شەربەت
丸剂	Büyük hap	كۆمۈلاچ دورا، ھەب
散剂	Toz (ilâç)	تالقان دورا
药膏	Merhem	مەلھەم
酒剂	Ilâçlı içki	ئىسپىرتلىق ياسالمىلار
露剂	Şifalı bitki ruhu	شىرنە دورىلار
药材	Tıbbı madde	دورا ماتېرىياللىرى
常用中药	Sık kullanılan geleneksel Çin ilâçları	دائىم قوللىنىلىدىغان جۇڭگو دورىلىرى

发汗解表药	Nezle ve grip tedavisi için terletici ilâçlar	زۇكـــامـنـى ساقايتـــدىغان تەرلىتىش دورىسى
治血药	Kan dolaşmını düzenleyici ilâçları	قان ساپلاشتۇرغۇچى دورىلار
止血药	Kanamayı durdurucu ilâçlar	قان توختىتىش دورىسى
止咳喘药	Öksürük ve astim tedavisi için ilâçlar	زىققا نەپەسنى توختاتقۇچى دورىلار؛ يۆتەلنى توختىتىپ نەپەس سىقىلىشنى يېنىكلىتىدىغان دورىلار
渗湿利尿药	Idrak söktürücü ilâçlar	سۇيدۇك كەلتۈرىدىغان ھۆلۈكنى يوقاتقۇچى دورىلار
治痢止泻药	Dizanteri ve ishal ilâçları	تولغاق ۋە ئىچى سۇرۇشنى توختىتىش دورىلىرى
泻下通便药	Müshil ilâçları	سۈرگە دورىلىرى
治跌打损伤药	Kırık ve yara ilâçları	سۇنۇق ۋە يارا دورىلىرى
治烧伤药	Yanık ilâçları	كۆيۈك دورىلىرى
滋补气血药	Kansızlık, zafiyet ve organların işlevsel bozukluklarına karşı tonikler	قۇۋۋەتنى ئەلا، قۇۋۋەتنى باھ
理气止痛药	Organların işlevsel bozukluklarından kaynaklanan ağrıyı azaltan ağrı kesici ilâçlar	يەلنى تۈگىتىپ ئاغرىق توختىتىش دورىلىرى
祛风湿药	Romatizma ve artirit ilâcı	رېماتىزم دورىسى
中药麻醉剂	Bitkisel uyuşturucu ilâç	جۇڭيىچە ناركوز دورىلار
桔红、桔皮	Mandalina kabuğu	ماندارىن پوستى
桔络	Kurutulmuş mandalina lifi	قۇرۇتۇلغان ماندارىن قېپقى

姜	Zencefil	زەنجىۋىل
金银花	Japon hanımeli çiçeği	ئۇچقات
菊花	Ana kasımpatı	جۇيخۇا گۈلى
芦根	Kamış rizomi	قومۇش يىلتىزى
麻黄	Çin deniz üzümü	چاكاندا
麻仁	Kenevir tohumu	كەندىر ئۇرۇقى
麦芽	Malt	ئارپا ئۇندۇرمىسى (مايسىسى)
人参	Rinseng	مېھرىگىياھ
西洋参	Amerikan rinsenginin kökü	ئامېرىكا مېھرىگىياھى
鹿茸	Tüylü genç geyik boynuzu	بۇغا مۇڭگۈزى
桑椹	Dut	ئۈزمە، جۇجەم
枇杷叶	Malta eriği	پىلپىل يوپۇرمىقى، چارتال يوپۇرمىقى
枇杷膏	Malta eriği yaprak özü	پىلپىل مەلھىمى، چارتال يوپۇرمىقىنىڭ مەلھىمى
乌梅	Koyu Japon kayısısı	ئىنۇلا
蒲公英	Kara hindiba çiçeği	سۈتلۈك ئوت، ماماكاپ
甘草	Meyan kökü	قارا بۇيا يىلتىزى، چۇچۇك بۇيا يىلتىزى
远志	Ince yapraklı Çin sütotunun kökü	كەرمان
当归	Melektu kökü	داڭگۇي
牛黄	Öküz panzehiri	دىڭزىيا
麝香	Misk	ئىپار
桃仁	Şeftalı çekirdeği	شاپتۇل ئۇرۇقچىسى
仙鹤草	Kasıkotu	غاز ئوتى
白及	Bambu yapraklı orkidenin yumru kökü	سوئىلەپ دېگەن ئوتنىڭ قوزۇلۇقتۇلغان غولى

白果	Kızsaçı ağacı, gingko	بەيگو مېۋىسى
荷叶	Lotus yaprağı	نېلۇپەر يوپۇرمىقى
莲蓬	Lotus tohumu kapsülü	تاغ لەيلىسى
藕节	Lotus kök yumrusu	نېلۇپەر يەر ئاستى غولى
艾叶	Moksa yaprağı	ئەمەن يوپۇرمىقى
杏仁	Şeftalı çekirdeği	ئۆرۈك مېغىزى
贝母	Satranç çiçeği soğanı	سوغوگۈل
百合	Zambak soğanı	پىياز گۈل
冬虫草	Çin tirtil mantarı	قۇرۇق ئوت
车前草	Asya sinirotu	كۆچۈلا
茵陈	Artemisia kapilleris sapı (yaprağı)	ئەمەن
滑石	Talk	تالك (پاراشوكقا ئوخشايدىغان ئاق مىنېرال)
山楂	Çin alıçının meyvası	دولانە
鸡内金	Tavuk kursağı zarı	توخۇ تاشلىقى
陈皮	Kurutulmuş portakal kabuğu	گۈەنگۈەر (پورتاكال) پوستى
沉香	Ödağacı özodunu	ئارچا دەرىخىنىڭ پارچىسى
大黄	Ravent	رەۋەن
丹皮	Şakayık ağacının kök kabuğu	شاقايىق (چوڭ ۋە چىرايلىق گۈل) يىلتىزىنىڭ پوستى
地榆	Bahçe aptesbozan otunun kökü	توشقان ئوتى
茯苓	"Fuling" — poris kokos	بەھمەن
枸杞子	Lisium kinense meyvası	ئالىقات
桂皮	Çin tarçını kabuğu	دارچىن (غارغار)
桂枝	Çin tarçını sürgünü	دارچىن شېخى

何首乌	Poligonim multiflorum yumrusu	خىشوۋۇ
厚朴	Monalya ofisinarum ağacının kabuğu	خوبو (خوبو دەرىخىنىڭ قۇرۇتۇلغان قوۋزىقى)
槟榔	Betel cevizi	سىپارى
朱砂	Zincifre	سىر سورۇخ
蜈蚣	Kırkayak	كىركەت قۇرت، سەكسەن پۇت
蚯蚓	Solucan	مەددە قۇرت
蝉蜕	Ağustos böceği kabuğu	تومۇزغا قاسىرىقى
穿山甲	Pangolin pulu	تاغ تېشەر
大参精	Panaks rinseng özü	جەۋھىرى مېھرىگىياھ
参茸药酒	Rinseng geyik boynuzu likörü	مېھرىگىياھ بۇغا مۈڭگۈزى قوشۇلغان دورا ھارىقى
虎骨酒	Kaplan kemiği likörü	يولۋاس سۆڭىكى ھارىقى
参茸卫生丸	Rinseng ve geyik boynuzu hapı	مېھرىگىياھ، بۇغا مۈڭگۈزى كۆمۈلىچى
蜂王精	Arı sütü	ئانا ھەرە جەۋھىرى
药酒	Ilâçlı şaraplar	دورىلىق ھاراق
针灸	Akupünktür ve moksa	يىڭنە سانجىپ داغلاش
艾灸术	Moksa tedavisi	ئەمەن تاياقچىسى بىلەن داۋالىماق
艾灼烙剂	Moksa	ئەمەن بىلەن داغلاپ داۋالاش دورىسى
烧灼	Dağlamak	داغلىماق، كۆيدۈرۈپ داۋالىماق
拨火罐(方法)	Vantuz çekmek	سورۇل قويۇش ئۇسۇلى
拨火罐(器具)	Bardak	سورۇل قويۇش ئەسۋابى
新针疗法	Yeni akupünktür yöntemleri	يېڭىچە يىڭنە سانجىپ داۋالاش ئۇسۇلى

电针	Elektrik uyarmalı aküpünktür	توكلۇق يىڭنە سانجىماق
梅花针	Erik çiçeği biçimli iğneleme yöntemi	مېيخۇا يىڭنىسى
面针	Yüz aküpünktürü	يۈزىگە يىڭنە سانجىماق
耳针	Kulak aküpünktürü	قۇلاققا يىڭنە سانجىماق
头针	Kafa derisi aküpünktürü	باشقا يىڭنە سانجىماق
穴位	Aküpünktür noktaları	پەللە
运针	Iğneyi kullanmak	يىڭنە قوللانماق
行针	Iğneyi oynatmak	يىڭنە ماڭدۇرماق
扎针	Iğneyi batırmak	يىڭنە سانجىماق
深针	Derine batırmak	يىڭنىنى چوڭقۇر سانجىماق
浅针	Yüzeye batırma	يىڭنىنى يۈزەكى سانجىماق
捻针	Iğneyi döndürmek	بۇرمىلاپ يىڭنە سانجىماق
留针	Iğneyi vücutta bırakmak	يىڭنىنى توختىتىپ قويماق
痛	Karıncalanma	ئاغرىماق
胀	Şişme	چىڭقالماق؛ كۆپمەك
麻	Duygusuzluk	ئۇيۇشماق
强刺激	Güçlü uyarma	قاتتىق غىدىقلانماق
弱刺激	Hafif uyarma	ئاجىز غىدىقلانماق
能治疗多种疾病	Çok çeşitli hastalıkları tedavi etmek	كۆپ خىل كېسەللەرنى داۋالىماق
针刺止痛	Ağrı kesmek için aküpünktür kullanmak	يىڭنە ئارقىلىق ئاغرىق توختاتماق
针麻	Aküpünktürle anestezi yapmak	يىڭنە ئارقىلىق ناركوز قىلماق
导致痛觉消失	Duyarlık kaybı sağlamak	ئاغرىق پەسەيتىشكە يېتەكلەمەك

在针麻下施行手术	Aküpünktür anestezisi altında ameliyat yapmak	يىڭنە بىلەن ھوشسىزلاندۇرۇپ ئوپېراتسىيە قىلماق
手术时完全清醒	Ameliyat sırasında tamamen uyanık olmak	ئوپېراتسىيىدە پۈتۈنلەي ئېسىي ئېنىق بولماق
痛觉达纯或消失	Ağrıya karşı duyarsız olmak	ئاغرىقنىڭ سېزىمىنى تۆۋەنلەتمەك ياكى يوقاتماق
打开"禁区"	Bir "yasak bölge"yi açmak	چەكلەنگەن رايونىنى ئاچماق
治疗聋哑	Sağır ve dilsizleri tedavi etmek	گاس-گاچىلارنى داۋالماق
哑门穴	Sağır—dilsiz tedavisi için aküpünktür noktası	گاس-گاچىلارنى يىڭنە بىلەن داۋالاش پەللىسى
恢复聋哑人听力和说话能力	Sağır ve dilsizlere işitme ve konuşma yeteneği sağlamak	گاس-گاچىلارنىڭ ئاڭلاش ۋە سۆزلەش ئىقتىدارىنى ئەسلىگە كەلتۈرمەك
恢复视力	Görme yeteneğini yeniden sağlamak	كۆرۈش قۇۋۋىتىنى ئەسلىگە كەلتۈرمەك
气功疗法	Soluma çalıştırmaları yoluyla tedavi	يەل گۈمپىسى بىلەن داۋالاش
埋线疗法	Katgüt gömme tedavisi	يىپنى پەللىگە كۆمۈپ داۋالاش

药物，器械
ilâç, ecza, aletler
دورا، ئۇسكۇنە ۋە ئەسۋابلار

药物	Ilâç, ecza	دورا
药片	Yassı hap, tablet	تابلېتكا

药丸	Hap	كۆمۈلاچ، تابلېتكا دورا
药粉	Toz	تالقان دورا
糖浆	Şurup	شەربەت
胶囊	Kapsül	كاپسۈللۇق دورا
乳剂	Emülsiyuon	ئېمۈلسىيە
合剂	Karışım	دورا بىرىكمىسى
药水	Sini ilaç	سۈيۇق دورا
中草药	Çin şifalı ot ilăçı	جۇڭگوچە ئوت-چۆپ دورىلار
注射剂	Enjeksiyon, iğne	ئوكۇل دورىسى
吸入剂	Inhalasyon, soluyarak alınan ilăç	نەپەس ئارقىلىق سۈمۈرۈپ يەيدىغان دورىلار
软膏	Merhem	مەلھەم
硬膏	Yakı	پلاستىر
糊剂	Lâpa, yakı	پاستا
洗剂	lasyon	يۇيىدىغان دورىلار (كېسەل-نى)
搽剂	Liniment	سۈرىدىغان (سۈركەيدىغان) دورىلار
漱口剂	Gargara	غارغار دورىسى
拴剂	Fitil	كەپلىمە دورا، شامچە دورا
滴鼻剂	Burun damlası	بۇرۇنغا تېمىتىدىغان دورىلار
滴眼剂	Göz damlası	كۆزگە تېمىتىدىغان دورىلار
洗眼剂	Göz lasyonu	كۆزنى تازىلايدىغان دورىلار
止痛剂	Ağrı dindirici, analjezik	ئاغرىق توختىتىش دورىسى
退热剂	Ateş düşürücü	قىزىتما ياندۇرۇش دورىسى
阿斯匹林	Aspirin	ئاسپىرىن
复方阿斯匹林	Aspirin, fenacetin, kafein bileşiği	ئاسپىرىن
索密痛	Somidon	سومىتوك
头痛片	Baş ağrısı hapları	باش ئاغرىقنى توختىتىش دورىلىرى
吗啡	Morfin	مورفىن

咳嗽合剂	Öksürük şurubu	يۆتەل قىيامى
化痰药	Balgam söktürücü ilăç	بەلغەم بوشىتىش دورىسى
可待因	Kodein	كودەيىن
颠茄	Belladonna	بەللادونا
阿托品	Atropin	ئاتروفىن (ئاغرىقنىي پەسەيتىدىغان دورا)
麻黄碱、麻黄素	Efedrin	ئېفېدرىن
胃蛋白酶	Pepsin	ئاشقازان ئاقسىل فېرمىتى
磺胺类药物	Sulfamidler	سۇلفات تېپىدىكى دورىلار
长效磺胺	SMP	ئۇزۇن مۇددەت ئۈنۈم بېرىدىغان سۇلفاتلار
黄连素	Berberin	بېربېرىن
抗菌素	Antibiyotikler	ئانتىبىئوتىكلار
合霉素	Sintomisin	سىنتومىتسىن
四环素	Tetrasiklin	تېتراتسىكلىن
氯霉素	Kloromisetin	خلورومىتسىن
土霉素	Teramisin	تراميتسىن
链霉素	Streptomisin	ستربېتومىتسىن
新霉素	Neomisin	نىئومىتسىن
青霉素	Penisilin	پېنىتسىلىن
激素、荷尔蒙	Hormon	گورمون
镇静药	Sedatif	تىنچلاندۇرۇش دورىسى
安眠药	Uyku hapı	ئۇيقۇ دورىسى
冬眼灵、氯丙嗪	Vintermin	ۋىنتېرمىن
非那更、异内嗪	Fenergan	فېنېرگان
安宁片、眼尔通	Meprobamatem, milton	(ئۇيقۇ دورىسى) مىلتون
利眼宁	Librium	لىبرىئۇم (ئۇيقۇ دورىسى)
鲁米那	Lüminal	لومىنال (ئۇيقۇ دورىسى)
胰岛素	Ensülin	ئىنسۇلىن
利血平	Rezerpin	رېزېرپىن (قان بېسىم دورىسى)

抗结核药	Tüberküloza karşı etkili ilăç	تۇبېركۇلىوزغا قارشى دورا
异烟肼、雷米针	Izoniazidin, INH	ېمونفىن
预防药	Koruyucu ilăç, profilakti	ئالدىنى ئېلىش دورىسى
补药	Tonik	قۇۋۋەت دورىسى
葡萄糖	Glikoz	گلۇكوزا
鱼肝油	Balık yağı	بېلىق يېغى
特效药	Spesifik ilăç	ئالاھىدە ئۈنۈملۈك دورا
奎宁	Kinin	كىنىن (بەزگەك دورىسى)
泻药	Müshil	سۈرگە
吐剂	Kusturucu	قۇستۇرۇش دورىسى
维生素丸	Vitamin hap	ۋىتامىن تابلېتكىسى
维生素 A	A vitamin	ۋىتامىن A
维生素 B_2	B_2vitamin	ۋىتامىن B_2
维生素 K	K vitamin	ۋىتامىن K
复方维生素 B	B kompleks vitamin	ۋىتامىن B
维生素 U	U Vitamin	ۋىتامىن U
酵母	Maya	ئېچىتقۇ
麻醉剂	Anestezi, uyuşturucu	ھوشسىزلاندۇرۇش دورىسى
催醒剂	Analeptik	ئويغىتىش دورىسى
乙醚	Eter	ئېتىر
普鲁卡因	Prokain	پروكائىن
消毒剂	Dezenfektan	دېزىنفېكسىيە سۈيى
酒精	Alkol	ئىسپىرت
硼酸	Asitborik	بورات كىسلاتاسى
高锰酸钾	Potosyum, permanganat	مارگانسوپ
红药水	Merkürokrom	قىزىل يوت
碘酊	Tentürdiyot	يوت تېنكتۇرىسى
来苏尔	Lizol	لىزول

四环素眼膏	Tetrasiklin göz merhemi	تېتراتسىكلىن كۆز پاستىسى
青霉素眼药水	Pensilin göz damlası	پېنتسىلىن كۆز سۈيۈقلۇقى
避孕药	Doğum kontrol ilâçları	ھامىلدارلىقتىن ساقلىنىش دورىسى
口服避孕药	Doğum kontrol hapı	ھامىلدارلىقتىن ساقلىنىش تابلېتكىسى
药物避孕	Tıbbı doğum kontrolü	دورا بىلەن ھامىلدارلىقتىن ساقلىنىش
器具避孕	Araçlı doğum kontrolü	سايمان بىلەن ھامىلدارلىقتىن ساقلىنىش
适应症	Endikasyon	لايىق كېسەل (مەلۇم دورا ۋە چارىنى قوللىنىشقا مۇۋاپىق كېسەل)
医疗器械	Tıbbı cihaz ve aletler	داۋالاش ئۈسكۈنىلىرى
诊断床	Muayene masası	دىئاگنوز قويۇش كارىۋىتى
叩诊器	Çekiç	داۋالاش بولقىسى
体温表	Termometre, derece	تېرمومېتىر
注射器	Şırınga	شېرىس
皮下注射	Enjeksiyon	تېرە ئاستىغا ئوكۇل قويۇش
注射器针头	Şırınga iğnesi	ئوكۇل يىڭنىسى، دورا تېمىتىش يىڭنىسى
绷带	Sargı	تېڭىق لاتىسى
橡皮膏	Plaster	پلاستىر
脱脂棉	Hidrofil pamuk	مايسىزلانغان پاختا
纱布	Gaz bezi	داكا
夹板	Atel	قىسىش تاختىسى، تېڭىق تاختىسى
便盆(卧床病人用)	Sürgü	تەرەت قاچىسى
热水带	Buyot	گرېلكا
橡皮手套	Lastik eldiven	رېزىنكە پەلەي
药绵(尚未便用的)	Sütür, cerrahı dikiş	تىكىش

缝线	Dikiş	تىكىش (ئوپېراتسىيە قىلىنغان يەرنى)
肠绒、羊肠绒	Katgüt sütür	ئۆچەي تىكىش يىپى (ئوپېراتسىيىدە ئۆچەي تىكىشكە ئىشلىتىلىدىغان يىپ)
扩张器	Genişletici alet	كېڭەيتىش ئەسۋابى، كەرىش ئەسۋابى
牵开器	Bir yaranın dudaklarını açık tutmaya yarıyan alet	كەرگۈچى ئەسۋاب
导尿管	Sonda	سۈيدۈك ماكىدۇرۇش نەيچىسى
阴茎套	Prezervatif	زەكەر قېپى
子宫帽	Doğum kontrol diyaframı	ماتكا بۆكى
避孕环	Rahim için doğum kontrol halkası	ھامىلدارلىقتىن ساقلىنىش ھالقىسى
X 光机	Röntgen makinası	رېنتگېن ئاپپاراتى
人工心肺机	Kalp, akciğer makinesi	سۈنئىي يۈرەك، ئۆپكە ماشىنىسى
萤光屏	Flonoskop	يالتىراق ئېكران
心电图机	Elektrokardiyograf	ئېلېكتروكاردىئوگراما
电针治疗机	Elektrikli akupünktür tedavisi cihazı	ئېلېكترونلۇق يىڭنە بىلەن داۋالاش ماشىنىسى
短波电疗机	Kısa dalga diatermi makinesi	قىسقا دولقۇنلۇق توك بىلەن داۋالاش ماشىنىسى
超声波诊断仪	Süpersonik teşhis cihazı	ئۈلترا دولقۇنلۇق دىئاگنوز قويۇش ئاپپاراتى
光波电疗器	Mikrodalga diatermi	يورۇقلۇق دولقۇنلۇق ئېلېكترونلۇق داۋالاش ماشىنىسى
氧气管	Oksijen silindiri	ئوكسىگېن سىلىندىرى
氧气吸入器	Oksijen makinesi	ئوكسىگېن بېرىش ماشىنىسى

显微镜	Mikroskop	مىكروسكوپ
气管镜	Bronkoskop	كاناي ئەينىكى
胸腔镜	Torakoskop	كۆكرەك بوشلۇقى ئەينىكى
胃镜	Gastroskop	ئاشقازان ئەينىكى
结肠镜	Kolonoskop	بوغماق ئۆچەي ئەينىكى
直肠镜	Rektoskop	توز ئۆچەي ئەينىكى
子宫镜	Üteroskop	بالىياتقۇ ئەينىكى
膀胱镜	Şistoskop	دوڭۇساق ئەينىكى
耳镜	Otoskop	قۇلاق ئەينىكى
检鼻镜	Renoskop	بۇرۇن تەكشۈرۈش ئەينىكى
检眼镜	Oftalmoskop	كۆز تەكشۈرۈش ئەينىكى
视力机	Optometre	ئوپتومېتىر، كۆرۈش قۇۋۋىتىنى تەكشۈرۈش ماشىنىسى
视力表	Test yazısı	كۆرۈش قۇۋۋىتىنى تەكشۈرۈش جەدۋىلى
早产儿保温箱	Enkübatör	بالدۇر تۇغۇلغان بالىلارنى ئىسسىق ساقلاش ساندۇقى
牙科综合治疗机	Diş ünitesi	ئۇنىۋېرسال چىش داۋالاش ماشىنىسى
植皮刀	Dermatom	تېرە كۆچۈرۈش پىچىقى
手术台	Ameliyat masası	ئوپېراتسىيە كارىۋىتى
万能手术台	Üniversal ameliyat masası	ئۇنىۋېرسال ئوپېراتسىيە ئۈستىلى
手术灯	Ameliyat lambası	ئوپېراتسىيە چىرىغى
无影灯	Gölgesiz lamba	سايىسىز چىراغ، كۆلەڭگۈسىز چىراغ
手术刀	Cerrah bıçağı	ئوپېراتسىيە پىچىقى
激光手术刀	Laser bıçağı	لازېر نۇرى ئوپېراتسىيە پىچىقى
人造血管	Suni kan damarı	سۈنئىي قان تومۇر
线血管	Ipek kan damarı	يىپەك قان تومۇرى

电热烧灼器	Elektrikli dağlama cihazı	ئېلېكترونلۇق كۆيدۈرۈش ماشىنىسى (ئەسۋابى)
助听器	Işitme cihazı	ئاڭلاش ياردەمچىسى
医药箱	İlâç kutusu	دورا قۇتىسى، دورا ساندۇقى
救护车	Hasta arabası, ambülans	قۇتقۇزۇش ماشىنىسى
推病人用车	(tekerlekli) Sedye	جىرغا (كېسەل ياكى ياردار-لانى توشۇيدىغان)
光学器械	Optik alet	ئوپتىك سايمانلىرى
消毒设备	Sterilizasyon donatımı	دېزىنفېكسىيىلەش ئۈسكۈنە-لىرى
血液变温器	Kan ısısını değiştirme makinesi	قان تېمپېراتۇرىسىنى ئۆز-گەرتكۈچ
水银蒸气灯	Civa buharlı lamba	سىمابلىق پار لامپىسى
石英水银灯	Kuvara cıva lambası	سىمابلىق كۋارتىس لامپا
紫外线灯	Ültraviyole lambası	ئۇلترا بىنەپشە نۇر چىرىغى
分娩椅	Doğum koltuğu	تۇغۇت دېۋانى (تۇغۇت ئۈس-تىلى)
分娩台	Doğum masası	تۇغۇت ئۈستىلى
婴儿恒温室	Bebekler için sabit ısı kutusu	مۇقىم تېمپېراتۇرىلىق بوۋاق ساقلاش ئۆيى
石膏床	Alçı yatak	گىپس ئۆيى، گىپس كارد-ۋېتى

人体器官

Vücut yapısı

ئادەم بەدىنىدىكى ئورگانلار

头	Baş, kafa	باش، كاللا
头顶	Başın tepesi	باش چوققىسى
发	Saç	چاچ

额	Alın	پېشانه، ماڭلاي
太阳穴	Şakak	چېكه
面部	Yüz	يۈز، چىراي
颊	Yanak	مەڭز
眼	Göz	كۆز
眉毛	Kaş	قاش
睫毛	Kirpikler	كىرپىك
眼皮	Göz kapağı	كۆز قالپىقى
眼珠	Göz küresi	كۆز ئالمىسى
瞳孔	Gözbebeği	كۆز قارىچۇقى
耳	Kulak	قۇلاق
耳鼓膜	Kulak zarı	قۇلاق پەردىسى
听道	Kulak yolu	قۇلاق يولى
鼻	Burun	بۇرۇن
鼻腔	Burun boşluğu	بۇرۇن بوشلۇقى
鼻孔	Burun deliği	بۇرۇن تۆشۈكى
鼻梁	Burun kemiği	بۇرۇن سۆڭىكى
人中	Burunaltı oluğu	بۇرۇن ئاستى ئارىچى
口	Ağız	ئېغىز
唇	Dudak	كالپۇك، لەۋ
舌	Dil	تىل
牙齿	Diş	چىش
齿冠	Kuron	قاپلىما (چىشقا ئورنىتىلغان)
齿龈	Dişeti	چىش مىلىكى
齿根	Kök	چىش يىلتىزى
(牙) 珐琅质	Diş minesi	چىش قاپلىمىسى
硬腭	Sert damak	قاتتىق تاڭلاي
软腭	Yumuşak damak	يۇمشاق تاڭلاي
悬雍垂(小舌)	Küçük dil	كىچىك تىل
偏桃体	Bademcik	بادام بېزى
声带	Ses telleri	ئاۋاز پەردىسى
咽头	Yutak, farinks	يۇتقۇنچاق، گال
颏	Çene	ئېڭەك

颌	Çene	ئېڭەك، زاڭاق
颚骨	Çene kemiği	زاڭاق سۆڭىكى
颈	Ense	پاتاق، گەدەن، گەجگە
咽喉	Gırtlak, larinks	كېكىردەك، گال
喉	Boğaz	بوغۇز
力躯、躯干	Gövde	گەۋدە
背	Sırt	دۇمبە
肩	Omuz	مۇرە
腋窝	koltukaltı	قولتۇق
胸	Göğüs	كۆكرەك
胸、乳房	Göğüs, meme	كۆكرەك، ئەمچەك
乳头	Meme ucu	ئەمچەك تۇگمىسى
腰	Bel	بەل
肚脐	Göbek	كىندىك
腹	Karın, batın	قورساق
上腹	Üst karın	يۇقىرى قورساق
下腹	Alt karın	تۆۋەن قورساق
腹股沟、鼠蹊	Kasık	چات
臀部	Kalça	سۆڭگەچ، ساغرا
生殖器	Üreme organları	كۆپەيىش ئورگىنى
阴茎	Kamış, penis	ئەركەكلىك ئورگان، زەكەر
阴囊	Torba derisi, skrotom	ئۇرۇقدان خالتىسى
睾丸	Haya, testis	ئۇرۇقدان ماتكا
阴道	Dölyolu, Vajine	پۇت.قول، تۆت ئەزا
四肢	Uzuvlar	قول، جەينەك ئۈستى
臂、上臂	Kol, üstkol	بىلەكنىڭ ئىچكى تەرىپى
前臂	Önkol	قول بېغىچى
手腕	Kol kivrimi	جەينەك
肘	Dirsek	قول بېغىچى
腕	Bilek	قول
手	El	قول دۇمبىسى
手背	Elin sırtı	

手掌	Aya, avuç	ئالىقان
手指	Parmak	بارماق
指甲	Tırnak	تىرناق
姆指	Başparmak	باش بارماق
小指	Küçük parmak, serçe parmağı	چىمچىلاق بارماق (قول)
食指	Işaret parmak	كۆرسەتكۈچ بارماق
中指	Orta parmak	ئوتتۇرا بارماق
无名指	Yüzü parmak	نامسىز بارماق
腿	Bacak	پاچاق
大腿	Uyluk	يوتا
小腿	Baldır	پاقالچاق
足	Ayak	پۇت، ئاياغ
膝	Diz	تىز
膝关节	Diz mafsalı	تىز ئوگىلىرى، تىز بوغۇمى
脚背	Ayak sırtı	پۇت دۇمبىسى
脚掌	Ayak tabanı	تاپان
后跟	Topuk	سولاق، ئۆكچە
趾	Ayak parmağı	بەشمالتاق
趾甲	Ayak tırnağı	پۇت تىرنىقى
内脏	Bağırlar (iç organlar)	ئىچكى ئەزالار
呼吸道	Solunum sistemi	نەپەس يولى
消化道	Hazim borusu	ھەزىم قىلىش يولى
气管	Nefes borusu	كاناي
甲状腺	Tiroid bezi	قالقان بەزلىرى
淋巴结	Lenf bezi	لىمفا تۈگۈنى
食管	Yemek borusu	قىزىل ئۆڭگەچ
肺	Akciğer	ئۆپكە
心脏	Kalp	يۈرەك، قەلب
动脉	Arter, atardamar	قىزىل قان تومۇرى
血管	Damar	تومۇر
静脉	Toplardamar	قان تومۇرى، ۋىنا قان تومۇرى

毛细血管	Kilcal damar	قىل قانتومۇر
横膈	Diyafram	دىئافراگما (كۆكرەك قەپەز نىنى قورساق بوشلۇقىدىن ئاجرىتىپ تۇرىدىغان پەردە)
胃肠道	Sindirim sistemi	ئاشقازان، ئۇچەي يولى
胃	Mide	ئاشقازان
十二指肠	Oniki parmak bağırsağı	ئون ئىككى بارماق ئۇچەي
肝	Karaciğer	جىگەر
胆囊	Safra kesisi	ئۆت خالتىسى
阑尾	Apendis	سوقۇر ئۇچەي
肠	Barak	ئۇچەي
大肠	Kalın barsak	يانغىلىق ئۇچەي، چوڭ ئۇچەي
结肠	Kolon	بوغماق ئۇچەي
小肠	Ince barsak	ئىنچىكە ئۇچەي
直肠	Rektum	پوقلۇق ئۇچەي
肛门	Mukat, anus	ئانوس، مەقەت
脾	Dalak	تال
胰	Pankreas	ئاشقازان ئاستى بېزى
肾	Böbrek	بۆرەك
输尿管	Sidiksağan, üreter	سۈيدۈك نەيچىسى
膀胱	Idrar kesesi	سۈيدۈك خالتىسى
尿道	Idrar yolu, üreter	سۈيدۈك يولى
输精管	Sperma kanalı	سپېرما يولى
精囊	Yesikula seminalis	ئۇرۇق خالتىسى
输卵管	Fallop tübü, dölyatağı baorusu	تۇخۇم يەتكۈزۈش نەيچىسى
卵	Yumurtalık	ئۇرۇقدان، تۇخۇمدان
子宫	Rahim	ماتكا، بالىياتقۇ
胚胎	Embriyo	تۆرەلمە
胎儿	Dölüt, fetüs	تۆرەلمە، بالا، ھامىلە
胃胳	Kemikler ve iskelet	سۆڭەك ۋە ئىسكىلىت

头骨	Kafatası	باش سۆڭكى
额骨	Alın kemiği	ماڭلاي سۆڭكى، پېشانه سۆڭكى
肩胛骨	Küker kemiği	تاغاق، گۈرجەك سۆڭكى
锁骨	Köprücük kemiği	ئوقۇرەك سۆڭەك
肋骨	Kaburga	قوۋۇرغا
肋软骨	Kaburga kıkırdağı	قوۋۇرغا كۆمۈرچىكى
胸骨	Göğüs kemiği	كۆكرەك سۆڭكى
肘关节	Dirsek eklemi	جەينەك ئۇگىسى، جەينەك بوغۇمى
尺骨	Dirsek kemiği	جەينەك سۆڭكى
盆骨	Pelvis, leğen	داس سۆڭكى
髋骨	Kalça kemiği	سۆڭگەچ سۆڭكى، ساغرا سۆڭكى
髋关节	Kalça eklemi	سۆڭگەچ ئۇگىسى (بوغۇمى)
股骨	Uyluk kemiği	يوتا سۆڭكى
腓骨	Kamış kemik	يان پاقالچاق سۆڭكى
胫骨	Kaval kemiği	پاقالچاق سۆڭكى
肌肉	Kas, adale	مۇسكۇل
面肌	Yüz kası	يۈز مۇسكۇلى
胸肌	Göğüs kası	كۆكرەك مۇسكۇلى
腹肌	Karın kası	قورساق مۇسكۇلى
三角肌	Omuz kası	مۇرە مۇسكۇلى
腱	Iriş	پەي، سىڭىر
神经	Sinir	نېرۋا
中枢神经系统	Merkezi sinir sistemi	مەركىزي نېرۋا سىستېمىسى
周围神经系统	Çevresel sinir sistemi	ئەتراپ نېرۋا سىستېمىسى
脑,大脑	Beyin	مېڭە، چوڭ مېڭە
小脑	Beyincik	كىچىك مېڭە، ئارقا مېڭە
脑神经	Kafa sinirleri	مېڭە نېرۋىلىرى
背髓神经	Belkemiği siniri	بەل ئومۇرتقا نېرۋىلىرى
交感神经	Sempatiksinir	سىمپاتىك نېرۋا، ھەۋەسنى قوزغايدىغان نېرۋىلار

感觉器官	Duyu organı	سەزگۈ ئەزالار
嗅神经	Koku siniri	پۇراش نېرۋىلىرى
视神经	Görme siniri	كۆرۈش نېرۋىلىرى
动眼神经	Göz motor siniri	كۆزنى ھەرىكەتلەندۈرۈش نېرۋىلىرى
滑车神经	Troklea siniri	غدلتمك نېرۋا
三叉神经	Trigeminus, kafa çifti, üçüz sinir	ئۈچ ئاچا نېرۋىلىرى
展神经(外展神经)	Gözün dışa oynatıcı siniri	ئاچقۇچى نېرۋا
面神经	Yüzün başlıca motor siniri	يۈز نېرۋىلىرى
听神经	Işitme siniri	ئاڭلاش نېرۋىلىرى
迷走神经	Akciğer—mide siniri	ئاداشقان نېرۋا
舌下神经	Dilaltı siniri	تىل ئاستى نېرۋىلىرى
背髓	Omurilik	يۇلۇن
颈神经	Boyun sinirleri	بويۇن نېرۋىلىرى
胸神经	Göğüs sinirleri	كۆكرەك نېرۋىلىرى
坐骨神经	Büyük siyatik sinir	ئولتۇرغۇچ نېرۋا
股神经	Bacak ön siniri	سان نېرۋىسى
运动神经	Motor sinir	ھەرىكەتلىنىش نېرۋىسى
感觉神经	Uygusal sinir	سەزگۈ نېرۋىسى
腺	Bez	بەز
内分必腺	Iç salgı bezi	ئىچكى ئاجراتما بەزلىرى
垂体(脑重体)	Hipofiz guddesi	ھىپوفىز بېزى
肾上腺	Böbrek üstü bezi	بۆرەك ئۈستى بېزى
性腺	Cinsiyet guddesi	جىنسىي بەزلەر

数学
Matematik
ماتېماتىكا

常用语
Çok kullanılan sözler
دائىم قوللىنىلىدىغان سۆزلەر

薄记	Muhasebe	ھېساب دەپتىرى
带分数	Kesirli sayı	ئارىلاش كەسىر
代数	Cebir	ئالگېبرا
倒值	Evrik değer	ئەكسى قىممەت
定理	Teorem	قائىدە، قانۇن، تېئورېما
二进位制	Çifli Sistem	ئىككىلىك سىستېما
繁分数	Karmaşık kesir	مۇرەككەپ كەسىر
分母	Payda	مەخرەج
分数	Kesir	ئاددىي كەسىر
分子	Pay	سۈرەت
负数	Negatif sayı	مەنپىي سان، مىنۇس سان
公理	Aksiyom	ئاكسىئوما
公式	Formül	فورمۇلا
基数	Sayal sayılar	تۈپ سان
几何	Geometri	گېئومېتىرىيە
假分数	Karışık kesir	ناتوغرا كەسىر
解析几何	Çözümsel geometri	ئانالىتىك گېئومېتىر
立体几何	Uzay geometri	ئىستېرونومېتىرىيە
偶数	① Çift numaralar	① جۈپ سانلار
	② Çift Sayılar	② جۈپ خانىلار
平面几何	Düzlem geometri	پلانىمېتىرىيە؛ تەكشىلىك گېئومېتىرىيىسى

奇数	① Tek numaralar ② Tek sayılar	① تاق خانىلار ② تاق سانلار
球面几何	Küresel geometri	ئىسفېرا گېئومېتىرىيىسى
三角	Trigonometri	ئۈچ بۇلۇڭ
实数	Gerçek Sayı	ھەقىقىي سان
数	Sayı	سان
数学	Matematik	ماتېماتىكا
数学归纳法	Matematik endüksiyon	ماتېماتىكىلىق ئىندۇكسىيە
数字(罗马,阿拉伯)	Rakamlar (roma, arap)	رەقەملەر (رىم، ئەرەب)
数字位(数)	Sayı (sifirdan dokuza kadar olan sayılardan her biri)	سانلار خانىسى (نۆلدىن توقۇزغا قەدەر بولغان سانلار)
算术	Aritmetik	ئاريفمېتىكا
统计学	Istatistik	ئىستاتىستىكا ئىلمى
微积分	① Yüksek matematiki kalkül; ② Diferansiyel ve integral hesabı; ③Infinitesimal hesap	دىفىپرېنسىئال ۋە ئىنتېگرال
无理数	Irrasyonel sayı asam sayı	ئىرراتسىئونال سان
无穷大	Sonsuzluk	چەكسىز چوڭ
无穷小	Sonsuz küçük	چەكسىز كىچىك
小数	Ondalık	ئونلۇق كەسىر
小数点	Ondalık nokta	ئونلۇق كەسىر چېكىتى
虚数	Hayalı Sayı	مەۋھۇم سان
序数	Sıral sayılar	دەرىجە سان
循环小数	Tekrarlanan kesir	دەۋرى ئونلۇق كەسىر
有理数	Rasyonel sayı	راتسىئونال سان
真分数	Tam saf kesir	توغرا كەسىر
整数	Tam sayı	پۈتۈن سان

正数	Pozitif sayı	مۇسبەت سان
最大公约数	En yüksek ortak tam bölen	ئەڭ چوڭ ئومۇمىي بۆلگۈچى
最小公倍数	Asgarı ortak kat	ئەڭ كىچىك ئومۇمىي ھەسسىلىك سان

基本运算
Temel işlemler
ئاساسىي مەسىلىلەش

比例	Orantı	تاناسىپ
比率	Oran	نىسبەت
草算	El hesabı	ھېسابلاش
被乘数	Çarpılan	كۆپەيگۈچى سان
被除数	Bölünen	بۆلۈنگۈچى سان
被减数	Eksilen (kendisinden başka bir sayı çıkarılan sayı)	كېمەيگۈچى سان، ئېلىنغۇچى سان
不等于	Eşit olmayan	تەڭسىزلىك
差	Fark	ئايرىما، پەرق
成反比	Ters orantılı (olmak)	تەتۈر تاناسىپ (بولماق)
乘法表	Çarpım tablosu	كۆپەيتىش جەدۋىلى
乘法	Çarpma	كۆپەيتىش، كەرە
乘方	Involüsyon	دەرىجىگە كۆتۈرۈش
乘数	Çarpan	كۆپەيگۈچى
成正比	Doğru orantılı (olmak)	ئوڭ تاناسىپ (بولماق)
除法	Bölme	بۆلۈش
除数	Bölen	بۆلگۈچى سان
等于	Eşittir	تەڭ، باراۋەر
对数	Logaritma	لوگارىفما، جۈپ سان
对数表	Logaritma cetveli	لوگارىفما جەدۋىلى

对称	Simetrik	سىممېتىرىك، مۇتاناسىپلىق
方根	Kök	يىلتىز، نېگىز
和	Toplam	يىغىندا، ئومۇمىي سان، جەمئىي
基本运算	Temel işlemler	ئاساسىي ھېسابلاش
积	Çarpma	كۆپەيتمە
加法	Toplama	قوشۇش قائىدىسى
加(减乘除)号	Artı (eksi, çarpı, bölme) işareti	قوشۇش ئالامىتى، كۆپەيتىش ئېلىش، ئېلىش ئەمىلى
减法	Çıkarma	ئېلىنغۇچى سان
减数	Çıkan (bir sayıdan çıkarılan sayı)	تەقرىبىي
近似	Yaklaşık olarak eşit	تەقرىبىي ھېسابلاش
近似计算	Yaklaşık hesaplama	تەقرىبىي قىممەت
近似值	Yaklaşık değer	يىلتىز چىقىرىش
开方	Evrim	كۋادرات يىلتىز
平(立)方根	Kare (küp) kök	ئومۇمىي تەڭلىك
全等于	Tam eşit	بۆلۈنمە
商	Bölüm	ئېلىپ تاشلاش
舍去	Atmak	خاتالىق، خاتالىق پەرقى
误差	Hata, Yalnış	ئوخشاش
相似于	Benzer	كۆڭۈلدە ھېسابلاش
心算	Akıldan, kafadan hesaplama	رەت تۈزۈش
序列	Seri	قالدۇق سان
余数	Kalan	پىلۇس (مىنۇس) ئالامىتى
正(负)号	Pozitif (negatif) işareti	(دەرىجە) كۆرسەتكۈچ
指数	Üs (üs rakamı)	

代 数
Cebir
ئالگېبرا

变数	Değişken	ئۆزگىرىشچان سان
不等式	Eşitsizlik	تەڭسىزلىك
常数	Değişmez sabite	تۇراقلىق سان
代数符号	Cebir işareti	ئالگېبرالىق بەلگە
单项式	Tek terimli	بىر ئەزالىق ئىپادە
等式、方程式	Denklem	تەڭلىك، تەڭلىمە
多项式	Çok terimli	كۆپ ئەزالىق ئىپادىلەر
行列式	Determinant	دېتېرمىنانت
函数	Fonksiyon	فۇنكسىيە
几何级数	Geometrik diziler	گېئومېتىرىك پروگرېسسىيە
解	Çözüm	يېشىم، چىقىرىلغان سان
矩阵	Matris	ماترىسسا
算术级数	Aritmetik dizi	ئارىفمېتىكىلىق پروگرېسسىيە
未知数	Bilinmiyen numara	نامەلۇم رەقەم (سان)
一次方程	① Birinci dereceden denklem; ② Basıt denklem	① بىرىنچى دەرىجىلىك تەڭلىمە ② ئاددىي تەڭلىمە
已知数	Bilinen numara	بېرىلگەن (بىلىنگەن) سان

几 何
Geometri
گېئومېتىرىيە

半径	Yarı çap	رادىئۇس
半圆	Yarım daire, yarı çember	يېرىم چەمبەر

三角边	Kenar	ئۈچ بۇلۇڭنىڭ تەرەپلىرى، كانار
补角	Tümzer açısı	تولدۇرغۇچى بۇلۇڭ
不等边三角形	Çeşit kenar açı	تەرەپلىرى تەڭ بولمىغان ئۈچ بۇلۇڭ
长方形	Dik dörtgen	تىك تۆت بۇلۇڭ
长菱形	Paralel kenar	پاراللېل تۆت تەرەپلىك
垂直	Dikey	تىك
垂直线	Dikey çizgi, düşey çizgi	تىك سىزىق
等边三角形	Eş kenar üçgen	تەڭ تەرەپلىك ئۈچ بۇلۇڭ
等腰三角形	Ikiz kenar üçgen	تەڭ يانلىق ئۈچ بۇلۇڭ
(三角形的)底边	Taban	ئۈچ بۇلۇڭنىڭ ئاساسىي
点	Nokta	نۇقتىسى
(三角形的)顶点	Tepe (tepeler)	چوققا، ئۈچ
对角	Karşı açılar, ters açılar	قارشى بۇلۇڭ
对角线	Çapraz	دىئاگونال
钝角	Geniş açı	ئۆتمەس بۇلۇڭ
多边形	Çokgen	كۆپ تەرەپلىك
反射角	Refleks açı	ئەكسى بۇلۇڭ، قايتىش بۇلۇڭى
(三角形的)高	Yükseklik	ئۈچ بۇلۇڭنىڭ ئېگىزلىكى
割线	Kesen	كەسمە سىزىق
弓形	daire kesmesi kesme	سېگمېنت
勾、股	Küçü (kenarlar)	گوۋگو (تېئومېتىرىيىسى)
轨迹	Geometrik yer	تراېيكتورىيە
弧	Yay	ياي
立方体	Küp	كۇب
面	Düzlem	يۈز، بېت
内角	Iç açı	ئىچكى بۇلۇڭ
(旁角)邻角	Komşu açı	قوشنا بۇلۇڭ
平面	Düzlem	تەكشى يۈز، تەكشىلىك

平行	Paralel	پاراللېل
平行四边形	Paralel kenar	پاراللېل تۆت تەرەپلىك
切点	Değme noktası	ئۇرۇنۇش نۇقتىسى
切线	Teğet (çizgi)	ئۇرۇنما، ئۇرۇنۇش
球体	Küremsi cisim	شار جىسىم
锐角	Dar açı	تار بۇلۇڭ
三角形	Üçgen	ئۈچ بۇلۇڭ
三棱柱	Üçgen prizma	ئۈچ قىرلىق پرىزما
扇形	Daire dilimi	سېكتور
水平线	Yatay çizgi	گورىزونتال سىزىق
四边形	Dörtgen	تۆت تەرەپلىك
梯形	Ikizkenar yamuk	تراپېتسىيە
同位角	Yöndeş açı	ماس بۇلۇڭلار
同心圆	Eş — merkezli çemberler	مەركەزداش چەمبەرلەر
椭圆	Elips	ئېللىپس
椭圆体	Elipsoit	ئېللىپسوئىد، ئېللىپس جىسىم
外角	Dış açı	تاشقى بۇلۇڭ
弦	Kiriş	خوردا
线	Çizgi	سىزىق
斜边	Hipotenüs	يانتۇ تەرەپ
圆心	Dairenin merkezi	چەمبەر مەركىزى
圆周角	Çevre açısı	چەمبەرگە تىرەلگەن بۇلۇڭ
圆柱体	Yuvarlak silindir	سىلىندىرسىمان جىسىم
圆锥体	Koni	كونۇس
正多边形	Düzgün çokgen	مۇنتىزم كۆپ تەرەپلىك
正方形	Kare	كۋادرات، تۆت چاسا
圆	Daire, çember	چەمبەر
直角	Dik açı	تىك بۇلۇڭ
直角三角形	Dikaçılı üçgen	تىك بۇلۇڭلۇق ئۈچ بۇلۇڭ
直径	Çap	دىئامېتىر
直(曲)线	Doğru (eğri)	تۈز سىزىق (ئەگرى سىزىق)
(三角形的)中线	Kenar ortay	ئۈچ بۇلۇڭنىڭ مېرىدىئانى

中心角	Merkez açısı	مەركىزي بۇلۇڭ

微积分
Diferansiyal
دىفىفېرېنسىئال

导数	Türetici	ھاسىلە
定(不定)积分	Sinirli (sinirsiz) integral	ئېنىق (ئېنىقسىز) ئىنتېگرال
横轴	Apsis ekseni	ئابسسا ئوقى، توغرا ئوق
横座标	Apsis	ئابسسا
积分法	Bütünleme	ئىنتېگراللاش
极限	Sinir, limit	لىمىت
抛物线	Parabol	پارابولا
曲线	Eğri, yay, kavıs	ئەگرى سىزىق
矢量	Vektör	ۋېكتور
微分(积分)方程	Diferensiyal (integral) denklemi (bütünleme)	دىفىفېرېنسىئال تەڭلىمە
象限	Çeyrek dair	سۇرەت چېكى
原点	Sifir noktası	باشلىنىش نۇقتىسى، كوردىنات ئوقى
纵轴	Ordinat ekseni	ئوردىنات ئوقى، تىك ئوق
纵座标	Ordinat	ئوردىنات
座标	Koordinatlar	كوردىنات

电子计算机
Bilgi Sayar
كومپيۇتېر

半导体存储器	Yarı iletken hafıza	يېرىم ئۆتكۈزگۈچ جىسىملىق ساقلىغۇچ
标度	Ölçek	ئۆلچەم

操作程序	Işlem sırası	مەشغۇلات تەرتىپى
积序控制装置	Programlama kontrol birimi	پروگراممىا كونترول قىلىش ئۇسكۇنىسى
积序库	Program kütüphanesi	پروگراممىا ئامبىرى
穿孔卡片	Delikli kart	تۆشۈكلۈك كارتوچكا
磁带	Band, şerit, teyp	ماگنىتلىق لېنتا
磁心存储器	Manyatik çekirdekli hafıza	ماگنىت مەركەزلىك ساقلىغۇچ
存储装置	Hafıza birimi	ساقلاش ئەسۋابى
大规模集成	Büyük çapta entegrasyon	كەڭ دائىرىلىك يىغىش
电子计算机	Bilgi sayar	كومپيۇتېر
二进制数位	Ikili iletme birimi	ئىككىلىك سان سىستېمىسى
反馈、回授	Geri verme	قايتۇرۇش، قايتۇرۇپ بېرىش
固体电路	Katı madde devre	قاتتىق جىسىملىق توك يولى
毫秒	Milli saniye	مىللى (مېتىر) (سېكۇنت)
毫微秒	Nano saniye	دەقىقە، مىنۇت
集成电路	Entegre devre	توپلاشتۇرۇلغان توك يولى
记录器	Yazıcı	خاتىرىلىگۈچ
金属氧化物	Metal oksit yarı iletken	مېتال ئوكسىدلىغۇچى ماددا
半导体集成电路	Entegre devre	يېرىم ئۆتكۈزگۈچلۈك توپلاشتۇرۇلغان توك يولى
控制装置	Kontrol birimi	كونترول قىلىش ئەسۋابى
逻辑电路	Lojik devre	لوگىكىلىق توك يولى
模拟计算机	Eşitleyici bilgi sayar	تەقلىدىي كومپيۇتېر
输出	Çıkış, çıkarma	چىقىرىش
输入	Giriş	كىرگۈزۈش
数据处理	Bilgi işlem	سانلىق مەلۇماتلارنى بىر تەرەپ قىلىش
数字计算机	Mümerik bilgi sayar	سانلىق كومپيۇتېر
微程序设计	Mikro programlama	مىكرو پروگراممىا لايىھەلەش

微秒	Mikro saniye (M/san)	مىكرو سېكۇنت
微型电路	Mikro devre	مىكرو توك يولى
信息	Bilgi	خەۋەر، ئۇچۇر
原始数据	Başlangıç bilgisi	ئىپتىدائىي سانلىق مەلۇمات
运算装置	Aritmetik birimi	ھېسابلاش قۇرۇلمىسى
指令	Emir talimat	بۇيرۇق
中规模集成	Orta çapta entegrasyon	ئوتتۇرا ھال توپلانما
中间信息	Ara bilgi	ئوتتۇرا ئۇچۇر

物 理
Fizik
فىزىكا

常用语
Çok kullanılan Sözler
كۆپ ئىشلىتىلىدىغان سۆزلەر

爱因斯坦	Aebert Einstein (Aynştayn)	ئەينشتەين
磁学	Miknatisiyet	ماگنىتىزم، ماگنىت ئىلمى
等离子物理学	Plazma fiziği	ئوخشاش ئىئون فىزىكىسى
低温物理学	Düşük ısı fiziği	تۆۋەن تېمپېراتۇرلۇق فىزىكىسى
地球物理学	Jeo fiziği	يەر شارى فىزىكىسى
电学	Elektrik	ئېلېكتىر ئىلمى، ئېلېكتىر شۇناسلىق
高能物理学	Yüksek enerji fiziği	يۇقىرى ئېنېرگىيە فىزىكىسى
固体物理学	Katı madde fiziği	قاتتىق جىسىم فىزىكىسى
光学	Optik	ئوپتىكا
广义相对论	Genel izafiyet teorisi	كەڭ مەنىدىكى نىسپىيلىك نەزەريىسى

量子论	Kuantum teorisi	كۋانت نەزەريىسى
热力学	Termo dinamik	ئىسسىقلىق دىنامىكىسى
热学	Termik	ئىسسىقلىق ئىلمى
声学	Akustik	ئاۋازشۇناسلىق
天体物理学	Astrofiziği	ئاستىرونومىيىلىك فىزىكا، ئاسمان جىسىملىرى فىزىكىسى
物理(学)	Fizik	فىزىكا
夹义相对论	Özel izafiyet teorisi	تار مەنىدىكى نىسپىيلىك نەزەريىسى
应用物理学	Uygulamalı fizik	ئەمەلىي فىزىكا
原子核物理学	Nükleer fizik	يادرو فىزىكىسى
原子物理学	Atom fiziği	ئاتوم فىزىكىسى
力学	Mekanik	مېخانىكا
比重	Özgül ağırlık	سېلىشتۇرما ئېغىرلىق
动力学	Dinamik	دىنامىكا
动量	Moment	ھەرىكەت مىقدارى
反作用	① Reaksiyon; ② Tepki	① رېئاكسىيە ② ئەكسى تەسىر، ئىنكاس
分力	Bileşik kuvvet	تەركىب تاپقۇچى كۈچ، تەشكىل قىلغۇچى كۈچ
浮力	Yüzme hassas kuvveti	لەيلەش كۈچى
附着力	Yapışma kuvveti	يېپىشىش كۈچى
杠杆	Manivelâ	پىشاق
杠杆作用	Manivelă etkisi	ۋاستىلىك رول
功	Iş (bir ağırlığın bir yüksekliğe kaldırılmasıyla ölçülen iş)	ئىش (ئېغىرلىقنىڭ يۇقىرىغا كۆتۈرۈلۈشىي بەلەن ئۆلچىنىدىغان ئىش)
惯性	Hareketsizlik (bileşik kuvvet)	ئېنېرتسىيە
滑轮、滑车	Makara	غالتەك، ناچا، چىغرىق

加速度	Ivme	تېزلىتىش، سۈرئەتنى تېزلىتىش
减速度	Yavaşlama, hız kesilmesi	ئاستىلىتىش، سۈرئەتنى ئاستىلىتىش
静力学	Statik	ستاتىستىكا
空气力学	Aeromekanik	ھاۋا مېخانىكىسى
拉力	Çekme kavveti	تارتىش كۈچى
离心力	Merkezkaç kuvveti	مەركەزدىن قاچقۇچى كۈچ
力点	Kuvvet	كۈچ نۇقتىسى
力学	Mekanik	مېخانىكا ئىلمى
流体力学	Sivi mekaniği	ئاقما جىسىملار مېخانىكىسى
落体	Düşen cisim	چۈشمە جىسىم
(自由)落体定律	Serbest düşme kanunu	چۈشمە جىسىم قانۇنى
密度	Yoğunluk	زىچلىق
摩擦	Sürtünme	سۈركىلىش
内聚力	Kohezyon kuvveti	ئىچكى تارتىشىش كۈچى
能	Enerji	ئېنېرگىيە
能量守衡定律	Enerji muhafaza kanunu	ئېنېرگىيىنىڭ ساقلىنىش قانۇنى
扭力	Burulma kuvveti	بۇراش كۈچى، تولغىنىش كۈچى
速度	Hız	تېزلىك، سۈرئەت
弹力	Esneme kuvveti	ئېلاستىك كۈچ
万有引力	Üniversal yer çekimi	ئالەملىك تارتىشىش كۈچى
物质	Madde	ماددا
物质不失定律	Madde yıkılmazlığı kanunu	ماددىنىڭ يوقالماسلىق قانۇنى
物质能量守衡定律	Madde enerji eş değerliği	ماددا ئېنېرگىيىسىنىڭ ساقلىنىش قانۇنى
向心力	Merkeze çekici kuvvet	مەركەزگە ئىنتىلىش كۈچى
斜面	Eğik düzlem	يانتۇ تەكشىلىك

引力	Çekim kuvveti	تارتىش كۈچى، تارتىشىش كۈچى
运动	Hareket, devinim	ھەرىكەت
张力	Gerilim kuvveti	كېرىلىش كۈچى
支点	Istinat noktası	تايىنىش نۇقتىسى
质量	Kütle	ماسسا
重点	Ağırlık noktası	ئېغىرلىق نۇقتىسى
重力	Çekim gücü	ئېغىرلىق كۈچى
重量	Ağırlık	ئېغىرلىق
重心	Siklet merkezi	ئېغىرلىق مەركىزى
轴向力	Mihver kuvveti eksen gücü	ئوق يۆنىلىش كۈچى
阻力	Direnç kuvveti	قارشىلىق كۈچى
作用	Etki hareket	رول، تەسىر

热学
Termik
ئىسسىقلىق ئىلمى

比热	Özgül ısı	سېلىشتۇرما ئىسسىقلىق
冰点	Donma noktası	مۇزلاش نۇقتىسى
传导	Iletme nakil	ئۆتكۈزۈش
传热	Isı nakil, ısı iletme	ئىسسىقلىق ئۆتكۈزۈش
导热性	Işı iletebilme yeteneği	ئىسسىقلىق ئۆتكۈزۈشچانلىق
等离子体	Plazma	تەڭ ئىئونلۇق جىسىم
冻结	Donma	مۇزلاش
动能	Kinetik enerji	ھەرىكەت ئېنېرگىيىسى
对流	Konveksiyon	كونۋېكسىيە
反射、反照	Yansıma	قايتىش (ئوپتىكىدا)
沸点	Kaynama noktası	قاينىاش نۇقتىسى

辐射	Işınım	نۇر چېچىش
固体	Katı	قاتتىق جىسىم
华氏温度计	Fağrenhayt termometresi	فارېنگېيتا تېرمومېتىرى
抖发	Uçuculuk	پارغا ئايلىنىش
焦耳	Jül	جوئول
卡(路里)	Kalori	كالورىيە
凝固热	Katılaşma ısısı	قېتىش ئىسسىقلىقى
凝固	Katılaştırma	ئۇيۇماق، قېتىشماق
气化	Gazlaşma	گازغا ئايلىنىش
汽化	Buharlaşma	پارغا ئايلىنىش
汽化热	Buharlaşma ısısı	پارلىنىش ئىسسىقلىقى
气体	Gaz	گاز، گاز جىسىملار
燃烧	Yanma	كۆيۈش، يېنىش
燃烧(点)	Ateşleme noktası	ئوت ئېلىش نۇقتىسى، كۆيۈش نۇقتىسى
热当量	Isı eşdeğeri	ئىسسىقلىق ئىش ئېكۇۋالېنتى
热功当量	Mekaniki sicaklık dengesi mekaniki eşdeğer ısı	ئىسسىقلىقنىڭ مېخانىكىلىق ئېكۇۋالېنتى
热功率	Termik güç	ئىسسىقلىق قۇۋۋىتى
热量计	Kalori metre	كالورى مېتىر (ئىسسىقلىق مىقدارى)
热流	Termik akım	ئىسسىقلىق ئېقىمى
热能	Termik enerji	ئىسسىقلىق ئېنېرگىيسى
热膨胀	Termik genleşme	ئىسسىقتىن كېڭىيىش
热效率	Termik verim	ئىسسىقلىق ئۈنۈمى
热胀冷缩	Sıcak nedeniyle genleşme, soğuk nedeniyle kasılma	ئىسسىقتىن كېڭىيىش، سوغۇقتىن تارىيىش
熔点	Erime noktası	ئېرىش نۇقتىسى
容积	Hacim	سىغىم

熔介	Erime，ergime	ئېرىش
熔介热	Erime ısısı	ئېرىش ئىسسىقلىقى
摄氏温度计	Santigrat termometresi	سېلسىيە تېرمومېتىرى
升华	Süblimasyon	ئۇچۇپ كېتىش（قاتتىق جىسىملارنىڭ گازغا ئايلىنىشى）
太阳幅射	Güneş ışınımı	قۇياشنىڭ نۇر چېچىشى
太阳能	Güneş enerjisi	قۇياش ئېنېرگىيىسى
温度	Sıcaklık，ısı	تېمپېراتۇرا
温度计(表)	Termometre	تېرمومېتىر
物态	Durum	جىسىم ھالىتى
压缩	Kompresyon，sıkıştırma	قىسىش، بېسىش
液化	Sıvılaştırma	سۇيۇقلىشىش
液体	Sıvı	سۇيۇق جىسىم، سۇيۇقلۇق
真空	Vakum	ۋاكۇئۇم، بوشلۇق
蒸馏	Damıtma	دىستىرلەش، دىستىرلەنگەن سۇ

光 学
Optik
ئوپتىكا

埃(10⁻⁸ 厘米)	Angstrom（radyo kısa dalga ölçülerinde kullanılan sistemin yüz milyonda biri）	ئانگىستىرېم（رادىئونىڭ قىسقا دولقۇن ئۇزۇلچىمىدە قوللىنىلىدىغان سىستېمىنىڭ يۈز مىليوندىن بىرى）
凹镜	Içbükey ayna	پېتىنقى ئەينەك
凹透镜	Içbükey mercek	پېتىنقى لىنزا
半透明	Yarı saydam	يېرىم لىنزا

半影	Hafif gölge	يېرىم كۆلەڭگە
...倍电子	... kere büyüten elektron	... ھەسسىلىك ئېلېكترون
显微镜	Mikroskop	مىكروسكوپ
本影	Ay ve kürenin gölgesi	تولۇق سايە
波长	Dalga boyu	دولقۇن ئۇزۇنلۇقى
波峰	Tepe	دولقۇن چوققىسى
波谷	(dalga) Çukur (u)	دولقۇن ئازگىلى
不透明	Saydamsiz	تۇتۇق جىسىم
反射	Kırılma	ئەكس ئېتىش، قايتىش (ئوپتىكىدا)
分光镜	Spektroskop	سپېكتروسكوپ
(光)分散	Dağılım	(نۇر) چېچىش
粉红	Pembe	ئاچ قىزىل، ھال رەڭ
橙	Turuncu	قىزغۇچ سېرىق
氮	Nitrojen	نېتروگېن
低能量	Alçak enerji	تۆۋەن ئېنېرگىيە
电磁波	Elektromanyetik dalga	ئېلېكترو ماگنىت دولقۇنى
高能粒子	Yüksek enerji parçacığı	يۇقىرى ئېنېرگىيىلىك زەررىچە
铬	Krom	خروم
光波	Optik dalga	يورۇقلۇق دولقۇنى
光电效应	Fotoelektrik olayı Işık elektrik olayı	فوتو ئېففېكت
光度	Parıltı	يورۇتۇلۇش دەرىجىسى
光度学	Işık ölçme	فوتومېتىرىيە
光谱	Tayf	سپېكتر
光谱学	Spektroskopi	سپېكتروسكوپىيە، سپېكتر ئىلمى
光谱分析	Tayf analizi	سپېكتر ئانالىزى
光行差	Sapma	يورۇقلۇق ئابېررراتسىيىسى

光子	Foton, ışıközü	فوتۇن
氦	Helyum	گېلىي
横波	Enine dalga	توغرا دولقۇن
黄	Sarı	سېرىق
红	Kırmızı	قىزىل
红外线	Kızılaltı ışın	ئاستىغرا قىزىل نۇرى
红外线显微镜	Kızılaltı mikroskop	ئاستىغرا قىزىل نۇر مىكروسكوپى
激光	Laser (uyarılmış elektromagnetik ışınım yayan ışık yükseltici)	قوزغىتىلغان نۇر
晶体红宝石	Yakut kristal	كرىستال قىزىل ياقۇت
蓝	Mavi	كۆك
棱镜	Prizma	پرىزما، ئۈچ قىرلىق ئەينەك
绿	Yeşil	يېشىل
脉塞	Maser (uyarılmış elektromagnetik ışınım yayan çok kısa dalga yükseltici)	ماسېر
青	Gök mavisi	كۆك، يېشىل
(光的)偏振	Işık kutuplaşması	نۇرنىڭ قۇتۇپلىشىشى
频率	Frekans	چاستوتا
透明	Saydam	سۈزۈك
凸凹透镜	İçbükey — dışbükey mercek	كۆپۈنكى-پېتىنقى لېنزا
凸镜	Dışbükey ayna	كۆپۈنكى لېنزا
凸透镜	Dışbükey mercek	كۆپۈنكى لېنزا
微米	Mikro	مىكرومېتىر
相位	Faz	فازا
颜色	Renk	رەڭ
衍射光栅	Dağıtma ızgarası	دىفراكسىيە يورۇقلۇق سېتىكىسى

照明	Aydınlatma	يورۇتۇش
折射	Sapma	سۇنۇش، سۇندۇرۇش
周期	Sıkı devre	دەۋر
紫	Mar	بىنەپشەرەڭ، سۇسۇن
紫外线	Morüstü ışı	ئۇلترا بىنەپشە نۇر
棕	Kahverengi	قوڭۇررەڭ، بېغىررەڭ
纵波	Boyuna dalga	بوي دولقۇن

声学
Akustik
ئاكۇستىكا

传声	Sesin yayılması	ئاۋاز تارقىتىش
发声	Ses üretimi	ئاۋاز چىقىرىش
反射	Yankı	قايتىش
泛音	Harmonik yüksek ton	قوشۇمچە تاۋۇش
共鸣	Rezonans	رېزونانس
和振	Armonik osilasyon titreşi	يىغىندىلىق تىترەش
声波	Ses dalgası	ئاۋاز دولقۇنى
声吸收	Ses soğurması	ئاۋاز سۇمۇرۇش
声学	Akustik	ئاۋازشۇناسلىق، ئاكۇستىكا
声音干涉	Ses girişimi	ئاۋاز كاشىلىسى
声源	Ses kaynağı	ئاۋاز مەنبەسى
声程	Ara	ئاۋاز مۇساپىسى
音调	Ses yüksekliği	ئاھاڭ
音量	Ses düzeyi	ئاۋاز قاتتىقلىقى
音强	Şiddet	ئاۋاز كۈچلۈكلۈكى
音声	Sesin tonu, kalite	تاۋۇش ئاۋازى
音义	Diyapazon	تاۋۇش مەنىسى

原声	Anases	ئەسلى ئاۋاز
振动	Titreşim	تەۋرىنىش، تىتره‌ش

电学
Elektrik bilimi
ئېلېكترونىكا

安培	Amper	ئامپېر
安培计	Amper ölçer amper metre	ئامپېرمېتىر
按扭	Düğme	كۇنۇپكا
板极	Metal disk (anod)	ئانود
半导体	Yarı iletken	يېرىم ئۆتكۈزگۈچ
变流器	Konvertisör	ئېقىم ئۆتكۈزگۈچ
变压器	Transformatör	ترانسفورماتور
并联	Paralel bağlama, kuşut bağlama	پارالىلىل باغلىنىش
串联	Seri bağlama	چېتىشىش
单联	Tek bağlantı	يەككە باغلىنىش
导电	Iletme	توك ئۆتكۈزۈش
导体	Iletken	ئۆتكۈزگۈچ جىسىم
导线	Iletme teli	ئۆتكۈزگۈچ سىم
电池	Elektrik pili, batarya, pil	باتارىيە
电动势	Elektrometer güç	ئېلېكتر يۈرگۈزگۈچى كۈچ
电感应	Endüksiyon	ئېلېكتر ئىندۇكسىيسى
电功率	Elektrik gücü	ئېلېكتر قۇۋۋىتى
电荷	Şarj	ئېلېكتر زەرىتى
电极	Elektrod	ئېلېكتر قوتۇپى، ئېلېكترود
电流	Elektrik akımı	توك ئېقىمى، ئېلېكتر ئېقىمى

电流计	Galvanometre	گالۋانومېتىر
电流强度	Amperaj	توك كۈچى
电容	Elekterik devresi	توك سىغىمى
电容器	Kondansatör	كوندېنساتور
电枢	Armatur	ياكور
电位差	Potansiyel fark	پوتېنسىئال پەرق
电压	Voltaj, gerilim	توك بېسىمى
电源	Elekterik kaynağı	ئېلېكتر مەنبەسى
电子流	Elektron akımı	ئېلېكترون ئېقىمى
电子云	Elektron bulutu	ئېلېكترون بۇلۇتى
电阻	Elektrik direnci	ئېلېكتر قارشىلىقى، قارشىلىق
短路	Kısa devre	قىسقا تۇتىشىش
断路(开路)	Açık devre	يول ئۈزۈلۈش
放电	Deşarj	توك بېرىش
伏特	Volt	ۋولت
伏特计	Voltmetre	ۋولتمېتىر
负载电流	Yük akımı	يۈك توكى
接线柱	Bağlama kıskacı	سىم تۇڭرۇكى
载流量	Akım taşıma gücü	يۈك ئېقىش مىقدارى
静电	Statik elektrik	ستاتىك ئېلېكتر
绝缘	Yalıtma	(توك) ئۆتكۈزمەسلىك
绝缘体	Yalıtkan, yalıtıcı	ئۆتكۈزمەس جىسىم
可变电容器	Değişken kondansatör	ئۆزگىرىشچان كوندېنساتور
库仑	Kulon	كۇلون
流电	Dinamik elektrik	ئاقما ئېلېكتر
马力	Beygir gücü	ئات كۈچى
欧姆	Om	ئوم
欧姆计	Ommeter	ئوم مېتىر
配电板	Dağıtım tablosu	توك تەقسىملىگۈچ
千瓦	Kilovat	كىلوۋات
千瓦小时	Kilovat saat	كىلوۋات سائەت

铅蓄电池	Akü	قوغۇشۇن ئاككۇمۇلياتور
石墨	Grafik	سۇرمە تاش
双联	Çift bağlantı	قوش بىرلىشىش
瓦特	Vat	ۋات
阳极、正极	Anod	مۇسبەت قۇتۇپ
阴极、负极	Katod	مەنپىي قۇتۇپ
闸刀开关	Kesici komutator	رۇبىلنىك
指示灯	Kontrol lambası, işaret lambası	كۆرسەتكۈچ چىراغ

磁学

Mıknatıs bilimi

ماگنىت ئىلمى — ماگنىتزم

磁暴	Manyetik fırtına	ماگنىت بورىنى
磁场	Mıknetıslı alan	ماگنىت مەيدانى
磁动势	Manyetomotor kuvvet	ماگنىت ئېنېرگىيە
磁极	Manyetik kutup	ماگنىت قۇتۇپى
磁力线	Mıknatıs çizgiler	ماگنىت كۈچ سىزىقلىرى
磁铁	Mıknatıs	ماگنىت
磁能量	Manyetik akım	ماگنىت ئېنېرگىيە مىقدارى
导磁率	Mıknatıs geçirgenlik	ماگنىت ئۆتكۈزۈش دەرىجىسى
导磁能力	Diamanyatik cisim	ماگنىت ئۆتكۈزۈش كۈچى
异性极	Benzer kutuplar	غەيرىي قۇتۇپ
等(等)偏线	Eş açılı doğru	تەڭ ماگنىت ئېغىش سىزىقلىرى
地磁	Manyetik iletkenlik	يەر ماگنىتى
地磁赤道	Manyatik ekvator	يەر ماگنىت ئېكۋاتورى
电磁感应	Elektromanyetik endüksiyon	ئېلېكتر ماگنىت ئىندۇكسىيىسى

地磁观测	Jeomanyetik gözlem	يەر ماگنىتى كۆزىتىش
电磁流	Elektromenyatik akım	ئېلېكتر ماگنىت ئېقىمى
电磁铁	Elektromıknatıs	ئېلېكتر ماگنىت
电流磁效应	Yer mıknatıslığı	توكنىڭ ماگنىت ئېغىكتى
仅磁体	Paramanyetikcisim	ئانتى ماگنىتلىق جىسىم
激磁电流	Elektrik akımının manyetik etkisi	قوزغاتقۇچ ماگنىتلىق ئېلېكتر ئېقىمى
激发	Uyarma	قوزغىتىش
马蹄形磁体	Atnalı mıknatıs	تاقا شەكىللىك ماگنىت
北极、N 极	Kuzey kutbu	شىمالىي قۇتۇپ، N قۇتۇپ
南极,S 极	Güney kutbu	جەنۇبىي قۇتۇپ، S قۇتۇپ
(磁)偏角	Manyetik sapma	ماگنىتلىق ئېغىش بۇلۇڭى
(磁)倾角	Manyetik eğilme	ماگنىتلىق يانتۇ بۇلۇڭى
人造磁铁	Yapay mıknatıs	سۇنئىي ماگنىت
顺磁体	Ferromanyetik cisim	پارا ماگنىتلىق جىسىم
天然磁铁	Doğal mıknatıs	تەبىئىي ماگنىت
永久磁铁	Daimi miknatıs	تۇراقلىق ماگنىت

原子物理学
Atom fizika bilimi
ئاتوم فىزىكىسى

r 射线、丙种射线	Gama (r) ışını	r خىلدىكى نۇر، 丙 خىلدىكى نۇر
x 射线	Röntgen ışınları	x نۇر
β 射线、Z 种射线	Beta (B) ışını	B نۇر، Z نۇر
铍	Berilyum	بېريللىي
钚 293	293 plutonyum	239 پۇلۇتونىي
«层子模型»理论	Straton modeli teorisi	«قاتلام مودېل» نەزەريىسى

超子	Hiperon	گىپېرون
地下核实验	Yeraltı nükleer denemesi	يەر ئاستى يادرو سىنىقى
电磁法	Elektromanyetik metot	ئېلېكتر ماگنىت مېتوتى
电子	Elektron	ئېلېكترون
动能	Kinetik enerji	ھەرىكەت ئېنېرگىيىسى
反超子	Anti—hiperon	ئانتى گىپېرون
反物质	Anti—madde	ئانتى ماددا
(原子)反应堆	Reaktör, atom pili	ئاتوم رېئاكسىيە دۆۋىسى
反质子	Antiproton	ئانتى پروتون
反中子	Anti—nötron	ئانتى نېيترون
放射性同位素	Radyo aktif izotop	رادىئو ئاكتىپلىق ئىزوتوپ
(核实验后)	(nükleer denemesinden sonra)	يادرو سىنىقىدىن كېيىن
放射性物质	Radyoaktif döküntü	رادىئوئاكتىپ ماددا
放射性元素分裂	Radyoaktif ilemanin parçalanması	رادىئوئاكتىپ ئېلېمېنتنىڭ پارچىلىنىشى
非均匀反应堆	Heterojen reaktör	كۆپ جىنسلىق (تەكشى بولمىغان) ئاتوم دۆۋىسى
氟化铀	Uranyum flüorid	كالىي فتورىد
幅射云	Radyoaktif bulut	رادىئوئاكتىپ بۇلۇت
核电站	Nükleer santral	يادرو ئېلېكتر ئىستانسىسى
核反应堆	Nükleer reaktör	يادرو رېئاكسىيە قازىنى
核技术	Nükleer teknoloji	يادرو تېخنىكىسى
核扩散	Nükleer yayılma	يادرو كېڭىيىش
核实验	Nükleer deneme	يادرو سىنىقى (تەجرىبىسى)
核装置	Nükleer cihaz nükleer bomba	يادرو قوراللىرى، يادرو ئوسكۇنىلىرى
核子	Nükleer	يادرو
回旋加速器	Siklotron	ئايلانما تېزلەتكۈچ، سىكلوترون
基本粒子	Temel parçacıklar	ئاساسىي زەررىچە

减速剂	Ortalayıcı, moderatör	ئاستىلاتقۇچ، رېدۇكتور
介子	Mesotron, meson	مېزون
静电加速器	Elektrostatik hızlandırıcı	ئېلېكتر ستاتىك تېزلەتكۈچ
聚变	Ergime, füzyon	يۇغۇرۇلۇش
快中子	Hızlı nötron	تېز نېيترون
快中子反应堆	Nötron reaktörü	تېز نېيترونلۇق رېئاكسىيە قازىنى
离子	Jyon	ئىئون
粒子	Zerrecik	زەررىچە
链式反应	Zincirleme reaksiyon	زەنجىرسىمان رېئاكسىيە
量子	Kuvantum	كۋانت
裂变	Ikiye ayrılma Fisyon	پارچىلىنىش، بۆلۈنۈش
慢中子	Yavaş nötron	ئاستا نېيترون
浓缩铀	Zenginleştirilmiş uranyum	قويۇقلاشتۇرۇلغان ئۇران
屏蔽	Blendaj	توسماق، دالدا قىلماق
气体扩散法	Gazlı yayılma metodu	گازلىق جىسىملار يېيىلىش
轻子	Lepton	لېپتون
热核反应	Termo — nükleer reaksiyon	ئىسسىقلىق يادرو رېئاكسىيىسى
衰变	Çürüme	يىمىرىلىش، ئاجرىلىش، بۆلۈنۈش
提取(铀 235)	U—235 in ayrışması	235 U نى ئايرىۋېلىش
同位素	Izotop	ئىزوتوپ
蜕变	Ayrışma	بۆلۈنۈش، پارچىلىنىش
位能	Potansiyel enerji	پوتېنسىئال ئېنېرگىيە
阳离子	Katyon	مۇسبەت ئىئون
阴极射线	Katot ışını	ئانود نۇرى
阴离子	Aniyon	مەنپىي ئىئون
铀 235	235 Uranyum	ئۇران 235

原子	Atom	ئاتوم
原子核	Çekirdek	ئاتوم يادروسى
原子结构	Atom yapısı	ئاتوم تۈزۈلۈشى
质子	Proton	پروتون
中微子	Nötrino	نېيۇترىنو
中子	Nötron	نېيترون
重水	Ağır su	ئېغىر سۇ
重子	Ağır tanecik, baryon	بارىئون

化 学
Kimya
خىمىيە

吹管	Hamlaç	نەيچە
催化(作用)	Kataliz, tezleştirme	كاتالىز رولى
催化剂	Katalizatör, katalitik etken, katalizör	كاتالىزاتور
电化学	Elektrokimya	ئېلېكتر خىمىيىسى
电价	Elektrovalans	ئېلېكتر ۋالېنت
电子构型	Elektronik şekil	ئېلېكترونلۇق شەكىل
定量分析	Nicel çözümleme, nicel analiz	مىقدار تەھلىلى
放热反应	Egzotermik reaksiyon	ئىسسىقلىق چىقىرىش رېئاكسىيىسى
放射化学	Radyokimya	رادىئوئاكتىپ خىمىيە
非金属	Gayri metal	غەيرىي مېتال
分子量	Molekül ağırlığı	مولېكۇلا مىقدارى
分介	Ayrışma, bozulma	ئاجراتما
分子	Molekül	مولېكۇلا
分子式	Molekül yapısı	مولېكۇلا فورمۇلىسى
高分子	Yüksek polimer	يۇقىرى مولېكۇلا

高分子化合物	Yüksek derecede polimerleştirilmiş bileşim	يۇقىرى مولېكۇللىق بىرىكمە
共价	Kovalent bağ, ortak bağ sentez, kimyasal bileşim	كۆزلىنىتلىق باغ؛ ئورتاق باغ بىرىكمە؛ خىمىيۋى تەركىب
合成	Kimyasal bileşim	خىمىيىلىك بىرىكمە
化合	Bileşim, bileşik	بىرىكمە
化学	Kimya	خىمىيە
化学反应	Kimyasal reaksiyon	خىمىيىلىك رېئاكسىيە
化学方程式	Kimyasal denklem	خىمىيىلىك تەڭلىمە
化学分式	Kimyasal formül	خىمىيىلىك فورمۇلا
化学符号	Kimyasal sembol, kimyasal simge	خىمىيىلىك بەلگە
化学亲合力	Kimyasal ilgi	خىمىيىلىك بىرىكىش كۈچى
混合物	Karışım	ئارىلاشما
还原(作用)	Indirgenme	ئەسلىگە كېلىش (رولى)
价电子	Valns elektronu, bağdeğer elektronu	ۋالېنتلىق ئېلېكترون
碱性反应	Alkali reaksiyon	شورلۇق رېئاكسىيە
金属	Metal	مېتال
晶体形式	Kristal biçim	كرىستال شەكىل
酒精灯	Ispirto lambası	ئىسپىرت لامپىسى
聚合	Polimerizasyon	پولىمېرلىشىش
聚合物	Polimer	پولىمېرلاشقان ماددا
可燃性	Tutuşabilirlik	يېنىشچانلىق
气味	Koku	ھىد، پۇراق
取代反应	Değiştirme reaksiyonu	ئورۇن بېسىش رېئاكسىيىسى
溶剂	Eritici	ئېرىتكۈچ
溶介度	Erirlik, çözünürlük	ئېرىش دەرىجىسى
溶液	Eriyik, çözelti	ئېرىتمە
生物化学	Biokimya	بىئوخىمىيە

试管	Deney tübü	تەجرىبە (سىناق) نەيچىسى
试剂	Ayıraç	تەجرىبە دورىسى
试纸	Reaktif kağıdı deney kağıdı	تەجرىبە قەغىزى
酸性反应	Asit reaksiyon	كىسلاتالىق رېئاكسىيە
天平	Terazi	تارازا
稀有元素	Nadir eleman	ئاز ئۇچرايدىغان ئېلېمېنتلار
性质	Özellikler	خۇسۇسىيەت، ئالاھىدىلىك
悬浮体	Süspansiyon	لەيلىمە جىسىم
无机化学	Inorganik kimya	ئانئورگانىك خىمىيە
物理化学	Fiziksel kimya	فىزىكا خىمىيىسى
氧化(作用)	Oksidasyon	ئوكسىدلىنىش رولى
原子价	Atom değeri	ئاتوم ۋالېنتى
硬度	Sertlik	قاتتىقلىق دەرىجىسى
有机化学	Organik kimya	ئورگانىك خىمىيە
元素	Eleman	ئېلېمېنت
原子量	Atom ağırlığı	ئاتوم مىقدارى
原子层数	Atom sayısı atom numarası	ئاتوم قاتلىمى سانى
周期律	Periyodik sistem yasası	دەۋر قىلىش قانۇنى
中性反应	Nötür reaksiyon	نېيترال رېئاكسىيە
磁味	Tad	تەم
组成	Bileşim	تەشكىللىنىش

化学元素表
Kimya elemenleri
خىمىيۇى ئېلېمېنتلار جەدۋىلى

氢(H)	Hidrojen	ھىدروگېن
氦(He)	Helyum	گېلىي

锂(Li)	Lityum	لىتىي
铍(Be)	Berilyum	بېرىللىي
硼(B)	Bor	بور
碳(C)	Karbon	كاربون
氮(N)	Nitrojen	ئازوت
氧(O)	Oksijen	ئوكسىگېن
氟(F)	Flöor	فتور
氖(Ne)	Neon	نېئون
钠(Na)	Sodyum	ناترىي
镁(Mg)	Magnezyum	ماگنىي
铝(Al)	Alüminyum	ئالىيۇمىن
硅(Si)	Silikon	كىرېمنىي
磷 (P)	Fosfor	فوسفور
硫(S)	Kükürt	گۈڭگۈرت
氯(Cl)	Klor	خلور
氩(Ar)	Argon	ئارگون
钾 (K)	Potasyum	كالىي
钙 (Ca)	Kalsiyum	كالتسىي
钪 (Sc)	Skandiyum	سكاندىي
钛 (Ti)	Titanyum	تىتان
钒 (V)	Vanadyum	ۋانادىي
铬 (Cr)	Krom	خروم
锰 (Mn)	Manganez	مانگان
铁 (Fe)	Demir	تۆمۈر
钴 (Co)	Kobalt	كوبالت
镍 (Ni)	Nikel	نىكېل
铜 (Cu)	Bakır	مىس
锌 (Zu)	Çinko	سىنك
镓 (Ga)	Galyum	گاللىي
锗 (Ge)	Germanyum	گېرمانىي
砷 (As)	Arsenik	ئارسىن
硒 (Se)	Selenyum	سېلېن
溴 (Br)	Brom	بروم

氪 (Kr)	Kripton	كرىپتون
铷 (Rb)	Rubidyum	رۇبىدىي
锶(Sr)	Stronsiyum	سترونتسىي
钇 (Y)	Itriyum	ئىتتىرىي
锆 (Zr)	Zirkonyum	سىركونىي
铌 (Nb)	Niyod，niobiyum	نىئوبىي
钼 (Mo)	Molibdon	مولىبدېن
锝(Tc)	Teknetyum	تېخنىتسىي
钌 (Ru)	Rutenyum	رۇتىنىي
铑 (Rh)	Rodyum	رۇدىي
钯 (Pd)	Palladyum	پاللادىي
银 (Ag)	Gümüş	كۈمۈش
镉 (Cd)	Kadmiyum	كادمىي
铟 (In)	Indiyum	ئىنىدىي
锡 (Sn)	Kalay	قەلەي
锑 (Sb)	Antimuan	سۇرمە
碲 (Te)	Tellur	تېللۇر
碘 (I)	Iyot	يود
氙 (Xe)	Ksenon	كسېنون
铯 (Cs)	Sezyum	سېزىي
钡 (Ba)	Baryum	بارىي
镧 (La)	Lantan	لانتان
铈 (Ce)	Seryum	سېرىي
镨 (Pr)	Praseodyum	پرازېئودىمىي
钕 (Nd)	Niodinyum	نېئودىمىي
钷 (Pm)	Promatyum	پرومېتىي
钐 (Sm)	Samaryum	ساماريي
铕 (Eu)	Oropiyum	يېۋروپىي
钆 (Gd)	Gadolinyum	گادولىنىي
铽 (Tb)	Terbiyum	تېربىي
镝 (Dy)	Disprosyum	دىسپروزىي
钬 (Ho)	Holmiyum	گولمىي
铒 (Er)	Erbiyum	ئېربىي

铥 (Tm)	Tülyum	تۈلىي
镱 (Yb)	Iterbiyum	ئىتتېربىي
镥 (Lu)	Lutesyum	لىيۇتېتسى
铪 (Hf)	Hafniyum	كافنىي
钽 (Ta)	Tantal	تانتال
钨 (W)	Volfrom	ۋولفرام
铼 (Re)	Renyum	رېنىي
锇 (Os)	Osmiyum	ئوسمىي
铱 (Ir)	Iridyum	ئىرىدىي
铂 (Pt)	Plâtin	پلاتىنا
金 (Au)	Altın	ئالتۇن
汞 (Hg)	Cıva	سىماب
铊 (Tl)	Talyum	تاللىي
铅 (Pb)	Kurşun	قوغۇشۇن
铋 (Bi)	Bizmut	ۋىسمۇت
钋 (Po)	Polonyum	پولونىي
砹 (At)	Astatin	ئاستاتىن
氡 (Rn)	Radon	رادون
钫 (Fr)	Fransiyum	فرانسىي
镭 (Ra)	Radyum	رادىي
锕 (Ac)	Aktinyum	ئاكتىنىي
钍 (Th)	Toryum	توري
镤 (Pa)	Protaktinyum	پروكتاتىنىي
铀 (U)	Uranyum	ئۇران
镎 (Np)	Neptunyum	نېپتۇنىي
镅 (Am)	Amerikum	ئامېرىتسىي
锔 (Cm)	kuryum	كيۇرىي
钚 (Pu)	Plutonyum	پلۇتونىي
锫 (Bk)	Berkelyum	بېركېلىي
锎 (Cf)	Kaliforniyum	كالىفورنىي
锿 (Es)	Aynştanyum	ئېينشتېينىي
镄 (Fm)	Fermiyum	فېرمىي
钔 (Md)	Mendelevium	مېندېلېيېۋى

锘 (No)	Nobelyum	نوبېلىي
铹 (Lr)	Lavrensiyum	لاۋرېنسىي

天文学
Astronomi
ئاستىرونومىيە

半影	Yarı gölge	يېرىم سايە (كۆلەڭگە)
北极光	Kuzey ışığı	شىمالىي قۇتۇپ نۇرى
北极星	Kutup yıldızı demir kazık	تۆمۈر قوزۇق (يۇلتۇز)، شىمالىي قۇتۇپ يۇلتۇزى
本影	Tam gölge	تولۇق سايە (كۆلەڭگە)
变星	Değişen yıldız	ئۆزگىرىشچان يۇلتۇز
超新星	Süper nova	ئادەتتىن تاشقىرى يېڭى يۇلتۇزلار
赤纬	Yükselim	ئادەتتىن تاشقىرى ئېغىش
地球	Yer küresi	يەر شارى
地球中心说(地心说)	Yer merkezlilik	يەر شارى مەركىزى تەلىماتى
公转	Dönme devir	ئوربىتىلىق ئايلىنىش
光度	Işik şiddeti, parlaklık	يورۇقلۇق كۈچى
光年	Işık yılı	يورۇقلۇق يىلى
轨道	Yörünge	ئوربىتا
海王星	Neptün	نېپتون
"黑洞学说"	"Kara delik" teorisi	قارا ئۆڭكۇر تەلىماتى
河外星系	Gökada dışı sistem	سامان يولى تېشىدىكى يۇلتۇزلار سىستېمىسى
恒星	Duran yıldız	تۇرغۇن يۇلتۇز
恒星日	Yıldız günü	يۇلتۇز سوتكىسى

红巨星	Kırmızı dev	قىزىل گىگانت يۇلتۇز
红移	kırmızıya kayma	قىزىلغا سىلجىش
环食	Halkalı güneş tutulması	كۆننىڭ ھالقىسىمان تۇتۇلۇشى
黄道带	Zodyak, burçlar kuşağı	زودىئاك
彗星	Kuyruklu yıldız	قۇيرۇقلۇق يۇلتۇز
火星	Merih	مارس
金星	Venüs	ۋېنېرا
近日点	Günberi	قۇياشقا يېقىن نۇقتا
聚星	Oklu yıldız	جۇغلانما يۇلتۇز
流星	Akan yıldız	ئاقار يۇلتۇز، مېتېئور
冥王星	Plüto	پلۇتون
木星	Jüpiter	يۇپىتېر
南极光	Güney ışığı	جەنۇبىي قۇتۇپ نۇرى
偏食	Kısmi güneş tutulması	قىسمەن تۇتۇلۇش
日珥	Fışkırma	قۇياش ئۆسۈكى
日历	Takvim	كالېندار
日冕	Taç	قۇياش تاجى
日食	Güneş tutulması gün tutulması	كۈن تۇتۇلۇش
日晕	Güneş halesi	كۈن قوتىنى، كۈن گەردىشى
闰年	Artık yıl (kebise)	كەبىسە يىل
上弦	Ilkdördün	دەسلەپكى چارەك
射电天文学/无线电天文学	Radyo astronomi	رادىئو ئاستىرونومىيىسى
视差	Parallaks	پاراللاكس
双星	Çift	قوش يۇلتۇز
水星	Merkür	مېركۇرىي
朔月	Yeni ay hilâl	قەمەرىيە ئېيى

岁差	Ekinoksların geriye hareketi (devinme otayı)	پرېتسىيە
太阳	Güneş	قۇياش، كۈن
太阳幅射	Güneş ışınımı	قۇياشنىڭ نۇر چېچىشى
太阳黑子	Güneş lekesi	قۇياش دېغى، كۈن دېغى
太阳活动	Güneş faaliyetleri	قۇياشنىڭ ھەرىكەتلىنىشى
太阳内卫环流	Güneş sirkülâsyonu	قۇياشنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى ئېقىم
太阳能	Güneş enerjisi	قۇياش ئېنېرگىيىسى
太阳年	Güneş yılı (ayı, günü)	قۇياش يىلى (ئاي، كۈنى)
太阳时	Güneş zamanı	قۇياش ۋاقتى
太阳系	Güneş sistemi	قۇياش سىستېمىسى
太阳中心说(日心说)	Güneş merkezlilik	قۇياش مەركىزى تەلىماتى
天顶	① Rasathane ② Başucu, zenit	① رەسەتخانا ② زېنىت
天极	Gök kutubu	ئاسمان قۇتۇپى
天穹	Gök kubbe	ئاسمان گۈمبىزى
天球	Gök küresi	ئاسمان شارى
天球赤道	Gök ekvatoru	ئاسمان ئېكۋاتورى
天球仪	Gök küresi	ئاسمان گلوبۇسى
天体	Gök cismi	ئاسمان جىسىملىرى
天体力学	Gök mekaniği	ئاسمان مېخانىكىسى
天体物理学	Astronomik fizik	ئاسترو فىزىكا
天体座标	Göksel koordinatlar	ئاسمان جىسىم كوردىناتلىرى
天王星	Uranüs	ئۇران
天文研究中心	Astronomik araştirma merkezi	ئاسترونومىيە تەتقىقات مەركىزى
天文馆	Astronomi sarayi	پلانېتارىيە
天文历	Astronomik almanak	ئاسترونومىيە كالېندارى

天文台	Planetaryum, yıldızlık	رەسەتخانا
天文学	Astronomi gökbilimi	ئاستىرونومىيە
土星	Satüm	ساتۈرن
望月	Dolunay	ئايغا بېقىش، ئايغا قاراش
卫星	Uydu	ھەمراھ
下弦	Sondördün	ئاخىرقى چارەك
小行星	Asteroid	كىچىك سەييارە
新星	Nova	يېڭى يۇلتۇز
星团	Yıldız kümesi	يۇلتۇزلار توپى
星云	Nebula	تۇمانلىق
星座	Takım yıldız	يۇلتۇزلار تۈركۈمى
行星	Gezegen	سەييارە
银河	Gök ada	سامان يولى
宇宙	Evren	ئالەم، كوسموس
宇宙尘埃	Göktaşçığı	ئالەم چېڭى (چاڭ-توزان)
宇宙物质	Kozmozoan	ئالەم ماددىسى
宇宙学	Evren bilim	كوسمولوگىيە
原始星云	Esasi nebula	ئىپتىدائىي تۇمانلىق
远日点	Günöte	يىراق كۈن نۇقتىسى
月亮,月球	Ay	ئاي شارى، ئاي
月食	Ay tutulması	ئاي تۇتۇلۇش
陨石	Aerolik	مېتېئورىت تاش
陨星	Göktaşı	مېتېئورىت
照相观测	Fotografla gözlem	فوتوگرافىيىلىك كۆزىتىش
折射望远镜	Kırılman teleskop	رېفراكتور
中子星	Nötron yıldızı	نېيترون يۇلتۇز
子午线	Merdiyan öğlen	مېرىدىئان
自转	Dönme	ئۆز ئوقىدا ئايلىنىش

宇宙航行，人造卫星
Uzay yolculuğu, Suni Uydu (Yapay Uydu)
ئالەمگە ئۇچۇش ۋە سۇنئىي ھەمراھ

大气层	Hava tabakası uçuş hattı	ئاتموسفېرا قاتلىمى
轨道与地球赤道夹角	Yörünge ile ekvatör düzlemi arasındaki açı	ئوربىتا بىلەن ئېكۋاتور ئوتتۇرىسىدىكى بۇلۇڭ
火箭的第一级	Roketin birinci kademesi	راكېتانىڭ بىرىنچى ئۇگىسى
间谍卫星	Casus uydusu	جاسۇسلۇق ھەمراھى
近地点	Yerberi	يېقىن يەر
进入月球轨道	Ay yörüngesine girmek	ئاي شارى ئوربىتىسىغا كىرىمەك
军事卫星	Askeri uydu	ھەربىي ئىشلار ھەمراھى
科学实验人造地球卫星	Insan yapısı bilimsel deney uydusu	ئىلىم-پەن تەتقىق قىلىش سۇنئىي ھەمراھى
空间计划	Uzay programı	بوشلۇق پىلانى
空间实验室	Uzay laboratuvarı	بوشلۇق تەجرىبىخانىسى
空间天人实验室	Insansız uzay laboratuvarı	ئالەم ئىنسانلىرى تەجرىبىخانىسى
空间站	Uzay istasyonu	ئالەم بوشلۇقى پونكىتى
人造卫星	Yapay uydu	سۇنئىي ھەمراھ
软着陆	... e yumuşak iniş yapmak	قۇرۇقلۇققا يېنىك چۈشمەك
使...进入地球周围的轨道	Dünya çevresinde yörüngeye oturtmak	يەر شارى ئەتراپىدا ئايلىنىپ يۈرۈپ ئوربىتىغا كىرمەك

速度与地球自转速度相同的卫星	Hızı dünyanın kendi ekseni çevresindeki dönüşüne eşit olan uydu	تېزلىكى يەر شارىنىڭ ئوز ئوقى ئەتراپىدىكى ئايلىنىش تېزلىكى بىلەن ئوخشاش بولغان سۈنئىي ھەمراھ
太阳系	Güneş sistemi	قۇياش سىستېمىسى
天气	Uzay cismi gök cismi hava	ھاۋا
通讯卫星	Haberleşme uydusu	خەۋەرلىشىش سۈنئىي ھەمراسى
脱离子月球轨道	Ay yörügesinden çıkmak	ئاي شارى ئوربىتىسىدىن ئايرىلماق
无人驾驶宇宙飞船	Pilotsuz uzay gemisi	ئادەمسىز باشقۇرۇلىدىغان ئالەم كېمىسى
星际航行	Gezegenlerarası yolculuk	سەييارىلەر ئارا ئوچوش
星际探测卫星	Gezengelerarası araştırma uydusu	سەييارىلەر ئارا تەكشۈرىدىغان سۈنئىي ھەمراھ
宇宙飞行	Uzay yolculuğu	ئالەمگە ئوچوش
宇宙飞船	Uzay gemisi	ئالەم كېمىسى
宇宙飞行员	Uzaycı	ئالەم ئوچقوچىسى
宇宙火箭	Uzay roketi	ئالەم راكېتاسى
宇宙科学家	Uzay bilgini	ئالەم بوشلوقى ئالىمى
宇宙空间	Kozmik (evrensel) uzay	ئالەم بوشلوقى
宇宙空间站	Uzay istasyonu	ئالەم بوشلوقى پونكىتى
宇宙射线	Kozmik ışınlar	ئالەم نوۇرلىرى
宇宙速度	Kozmik hız	ئالەم تېزلىكى
近地点	Yer öte	يېقىن نوقتىلار
月球车	Ay taşıtı	ئاي شارى چاقى
月球的背面	Ayın karanlık yüzü	ئاي شارىنىڭ ئارقا تەرىپى
月球上的石头	Ay kayaları, ay taşları	ئاي شارى تاشلىرى

月球探测器	Ay sondası	ئاي شارى دېتېكتورى
月球探测卫星	Ay araştırma uydusu	ئاي شارىنى تەكشۈرۈش سۈنئي ھەمراھى
运载火箭	Taşıyıcı füze	توشۇغۇچى راكېتا
运载工具	Taşıt	توشۇغۇچى قورال، توشۇش ماتېرىيالى
载人宇宙飞船	Insan taşıyan uzay gemisi	ئادەم توشۇغۇچى ئالەم كېمىسى
侦察卫星、间谍卫星	Keşif uydusu casus uydusu	جاسۇسلۇق سۈنئي ھەمراھى
指挥船	Ana komuta kabini	باشقۇرۇش كېمىسى

气 象
Hava durumu
ھاۋارايى

雹	Dolu	مۆلدۈر، تولا
雹子	Dolu tanesi	مۆلدۈر، تولا
暴风雨	Fırtına, kasırga	بوران-چاپقۇن
霹雷	Yıldırım	چاقماق، چېقىن
波状云	Dalga bulutu	دولقۇنسىمان بۇلۇت
层云	Katman bulutu stratüs	بۇلۇت قاتلىمى
潮湿	Nemli	نەملىك
尘暴	Kum, toz fırtınası	قاتتىق چاڭ-توزان
赤道气候	Ekvator iklimi	ئېكۋاتور ئىقلىمى
大暴雨	Şiddetli yağmur	قاتتىق يامغۇر
大风雪	Şiddetli kar fırtınası	قاتتىق شۇرغانلىق قار
大陆性气候	Kara iklimi	قۇرۇقلۇق ئىقلىمى
大气压	Atmosfer basıncı	ئاتموسفېرا بېسىمى
地形雨	Dağ yağmuru	تاغ يامغۇرى (يەر تۈزۈلۈشى يامغۇرى)

对流	Konveksiyon	قارشى ئېقىم، ئۆتۈشۈش
多雨	Yağmurlu	يامغۇرلۇق
多云	Bulutlu	بۇلۇتلۇق
飞云	Alçak bulutlar	ئۇچقۇن بۇلۇتلار
风	Rüzgar	شامال
风力	Rüzgar gücü	شامال كۈچى
风速表	Anemometre	ئانېمومېتىر
风速计	Anemograf	ئانېموگراف
风向	Rüzğar yönü	شامال يۆنىلىشى
风雪	Hafif sağanak geçici hafif kar veya yağmur	شۇرغان
干	Kuru	قۇرۇق
干旱	Kuraklık	قۇرۇقلۇق
干温表	Psikrometre	قۇرغاق تېرمومېتىر
高层云	Altostratus	يۇقىرى قاتلام بۇلۇتى
高积云	Altokümülüs	يۇقىرى توپ بۇلۇت
高原气候	Yayla iklimi	ئېگىزلىك ئىقلىمى
海岸气候	Kıyı iklimi	دېڭىز قىرغىقى ئىقلىمى
海洋性气候	Deniz iklimi	دېڭىز ئىقلىمى
寒潮	Soğuk dalga	سوغۇق ئېقىم
毫巴	Milibar	مىللىبار
虹	Gök kuşağı ebem kuşağı	ھەسەن-ھۈسەن
积云	Kümülüs	توپ بۇلۇت
华氏	Fahrenhayt	فارېنگېيت
黄梅雨	Ince yağmur	يامغۇر پەسلى يېغىنى
积雨云	Kümütlüs nimbus	توپلانما يامغۇر بۇلۇتى
季节风	Muson	پەسىللىك شامال
降雪	Kar yağışı	قار يېغىش
雨	Yağmur	يامغۇر
近日点	Haziz, yerberi	يېقىنقى كۈن نۇقتىسى
飓风	Kasırga	قۇيۇن

卷层云	Sırrostratus, buz bulutu	تۈرمە قاتلام بۇلۇتى
卷积云	Sirrokümülüs	تۈرمە توپ بۇلۇتى
卷云	Sirrus, saçak bulut	تاق بۇلۇت
雷	Gök gürültüsü	گۈلدۈرماما
雷达警戒线	Radar keşif hattı	رادارنىڭ ئېھتىيات سىمى
雷雨	Gök gürültülü, yağmurlu fırtına	گۈلدۈرماسلىق يامغۇر، قارا يامغۇر
冷	Soğuk serinlik	سوغۇق
冷峰	Soğuk hava kitlesi	سوغۇق چوققا
凉	Serin	سالقىن، سوۋۇن
露水	Çiy	شەبنەم
霜	Pus	قىراۋ
闷热	Bunaltıcı ağır hava	دىمىق، تىنجىق
能见度	Görüş	كۆرۈنۈش دەرىجىسى
暖	Ilık	ئىللىق
暖峰	Sicak hava kitlesi	ئىللىق چوققا
气候	Iklim	ئىقلىم، ھاۋا كىلىماتى
气候学	Klimatoloji, iklimler bilimi	كىلىماتشۇناسلىق، كىلىما-تولوگىيە
气流	Hava akımı	ھاۋا ئېقىمى
气象部门	Meteoroloji bürosu (dairesi)	ھاۋارايى تارماقلىرى
气象哨	Meteoroloji noktası	ھاۋارايى قاراۋۇلى
气象台	Meteorolojik gözlemevi	ھاۋارايى ئىستانسىسى
气象学	Meteoroloji	ھاۋارايى ئىلمى، مېتېئورولو-گىيە
气象站	Meteoroloji istasyonu	ھاۋارايى ئىستانسىسى
气象状态	Hava şartları	ھاۋارايى ھالىتى
强风	Bora, sert rüzgâr	بوران
强台风	Şiddetli tayfun	كۈچلۈك تەيفىڭ بورىنى

气压	Barometrik basınç	ھاۋا بېسىمى، ئاتموسفېرا بېسىمى
气压表	Barometre	بارومېتىر
晴	Azık	ئوچۇق
晴雨表	Barometre	بارومېتىر
片状闪电	Bulut arkasında çakan şımşek	قالدۇق چېقىن
无风	Sakin, durgun	شامالسىز
一级风(软风)	Hafif hava	بىر بال شامال (ئىللىق شامال)
二级风(轻风)	Hafif esinti	ئىككى بال شامال (يېنىك شامال)
三级风(轻风	Hafif esinti	ئۈچ بال شامال (يېنىك شامال)
四级风(和风)	Hafif rüzgar	تۆت بال شامال (مەيىن شامال)
五级风(清劲风)	Serin esinti	بەش بال شامال (سالقىن شامال)
六级风(强风)	Kuvvetli esinti	ئالتە بال شامال (كۈچلۈك شامال)
七级风(疾风)	Orta bora, yakın bora	يەتتە بال شامال (بوران)
八级风(大风)	Yeni bora	سەككىز بال شامال (قاتتىق بوران)
九级风(烈风)	Şiddetli bora	توققۇز بال شامال (كۈچلۈك بوران)
十级风(烈风)	Şiddetli bora	ئون بال بوران (كۈچلۈك بوران)
十一级风(暴风)	Fırtına	ئون بىر بال شامال (قارا بوران)
十二级风(飓风)	Kasırga	ئون ئىككى بال شامال (چاپقۇن، قارا بوران)
热	Sıcak	ئىسسىق

人造雨	Suni yağmur	سۇنئي يامغۇر
人造云	Suni bulut	سۇنئي بۇلۇت
日照对数	Gün uzunluğu	يورۇتۇش كۆزۈنلۈقى
(冰雪)融化	Kar ve buzun erimesi	ئېرىش
霰雨夹雪	Sulu sepken kar	يامغۇر ئارىلاش قار
闪电	Şimşek	چېقىن
少云	Parçalı bulutlu	پارچە بۇلۇت
生物气候学	Bioklimatoloji	بىئوكىلىماتولوگىيە
温度	Nem, sıcaklık, ısı	تېمپېراتۇرا، ھارارەت، ئىسسىقلىق
温度表	Hirometre termometre	تېرمومېتىر
温热	Sıcak ve nemli	ئىللىق
霜	Don	قىراۋ
霜期	Ayaz mevsimi	قىراۋ مەزگىلى (مەۋسۇمى)
台风	Tayfun	تەيفۇن بورىنى
天气	Hava	ھاۋا رايى
天气予报	Hava tahmini	ھارا رايى خەۋىرى
天气图	Meteorolojik harita	ھاۋا رايى خەرىتىسى
天气颜语	Hava ile ilgili atasözleri	ھاۋا راي تەمسىللىرى
晚霞	Tan yeri şafak	كەچكى شەپەق
微风	(hafif) Esinti	مەيىن شامال
寒暑表、温度计	Termometre, derece	تېرمومېتىر
无云	Bulutsuz	بۇلۇتسىز
物候学	Fenoloji	فېنولوگىيە
雾	Sis	تۇمان
(浓)雾、有雾的	Sis, sisli	تۇمان، تۇتۇن
细雨	Çişeleme	قويۇق يامغۇر
仗风、贸易风	Alize	ئىسسىق بەلۋاغ شامىلى
旋风	Kasırga hortum siklon	قۇيۇن

雪	Kar	قار
雪崩	Çığ	كۆچمە قار ئۈيۈلمىرى
雪暴、暴风雪	Kar fırtınası, tipi	شىۋىرغان
雪花	Kar tanesi	قار ئۇچقۇنى
阴	Kapalı	تۇتۇق، تۇتۇلماق
有太阳	Güneşli	ئوچۇق كۈن
雨、下雨的	Yağmur, yağmurlu	يامغۇر، يامغۇرلۇق
雨量、降雨量	Yağış	يامغۇر مىقدارى
雨量计	Yağmur ölçeği	يامغۇر ئۆلچىگۈچ، ئومبىر-مېتىر
雨云	Nimbüs	يامغۇرلۇق بۇلۇت، قارا بۇ-لۇت
雨层云	Nimbostratus	يامغۇرلۇق بۇلۇت قاتلىمى
远日点	Afeli günöte	يىراق كۈن نۇقتىسى
晕	Hâle	گەردىش (ئاي، كۈن چۆرد-سىدە پەيدا بولغان چەم-بەر شەكىللىك يورۇق داىر-رە)
云	Bulut	بۇلۇت
云层、云片	Bulut tabakası	بۇلۇت قاتلىمى، بۇلۇت پار-چىسى
云量	Bulutlu hava	بۇلۇت مىقدارى
云块	Bulut kütlesi	بۇلۇت پارچىسى
阵风	Rüzgarın ani bir savruntusu	ئۆتكۈنچى شامال
阵雨	Sağnak	ئۆتكۈنچى يامغۇر
最低温度	En düşük sıcaklık	ئەڭ تۆۋەن تېمپېراتۇرا
最高温度	En yüksek sıcaklık	ئەڭ يۇقىرى تېمپېراتۇرا

附录
Eklemeler
قوشۇمچە

二十四节气	Güneş terimleri (bu mevsimde ve diğer doğal olguları)	يىگىرمە تۆت مەۋسۇم
立春	Ilkbaharın ilk günü ilk baharın başlangıcı	ئەتىياز پەسلى
雨水	Yağmurlu gün, Yağmur suyu	ئەگىز سۇيى
惊蛰	Sıkıntılı hava, böcekler canlanıyor	جانۋار ئويغىنىش
春分	① Ilkbahar noktası (12 mart) ② Ilkbahar ekinoksu	① باهار نۇقتىسى، 24 مەۋسۇمنىڭ بىرى (21-مارت) ② ئەتىيازلىق كۈن-تۈن توختىشى
清明	Açık hava	چوكانتال (24 مەۋسۇمنىڭ بىرى)
立夏	Yazın ilk günü Yazın başlangıcı	باش ياز
芒种	Başak tutma başak bağlama	ئورما ۋاقتى
夏至	Yaz gün dönümü	يازلىق كۈن-تۈن توختىشى
小暑	Orta sıcaklıktakı gün, az sıcak	باش تومۇز
大暑	Bunaltıcı sıcak, çok sıcak hava	تومۇز
立秋	Sonbaharın ilk günü, güz başlangıcı	باش كۈز، كۈز بېشى
处暑	Sıcakların son günü	كۈزگى تېرىم

白露	Inci çiy günü, beyaz çiy	ئاق شەبنەم
秋分	Son bahar ekinoksu	كۆزلۈك كۈن-تۈنلىك تەڭشىلىشى
寒露	Soğuk çiy günü	سوغۇق شەبنەم
霜降	Donma inen günü	قىراۋ چۈشۈكى
立冬	Kışın ilk günü (kışın başlangıcı)	باش قىش (قىشنىڭ باشلىنىشى)
小雪	Az kar yağışlı gün	سىرىق قار، ئاز ياغقان قار
大雪	Çok kar yağışlı gün	ئاق قار، جىق ياغقان قار
冬至	Kış gün dönümü	قىشلىق كۈن-تۈن توختىشى
小寒	Az soğuk gün, biraz soğuk	قارا سوغۇق
大寒	Çok soğuk gün, şiddetli soğuk	قاتتىق سوغۇق، قاپاق ياردى
三伏天	Rutubetli ve sıcak sayılı günleri	تومۇز ۋاقتى، ئاخىرقى تومۇز
秋老虎	Pastırma yazı	بۇغا تىنجىقى

地 理
Coğrafya
جۇغراپىيە

暗礁	Resif	يوشۇرۇن خادا تاش
白云石	Dolomit	مەرمەر تاش
半岛	Yarımada	يېرىم ئارال
半球、北半球	Yarıküre, kuzey yarım küresi	يېرىم شار، شىمالىي يېرىم شار
大暴发	Patlama	پارتلاش
北磁极	Kuzey mıknatıs kutbu	شىمالىي ماگنىتلىق قۇتۇپ

北回归线	Yengeç dönencesi	شىمالىي تروپىك سىزىقى
北极	Kuzey kutbu	شىمالىي قۇتۇپ
北极圈	Kuzey kutup dairesi	شىمالىي قۇتۇپ چەمبىرى
冰川	Buzul	مۇزلۇق، كۆچمە مۇز
冰川学	Buzul bilimi	مۇزلۇق ئىلمى
冰青土	Til, buzul toprağı	مۇزلۇق تۇپراق
冰山	Buzdağı	مۇز تېغى، مۇز تاغ
沈积岩	Tortul kayac	چۆكمە جىنسلار
沈积作用	Çökelme	چۆكۈش رولى
池沼	Bataklık	كۆلچەك
赤道	Ekvator	ئېكۋاتور
大潮	Azami gelgit	دېڭىز سۇيىنىڭ ئۆرلىشى
大地测量学	Jeodezi	گېئودېزىيە، يەر يۈزىنى ئۆلچەش ئىلمى
大陆、次大陆	Kita, alt kita	چوڭ قۇرۇقلۇق، ئىككىنچى چوڭ قۇرۇقلۇق
大陆浮动学说	Kitaların kayıp yerlerini değiştirmesi teorisi	چوڭ قۇرۇقلۇقنىڭ لەيلەش تەلىماتى
大陆架	Kita sahanlığı	قۇرۇقلۇق جازىسى
岛屿	Ada	ئارال
等高线	Eşyükselti çizgisi	تەڭ ئېگىزلىك سىزىقى
等深线	Izobat	تەڭ چوڭقۇرلۇق سىزىقى
等温线	Izotorm, eşsıcaklık eğrisileri	تەڭ تېمپېراتۇرا سىزىقى
等压线	Izoberi, eşbasınç eğrisileri	تەڭ بېسىم سىزىقى
等雨量线	Eş yağış eğrisileri	تەڭ يامغۇرلۇق سىزىقى
低潮	Cezir, çekilme	دېڭىز سۇيىنىڭ پەسىيىشى
低地	Ova, düz arazi	ئازگال
地震波	Deprem dalgası	يەر تەۋرەش دولقۇنى
地层	Katman	يەر قاتلىمى

地层学	Katman bilgisi	ستراتىگرافىيە، يەر قاتلىمى ئىلمى
地核	Yer çekirdeği	يەر يادروسى
地壳	Yer kabuğu	يەر پوستى
地块	Dağ kitlesi	يەر پارچىسى
地理学	Coğrafya	جۇغراپىيە
地貌学	Jeomorfoloji	گېئومورفولوگىيە
地图	Harita	خەرىتە
地图册	Atlas	ئاتلاس
地文学	Fiziki coğrafya	فىزىكا جۇغراپىيىسى
地下水	Yeraltı suyu	يەر ئاستى سۇيى
地形	Topoğrafya	يەر تۈزۈلۈشى
地震	Deprem	يەر تەۋرەش
地震学	Deprem bilim	سىيسمولوگىيە، يەر تەۋرەش ئىلمى
地震仪	Sismoğraf, depremölçer	سېيسموگراف، يەر تەۋرەشنى ئۆلچەش ئەسۋابى
地质学	Jeoloji, yer bilim	گېئولوگىيە
分水岭	Su bölümü çizgisi	سۇ بۆلگۈچ
港口	Liman	پورت
高潮	Med kabarma	يۇقىرى دولقۇن
格林威治时间	Grenviç saati (GMT)	گىرىنۋىچ ۋاقتى
古地理学	Paleografi	قەدىمىي جۇغراپىيە
国际日期更改线	Uluslararası gün değiştirme çizgisi	خەلقئارا ۋاقىت ئۆزگەرتىش سىزىقى
海	Deniz	دېڭىز
海岸	Deniz kıyısı, sahıl	دېڭىز قىرغىقى، دېڭىز ياقىسى
海岸线	Deniz kıyısı hattı	دېڭىز قىرغىقى لىنىيىسى
海滩	Kumsal, plaj	دېڭىز ساھىلى
海湾	Körfez, koy	دېڭىز قولتۇقى
海峡	Boğaz, geçit	بوغۇز

寒带	Kutup bölgesi, soğuk kuşak	سوغۇق بەلۋاغ
河床	Irmak yatağı	دەريا قىنى
河口	Nehir ağzı	دەريا ئېغىزى
河口湾	Haliç	دەريا ئېغىزى قولتۇقى
河流	Nehir, ırmak	دەريا، ئۆستەڭ، ئېقىن
河系	Nehir sistemi	دەريا سستېمىسى
湖泊	Göl	كۆللەر
花岗岩	Granit	گرانىت تاش
活火山	Aktif yanardağ	ئۆچمىگەن يانار تاغ
火山	Yanardağ, volkan	ۋولقان، يانار تاغ
火山湖	Krater gölü	ۋولقان كۆلى
火山口	Volkan ağzı	ۋولقان ئېغىزى
极光	Kutup ışığı	قۇتۇپ نۇرى
角砾岩	Breş	گىرۋەكلىك قورام تاش
经度	Boylam	ئۇزۇنلۇق، مېرىدىئان
矿泉水	Maden suyu	مىنېرال بۇلاق سۇيى
砾岩	Çakıl kayaç	قورام تاش
硫磺泉	Kükürtlü pinar	گۈڭگۇرتلۇك ئارشاق
落潮	Cezir	تاشقىن پەسىيىش
绿洲	Vaha	بوستانلىق
脉石	Gang	تومۇر تېشى
南磁极	Güney mıknatıs kutbu	جەنۇبىي ماگنىت قۇتۇپى
南回旧线	Oğlak dönencesi	جەنۇبىي تروپىك سىزىقى
南极	Güney kutbu	جەنۇبىي قۇتۇپ
南极圈	Güney kutup dairesi	جەنۇبىي قۇتۇپ چەمبىرى
泥沙	Mil	لاي قۇم، لاتقا
凝灰岩	Süngertaşı, tüf	ئۈيۈشما ھاك تاش
牛轭湖	Akmaz	قالدۇق كۆل، ئورغاق شەكىللىك كۆل
喷泉	Çeşme	چەشمە، فونتان
盆地	Havza	ئويمانلىق

平潮	Durgun su	توختام سۇ
瀑布	Çağlayan	شارقىراتما
丘陵	Engebe	دۆڭلۈك، ئېگىزلىك
泉水	Pinar, kaynak	بۇلاق سۇيى
群岛	Takım adalar	تاقىم ئارال
热带	Tropikal bölge, tropikal kuşak	ئىسسىق بەلۋاغ
熔岩	Lav	لاۋا
三角洲	Delta	دېلتا
沙岩	Kumtaşı	قۇمتاش
山峰	Zirve	تاغ چوققىسى
山谷	Vadi, koyak, bere	جىلغا، ساي
山脉	Dağlar, dağ silsilesi, siradağ	تاغ تىزمىسى
珊瑚岛	Mercan adası	مارجان ئارىلى
石灰岩	Kreçtaşı	ھاك تېشى
石英	Kuvarsit	كۋارتس (تاغ جىنسى)
时差	Saat farkı	ۋاقىت پەرقى
时区	Saat dilimi	ۋاقىت رايونى
死火山	Sönmüş yanardağ	ئۆچكەن يانار تاغ
土壤学	Pedeloji	تۇپراقشۇناسلىق
纬度	Enlem	كەڭلىك گرادۇسى
温带	Ilıman bölge (kuşak)	مۆدىتسل بەلۋاغ
温泉	Kaplıca	ئارشاق
小潮	Asgari gelgit	كىچىك تاشقىن
小河	Dere, çay	كىچىك دەريا، جىلغا
小山	Tepe	دۆڭلۈك
泻湖	Deniz kulağı	لاگۇنا، دېڭىز كۆرپىزى
休眼火山	Uyuyan yanardağ	ئۇچكەن يانار تاغ
悬崖	Uçurum	تىك يار، ھاك
盐泉	Tuzlu su pinarı	تۇزلۇق بۇلاق
洋	Okyanus	ئوكيان

页岩	Kil taşı	سىلانبتس (نېپىز قاتمۇقات تۆزۈلگەن تاختىسىمان تاغ جىنسى)
运河	Kanal	قانال
造山运动	Dağ oluşması, orojeni	تاغ ھاسىل قىلىش ھەرىكىتى
涨潮	Med	تاشقىن كۆتۈرۈلۈش
震源	Deprem ocağı	يەر تەۋرەش مەنبەيى
震中	Deprem merkezi	يەر تەۋرەش مەركىزى
支流	Irmak ayağı, kol	تارماق ئېقىن
子午	Meridyen	مېرىدىئان
地理位置	Coğrafi konum	جۇغراپىيىلىك ئورۇن

生物学
Biyoloji
بىئولوگىيە

氨基酸	Amino asidi	ئامىنو كىسلاتاسى
玻璃切片	Taşıyıcı cam	ئەينەك پارچىسى
纯种	Saf kan	ساپ نەسىل
雌雄同体	Erdişi, hermafrodit	قوش جىنسلىق
达尔文	Charles Darvin (1809—1882)	چارلېز دارۋىن
单多细胞生物	Tek (çok) hücreli organizma	يەككە (كۆپ) ھۈجەيرىلىك جانلىقلار
单性生殖	Döllemsiz çoğalma	بىر جىنسلىق نەسىل
蛋白质	Protein	ئاقسىل
电离幅射引起的突变	Iyonize edici radyasyon mütasyonu	ئىئون تارقىلىشتىن پەيدا بولغان جىددىي ئۆزگىرىش
定向变异	Yönlendirilmiş değişim	يۆنىلىشلىك ئۆزگىرىش

二氧化碳	Korbondioksit	كاربون تۆت ئوكسىدى
优生学	Irk iyileştirmeciliği	ئەلا نەسىل تەلىماتى
浮游生物	Plankton	سۇنىڭ ئېغىشى بويىچە ياشايدىغان جانلىقلار
(细胞、植物)动物的感应性	(hücrenin, bitkinin) Hayvanın kabiliyeti	(ھۈجەيرە، ئۆسۈملۈك) ھايۋاناتلارنىڭ ھېسسىي تەسىرلىنىشچانلىقى
海洋生物学	Deniz biyolojisi	دېڭىز-ئوكيان جانلىقلىرى ئىلمى، دېڭىز-ئوكيان بىئولوگىيىسى
核素	Nüklein	نۇكلىد
核酸	Nüklein asit	نۇكلېئىن كىسلاتاسى
合子(受精卵)	Zigot, döllenmiş yumurta	بىرىكمە ھۈجەيرە
呼吸	Soluma	نەپەسلىنىش
化学能	Kimyasal enerji	خىمىيىلىك ئېنېرگىيە
获得性的遗传	Edinilmiş özelliklerin miras yoluyla geçmesi	ئېرىشمە ئېرسىيەت
基因	Gen	گېن
基因的突变	Gen mütasyonu	گېننىڭ جەددي ئۆزگىرىشى
基因重新组合	Genlerin tekrar birleşmesi	گېننىڭ قايتىدىن بىرلىشىشى
减数分裂	Mayoz, indirgeme bölümü	ئالغۇچى سانىنى پارچىلاش
焦点聚光器	Netlik kondansörü	فوكۇس نۇقتىلىق كوندېنسېر
进化的机械基础	Evrimin mekanik temeli	تەدرىجىي تەرەققىي قىلغان مېخانىكىلىق ئاساس
进化论	Evrim teorisi (kuram)	تەدرىجىي تەرەققىيات نەزەرىيىسى
具有生命活力的昆虫学	Biyolojik bakımdan etkin entomoloji, böcek bilimi	ھاياتىي كۈچكە ئىگە ھاشارات ئىلمى

毛细管作用	Kılcal etkime	قىل قان تومۇرلارنىڭ رولى
孟德尔	Gregor Johann Mendel (1922—1884)	مېندېل
米丘林	Ivan Miçurin (1935—1955)	مىچۇرىن
目镜	Oküler	كۆزەينەك، كۆزىتىش ئەينىكى
能量幅射	Enerji radyasyonu, enerji ışınımı	ئېنېرگىيە رېئاكسىيىسى
鸟类学	Ornitoloji, kuş bilim	قۇشلار ئىلمى، ئورنىتولوگىيە
器官	Organ	ئەزا، ئورگان
排泄	Ifrazat	چىقىرىش (قان، تەر قاتارلىقلارنى)
配子(生殖细胞)	Gamet, üreme hücresi	گامېتا
染色体	Kromozom	خرومۇسوما
染色体变异	Kromozom değişimi	خرومۇسومىلىق ئۆزگىرىش
染色质	Kromatin	خروماتىن
染色质的遗传密码	Kromatin "şifre"si	خروماتىننىڭ ئېرسىيەتلىك كودى
人工合成结晶胰岛素	Sentatik kristal insülin	سۈنئىي بىرىكمە ئىنسۈلىن
人工选择	Yapma seçim	سۈنئىي تاللاش
人娄的起源与进化	Insanın kökeni ve evrimi	ئىنسانلارنىڭ پەيدا بولۇشى ۋە تەدرىجىي تەرەققىي قىلىشى
摄食	Yutma	يۇتۇش، قوبۇل قىلىش
神经活动	Sinir faaliyeti	نېرۋا پائالىيىتى
生存斗争与自然选择	Var olma mücadelesi ve doğal ayıklanma	ھاياتلىق كۈرىشى ۋە تەبىئىي تاللىنىش
生态学	Çevre bilim	ئېكولوگىيە

生物学	Biyoloji	بىئولوگىيە
实验生物学	Deneysel biyoloji	تەجرىبە بىئولوگىيىسى
适应性	Uyma yeteneği	ماسلىشىشچانلىق
醣	Karbohidrat	قەنت ماددىسى
通光口	Diyafram	نۇر ئۆتۈشۈش تۆشۈكى
退化	Soysuzlaşma	چېكىنىش
豚鼠	Kobay	سۇ چاشقىنى
微生物学	Mikrobiyoloji	مىكرو بىئولوگىيە
物镜	Objektif	ئوبىيېكتىپ
物种的变异	Türün mütasyonu	تۈرلەرنىڭ ئۆزگىرىشى
"物种起源"	"Türlerin kökeni"	تۈرلەرنىڭ كېلىپ چىقىشى
细胞	Hücre	ھۈجەيرە
细胞壁	Hücre çeperi	ھۈجەيرە دىۋارى
细胞分裂	Hücre bölünmesi	ھۈجەيرە بۆلۈنمىسى
细胞构造	Hücre yapısı	ھۈجەيرە تۈزۈلۈشى
细胞核	Çekirdek	ھۈجەيرە يادروسى
细胞膜	Hücre zarı	ھۈجەيرە پەردىسى
细胞学	Sitoloji, hücre bilim	ھۈجەيرە ئىلمى، ستولوگىيە
细胞质	Sitoplâzma	پروتوپلازما
系统	Sistem	سىستېما
显微镜	Mikroskop	مىكروسكوپ
消化	Sindirim	ھەزىم قىلىش
消化酶	Sindirim enzimi	ھەزىم قىلىش فېرمېنتى
消化液	Sindirim sivisi	ھەزىم قىلىش سۇيۇقلۇقى
新陈代射	Metabolizma	ماددا ئالمىشىش
性细胞	Cinsel hücre	جىنسىي ھۈجەيرىلەر
氧化	Oksitlenme oksidasyon	ئوكسىدلىنىش
遗传	Kalıtım	ئىرسىيەت، نەسلىگە تارتىش
遗传的保守性	Kalıtımin sakınımı	ئىرسىيەتنىڭ ساقلىنىشچانلىقى
遗传的变异性	Kalıtım değişkenliği	ئىرسىيەتنىڭ ئۆزگىرىشچانلىقى

遗传的基本规律	Temel kalıtım yasaları	ئېرسىيەتنىڭ ئاساسىي قانۇنىيەتلىرى
遗传学	Kalıtım bilim	ئېرسىيەت ئىلمى
有丝分裂	Mitoz	يىپلىق بۆلۈنۈش
原生质	Protoplazma	پروتوپلازما
杂交物种	Melez tür	ئارىلاش تۈر
杂交育种	Melezleme	شالغۇت ئۈرۈق
组成代谢	Anabolizma	بىرىكىپ ئالمىشىش
组织	Doku	توقۇلما

动物学
Zooloji
زوئولوگىيە

鹌鹑	Bildircin	بۆدۈنە
八哥	Sığırcık	جىگدىچى
白领鸟	Kara başlı yalı bülbülü	ئاق مەڭزلىك قۇش
白蚁	Beyaz karınca	ئاق چۈمۈلە
白咀雅	Ekin kargası	ئاق تۇمشۇقلۇق قارغا
百灵、云雀	Tarla kuşu	سوپىتورغاي
斑鸠	Üveyk	تۈرۈلغا
斑马	Zebre	زىبرا، ياۋا تاغىل ئات
鸨	Toy kuşu	دوغراق (دوغداق)
豹	Pars	قاپلان، يىلپىز
北极熊	Kutup ayısı	شىمالىي قۇتۇپ ئېيىقى
壁虎	Geko	پاتمىچۇق
蝙蝠	Yarasa	شەپەرەك
变色蜥蜴	Bukalemun, kaya keleri	رەڭگى ئۆزگىرىشچان كەسە لەنچۇك
表皮系统	Deri sistemi	تېرە سىستېمىسى

鳖	Deniz kaplumbağa	دېڭىز تاشپاقىسى
不随意反射动作	Kendiliğinden refleks	ئىختىيارىي رېئاكسىيە قايتۇرماسلىق ھەرىكىتى
豺	Çakal	چىلبۆرە
苍鹭	Balıkçıl(boz)	كۆك قوتان
苍鹰	Çakır kuşu	قارچىغا
蟾蜍	Kara kurbağası	چاپاقا
蚕	Ipek böceği	پىلە قۇرتى
蝉	Ağustos böceği	تومۇزغا
长颈鹿	Zürafe	زىراپە
长尾鹦鹉	Muhabbet kuşu	ئۇزۇن قۇيرۇقلۇق شاتۇتى
常见动物	Hayvan	دائىم ئۇچرايدىغان ھايۋان
臭虫	Tahtakurusu	چۇسا
臭鼬	Kokarca	سېسىق كۆزەن
雏鸟	Yavru kuş	چۈجە قۇش
刺猬	Kirpi	كىرپە
翠鸟	Yalıçapkını	كۆكتورغاق؛ بېلىقچى
大黄蜂	Büyük eşekarısı	چوڭ سېرىق ھەرە
大葵花鹦鹉(白鹦)	Miğferli kakadu	توق سېرىق رەڭلىك شاتۇتى
大鸟鸦	Kara karga	چوڭ قارا قارغا
大猩猩	Goril	گورىللا
袋鼠	Kanguru	كېنگۇرۇ
单峰骆驼	Tek hörgüçlü deve	تاق لوكىلىق تۆگە
单细胞	Tek hücre	تاق ھۈجەيرە
貂	Kakım, vizon, zerdeva	قاما، بۇلغۇن
冬眼	Kiş uykusu	قىشلىق ئۇيقۇ، ئۇچماق
动物学	Zooloji	زوئولوگىيە، ھايۋاناتلار ئىلمى
毒蛇	Avrupa engereği	زەھەرلىك يىلان
毒牙	Zehir dişi	زەھەرلىك چىش
毒蜘蛛	Tarantuza	زەھەرلىك ئۆمۈچۈك
杜鹃、布谷鸟	Guguk kuşu	كاككۇك

短吻鱼鄂鱼	Amerika timsahı	كالتا تۇمشۇقلۇق بېلىق
鳄鱼	Timsah	تىمساھ
鹬鹬	Koşucu deve kuşu	تۆگە قۇشى
反刍动物	Gevişgetiren	كۆشەيدىغان ھايۋانلار
狒狒	Babun	پاۋىئان؛ بابۇن
分类学	Taksonomi sistematiği	سىستېمىلاشتۇرۇش ئىلمى، سىستېماتىكا
分鹿	Geyik	بۇغا
分义舌头	Çatallı dil	ئاچا تىل
蜂雀	Kolibri	ھەسەل قۇشى
风凰	Anka	سۈمۈرغ، ئەنقا
感觉器关	Duyu organı	تۇيغۇ ئورگان
感觉神经	Duyasal sinirler	تۇيغۇ نېرۋا
感觉神经末稍	Duyusal sinir ucu	تۇيغۇ نېرۋىلىرىنىڭ ئۇچى
感觉系统	Duyu sistemi	تۇيغۇ سىستېمىسى
钩虫	Kancalı kurt	ئىلمەك مەددە
钩咀	Çengelli gaga	ئىلمەك تۇمشۇق
骨	Kemik	سۆڭەك، ئۇستىخان
骨骼系统	Iskelet sistemi	ئىسكىلىت سىستېمىسى
鹳	Leylek	لەيلەك
龟	Kaplumbağı	تاشپاقا
海豹	Fokbalığı	تيۇلېن
海马	Denizatı	سەقەتقۇر
海绵动物	Süngер	بۇلۇتسىمان ھايۋان
海鸥	Martı	چايكا
海豚	Yunus balığı	يۇنۇس بېلىقى
海象	Pasifik moru	دېڭىز پىلى
海燕	Fırtına kuşu	بېلىقچى قۇش
害虫	Zararlı (böcekler)	زىياندىش قۇرت
河狸	Kunduz	قۇندۇز
河马	Su aygırı	سۇ ئېتى
空鹤	Turna	تۇرنا
黑猩猩	Şempanza	شىمپەنزە

黑(棕)熊	Kara (boz)ayı	قارا بوز ئېيىق
红雀	Keten kuşu	قىزىل قۇش
红尾鸲	Bahçe kızıl kuyruğu	قىزىل قۇيرۇقلۇق قارغا
猴	Maymun	مايمۇن
候鸟	Göçebe kuşlar	پەسىل قۇشلىرى
呼吸系统	Solunum sistemi	نەپەسلىنىش سىستېمىسى
狐	Tilki	تۈلكە
蝴蝶	Kelebek	كېپىنەك
蝴蝶发育周期	Kelebeğin hayat devresi	كېپىنەكنىڭ يېتىلىش دەۋرى
卵	Yumurta	تۇخۇم، ئۇرۇق
幼虫	Tirtil	لېچىنكا
蛹	Krizalit	قورچاق دەۋرى
成虫	Ergin	يېتىلگەن قۇرت
虎	Kaplan	يولۋاس
画眉	Ardıç	سۇرەتقاش
獾	Porsuk	بورسۇق؛ قاشقىئوغلاق
蝗虫	Ikin çekirgesi	چېكەتكە
黄蜂	Efek arası	سېرىق ھەرە
黄鹡鸰	Sarı çobanaldatan	سېرىق دۇمبىلىك كەپتەر
黄鼠狼	Gelincik	ئاغمىخان
黄鼬	Sarı asma	سوپۇياق
蛔虫	Yuvarlak kurt	مەددە
火烈鸟	Flamingo	قىزىل تۇرنا
肌肉系统	Kas sistemi	مۇسكۇل سىستېمىسى
脊髓	Omurilik	ئومۇرتقا
脊索动物	Kordalı	يۇلۇنلۇق ھايۋانلار
脊椎动物	Omurgalı	ئومۇرتقىلىق ھايۋانلار
(丘)极乐鸟	Cennet kuşu	جەننەت قۇشى
棘皮动物	Derisidikenli	تىكەن تېرىلىك ھايۋانلار
寄生动物	Asalak, parazit hayvan	پارازىتلار
甲	Zirh	قاپ، قاسراق

甲壳动物	Kabuklular	قاسراقلىق ھايۋانلار
箭猪	Oklu kirpi	جەيرە
角皮、角质层	Kutikula	مۇڭگۈز تېرىسى، مۇڭگۈز قەۋىتى
角马	Güney Afrika antilopu	ئافرىقا ياۋا كالىسى
节肢动物	Eklem bacaklı	بوغۇم ئاياغلىق ھايۋانلار
解剖学	Anatomi	ئاناتومىيە
金翅雀	Saka kuşu	سېرىق قاناتلىق قۇشقاچ
金钢鹦鹉	Iri papağan	سېرىق تۇتى
金丝猴	Altın tüylü maymun	يالىلىق مايمۇن
金丝雀	Kanarya	كاناريە سېرىق قۇشقىچى
金鱼	Havaz balığı	ئالتۇن بېلىق
鲸	Balina	كىت، لەھەك
蝌蚪	Tetari	قۇمچاق
孔雀	Tavus kuşu	توز
蝰蛇	Bayağı engerek	زەھەرلىك قارا يىلان
昆虫	Böcekler	ھاشارات، قۇرت-قوڭغۇز
狼	Kurt	بۆرە، قاشقىر
两栖动物	Amfibyumlar	قوش ماكانلىقلار
冷血动物	Soğuk kanlı hayvan	سوغۇق قانلىق ھايۋانلار
鬣狗	Sırtlan	سىرتلان، چىلبۆرە
鳞	Pullar	بېلىق قاسرىقى، تەڭگىچە
灵长动物	Primat	پرىماتلار
羚羊	Antilop, dağkeçisi	بۆكەن
留鸟	Göçebe olmiyan kuşlar	كۆچمەس قۇشلار
颅鹫	Karabatak	غارغار ئۆردەك، قارنا
鹿	Geyik	بۇغا
鹿角	Geyik karaca boynuzu	بۇغا مۇڭگۈزى
卵生动物	Yumurtlayan hayvan	تۇخۇم ئارقىلىق كۆپەيىدىغان ھايۋانلار

骆驼	Deve	تۆگە
麻雀	Serçe	قۇشقاچ
蚂蚁	Karınca	چۇمۇلە
马来貘	Hint tapiri	ھىندى تاپىرى
猫头鹰	Baykuş	مۇشۇكياپىلاق
毛发	Saç, tüy, kıl	چاچ، تۈك، قىل
牦牛	Yak	قوتاز
蟒蛇	Boa yılanı	بوغما يىلان
梅花鹿	Benekli cüce geyik	چىپار بۇغا
美洲豹	Panter	ئامېرىكا يىلپىزى
美洲虎	Jaguar	ئامېرىكا يولۋىسى
美洲狮	Amerika aslanı	ئامېرىكا شىرى
美洲驼、驼羊	Lama	لاما؛ ئامېرىكا تۆگىقۇشى
美洲野牛	Bizon	ئامېرىكا ياۋا كالىسى
门(亚门)、纲	Filum (alt—filum), sınıf	خىل، تۈر، سىنىپ
目、科、属、种	Takım, familya, cins, tür	ئەترەت، ئائىلە، جىنس، تۈر
猛兽	Yırtıcı hayvan	يىرتقۇچ ھايۋان
麋	Kanada geyiği	كاناداۋۇغىسى، قانداغاي
蜜蜂	Arı	ھەسەل ھەرىسى
鸣鸟	Ispinoz	سايرىغۇچى قۇشلار
鸣禽	Ötücü kuşlar	ئۈچار قۇشلار
母鹿	Dişi giyik	چىشى كېيىك، مارال
脑	Beyin	مېڭە
内分泌系统	Horman sistemi	ئىچكى ئاجرالما سىستېمىسى
鸟	Kuş	قۇش
啮齿动物	Kemerici	چىشلىق ھايۋانلار
扭角羚	Addaks	مۇڭگۈزلۈك جەرەن (شىمالىي ئافرىقىدا)
疟蚊	Sıtma sivri sineği	بەزگەك پاشىسى
企鹅	Pengven	پىنگۋىن

器官系统	Organ sistemi	ئورگان سىستېمىسى، ئەزا سىستېمىسى
腔肠动物	Sölenterate	ئۆچەي قورساقلىق ھايۋانلار
青蛙	Kurbağa	كۆك پاقا، يېشىل پاقا
蜻蜓	Kız böceği	يىڭنىغۇچ
蚯蚓	Toprak solucani	سازاك
热带鱼	Tropikal balık	ئىسسىق بەلۋاغ بېلىقى
蝾螈	Su keleri	سەمەندەر
蠕形动物	Kurt solucan	سازاكسىمان ھايۋانلار
软骨	Kırkırdak	كۆمۈرچەك
软体动物	Yumuşakça	يۇمشاق تەنلىك ھايۋانلار
爬行动物	Sürüngen	ئۆمۈلىگۈچى ھايۋانلار
排泄系统	Boşaltım sistemi	چىقىرىش سىستېمىسى
胚胎学	Embriyoloji	تۆرەلمىشۇناسلىق
哺乳动物	Memeli	سۈت ئەمگۈچى ھايۋانلار
鳃	Solungaçlar	ساقاق
(鸟的)砂囊	Taşlık	پوكان
山鸡	Kayın kavuğu	قىرغاۋۇل
山雀	Baştan kara	تاغ قۇشقىچى
山魈	Mandril	قىزىل تۇمشۇق مايمۇن
猞猁	Vaşak	قارا قۇلاق، مولۇن (مۇشۇك)
蛇	Yılan	يىلان
麝香鹿	Misk geyiği	ئىپار كېيىكى
麝香牛	Misk sığırı	ئىپار كالىسى
神经丛	Sinir ağı	نېرۋا تورى
神经结	Sinir düğümü	نېرۋا تۈگۈنى
神经系统	Sinir sistemi	نېرۋا سىستېمىسى
神经纤维	Sinir teli	نېرۋا تالالىرى
神经元	Nöron (sinir hücresi)	نېرۋا ھۈجەيرىلىرى
生物发生律或重定律	Biyogenetik yasası	جانلىقلارنىڭ پەيدا بولۇش ۋە تەكرارلىنىش قانۇنىيىتى
生殖系统	Üreme sistemi	كۆپەيىش سىستېمىسى

狮	Aslan	شىر
虱子	Bit	پىت
食草动物	Otçul	ئوتخور هايۋانلار، چۆپخور هايۋانلار
食虫动物	Böcekçil	قۇرتخور هايۋانلار
食腐动物	Artık yiyen (hayvan)	چىرىندىخور هايۋانلار
食肉动物	Etçiller	گۆشخور هايۋانلار
双峰骆驼	Iki hörgüçlü deve	قوش لوككىلىق تۆگە
水牛	Manda	سۇ كالىسى
水獭	Lutr	قۇندۇز
水蛭、蚂蝗	Sülük	سۈلۈك، چىبكەتكە
松鼠	Sincap	تىيىن
(鸟的)嗉	Kursak	پوكان، دانلىق
隼	Şahin, atmaca	لاچىن، قارچىغا، قۇرغۇي
胎生动物	Doğuran hayvan	ھامىلدار هايۋانلار
螳螂	Peygamber devesi	ياچىۋك بۆشۈك تەۋرەتتى
绦虫	Şerit, tenya	تۆتۇ قۇرت، مەددە قۇرتى
鹈鹕	Pelikan	ساقىقۇش بىر قازان
天鹅	Kuğu	ئاققۇ
田鼠	Tarla faresi	تۆلۈمچاشقان
条件反射动作	Şartlı refleks	شەرتلىك رېفلېكس
跳蚤	Pire, akbaba	بۈرگە
秃鹰	Tepeli akbaba	تاز قارا
土拨鼠	Dağ sıçanı	سۇغۇر
驼鸟	Deve kuşu	تۆگە قۇشى
蚊子	Sivri sineği	پاشا
屋鸟	Kümes hayvanlari	ئۆي قۇشلىرى (هايۋانلىرى)
乌鸦	Karga	تولۇق قاغا، قاغا
无脊椎动物	Omurgasızlar	ئومۇرتقىسىز هايۋانلار
蜈蚣	Çok bacaklı	سەكسەن پۇت
蜗牛(蜗)	Salyangoz, sürüklü Böcek	قۇلۇلە
犀牛	Gergedan	كەركىدان

蜥蜴	Kertenkele	كەسلەنچۇك
蟋蟀	Circir böceği	قارا چېكەتكە
麂鹿	Kançıl	چاشقان
喜鹊	Saksağan	سېغىزغان
响尾蛇	Çıngıraklı yılan	شالدىراق قۇيرۇق يىلان
象	Fil	پىل
象鼻	Hortum	خارتۇم
象牙	Fildişi	پىل چىشى
消化系统	Sindirim sistemi	ھەزىم قىلىش سىستېمىسى
小羚羊(瞪羚)	Ceylân	بۇكەن
小鹿	Karaca veya geyik yavrusu	كىچىك بۇغا
小熊猫	Küçük panda	كىچىك مۇشۇكسىمان
蝎子	Akrep	چايان، سېرىق ئېشەك
猩猩	Orangutan	ئورانگوتان
(大)熊猫	(dev) Panda	(چوڭ) مۇشۇكسىمان
穴鸟	Küçük karga	كىچىك قاغا
循环系统	Dolaşım sistemi	ئايلىنىش سىستېمىسى
驯鹿	Ren geyiği	ئۆگىتىلگەن بۇغا
鸭咀兽	Ornitorenk	ئۆردەك تۇمشۇق ھايۋان
眼镜蛇	Kobra	كۆزەينەكلىك يىلان
延髓	Soğancık	يىلىك
(大)雁	Yaban kazı	ياۋا غاز
燕鸥	Deniz kırlangıcı	دېڭىز بېلىقچى قۇشلار
燕子	Kırlangıç	قارلىغاچ
鼹鼠	Köstebek	قارىغۇ چاشقان
养鸟室	Kuşhane	قۇشخانا
野猪	Yaban domuzu	ياۋا تۇڭگۇز
夜鹰	Bülbül	بۇلبۇل
鹰	Kartal	بۈركۈت
鹦鹉	Papağan	شاتۇتى، تۇتى
印度豹、猎豹	Çita	ھىندىستان يولپىزى
有蹄动物	Toynaklı	تۇياقلىق ھايۋانلار

鱼	Balık	بېلىق
羽毛	Tüy	پەي
育儿袋	Keseli	بېتىلىش خالتىسى
鹅	Çulluk, bataklık çulluğu	تۇرنا
鸳鸯	Çin ördeği	قوشماق ئۆردەك
原生动物	Protozoa	ئىپتىدائىي ھايۋانلار
猿	Maymun	ئادەمسىمان مايمۇن
蚱蜢	Çekirge	چېكەتكە
黇鹿	Alageyik	سېرىق كېيىك
獐	Karaca	ئاق قۇيرۇق، بۆكە
蟑螂	Hamam böceği	ھەسەن شېرىك، سۇۋەرەك
鹧鸪	Keklik	ئورمان كەكلىكى، تۇرۇلغۇ
知更鸟	Nar bülbülü	قىزىل قۇيرۇقلۇق بۇلبۇل
蜘蛛	Örümcek	ئۆمۈچۈك
雉	Sülün	قىرغاۋۇل
啄木鸟	Ağaçkakan	تۆمۈر تۇمشۇق
爪	Pençe	تىرناق، پەنجە

植物学
Botanik
بوتانىكا

桉树	Akaliptüs	ئېۋلىپت دەرىخى
白桦	Huş	ئاق قېيىن
白腊树	Dışbudak	ئاق موم دەرىخى
白杨	Kavak	ئاق تېرەك
百合花	Zambak	پىياز گۈل
柏树	Servi	ئارچا دەرىخى
草	Ot	ئوت-چۆپ
草本植物	Otsul bitkiler	سامان غوللۇق ئۆسۈملۈكلەر

蔓兰、十样锦	Glayöl	كىمخاب گۈل
常绿树	Yaprak dökmeyen	دائىم يېشىل تۆرىدىغان دەرەخ
长春藤	Sarmaşık	چىرمىشىپ ئۆسىدىغان ئۆسۈملۈك
雌蕊	Pistil, dişi organ	تانىلىق
传粉媒介	Tozaklama medyumu	چاڭلىنىش ۋاستىسى
虫媒	Böcek tozaklaması	ھاشارات ۋاستىسى بىلەن چاڭلىنىش
雏菊、金钱花	Papatya	ماي چېچەك
垂柳(柳)	Salkım söğüt	مەجنۇنتال
刺(洋)槐	Harab ağacı	تۆخۈمەك
翠菊	Bahçe asteri	يېشىل جۇخار
大丽花、西香莲	Yıldız çiçağı	مەخمەلگۈل، تىبەت نىلۇپەرى
单叶	Yalăn yaprak	يالاڭ يوپۇرماق
地下茎	Yeraltı sapı	يەر ئاستى غول
丁香	Leylăk	قەلەمپۇر
冬青	Çobanpüskülü, pırnar	دوڭچىلىك دەرىخى
杜鹃花	Açalya	كاككۇك گۈلى
榔树	Ihlamur	لىپا دەرىخى
多年生的	Çok yıllık	كۆپ يىللىق
二年生的	Iki yıllık	ئىككى يىللىق
发芽	Filizlenmek	ىېڭ چىقارماق
香红花	Çiğdem	زەپەر
香槟树	Papaya	كاۋا دەرىخى
风媒	Rüzgar tozaklaması	شامالدا چاڭلىشىش
枫树	Akça ağaç	قىزەن دەرىخى
凤仙花	Pelesenk	ھېنىگۈل
复合果	Bileşikgil meyva	قوشما مېۋە
复叶	Bileşik yaprak	مۈرەككەپ يوپۇرماق
干果	Kuru meyva	قۇرۇق مېۋە
根	Kök	يىلتىز

根部压力	Kök basıncı	يىلتىز بېسىمى
根瘤菌	Kök boğum bakterisi	يىلتىز تۈگۈنچەك باكتېرىيەسى
根茎	Kök	يىلتىز غولى
橄榄	Zeytin ağacı	زەيتۇن دەرىخى
共生	Sembiyoz	بىللە ياشاش
挂金钟	Küpe çiçeği	ھالقىسىمان گۈل
灌木	Çalı	چاتقال
光合作用	Fotosentez	فوتوسىنتېزلىق رولى
桂花	Çin tarçını çiçeği	گۈيخۇا گۈلى
桧树	Ardıç	ئارچا
果实	Meyva	مېۋە
果树花	Meyva çiçeği	مېۋىلىك دەرەخ چېچىكى
海棠	Yaban elması	ياۋا ئالما، تاش ئالما
含羞草	Kinaçiçeği	ئۇياتچان ئوت
旱金莲	Lâtın çiçeği	قۇرغاق شەھدان گۈل
核果	Tek çekirdekli meyva	ئۇچكىلىك مېۋىلەر
核桃树	Ceviz	ياڭاق دەرىخى
荷花	Lotüs	نېلۇپەر
黑檀	Abanoz	قارا سەندەل
红松	Kore çamı	قىزىل قارىغاي
红木	Maun	قىزىل ياغاچ
呼吸作用	Solunum	نەپەسلىنىش رولى
花	Çiçek	گۈل، چېچەك
花瓣	Çiçek yaprağı	گۈل بەرگى، گۈل قېتى
花萼	Çanak	گۈل چىنىسى
花粉	Çiçek tozu	گۈل چېڭى
花梗	Çiçek sapı	گۈل ساپىقى
花冠	Korol	گۈل تاجى
花蕾	Tomurcuk	پورەك، غۇنچە
花蜜	Nektar, balözü	گۈل شىرنىسى
花丝	Ercik sapı	ئاتىلىق يىپ

花序	Çiçeklerin sapları üzerinde kuruşları	گۈل تىزمىسى
花药	Başçık	چاڭدان
花枝	Bahar dalı	گۈل شېخى
花柱	Boyuncuk	ئانىلىق بويىنى
黄杨	Şimşir ağacı	سېرىق تېرەك
可可树	Kako ağacı	كاكاۋ دەرىخى
块根	Yumru	تۈگۈرچەك يىلتىز
块茎	Yumru	تۈگۈرچەك غول
鸡冠花	Horoz ibiği çiçeği	تاجىگۈل
加合手大云	Ak lâdin	چوڭ شەمشەر
夹竹桃	Zakkum	تالگۈل، سۆگەتگۈل
坚果	Fıstık	قاتتىق پوستلۇق مېۋىلەر
金凤花、毛茛	Düğün çiçeği	ئېيىق تاپان گۈل
金银花	Hanımeli	ئۇچقات گۈل
金鱼草	Aslan ağzı	ئالتۇن بېلىق ئوتى
金盏花	Kadife çiçeği	ئالتۇنگۈل
茎	Sap	غول
菊花	Kasımpatı	جۇخارگۈل
聚合果	Agregat meyva	توپلانغان مېۋە
蕨类植物	Eğrelti otugiller	قىرىق قۇلاق ئۆسۈملۈكلىرى
菌藻植物	Bakteriler ve deniz yosunları	موگۇ ۋە يوسۇن ئۆسۈملۈكلىرى
兰花	Orkide	كەتمەن
梨果	Çekirdekli meyvalar	نەشپۈت
两性花	Hermafrodit çiçek	ئىككى جىنسلىق گۈل
鳞茎	Soğan	پىياز باشلىقلار
铃兰	Inci çiçeği	مەرۋايىتگۈل
柳杉	Kriptomeria	تال، سۆگەت، تال چۈنقى
柳树	Söğüt	سۆگەت
落叶松	Kara çam	بال قارىغاي
落叶树	Yaprak döken ağaç	خازان بولىدىغان دەرەخلەر

玫瑰、蔷薇	Gül	قىزىل گۈل، ئەتىرگۈل، ئازغان
梅花	Erik çiçeği	مېيخۇا گۈلى
美人蕉	Kana	قوناق گۈل
茉莉	Yasemin	يەسمىن (ئاق چاي گۈلى)
没药树	Mürrüsafi	مۇرمەككە دەرىخى
牡丹	Ağaç şakayıkı	مودەن گۈل
木芙蓉	Amber çiçeği	پەرەڭگۈل
木棉树	Peynir ağacı, kapak ağacı	پاختا دەرىخى
木髓	Öz	ياغاچ ئىلىكى
木质部	Odunsu doku	ياغاچ قىسمى
楠木	Nanmu (yalnız Çinde bulunan kırmızı tahtalı ağaç)	ماخىل دەرىخى
年轮	Yıl halkası	يىللىق ھالقا
泡桐树	Pavlonya	پاۋتۇڭ دەرىخى
蒲公英	Karahindiba	ماماكاپ
漆树	Vernik ağacı	سىر دەرىخى
乔木	Çardak, ağaç	غوللۇق دەرەخ
气孔	Stoma, gözenek	ھاۋا تۆشۈكچىسى
牵牛花	Kahıkaha çiçeği	ھەشقىپىچەك
秋海棠	Begonya	كۆزلۈك تاش ئالما
球茎	Soğanımsı	شارسىمان غول
日本槐树	Japon pagoda ağacı	ياپونىيە تۇخۇمەك دەرىخى
日本樱花	Sakura	ياپونىيە نورۇز گۈلى
榕树	Banyan	ياۋا ئەنجۇر
内质果	Etlenmiş (sulu) meyva	گۆشلۈك مېۋە
三色堇	Hercaı menekşe	كېپىنەككۈل
山茶花	Kamelya	چاي گۈلى
桑树	Dut ağacı	ئۈزۈمە دەرىخى
芍药	Sakayık	چوغلۇق

渗透作用	Ozmoz	سىڭىش رولى
石榴花	Nar çiçeği	ئانارگۈل، ئانارگۈل چېچىكى
石竹	Çin karanfili	جۇڭگو چىنىگۈلى
蜀葵	Gülhatmi	لەيلىگۈل، تاۋارگۈل
水仙	Nergis	نەرگىس گۈل
睡莲、子午莲	Nilüfer	نىلۇپەر، ياتما نىلۇپەر
树干	Gövde	دەرەخ غولى
树木	Ağaç	دەرەخ
树皮	Ağaç kabuğu	دەرەخ قاسرىقى، ياغاچ پوستى
松树	Çam ağacı	قارىغاي
桃花	Şeftalı çiçeği	شاپتۇل چېچىكى
苔藓植物	Yosunlar	موخ ئۆسۈملۈكلىرى
檀香木	Sandal ağacı	سەندەل ياغىچى
碳水化合物的新陈代谢	Karbo — hidrat metabolizması	كاربون بىرىكمىلىرىنىڭ ماددا ئالمىشىشى
铁树	Sagu	تۆمۈر دەرەخ
桐油树	Tung yağı ağacı	تۇڭگۇ دەرىخى
梧桐	Çin şemsiye ağacı	چىنار دەرىخى
无花果树	İncir ağacı	ئەنجۈر دەرىخى
忽忘草、琉璃草	Unutmabeni	ئۇنۇتما ئوتى، ساپال ئوتى
晚香玉	Sümbülteber	تۈن لەيلىسى
仙人掌	Kaktüs	كاكتۈس
香豌豆	Bezelye çiçeği, ıtırşahı çiçeği	كۆك پۇرچاق، نوقۇت
香石竹、康乃馨	Karanfil	كارانفىل
向日葵	Ay çiçeği, gündöndü	ئاپتاپپەرەس
橡胶树	Kauçuk ağacı	كاۋچۇك دەرىخى
橡树、栎树	Meşe	دۇب دەرىخى، ئىمەن دەرىخى
雄花	Erkek çiçek	ئەركەك چېچەك، ئاتلىق گۈل
雌花	Dişi çiçek	ئانىلىق گۈل
雄蕊	Ercik	ئاتلىق
须根	Lifsel kök	پۈپۈك يىلتىز

萱花	Sarı zambak	پىياز گۈل
雪松	Sedir	شەمشاد دەرىخى
洋绣球(天竺葵)	Sardunya çiçeği	قوغۇنگۈل
椰子树	Hindistan cevizi ağacı	كوكۇس دەرىخى
叶	Yaprak	يوپۇرماق
叶绿素	Klorofil	خلوروفىل، يېشىللىق مادداسى
叶绿体	Kloroplast	خلوروفىل تەنچىلىرى
叶芽	Tomurcuk	يوپۇرماق بىخى
一串红	Ateş çiçeği	جەنۇبىي ئامېرىكىدا بولىدىغان بىرخىل قىزىل گۈل
一年生的	Yıllık	بىر يىللىق
异花授粉	Çapraz tozaklama	چەتتىن چاڭلىشىش
银白树	Ak kavak	سۇۋادان تېرەك
樱草花(极春花)	Yaban çuha çiçeği	نورۇزگۈل، باھارگۈل
樱桃花	Kiraz çiçeği	گىلاس چېچىكى
罂粟花	Gelincik	ئەپيۇنگۈل، كۆكنارگۈل
油茶树	Çay yağı ağacı	ياغلىق كامىلىيە دەرىخى
油松	Çin çamı	ياغلىق قارىغاي
棕榈	Yağ palmiyesi ağacı	ياغلىق پالما دەرىخى
榆树	Kara ağaç	قارا ياغاچ
虞美人	Gelincik	لەيلى قازاق
玉兰	Manolya	ئاق گۈللۈك ماگنولىيە
玉簪花	Ağustos zambağı	پىياز گۈل
郁金香	Lâle	كۆركۈم
鸢尾	Süsen	ئىرىس
月桂	Defne çiçeği	لاۋېر دەرىخى
云杉	Lädin	شەمشاد
芸香	Sedef otu	سۇزاپ
杂草	Yabanı ot	ئارىلاش ئوت-چۆپلەر
樟树	Kâfur ağacı	كامفارا دەرىخى
针叶树	Kozalak	يىڭنە يوپۇرماقلىق دەرەخ

支撑根	Yan kök	يان يىلتىز
栀子花(白兰花)	Gargenya	شاتارى
直根	Ana kök	تىك يىلتىز، ئوق يىلتىز
植物生理学	Bitki fizyoloji	ئۆسۈملۈك فىزىئولوگىيىسى
植物学	Botanik	بوتانىكا، ئۆسۈملۈك ئىلمى
种子植物	Tohum taşıyan bitkiler	ئۇرۇقلۇق ئۆسۈملۈكلەر
竹	Bambu	بامبۇك
柱头	Tepecik	تۆمشۈقچە
梓树	Katalpa	چوكا دەرىخى
子房	Yumurtalık	ئۇرۇقدان
紫罗兰	Menekşe	ئىئولبت گۈلى
紫茉莉	Nurabilis jalapa	ھەپسەگۈل، نامازشام گۈلى
紫藤	Morsalkım	پىچەككۈل
自花、授粉	Kendi kendine tozaklama	ئۆز گۈلىدە چاڭلىشىش، ئۆزلۈكىدىن چاڭلىشىش
棕榈葵树	Palmiye ağacı	پالما دەرىخى
枞树	Köknar	ئاق قارىغاي

古生物学

Paleobiyoloji

قەدىمىي بىئولوگىيە

北京人	Pekin adamı	پېيجىڭ ئادىمى
扁虫	Yassıkurtlar	ياپىلاق قۇرتلار
变形虫	Amıp	ئاميۇبا
标本	Örnek	ئەۋرىشكە، نۇسخا
长臂猿	Uzun kollu maymun	ئۇزۇن بىلەكلىك ئادەمسىمان مايمۇن
长毛象(猛玛象)	Mamut	ئۇزۇن تۈتىلىك پىل، ماموُنت

单子叶植物	Tek çenekli	بىر پەللىلىك ئۆسۈملۈك
地质时代	Jeolojik çağ	گېئولوگىيىلىك دەۋرى
古动物学	Paleo zooloji	قەدىمىي زوئولوگىيە
古脊椎动物	Omurgalı paleontoloji	قەدىمىي ئومۇرتقىلىق ھايۋانلار
古人类研究所	Paleo antropoloji enstitüsü	قەدىمىي ئىنسانلارنى تەتقىق قىلىش ئورنى
古人	Paleoantropos	قەدىمكى ئىنسانلار
古人类学	Paleoantropoloji	پالېئونتروپولوگىيە، قەدىمكى ئىنسانلار ئىلمى
古生代值物	paleofit	قەدىمكى دەۋر ئۆسۈملۈكلىرى
古石器时代	Paleolitik çağ (eski taş devri)Mö 50,000 —500,000	قەدىمكى تاش قوراللار دەۋرى
古物学(化石学)	Paleontoloji	قەدىمكى ئەسۋابلار ئىلمى، تاشقا ئايلىنىش ئىلمى (تاشقا ئايلىنىشنى تەتقىق قىلىش ئىلمى)
古植物学	Paleobotani	قەدىمكى ئۆسۈملۈكلەر ئىلمى
放射性碳方法	Radyokarbon metodu	رادىئوئاكتىپلىق كاربونلاشتۇرۇش تەدبىرى
复原模型	Model	ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن مودېل
海星、海盘车	Deniz yıldızı	دېڭىز يۇلتۇزى
剑齿虎	Kılıç dişli kaplan	شەمشىر چىشلىق يولۋاس
剑齿象	Stegodon (kılıç dişli fil)	شەمشىر چىشلىق پىل
蕨类植物	Eğreltiotu	قىرىق قۇلاقلار
恐龙	Dinozor	دىنوزاۋر
蓝田人	Lantian adamı	لەنتيەن ئادىمى
绿色海藻	Yeşilsu yosunu (yosunları)	يېشىل دېڭىز يۈسۈنى
矛尾鱼	Latimeriya	يۈمشاق قۇيرۇقلۇق بېلىق
猛犸象	Dinoterio	ماموئنت پىل

南方古猿	Ostralopiteküs	جەنۇب قەدىمىي ئادەمسىمان مايمۇنى
乳齿象	Mastodon	مۇت چىشلىق پىل
软骨鱼	Kıkırdaklı balıklar	كۆمۈرچەكلىك بېلىقلار
禽龙	Iguanadon	ئۇچار كەسلەنچۇك
三叶虫	Trilobit	ترىلوبىت
森林古猿	Dryopiteküs	ئورمانلىق قەدىمىي ئادەمسىمان مايمۇنى
山顶洞人	Üst mağara adamı	تاغ ئۈستى ئۆڭكۇر ئادىمى
石化作用	Fosilleşme, taşlaşma	تاشقا ئايلىنىش رولى
史前人类	Tarih öncesi adamı	تارىخ يېزىلىشتىن بۇرۇنقى ئىنسانلار
始祖鸟	Arkeopteriks	بوۋا قۇش
双子叶植物	Iki çenekli	قوش بىخلىق ئۆسۈملۈك
控掘	Kazı	ئېچىش، قېزىش
无颚鱼	Çenesiz balık	تاڭلايسىز بېلىق
细菌	Bakteriler	باكتېرىيىلەر
新人	Neoantropos	يېڭى ئادەملەر
鸭咀龙	Gagalı memeli dinozor	ئۆردەك تۇمشۇق ئەجدىها
鸭咀兽	Gagalı memeli	ئۆردەك تۇمشۇق ھايۋانلار
翼龙	Pterozor	قاناتلىق ئەجدىها
硬骨鱼	Kemikli balık, oste	قاتتىق سۆڭەكلىك بېلىق
有花植物	Çiçeklenen bitki	چېچەكلەيدىغان ئۆسۈملۈكلەر
鱼龙	Ihtiyozoro	بېلىق ئەجدىها
原始牛	Avrupa bizonu	ئىپتىدائىي كالا
原始生物	Protist	ئىپتىدائىي جانلىقلار
原始四趾马	Primitif dört parmaklı at	ئىپتىدائىي تۆت پۇتلۇق ئات
园口动物	Siklostrom	يۇمىلاق ئېغىزلىق ھايۋانلار
猿人	Pitekantropüs	ئىپتىدائىي ئادەم
针叶树	Kozalaklı ağaç	يىڭنە يوپۇرماقلىق دەرەخ

植物(动物)化石	Fosil bitkiler (hayvanlar)	تاشقا ئايلانغان ئۆسۈملۈكلەر (ھايۋانلار)
中石器时代	Mesolitik çağı (orta taş devri Mö 10.000)	ئوتتۇرا تاش قورال دەۋرى (ميلادىدىن 10مىڭ يىل بۇرۇن)
总鳍鱼	Saçak—Yüzgeçliler	بېلىقنىڭ بىر تۈرى

附:地质年代

Jeolojik zamanlar

گېئولوگىيىلىك دەۋرلەر

新生代	Jenozoik çağ	كاينوزوي دەۋرى، يېڭى ھايات دەۋرى
第四纪	Dördüncü zaman	تۆتىنچى ئەسىر
人类时代	Insan çağı	ئىنسانلار دەۋرى
全新世	Yeni devir	تولۇق يېڭى دەۋر
更新世	Pleistosen devri (bir milyon yıl önce)	يېڭىلىنىش دەۋرى (بىر مىليون يىل بۇرۇن)
第三纪	Üçüncü zaman	ئۈچىنچى ئەسىر
哺乳动物时代	Dev memeliler devri	سۈت ئەمگۈچى ھايۋانلار دەۋرى (ئەمچەكلىك ھايۋانلار دەۋرى)
中新世	Miyosen devri	مىئوتسېنې دەۋرى
渐新世	Oligosen devri (25 milyon yıl önce)	تەدرىجي يېڭىلىنىش دەۋرى (25 مىليون يىل بۇرۇن)
始新世	Eosen devri	ئىيىتىدائىي دەۋرى
古新世	Paleosen devri	پالېئوسېن دەۋرى
中生代	Mezozoik çağ	ئوتتۇرا ھاياتلىق دەۋرى
恐龙时代	Dinozorların görünüş devri	دىنوزاۋر دەۋرى

白垩纪	Tebeşir dönemi (70 milyon yıl önce)	بور دەۋرى (70 مىليون يىل بۇرۇن)
侏罗纪	Jura dönemi (135 milyon yıl önce)	يۇرا دەۋرى (135 مىليون يىل بۇرۇن)
三叠纪	Trias dönemi (180 milyon yıl önce)	تىرىئاس دەۋرى (180 مىل- يون يىل بۇرۇن)
古生代	Paleozik çağ	قەدىمىي ھايات دەۋرى
二叠纪	Derm dönemi (225 milyon yıl önce)	ئىككىلەمچى دەۋرى (225 مىليون يىل بۇرۇن)
两栖类时代	Iki yaşayışlılar devri	قوش ماكانلىقلار دەۋرى
石炭纪	Karbon dönemi	تاشكۆمۈر دەۋرى
泥盆纪	Devon dönemi	دېۋون دەۋرى
鱼类时代	Balıklar devri	بېلىقلار دەۋرى
志留纪	Silür dönemi (400 milyon yıl önce)	سىلور دەۋرى (400 مىليون يىل بۇرۇن)
奥陶纪	Ordivisyen dönemi	ئوردىۋىس دەۋرى
三叶虫时代	Trilobitlar devri	تىرىلوبىت دەۋرى
寒武纪	Kambriyum dönemi (500 milyon yıl önce)	كېمبېرىي دەۋرى (500 مىل- يون يىل بۇرۇن)
古元代	proterozoik çağ (100 milyon yıl önce)	قەدىمىي ھايات دەۋرى (100 مىليون يىل ئاۋۋال)
低等无脊椎动物时代	Alt omurgalılar dönemi	تۆۋەن دەرىجىلىك ئومۇرتقا- سىز ھايۋانلار دەۋرى
震旦纪	Sinian dönemi	سىنىئان دەۋرى
太古代	Arkeozoik çağ	ئاركېئوزوئىك دەۋرى

时间
Vakıt
ۋاقىت

小时	Saat	سائەت
分	Dakika	مىنۇت
秒	Saniye	سېكۇنت

一点一刻	Biri çeyrek geçiyor	سائەت بىردىن 15 مىنۇت ئۆتتى
四点半	Saat dört buçuk	سائەت تۆت يېرىم
三点四十五分(差一刻四点)	Saat üçü kırk beş geçeyor (dörte çeyrek kala)	سائەت ئۈچتىن 45 مىنۇت ئۆتتى (تۆتكە چارەك قالدى)
差五分九点(八点五十五分	Saat dokuza beş var (sekizi elli beş geçiyor)	سائەت توققۇزغا بەش مىنۇت قالدى
一小时前	Bir saat önce	بىر سائەت بۇرۇن
一小时(半小时)后	Bir saat (yarım saat) sonra	بىر سائەت (يېرىم سائەت) تىن كېيىن
在晚上八点	Akşam saat sekizde	كەچ سائەت سەككىزدە
在夜间十二点	Gece saat on ikide	كېچە سائەت 12 دە
在早晨五点	Sabah saat beşte	ئەتىگەن سائەت بەشتە
现在	Şimdi	ھازىر
晚	Geç	كەچ، ئاخشام
早	Erken	ئەتىگەن، بالدۇر
早晨(清早)	Sabah (sabahleyin)	ئەتىگەن (سەھەر)
今天星期几?	Bugün ne gündür?	بۈگۈن كۈنگە نېمە؟
今天是星期一	Bugün pazartesi	بۈگۈن دۈشەنبە
今天是星期二	Bugün salı	بۈگۈن سەيشەنبە
今天是星期三	Bugün çarşamba	بۈگۈن چارشەنبە
今天是星期四	Bugün perşembe	بۈگۈن پەيشەنبە
今天是星期五	Bugün cuma	بۈگۈن جۈمە
今天是星期六	Bugün cumartesi	بۈگۈن شەنبە
今天是星期日	Bugün pazar	بۈگۈن يەكشەنبە
今天(明天)是节日	Bugün (yarın) bayram	بۈگۈن (ئەتە) بايرام
明天休息日	Yarın istirahat günüdür	ئەتە دەم ئېلىش كۈنى
昨天	Dün	تۈنۈگۈن
白天	Gündüz	كۈندۈز

中午	Öğle	چۈش ۋاقتى
晚上	Akşam	ئاخشام
今天夜间	Bu gece	بۈگۈن كېچىدە
半夜	Gece yarısı	تۈن يېرىمى
周	Hafta	ھەپتە
在上周(本周、下周)	Geçen (bu, gelecek) haftada	ئۆتكەن (مۇشۇ، كېلەر) ھەپتە
月	Ay	ئاي
一月	Ocak	يانۋار
二月	Şubat	فېۋرال
三月	Mart	مارت
四月	Nisan	ئاپرېل
五月	Mayis	ماي
六月	Haziran	ئىيۇن
七月	Temmuz	ئىيۇل
八月	Ağustos	ئاۋغۇست
九月	Eylül	سېنتەبىر
十月	Ekim (birinci teşrin)	ئۆكتەبىر
十一月	Kasım (ikinci teşrin)	نويابىر
十二月	Aralık (birinci kânun)	دېكابىر
年	Sene (yıl)	يىل
去年(今年、明年)	Geçen (bu, gelecek) sene	ئۆتكەن يىلى (بۇ يىل، كېلەر يىلى)
季节	Mevsim	پەسىل، مەۋسۇم
春天	Ilkbahar	ئەتىياز، باھار
夏天	Yaz (yazın)	ياز
秋天	Sonbahar	كۈز
冬天	Kış (kışın)	قىش

数字
Sayı
سانلار

零	Sifir	نۆل
一百	Yüz	يۈز
一千	Bin	مىڭ
一万	On bin	ئون مىڭ
十万	Yüzbin	يۈز مىڭ
百万	Milyon	مىليون
十个	On tane	ئون دانە
半打	Yarım düzine	بىر دوژنا
一双	Çif	جۈپ
(某物的)一半	(Bir şeyin) yarısı	(بىرەر نەرسىنىڭ) يېرىمى
第几	Kaçıncı?	قانچىنچى، نەچچىنچى
第一	Birinci	بىرىنچى
第十	Onuncu	ئوننىنچى
第一百	Yüzüncü	يۈزىنچى
第一千	Bininci	مىڭىنچى
第一百万	Milyonuncu	مىليونىنچى
一半	Yarım	يېرىم
三分之一	Üçte bir	ئۈچتىن بىرى
十分之一	Onda bir	ئوندىن بىرى

计量单位
Ölçüt
ئۆلچەم بىرلىكلىرى

米	Metre	مېتىر
公里	Kilometre	كىلومېتىر

厘米	Santimetre	سانتىمېتىر
毫米	Milimetre	مىللىمېتىر
平方米	Metre kare (metre murabba)	كۋادرات مېتىر
平方公里	Kilometre kare	كۋادرات كىلومېتىر
公顷	Hektar	گېكتار
立方米	Metre mikābı	مېتىر كۇب
公升	Litre	لىتىر
百公升	Hektolitre	گېكتولىتىر
克(公分)	Gram	گرام
公斤	Kilo	كىلو
奥卡(=1283 克)	Okka	ئوككا (=1283 گرام)
吨	Ton	توننا

性 质
Özellik
خۇسۇسىيەت

大的	Büyük	چوڭ
小的	küçük	كىچىك
愉快的	Neşeli, şen, eğlenceli	خۇشال، كۆڭۈللۈك
美味的	Tatlı, lezzetli	مەززىلىك، تەملىك
高的	Yüksek	ئېگىز
低的(矮个子)	Alçak (kısa boylu)	تۆۋەن، پەس (پاكار)
热的	Sıcak, hararet	قىزىق، ئىسسىق
痛苦的	Acı	ئازاب-ئوقۇبەتلىك
脏的	Pisli, kirli, çamurlu	پاسكىنا، مەينەت
便宜的	Ucuz	ئەرزان
长的	Uzun	ئۇزۇن
短的	Kısa	قىسقا

真贵的	Pahalı	قىممەت
硬的	Sert, katı	يىرتىق، قاتتىق
稀薄的、多小的	Sulu, mayi	شالاڭ، سۇلۇق، سۇيۇق
多油的、肥的	Yağlı	مايلىق، سېمىز
酸的	Eksi	چۇچۇمەل، ئاچچىق
美丽的	Güzel	گۈزەل، چىرايلىق
圆的	Yuvarlak	يۇمىلاق، دۇگىلەك
轻的	Hafif	يېنىك
暗淡的、(毛玻璃)	Mat, donuk (buzlu cam)	غۇۋا، تۇتۇق
年轻的	Genç	ياش
湿润的	Islak, yaş	نەمخۇش، نەم
昏暗的	Karanlık, loş	غۇۋا، تۇتۇق، قاراڭغۇ
柔软的	Yumuşak	يۇمشاق
不好吃的	Tatsız, lezzetsiz	تەمسىز، تەمى يوق
丑的	Çirkin, kötü	سەت، كۆرۈمسىز
新的	Yeni	يېڭى
尖的	Sivri	ئۇچلۇق
杂色的	Alaca	چىپار، ئالا
坏的	Fena, kötü	ئەسكى، يامان، بۇزۇق
满的(胖人)	Dolu (şişman bir adam)	تولۇق، تولغان (سېمىز ئادەم)
空的	Boş	قۇرۇق، بوش، بىكار
稀疏的、稀少的	Seyrek, nadir	شالاڭ، نادىر، ناھايىتى ئاز ئۇچرايدىغان
强烈的、剧烈的	Keskin, sert, şiddetli	كەسكىن، كۈچلۈك، شىددەتلىك
新鲜的	Taze	يېڭى، تازا
光明的	Aydınlık, açık	ئوچۇق-يورۇق، نۇرلۇق
有力的	Kuvvetli, güçlü	كۈچلۈك، قۇۋۋەتلىك
无力的	Zayıf, kuvvetsiz	كۈچسىز، دەرمانسىز، قۇۋۋەتسىز
甜的	Tatlı	تاتلىق

枯燥的	Can sıkıcı	چۆشەنلىق
可笑的	Gülünç	كۈلكىلىك
咸的	Tuzlu	تۇزلۇق
多汁的	Sulu, usareli	سۇلۇق، سۇلۇق
古老的	Eski, kidemli	قەدىمىي، كونا
干的、枯萎的	Kuru	قۇرۇق، قۇرغاق
黑暗的、深色的	Karanlık, koyu	قاراڭغۇ، قېنىق
温的	Ilık, sıcak	ئىللىق
粗的、厚的	Kalın, şişman	توم، قېلىن
钝的、不锋利的	Kesmez, kör	قاشاڭ، گال، ئۆتمەس
重的	Ağır	ئېغىر
好的	Iyi	ياخشى، ئوبدان
冷的	Soğuk	سوغۇق
清洁的、纯的	Temiz, săf	پاكىز، ساپ
光亮的	Parlak	پارقىراق، پارلاق

颜 色
Renk
رەڭ

白色的	Beyaz, ak	ئاق
灰褐色的	Bej	سارغۇچ
深红色的	Koyu kırmızı, bordo	توق قىزىل
青铜色的	Tunç rengi	مىس رەڭ
天蓝色的	Mavi	ھاۋارەڭ، كۆك
黄色的	Sarı	سېرىق
绿色的	Yeşil	يېشىل
金色的	Altın rengi	تۇم سېرىق، زالتاي
深棕色的(咖啡色的)	Kahve rengi	خورما رەڭ
红色的	Kırmızı, kızıl	قىزىل

黄绿色的	Zeytunı	سېرىق يېشىل
橙黄色的	Portakal renginde	پورتاكال رەڭلىك، قىزغۇچ
粉红色的	Pembe	ئاچ قىزىل، ھال رەڭ
灰色的	Kül renginde	كۈل رەڭ
银色的	Gümüş renginde	كۈمۈش رەڭ
蓝色的	Lâcivert	كۆك
紫色的	Mor، mor renkli	بىنەپشە رەڭ
黑色的	Siyah	قارا
浅色的	Açık	ئاچ رەڭ
深蓝色的	Koyu lâcivert	توق كۆك
浅绿色的	Açık yeşil	ئاچ يېشىل

词汇对照
Sözlüklerin mukayesesi
سۆزلۈكلەرنىڭ سېلىشتۇرمىسى

B

芭蕾舞 Bale **بالېت ئۇسسۇلى**

我爱看芭蕾舞。Ben baleyi seviyorum.

مەن بالېت ئۇسسۇلىنى ياخشى كۆرىمەن.

搬运夫、挑夫 Hamal **هامماڵ**

请叫一名搬运工人。Lütfen, bir hamal çağırınız.

بىر هامماڵ چاقىرىپ كېلىڭ (چاقىرىپ بېرىڭ).

包裹,封条 Risale **پوسۇلكا**

我在哪里领取包裹? Risalemi nereden alırım?

پوسۇلكامنى قەيەردىن ئالىمەن!

报纸 Gazete **گېزىت**

哪儿出售报纸? Gazete nerede satılır?

گېزىت قەيەردە سېتىلىدۇ؟

绷带 Sargı **تېڭىق داكىسى**

我需要一条绷带。Bana bir sargı lâzımdır.

ماڭا بىر پارچە تېڭىق داكىسى لازىم.

边界 Hudut, Sınır **چېگرا**

我们何时到边界？Sınıra ne zaman geliyoruz?
بىز چېگرالغا قاچان يېتىپ بارىمىز؟

饼干 Bisküvi **پېچىنە-پىرەنىك**

请给我们来点饼干。Lütfen, bize bisküvi veriniz.
بىزگە ئازراق پېچىنە بېرىڭ.

博览会 Fuar **كۆرگەزمە، يەرمەنكە**

现在哪些博览会开放？Şimdi hangi fuarlar açık?
ھازىر قايسى يەرمەنكىلەر ئېچىلمىدۇ؟

博物馆 Müze **مۇزېي**

在哪个博物馆里陈列有关维吾尔历史文物？Uygurların tarihine ait eserler hangi müzede teşhir edilmektedirler?
قايسى مۇزېيدا ئۇيغۇرلارنىڭ تارىخىغا دائىر مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى بار؟

布、衣料 Kumaş, dokuma **رەخت**

请给看看这种衣料。Şu kumaşı (kuponu) lütfen gösteriniz.
بۇ رەختنى كۆرۈپ باقسام.

C

床单 çamaşır **كارىۋات كىرلىكى**

请准备好床单。Çamaşırı hazırlayın.
كارىۋات كىرلىكىنى ھازىرلاپ قويۇڭ.

床 Yatak **كارىۋات**

还请给我一张床。Daha bir yatak verin.

يەنە بىر كارىۋات بەرسىڭىز.

窗 Pencere **دېرىزە**

请关上这窗户。Bu pencereyi kapatınız.

بۇ دېرىزىنى يېپىۋېتىڭ.

拳击运动 Boks **بوكسيورلۇق ھەربىكتى**

他参加哪一级拳击比赛？O hangi boks yarışına katılıyor?

ئۇ قايسى دەرىجىلىك بوكسيورلۇق ھەربىكتىگە قاتنىشىدۇ؟

船、坞、造船所 Tersane

قېيىق ياساش ئورنى، كېمىسازلىق ئورنى

在中国的哪个地区有造船企业？Çinin hangi bölgesinde gemi inşaatı müesseseleri var?

جۇڭگونىڭ قايسى رايونىدا كېمىسازلىق كارخانىلىرى بار؟

船舱 Kamara **كابىوتا**

请让我们看看船舱工业产品样品。Kamara sanayi mamulâtı örneklerini bize göstermenizi rica ederiz.

بىزگە كابىوتا سانائەت مەھسۇلاتلىرى ئەۋرىشكىسىنى كۆرسەتسەڭىز ئىكەن.

出版社 Yayınevi **نەشرىيات**

这家出版社出版些什么样的书籍？Bu yayınevi ne gibi kitaplar çıkarıyor?

بۇ نەشرىياتتا قانداق كىتابلار نەشر قىلىنىدۇ؟

出租汽车 Taksi **كىرا ماشىنىسى، تەكسى**

请给我们叫出租汽车来。Bizim için lütfen taksi çağırınız.

بىزگە كىرا ماشىنىسى (تەكسى) چاقىرىپ بەرسىڭىز.

出发、动身 Gitmek，haraket etmek **يولغا چىقماق**

他们从哪一个车站动身？Onlar hangi gardan gidiyorlar?

ئۇلار قايسى ئىستانسىدىن يولغا چىقىدۇ؟

乘务员、向导员 Kondoktor，kılavuz

مۇلازىمەتچى، پويىز خىزمەتچىسى، يول باشلىغۇچى

我们需要一个向导员。Bize bir kılavuz lâzım.

بىزگە بىر يول باشلىغۇچى لازىم.

车间 Atelye **سېخ**

你们车间的产品是什么？Atelyenizde ne gibi mal üretiliyor?

سىلەرنىڭ سېختا قانداق مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىلىدۇ؟

车厢 Vagon **ۋاگون**

我们的车厢在什么地方？Bizim vagonumuz nerede?

بىزنىڭ ۋاگونىمىز قەيەردە؟

产量、产品 istihsalât，ürün

ئىشلەپچىقىرىش مىقدارى، مەھسۇلات

这个工厂生产什么产品？Bu fabrikanın ürünleri nedir?

بۇ زاۋۇتتا قانداق مەھسۇلاتلار ئىشلەپچىقىرىلىدۇ؟

存衣室 Vestiyer，gardırop **كىيىم ساقلاش ئۆيى**

付多少存衣费？Vastiyer parası ne kadardır?

كىيىم ساقلاش ھەققى ئۈچۈن قانچە پۇل تۆلەيمەن؟

衬裙 Gömlek **ئەرەنچە كۆڭلەك**

我要白(花)衬衣。Benim için beyaz (renkli) gömlek lâzım

ماڭا ئاق (گۈللۈك) كۆڭلەك كېرەك.

层 Kat قەۋەت

您住在第几层? Kaçıncı katta oturuyorsunuz?

قانچىنچى قەۋەتتە ئولتۇرىسىز؟

城市 Şehir，kent شەھەر

我们很喜欢你们的城市. Şehrinizi çok beğendik.

شەھىرىڭلارنى ناھايىتى ياخشى كۆرۈپ قالدۇق.

册 Albüm ئالبوم

你有北京风影图册吗? Sizde Pekin manzaralar ablbümü varmıdır?

سىزدە بېيجىڭنىڭ مەنزىرىسى چۈشۈرۈلگەن ئالبوم بارمۇ؟

草莓 Çilek بۆلجۇرگەن

请来一盘草莓。Bana bir kutu çilek getirin.

ماڭا بىر تەخسە بۆلجۇرگەن كەلتۈرۈڭ.

菜单 Yemek listesi قورۇما تىزىملىكى، تاماق تىزىملىكى

请给张菜单。Yemek listesini veriniz.

تاماق تىزىملىكىنى بېرىڭ.

菜园 Bostan سەيلىك، كۆكتاتلىق

您们的菜园面积是多大? Bostanınız kaç dönümdür?

سەيلىكىڭلارنىڭ كۆلىمى قانچىلىك؟

司机 Şoför شوپۇر

请送我到艾哈买提江街。Beni Ahmatcan sokağına götürün.

مېنى ئەخمەتجان كوچىسىغا ئاپىرىپ قويۇڭ.

餐厅 Lokanta رېستوران

我们去餐厅吧。Biz lokantaya (gazino) gidelim.

بىز رېستورانغا بارايلى.

茶点部 Büfe **چايخانا**

我们什么时候去茶点部? Ne zaman büfe'ye gideceğiz?

بىز چايخانىغا قاچان بارىمىز؟

D

大课、课程 Ders, konferans **دەرس، لېكسىيە**

你们都学些什么课程? Siz ne gibi ders öğreniyorsunuz?

سىلەر قانداق دەرسلەرنى ئوقۇيسىلەر؟

大学 Üniversite **ئۇنىۋېرسىتېت**

在技术性大学里都有哪些系? Teknik üniversitesinde ne gibi fakülteler var?

تېخنىكا خاراكتېرلىك ئۇنىۋېرسىتېتلاردا قانداق فاكۇلتېتلار بار؟

大学生 Talebe **ئۇنىۋېرسىتېت ئوقۇغۇچىسى**

你们系的大学生去什么地方实习? Fakültenizin talebeleri pratik için nereye gidiyorlar?

سىلەرنىڭ فاكۇلتېتتىكى ئوقۇغۇچىلار نەگە بېرىپ پراكتىكا قىلىدۇ؟

大使馆 Büyük elçilik **ئەلچىخانا**

土耳其驻华大使馆在哪里? Türkiyenin Pekin büyük elçiliği nerededir?

تۈركىيىنىڭ جۇڭگودىكى ئەلچىخانىسى قەيەردە؟

大衣 palto **پەلتو**

我想把大衣交去刷净。Paltomu temizlemeğe vermek istiyorum.

مەن پەلتوىۇمنى تازىلاتقىلى بەرمەكچى.

党 parti **پارتىيە**

您是哪个党的党员？Siz hangi partinin üyesi?

سىز قايسى پارتىيىنىڭ ئەزاسى؟

道路 Yol **يول**

在这条路上有饭店吗？Bu yolda lokanta varmı?

بۇ يولدا رېستوران بارمۇ؟

到达、来到 Gelme，Varma **كېلىش، يېتىپ بېرىش**

火车什么时候到达？Tren ne zaman geliyor?

پويىز قاچان يېتىپ كېلىدۇ (بارىدۇ)؟

导演 Rejisör **رېژىسسور**

这剧本(影片)的导演是谁？Bu piyesin (filmin) rejisörü kimdir?

بۇ سەھنە ئەسىرى (كىنو) نىڭ رېژىسسورى كىم؟

登山动动 Dağcılık **تاغقا چىقىش ھەرىكىتى**

登山俱乐部在什么地方？Dağcılık kulübü nerededir?

تاغقا چىققۇچىلار كۇلۇبى قەيەردە؟

地图 Harita **خەرىتە**

请给一张世界地图。Bana bir dünya haritası getirin.

ماڭا دۇنيا خەرىتىسىدىن بىرنى بېرىڭ.

地铁 Metro **يەر ئاستى تۆمۈر يول**

地铁车站在什么地方？Tünel istasyonu nerede bulunuyor?

يەر ئاستى تۆمۇر يول بېكىتى نەدە؟

地址 Adres **ئادرېس**

怎样用土文在信封上写地址? Zarf üzerindeki adres Türkçe nasıl yazılır?

لىپاپقا تۈركچە ئادرېس قانداق يېزىلىدۇ؟

点心、甜食 Deser **تاتلىق يېمەكلىك**

我们将吃些什么饭后甜食品? Deser olarak ne yiyeceğiz?

تاماقتىن كېيىن قانداق تاتلىق يېمەكلىكلەرنى يەيمىز؟

电报 Telgraf **تېلېگراممىا**

国际电报每字多少钱? Haricı telgrafın kelimesi kaç yuan?

خەلقئارا تېلېگراممىنىڭ ھەر بىر خېتى قانچە پۇل؟

电话 Telefon **تېلېفون**

离这最近的公用电话在什么地方? Buraya en yakın umumi telefon nerededir?

بۇ يەرگە ئاڭلىقى ئەڭ يېقىن ئاممىۋى تېلېفون قەيەردە؟

电梯 Asansör **لىفت**

电梯在哪儿? Asansör nerededir?

لىفت نەدە؟

电影、电影院 Sinema **كىنو، كىنوخانا**

在这个电影院里放映什么电影? Bu sinemada hangi film gösteriliyor?

بۇ كىنوخانىدا قايسى كىنو قويۇلىدىكەن؟

钓鱼 Balık avı **بېلىق تۇتۇش**

在这里人人都喜欢钓鱼。Burada herkes balık avlarlar.

بۇ يەردە ھەممە ئادەم بېلىق تۇتىدىكەن.

兑换(钱) Bozma **پۇل ئالماشتۇرۇش**

让我看一下中国人民币和外币的兑换率好吗? Çin ve yabancı paralarının rayiç bültenini bana verermisiniz?

جۇڭگو پۇلى بىلەن چەت ئەل پۇلىنىڭ ئالماشتۇرۇلۇش نىسبىتىنى كۆرۈپ باقسام بولۇپتىكەن؟

队、团、群 Takım **كوماندا، ئۆمەك، توپ**

我是运动员代表团团员。Ben spor takımının üyesiyim.

مەن تەنھەرىكەتچىلەر ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ ئەزاسى.

F

发言 Konuşma **سۆزلەش**

我们高兴地听到了您的发言。Konuşmanızı seve seve dinledik

سۆزىڭىزنى خۇشاللىق بىلەن ئاڭلىدۇق.

发动机 Motör **ماتور، گېنېراتور**

在什么地方使用这种发动机? Bu nevi motörler nerede kullanılır?

بۇ خىل ماتور قەيەردە ئىشلىتىلىدۇ؟

翻译 Tercüman, çevirmen **تەرجىمان، تىلماچ**

我们需要一个译员。Bize bir çevirmen lazım.

بىزگە بىر تەرجىمان لازىم.

访问、拜访 Ziyaret etmek

زىيارەت قىلماق، يوقلىماق، ھال سورىماق

我们将访问土耳其。Biz Türkiye'ye ziyaret edeceğiz.
بىز تۈركىيىگە زىيارەتكە بارىمىز.

房间 Oda **ئۆي (مېھمانخانىدىكى)**

请给我留下这个房间。Bu odayı benim için bırakınız.
بۇ ئۆينى ماڭا قويۇپ قويۇڭ.

飞机 Uçak，tayyare **ئايروپىلان**

我们乘坐哪种飞机？Hangi uçakla gidiyoruz?
بىز قانداق ئايروپىلاندا ئۇچۇۋاتىمىز؟

肥料 Gübre **ئوغۇت**

你们使用什么样的肥料？Siz ne gibi gübreler kullanıyorsunuz?
سىلەر قانداق ئوغۇت ئىشلىتىسىلەر؟

服饰用品 Tuhafiye كىيىم-كېچەك ۋە زىننەت بۇيۇملىرى

哪里能看看女式服装的样品？Kadın elbise modellerini nerede görebiliriz?
ئايالچە كىيىملەرنىڭ مودېللىرىنى قەيەردە كۆرگىلى بولىدۇ.

G

干杯 Tost **قەدەھ كۆتۈرمەك**

为了大家的健康干杯。Kadehi hepimizin sıhatına kaldıralım.
ھەممىمىزنىڭ سالامەتلىكى ئۈچۈن كۆتۈرەيلى.

感谢 Teşekkür，minnettarlık
رەھمەت ئېيتماق، تەشەككۈر ئېيتماق، مىننەتدارلىق

哀心感谢您的款待。Hüsnü kabûl için içten teşekkür.
كۆڭۈڭلىغانلىقىڭىز ئۈچۈن چىن قەلبىمدىن رەھمەت ئېيتىمەن.

高炉 Yüksek fırın **دومنا پېچ**

这座高炉是何时建造的？Bu yüksek fırın ne zaman inşa edilmiştir?

بۇ پېچ قاچان ياسالغان؟

高中 Lise **تولۇق ئوتتۇرا**

我们想参观一所高中。Biz bir liseyi ziyaret etmek istiyoruz.

بىز بىر تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى ئېكسكۇرسىيە قىلماقچى.

告别 Vedalaşma **خوشلىشىش، ۋىدالىشىش**

再见！后会有期。Bir daha görüşmek üzere şimdilik hoşçağ kalın!

يەنە كۆرۈشەرمىز، خۇشچاغ قېلىڭ!

港口 Liman **پورت**

我们的轮船什么时候进港？Vaporumuz limana ne zaman geliyor?

پاراخوتىمىز پورتقا قاچان يېتىپ كېلىدۇ؟

橄榄油 Zeytinyağı **زەيتۇن يېغى**

给我250克橄榄油。Iki yüz elli gram zeytinyağı veriniz

ماڭا 250 گرام زەيتۇن يېغى بېرىڭ.

歌 Şarkı **ناخشا**

我们请您唱歌。Bir şarkı söylemenizi rica ederiz.

بىز سىزنى ناخشا ئېيتىشقا تەكلىپ قىلىمىز.

歌剧 Opera **ئوپېرا**

您喜欢歌剧吗？Operayı beğeniyormusunuz?
ئوپېرانى ياخشى كۆرەمسىز؟

各种糕饼甜食 Pasta
ھەرخىل تورت ۋە تاتلىق يېمەكلىكلەر

请拿点糕饼甜食。Lütfen biraz pasta getiriniz.
مالال كۆرمىسىڭىز، بىرئاز تورت ۋە تاتلىق يېمەكلىكلەر كەلـ
تۈرسىڭىز.

公司 Firma，şirket **شىركەت**

这个商标是哪个公司的？Bu etiket hangi firmaya aittir?
بۇ ماركا قايسى شىركەتنىڭ؟

公共汽车 Otobüs **ئاپتوبۇس**

这路公共汽车通往什么地方？Bu otobüs nereye gider?
بۇ يولنىڭ ئاپتوبۇسى نەگە بارىدۇ؟

工会 Sendika **ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى**

您们的工会有多少会员？Sendikanızın kaç üyesi var?
سىلەرنىڭ ئىشچىلار ئۇيۇشمىڭلاردا قانچە ئادەم بار؟

公民证、身份证 ikămet tezkeresi
پاسپورت، گراژدانلىق كىنىشكىسى، سالاھىيەت كىنىشكىـ
سى، كىملىك

在哪里领取公民证？Ikămet tezkeresi nerede alınır?
گراژدانلىق كىنىشكىسىنى نەدىن ئالىدۇ؟

公园 park **ئاممىۋى باغچا**

一张公园门票要多少钱？Park duhuliyesi kaç yuan?
بىر دانە باغچىغا كىرىش بىلىتى قانچە پۇل؟

工厂 Fabrika **زاۋۇت، فابرىكا**

在工厂里有工人食堂吗? Fabrikada amelelere özgü bir lokanta varmıdır?

زاۋۇتتا ئىشچىلار ئاشخانىسى بارمۇ؟

工具、器具 Alet **قورال-سايمان**

这些工具是用什么金属制造的? Bu aletler neden yapılmıştır?

بۇ سايمانلار قانداق مېتالدا ياسالغان؟

工人 Amele, işçi **ئىشچى**

在工厂里有多少工人工作? Fabrikada kaç işçi çalışıyor?

زاۋۇتتا قانچە ئىشچى ئىشلەيدۇ؟

工业 Sanayi **سانائەت**

中国工业是很发展的。Çinda sanayi çok gelişimiştir.

جۇڭگودا سانائەت خېلى تەرەققىي قىلىپتۇ.

工作 iş, çalışma **ئىش، خىزمەت**

您的丈夫干什么工作? Kocanız ne ile meşgul?

ئېرىڭىز نېمە خىزمەت قىلىدۇ؟

宫 Saray **ساراي**

这座文化宫是什么时候建成的? Bu kültür sarayı ne zaman yapılmış?

بۇ مەدەنىيەت ساريىي قاچان سېلىنغان؟

谷物 Hububat, tahıl **ئۇرۇق، دان، دانلىق زىرائەت**

谷物在什么地方储藏? Tahıl nerede saklanır?

ئاشلىق (دانلىق زىرائەت) قەيەردە ساقلىنىدۇ؟

广场 Meydan **مەيدان**

哪个是市内最漂亮的广场？Şehrin en güzel meydanı hangisidir？

شەھەر ئىچىدىكى ئەڭ گۈزەل مەيدان قايسى؟

管弦乐队 Orkestra **ئورکېستىر**

今天管弦乐队的指挥是谁？Bugün orkestrayı idare eden kimdir？

بۈگۈنكى ئورکېستىرنىڭ دىرىژورى كىم؟

罐头 Konserve **كونسېرۋا**

这里有哪些肉罐头？Burada et konservelerinden neler var？

بۇ جايدا قايسى خىلدىكى گۆش كونسېرۋالىرى بار؟

关税 Gümrük resmi（vergisi）

تاموژنا بېجى

我应交多少里拉的关税？Gümrük vergisi olarak kaç lira vermeliyim？

مەن قانچە لىرا تاموژنا بېجى تاپشۇرۇشۇم كېرەك؟

果酱 Reçel **مۇرابا**

你们这里有什么果酱？Sizde ne gibi reçel var？

سىلەرنىڭ بۇ جايدا قانداق مۇرابا بار؟

果酒 Şarap **ۋىنو، مۇسەللەس، شاراب**

请给一杯果酒。Bir kadeh şarap veriniz.

بىر رومكا ۋىنو بېرىڭ.

H

海 Deniz **دېڭىز**

我们很满意在海上游玩。Deniz gezintisinden çok memnunuz.

بىز دېڭىزدىكى ساياھەتتىمىزدىن ئىنتايىن مەمنۇن.

海峡 Boğaz **بوغۇز**

这个海峡有多宽？Bu boğazın genişliği ne kadardır?

بۇ بوغۇزنىڭ كەڭلىكى قانچىلىك؟

花 Çiçek **گۈل**

请给看看你们有哪些花？Çiçeklerinizi gösteriniz?

سىلەردە قانداق گۈللەر بار كۆرۈپ باقسام.

画家 Ressam **رەسسام**

我们想看看现代土耳其画家的作品。Bugünkü Türk ressamlarının eserlerini görmek istiyoruz.

بىز ھازىرقى زامان تۈركىيە رەسسامىلىرىنىڭ ئەسەرلىرىنى كۆرمەكچى ئىدۇق.

孩子们，儿女 Çocuklar **بالىلار، بالا-چاقا**

您的孩子们在什么地方上学？Çocuklarınız nerede okuyorlar?

بالىلىرىڭىز قەيەردە ئوقۇيدۇ؟

航空港 Hava alanı **ئايرودروم**

我在什么地方能看到航空公司的代表？Hava yolları şirketinin temsilcisini nerede görebilirim?

مەن ئاۋىئاتسىيە شىركىتىنىڭ ۋەكىلى بىلەن نەدە كۆرۈشەلەيمەن؟

和平 Sulh，barış **تىنچلىق**

我们为和平而奋斗。Barış uğrunda savaşıyoruz.

تىنچلىق ئۈچۈن كۆرەش قىلىمىز.

河 Nehir，ırmak，çay **دەريا، ئۆستەڭ**

这条河深吗？Bu nehir derinmidir?

بۇ دەريا چوڭقۇرمۇ؟

化妆品 itriyat **زىننەت بۇيۇملىرى**

我要买一些化妆品。Ben biraz ıtriyat satın alıyorum.

مەن بىرئاز زىننەت بۇيۇملىرى سېتىۋالماقچىدىم.

会见 Buluşma，görüşme **كۆرۈشۈش، ئۇچرىشىش**

我会见您很高兴。Sizinle buluştuğum için çok memnunum.

سىز بىلەن كۆرۈشكىنىمگە ناھايىتى خۇشالمەن.

绘画 Ressamlık **رەسساملىق**

我很喜欢绘画工作。Ben ressamlık mesleğini çok severim.

مەن رەسساملىق كەسپىنى ياخشى كۆرىمەن.

黄油 Tereyağı **سېرىق ماي**

请再拿点面包和黄油来。Biraz ekmek ve tereyağı daha getirin.

يەنە ئازراق بولكا ۋە سېرىق ماي بېرىڭ.

货物 Mal **مال**

我们想去商店买货物。Magazaya mal satın almağa gitmek istiyoruz.

بىز ماگىزىنغا مال سېتىۋالغىلى بارماقچى.

火柴 Kibrit **سەرەڭگە**

这个商店有火柴吗？Bu magazada kibrit varmıdır?

بۇ ماگىزىندا سەرەڭگە بارمۇ؟

火车站 Gar **پويىز ئىستانسىسى**

火车在这个站停几分钟? Tren bu istasyonda kaç dakika duruyor?

پويىز بۇ بېكەتتە قانچە مىنۇت توختايدۇ؟

护照 Pasaport **پاسپورت**

我什么时候能领到自已的护照? Pasaportumu ne zaman alabılırım?

پاسپورتۇمنى قاچان ئالىمەن؟

J

ستانوك

机床 Tezgăh

这是什么机床? Bu ne tezgahıdır?

بۇ نېمە ستانوكى؟

كېسەللىك

疾病 Hastalık

我是病人。Ben hastayim.

مەن كېسەل ئادەم.

سىنىپ، دەرىجە

级 Sinif

您上几年级? Kaçıncı sınıftasınız?

سىز نەچچىنچى يىللىقتا ئوقۇيسىز؟

ماركا توپلاش

集邮 pulculuk

我喜欢集邮。Ben pulculuğu severin.

مەن ماركا توپلاشنى ياخشى كۆرىمەن.

بازار

集市 Çarşı, pazar

我想买东西，什么时候去市场？Ben şeyler satın almak istiyorum，ne zaman çarşıya gideceğiz?

مەن نەرسە-كېرەك سېتىۋالماقچىدىم، بازارغا قاچان بارىمىز؟

季、季了 Mevsim **مەۋسۇم، پەسىل**

夏季在这里很热。Yaz mevsimi burada çak sıcak geçiyor.

ياز پەسلىدە بۇ يەر ناھايىتى ئىسسىق بولىدۇ.

记者、通讯员 Muhabır，gazeteci **مۇخبىر**

我是光明日报的记者。Ben Aydenlık gazetesinin muhabırı.

مەن نۇرلۇق گېزىتىنىڭ مۇخبىرى.

记者招待会 Basın toplantısı

مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنى

我来参加记者招待会议。Ben basın toplantısına katılmaya geliyorum.

مەن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىغا قاتناشقىلى كەلدىم.

纪念碑 Abide **خاتىرە مۇنار**

我们参观天安门英雄记念碑。Biz Tian-an—men kahramanlar abidesini ziyaret edeceğiz.

بىز تيەنئەنمېن قەھرىمانلار خاتىرە مۇنارىنى ئېكىسكۇرسىيە قىلىمىز.

家畜 EvciL hayvanlar(Kümes hayvanları) **ئۆي ھايۋانلىرى**

这些家畜都是什么品种的？Bu evcil hayvanların cinsi nedir?

بۇ ئۆي ھايۋانلىرى قانداق سورتلۇق؟

家庭 Aile，ocak **ئائىلە**

您家里有几口人？ Aileniz kaç kişiden oluşuyor?
ئائىلىڭىزدە قانچە ئادەم بار؟

假期 Tatil **تەتىل**

假期什么时间开始？ Tatil ne zaman başlar?
تەتىل قاچان باشلىنىدۇ؟

价格 Fiat **باھا**

价格在什么地方标着？ Fiatı nerede yazılmıştır?
باھاسى قەيەرگە يېزىلغان؟

检查 Muayene **تەكشۈرۈش**

医生什么时候检查？ Doktor ne zaman muayene yapacak?
دوختۇر كېسەلنى قاچان تەكشۈرىدۇ؟

检疫所(站) Karantina **كارانتىن قىلىش پونكىتى**

我们什么时间去检疫站？ Biz karantinaya ne zaman gideceğiz?
بىز كارانتىن قىلىش پونكىتىغا قاچان بارىمىز؟

建设 inşaat **قۇرۇلۇش**

这个大楼建设的很好。 Bu bina çok güzel inşa edilmiş.
بۇ بىنا ناھايىتى ياخشى قۇرۇلۇپتۇ.

建筑艺术 Mimarlık **ئارخىتېكتور، مىمارلىق**

在哪里有有关维吾尔建筑艺术品？ Uygur mimarlığına ait eserler nerede vardır?
ئۇيغۇر مىمارچىلىقىغا ئائىت يادىكارلىقلار قەيەردە؟

教师 Muallim, öğretmen **ئوقۇتقۇچى، مۇئەللىم**

我们想和学校的教师会见。 Okul öğretmenleri ile

görüşmeyi pek istiyoruz.

بىز مەكتەپنىڭ ئوقۇتقۇچىلىرى بىلەن كۆرۈشۈشنى خالايمىز.

教堂 Kilise **چېركاۋ**

在中国有哪些教堂? Çinde ne gibi kilise var?

جۇڭگودا قانداق چېركاۋلار بار؟

教育 Tahsil, öğrenim **مائارىپ**

您受过何种教育? Tahsiliniz nedir?

سىز قانداق بىلىم تەھسىل قىلغان؟

交易所 Borsa **بىرژا**

商品交易所有什么东西出售? Borsada ne gibi mallar satılır?

بىرژادا قانداق ماللار سېتىلىدۇ؟

街 Sokak **كوچا**

这条街通哪里? Bu sokak nereye ulaşır?

بۇ كوچا (يول) نەگە بارىدۇ؟

节目单 program **ئويۇن تىزىملىكى، پروگراممىا**

今天的节目单上都有些什么内容? Bugünkü program neleri içeriyor?

بۈگۈنكى پروگراممىدا نېمە مەزمۇنلار بار؟

警察 Polis, polis memuru **ساقچى**

警察局在哪儿? polis nerededir?

ساقچى ئىدارىسى قەيەردە؟

旧书店 Sahaf **كونا كىتابلار كىتابخانىسى**

在哪儿能找到旧书店? Nerede bir sahaf mağazası bulunabilir?

كونا كىتابلار كىتابخانىسى قەيەردە؟

酒类、饮料 içkiler **هاراق، ئىچىملىك**

我要喝点白兰地。Ben biraz kanyak içeceğim.

مەن بىرئاز براندى ئىچىۋالاي.

拒绝 Reddetme，Vaz geçme **رەت قىلىش**

我不同意您的意见。Fikrinizle mutabık değilim.

پىكرىڭىزگە قوشۇلالمايمەن.

俱乐部 Kulüp **كۇلۇب**

你们是哪个运动俱乐部的成员？Siz hangi spor kulübünün üyesi?

سىز قايسى تەنھەرىكەت كۇلۇبىنىڭ ئەزاسى؟

剧院 Tiyatro **تىياتىرخانا**

今天剧院上演什么？Bugün tiyatroda ne var?

بۈگۈن تىياتىرخانىدا نېمە ئويۇن بار؟

K

咖啡、咖啡馆 Kahve **قەھۋە، قەھۋەخانا**

请给我一杯奶油冷咖啡。Bana kahve glâsse veriniz.

ماڭا بىر پىيالە سوغۇتۇلغان قايماقلىق قەھۋە بېرىڭ.

考试 imtihan，Sınav **ئىمتىھان**

请您介绍一下关于你们的考试制度。Imtihan sisteminiz konusunda bilgi vermezmisiniz.

ماڭا ئىمتىھان تۈزۈمىڭلارنى تونۇشتۇرۇپ قويسىڭىز.

客人 Misafir，konuk **مېھمان**

我们到朋友处作客。Dostlarımıza misafir olarak gidiyoruz.

بىز دوستلىرىمىزنىڭكىگە مېھمان بولغىلى كېتىۋاتىمىز.

矿 Maden **كان**

我们想参观一个矿井。Bir maden kuyusunu gezmek istiyoruz.

بىز بىر كان قۇدۇقىنى ئېكسكۇرسىيە قىلماقچى.

L

蓝球 Basketbol **ۋاسكېتبول**

最近一次兰球赛中哪个队得了冠军? Son basketbol şampiyonluğunu hangi takım aldı?

يېقىندا ئۆتكۈزۈلگەن ۋاسكېتبول مۇسابىقىسىدە قايسى كومانداچېمپىيون بولدى؟

连衣裙 Rop, elbise **ئۇزۇن كۆڭلەك**

请给我挑一件质量好的连衣裙。Benim için iyi bir rop seçmezmisiniz.

ماڭا سۈپىتى ئەڭ ياخشى بىر ئۇزۇن كۆڭلەك تاللاپ بېرىڭ؟

狩猎、捕捉 Av **ئوۋ قىلىش**

我们可以去什么地方打猎? Av için nereye gideriz?

قەيەرلەرگە بېرىپ ئوۋ قىلىمىز؟

列车 Tren **پويىز**

到乌鲁木齐的列车都在哪天开车? Tren Urumçiye hangi günlerde haraket eder?

ئورۇمچىگە بارىدىغان پويىز ھەپتىنىڭ قايسى كۈنلىرى ماڭىدۇ؟

淋浴 Duş **دۇش**

我想洗淋浴。Ben duş yapmak istiyorum.

مەن دۇشتا يۇيۇنمەن.

陵墓,坟地 Mezarlık, türbe

مازارلىق، قەبرىستانلىق، قەبرە

我们想参观×××陵墓。Biz ××kabrini ziyaret etmek istiyoruz.

بىز . . . نىڭ قەبرىسىنى زىيارەت قىلماقچى.

冷盘 Meze **سوغۇق يېمەكلىك**

都有些什么冷盘? Ne gibi mezeler vardır?

قانداق سوغۇق يېمەكلىك بار؟

理发馆 Berber salonu **ساتىراشخانا**

到男(女)理发馆怎么走? Erkek (kadın) berber salonuna nasıl gidilir?

ئەرلەر (ئاياللار) ساتىراشخانىسىغا قانداق ماڭىدۇ؟

留声机唱片 plâklar **پاتىفون تەخسىسى**

我想听听这张唱片。Bu plakı dinlemek istiyorum.

مەن بۇ پاتىفون تەخسىسىنى ئاڭلاپ باقاي.

旅馆 Otel **مېھمانخانا**

我们将住在哪个旅馆? Hangi otelde kalacağız?

بىز قايسى مېھمانخانىغا چۈشىمىز؟

旅行通知单 Sayahat ihbarnamesi

ساياھەت قىلىش ئۇقتۇرۇشى

这本通知单有土文版的吗? Bu ihbarnamenin Türkçesi

varmı?

بۇ ئۇقتۇرۇشنىڭ تۇركچىسى بارمۇ؟

旅行者 Turist **سایاھەتچى**

我们的旅行团希望参观新疆博物馆。Turist heyetimiz Sincang müzesini gezmek istiyor.

سایاھەتچىلەر ئۆمىكىمىز شىنجاڭ مۇزېيىنى ئېكسكۇرسىيە قىلىشنى ئۈمىد قىلىدۇ.

轮船 Vapor **پاراخوت**

车辆摆渡船什么时候开? Araba vaporu ne zaman kalkar?

كېمە توشۇغۇچى پاراخوت قاچان يولغا چىقىدۇ؟

M

帽子 Şapka **شىلەپە**

这顶礼帽我戴合适吗? Bu şapka bana yakışır mı?

بۇ شىلەپە ماڭا ياراشتىمۇ؟

门 Kapı **ئىشىك**

请把门锁上。Lütfen, kapıyı kilitleyiniz.

ئىشىكنى قۇلۇپلىۋېتىڭ.

面包 Ekmek **بولكا، نان**

请再拿点面包来。Daha ekmek getirin.

يەنە ئازراق بولكا بېرىڭ.

姓名、名子 isim, ad **ئىسىم، ئات**

您叫什么名子? Isminiz nedir?

ئىسمىڭىز نېمە؟

明信片 kartpostal **ئاتكرىتكا**

请把我的名信片扔进邮箱。lütfen，kartımı posta kutusuna atınız.

ئاتكرىتكامنى پوچتا ساندۇقىغا سېلىۋېتىڭ.

幕 perde **پەردە**

这剧共有多少幕？Bu piyes kaç perdelidir?

بۇ تىياتىر جەمئىي قانچە پەردىلىك؟

幕间休息 perde arası，ara

پەردە ئارىلىقىدا دەم ئېلىش (دراممىنىڭ)

幕间休息时，我想参观一下剧场。Perde arasında tiyatroyu gezmek istiyorum.

پەردە ئارىلىقىدىكى دەم ئېلىشتا تىياتىرخانىنىڭ ئىچىنى ئېكسكۇرسىيە قىلىپ باقايمىكىن دەيمەن.

牧场、草原 otlak，mera **ياياق، ئوتلاق**

什么时间去夏季牧场放牧？Hayvan sürüleri yaylalara ne zaman giderler?

چارۋا بېقىش ئۈچۈن يازلىق ياياققا قاچان بارىسىلەر؟

N

奶酪 Peynir **پىشلاق، ئىرىمچىك**

请来点白奶酪。lütfen，beyaz peynir getirin.

ئازراق ئاق ئىرىمچىك بېرىڭ.

农民 köylü **دېھقان**

一个农民一年的收入是多少？ Bir köylünün yıllık geliri ne kadardır?

بىر دېھقاننىڭ يىللىق كىرىمى قانچە؟

年 yıl，sene **يىل**

您今年上几年级了？ Bu sene siz kaçıncı sınıftasınız?

بۇ يىل نەچچىنچى يىللىقتا ئوقۇيسىز؟

能源 Enerji **ئېنېرگىيە**

这座发电站的发电量是多少？ Bu elektrik santralının kudreti ne kadardır?

بۇ ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ توك چىقىرىش مىقدارى قانچىلىك؟

P

跑马场 At meydanı，hippodrom

ئات بەيگىسى مەيدانى، بەيگە مەيدانى

我想看一次赛马。 Ben bir at koşusu görmek istiyorum.

مېنىڭ بىر مەيدان ئات بەيگىسى كۆرگۈم بار.

皮货 kürk **تېرە بۇيۇملار**

在你们商店能选购一件皮领子吗？ Mağazanızda bir kürk yaka bulabilirmiyin?

سىلەرنىڭ ماگىزىنىدىن بىر دانە تېرە ياقا سېتىۋالسام بولامدۇ؟

票 Bilet **بېلەت**

您给一个包厢票。 Bir loca (bilet)veriniz.

ماڭا بىر لوژۇ بېلىتى بېرىڭ.

葡萄园 Bağ **ئۈزۈمزار، ئۈزۈملۈك**

您的葡萄园面积有多大? Kaç dönüm bağınız var?

ئۈزۈملۈكىڭىز قانچىلىك ھەجمى؟

Q

汽车 Otomobil **ئاپتوموبىل**

你们公司出售什么样的汽车? Şirketiniz nasıl otomobiller satar?

سىلەرنىڭ شىركەتتە قانداق ئاپتوموبىللار سېتىلىدۇ؟

妻子 karı, refika, hanım **خوتۇن، رەپىقە، خانىم**

您能介绍我同您的丈夫(您的夫人)相识吗? Beni kocanızla (karınızla) tanıştırmazmısınız?

مېنى ئېرىڭىزگە (ئايالىڭىزغا) تونۇشتۇرۇپ قويالامسىز؟

起重机、吊车 Vinç **كىران**

这个固定的起重机可吊多少吨? Bu sabit vinç kaç tonluktur?

بۇ تۇراقلىق كىران قانچە توننا يۈك كۆتۈرەلەيدۇ؟

器皿 Kapkacak **قازان-قومۇچ**

请再给一套器皿。Daha bir takım kapkacak veriniz.

يەنە بىر يۈرۈش قازان-قومۇچ بېرىڭ.

签证 Vize **ۋىزا**

签证期限能延长吗? Vize süresi uzatılırmı?

ۋىزىنىڭ ۋاقتىنى ئۇزارتقىلى بولامدۇ؟

钱、货币 para **پۇل**

请给换五十里拉的零钱。Bana elli lira buzuk para değiştirebilirmisiniz?

ماڭا 50 لىرانى پارچىلاپ بېرەلەمسىز؟

铅笔 kurşunkalem **قېرىندىاش (قەلەم)**

我想买铅笔。Ben kurşunkalem satın almak istiyorum.

مەن قېرىندىاش (قەلەم) سېتىۋالماقچىدىم.

桥 köprü **كۆۋرۈك**

我们想参观金角桥。Haliç köprülerinden birini gezmek istiyoruz.

بىز بۇرجەكسىمان كۆۋرۈكنى زىيارەت قىلماقچى.

巧克力 Çikolata **شاكىلات**

请给我一杯奶油巧克力冷咖啡。Bana çikolata glâsse veriniz.

بىر پىيالە سوۋۇتۇلغان قايماقلىق شاكىلات قەھۋە بېرىڭ.

请求 Rica, istek **تەلەپ، مۇراجىئەت**

请您等我。Beni lütfen bekleyin.

مېنى بىرئاز ساقلاپ تۇرۇڭ.

清真寺 Cami, mesçit **مەسچىت، جامە**

清真寺在几点钟做祈祷? Camide saat kaçta namaz kılınır?

مەسچىتتە سائەت قانچىدە نامار ئوقۇلىدۇ؟

青年们 Gençlik, Gençler

你们参加哪个国际青年组织?

Siz uluslararası gençlik örgütlerinden hangisine iştirak

ediyorsunuz?

سىلەر خەلقئارادىكى قايسى ياشلار تەشكىلاتىغا قاتناشتىڭلار؟

庆贺 Tebrik **تەبرىكلەش**

祝您节日幸福。Bayramınız kutlu olsun.

بايرىمىڭىزغا مۇبارەك بولسۇن!

区 Mahalle **مەھەللە، رايون**

我乘什么车能到...区去? ...mahallesine (semtine) ne ile gidebilirim?

قايسى يول ئاپتوبۇسىغا چۈشسەم. . . مەھەللىسىگە (رايونىغا) بارالايمەن؟

R

染料、颜料、颜色 Boya **بوياق ماتېرىياللىرى**

我要买一副油画颜料。Bana bir takım yağlı boyalar lâzimdir.

مەن بىر بولاق بوياق ماتېرىيالى ئالماقچىدىم.

人民 Halk **خەلق**

中土两国人民之间的友谊万岁! Yaşasın Çin ve Türkiye iki halk arasındaki dostluk!

ياشىسۇن جۇڭگو-تۈركىيە ئىككى دۆلەت خەلقلىرى ئارىسىدىكى دوستلۇق!

日、天 Gün **كۈن (كۈندۈز)**

今天天气热。Bugün hava sıcaktır.

بۈگۈن ھاۋا ئىسسىق .

肉 Et **گۆش**

你们有没有羊肉？Sizde koyun eti varmı？

قوي گۆشى بارمۇ؟

肉汤 Çorba **شورپا**

我想喝菜汤。Bir sebze çorbası istiyorum.

كۆكتات شورپىسى ئىچىمەن.

S

沙拉 Salata **سالات (خام سەي)**

请为我们做一个青绿沙拉。Bizim için zeytinli yeşil salata yaptırınız.

بىزگە بىر تەخسە زەيتۇن سالىتى بېرىڭ.

山、山脉 Dağ，dağ dizisi **تاغ، تاغ تىزمىلىرى**

这山的名称叫什么？Bu dağa ne diyorlar？

بۇ تاغنىڭ نامى نېمە؟

商店 Mağaza **ماگىزىن**

星期天商店开门吗？Pazar günleri mağazalar açıkmıdır？

يەكشەنبە كۈنلىرى ماگىزىن ئېچىلامدۇ؟

商会 Ticaret odası

سودا-سانائەت يىغىنى، تىجارەتچىلەر جەمئىيىتى

商会在哪里？Ticaretçiler derneği nerede？

سودىگەرلەر ئۇيۇشمىسى قەيەردە؟

商务代办处 Ticaretçilerin temsilciliği

سودا-سانائەتچىلەر ۋاكالىتەن ئىش بېجىرىش ئورنى

商务代办处在哪里？Ticaretçilerin temsilciliği nerededir?
سودا-سانائەتچىلەرنىڭ ۋاكالىتەن ئىش بېجىرىش ئورنى قەيەردە؟

社会 Cemiyet，sosyal **جەمئىيەت**

我们想知道有关社会活动情况。Sosyal faaliyet konuşunda bilgi edinmek istiyoruz.
ئىجتىمائىي پائالىيەتلەرگە مۇناسىۋەتلىك ئەھۋاللارنى ئۇقماق-چىدۇق.

射击 Atış **ئوقيا ئېتىش، قارىغا ئېتىش**

射击比赛什么时候举行？Atış yarışları ne zaman olacak?
قارىغا ئېتىش مۇسابىقىسى قاچان ئۆتكۈزۈلىدۇ؟

生产 istihsal，üretim **ئىشلەپچىقىرىش**

从事生产的男工(女工)有多少？Işletmede kaç erkek (kadın) üretimle uğraşıyorlar?
ئىشلەپچىقىرىش بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئەر(ئايال) ئىشچىلار-دىن قانچىسى بار؟

世界 Dünya **دۇنيا**

世界和平万岁！Yaşasın dünya barışı!
ياشىسۇن دۇنيا تىنچلىقى!

时刻表 Seyrüsefer tarifesi **ۋاقىت جەدۋىلى**

在什么地方我能看到火车时刻表？Tren seyrüsefer tarifesini nerede görebilirim?
پويىز ۋاقىت جەدۋىلى قەيەردە؟

宿舍 Yurt **ياتاق**

哪些人可以在宿舍住宿？Kimlere yurtta yer verilir?

قانداق كىشىلەر ياتاقتا ياتسا بولىدۇ؟

侍者、堂倌 Garson **كۈتكۈچى**

请叫一下侍者。lütfen garson çağırın.

كۈتكۈچى چاقىرىپ بەرسىڭىز.

收获 Mahsûl，ürün，rekolte **ھوسۇل، مەھسۇلات**

你们这个地区谷物的收成如何？Bölgenizde hububat ürünü ne kadardır?

سىلەرنىڭ بۇ رايوندا دانلىق زىرائەتلەردىن ھوسۇل ئېلىنىش ئەھۋالى قانداق؟

收集、集 koleksiyon **توپلىماق، يىغماق**

在哪儿收集古币？Eski para koleksiyonları nerede toplanıyor?

قەدىمكى پۇللارنى قەيەردە يىغىپ توپلايدۇ؟

售票口、收款外、出纳处 Kasa，vezne

بېلەت سېتىش ئورنى، پۇل تاپشۇرۇش ئورنى

售票处(行李托运处)在什么地方？Bilet (bagaj) gişesi nerededir?

بېلەت سېتىش ئورنى (ۋاكالىتەن يۈك-تاق يەتكۈزۈپ بېرىش ئورنى) نەدە؟

书 kitap **كىتاب**

在哪儿能找到一家书店？Orada bir kitap magazası bulabilirmiyim?

ئۇ يەردىن بىرەر كىتابخانا تاپقىلى بولامدۇ؟

蔬菜 Sebze，zerzevat **كۆكتات**

您种植些什么蔬菜？Ne gibi sebzeler yetiştiriyorsunuz?

سىلەر قانداق كۆكتات تېرىيسىلەر؟

数目(日期) Tarih **سان (چېسلا)**

能告诉这清真寺建成的日期吗? Bu caminin inşa tarihini bana anlatabilirmisiniz?

ماڭا بۇ مەسچىتنىڭ قۇرۇلغان ۋاقتىنى ئېيتىپ بەرسىڭىز بولۇپتىكەن؟

说话、谈话 Söylemek, konuşmak

گەپ قىلماق، سۆزلىمەك

您会讲中国话吗? Çince konuşabilirmisiniz?

سىز خەنزۇچە سۆزلىيەلەمسىز؟

刷洗 Temizlemek **چوتكىلىماق، يۇماق**

请把我的领带刷洗一下。Kravatlarımı temizlemeğe veriniz.

مېنىڭ گالستۇكۇمنى يۇيۇپ بېرىشكە ئاپىرىپ بېرىڭ.

摔跤、角力 Güreş **چېلىشىش، كۈچ سىنىشىش**

他因得分多而在摔跤中取胜。O güreşi sayı ile (tuşle) kazandi.

ئۇ چېلىشىشتا كۆپ نومۇر بىلەن نەتىجە قازاندى.

水 Su **سۇ**

这河水深吗? Bu nehrin suyu derinmidir?

بۇ دەريا چوڭقۇرمۇ؟

水果 Meyva **مېۋە**

给我拿一些水果。Bana biraz meyva getirin.

ماڭا ئازراق مېۋە كەلتۈرۈڭ.

T

土地 Toprak，arazi **تۇپراق، يەر**

您有多少土地？Kaç dönüm araziniz var?

سىزنىڭ قانچىلىك يېرىڭىز بار؟

图片 Tablo **سۈرەت، رەسىم**

土耳其图片展览在什么地方展出？Türkiye resim tablo sergisi nerede açılıyor?

تۈركىيە رەسىم كۆرگەزمىسى قەيەردە ئېچىلىدۇ؟

图书馆 kütüphane **كۈتۈپخانا**

民族图书馆什么时候开放？Milliyetler kütüphanesi ne zaman açık olacak?

مىللەتلەر كۈتۈپخانىسى قاچان ئېچىلىدۇ؟

通讯社 Acenta，ajans **ئاگېنتلىق**

新华通讯社。Sin—hua ajansı.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى.

同意 Riza **رازى بولۇش، قوشۇلۇش**

我同意你的意见。Fikrinize mutabıkım.

پىكرىڭىزگە قوشۇلىمەن.

铁路 Demiryolu **تۆمۈر يول**

这条铁路通向什么地方？Bu demiryolu nereye gider?

بۇ تۆمۈر يول نەگە بارىدۇ؟

跳舞会(跳舞) Balo (Dans) **تانسا، بەزمە**

今天我们去参加舞会吧。Bugün bir baloya gideceğiz.

بۈگۈن بەزمىگە بارىمىز.

调料 Baharat **دورا-دەرمەك**

请给我些调料。Lütfen bana biraz baharat getirin.

ماڭا بىرئاز دورا-دەرمەك بەرسىڭىز.

天气 Hava **ھاۋا**

今天气候怎么样? Bugün hava nasıl?

بۈگۈن ھاۋا قانداق؟

田径运动 Atletizm **ئاتلېتىكا**

谁要参加田径比赛? Atletizm yarışlarına kim katılıyor?

يېنىك ئاتلېتىكا مۇسابىقىسىگە كىم قاتنىشىدۇ؟

提包、皮箱 Çanta **چامادان، سومكا**

我的提包在哪儿? Çantalarım nerede?

سومكىلىرىم قەيەردە؟

体育 Spor **تەنتەربىيە**

您从事哪项体育运动? Siz hangi spor yapıyorsunuz?

سىز قايسى تۈردىكى تەنھەرىكەت بىلەن شۇغۇللىنىسىز؟

体育场 Stadyum **تەنتەربىيە مەيدانى**

北京体育场有多少座位? Pekin stadyumda kaç oturacak yer var?

بېيجىڭ تەنتەربىيە مەيدانىدا قانچە كىشىلىك ئورۇن بار؟

糖果 Bonbon **كامپۇت، قەنت-گېزەك**

这糖果是什么馅的? Bu bonbonun içi nedir?

بۇ كامپۇتنىڭ ئىچىدە نېمە بار؟

W

外币、外汇 Döviz **چەت ئەل پۇلى**

请把土币和外币的兑换行情给我看一下好吗？Türk ve yabancı paralarının rayiçi bültenini bana verermisiniz?
تۈركىيە پۇلى بىلەن چەت ئەل پۇلىنىڭ ئالماشتۇرۇلۇش ئەھۋالىنى كۆرۈپ باقسام بولۇپتىكەن؟

玩具 Oyuncak **ئويۇنچۇق**

婴儿的玩具有哪些？Bebe oyuncaklarından neler var?
بالىلار ئويۇنچۇقلىرىدىن قايسىلار بار؟

晚餐 Akşam yemeği **كەچلىك تاماق**

我们请您吃晚饭。Sizi akşam yemeğine davet ediyoruz.
سىزنى كەچلىك تاماققا تەكلىپ قىلىمىز.

网球 Tenis **تورتوپى**

你们打网球吗？Tenis oynarmısınız?
تورتوپى ئوينامسىز؟

卫生间 Tuvalet，aptesane **ھاجەتخانا، تەرەتخانا**

卫生间在哪儿？Tuvalet (aptesane) nerededir?
ھاجەتخانا قەيەردە؟

温泉、疗养地 kaplıca **ئارشاق، ساناتورىيە**

这个温泉有什么样的矿泉水？Bu kaplıcaların ne gibi maden suları var?
بۇ ئارشاقىدا قانداق سۇلار بار؟

午餐 Öğle yemeği **چۈشلۈك تاماق**

我们什么时候吃午饭？Ne zaman öğle yemeği yiyeceğiz?
چۈشلۈك تاماقنى قاچان يەيمىز؟

物品 Eşya，eşyalar **ئەشيا، بۇيۇم**

你们这里有什么样物品？Sizin burada ne gibi eşyalar var?

سىلەرنىڭ بۇ جايدا قانداق بۇيۇملار بار؟

屋、家 Ev **ئۆي**

现在您的家住在什么地方？ Şimdi aileniz nerededir?

هازىر ئۆيىڭىز قەيەردە؟

无线电 Radyo **رادىئو**

这台收音机是什么牌的？ Bu radyonun markası nedir?

بۇ رادىئو نېمە ماركىلىق؟

X

系(大学) Fakülte **فاكۇلتېت (ئۇنىۋېرسىتېتلاردا)**

在你们系里都培养些什么样的专家？ Fakültenizde ne gibi uzman yetiştiirilir?

سىلەرنىڭ فاكۇلتېتتا قانداق مۇتەخەسسىسلەر تەربىيىلىنىدۇ؟

西服 Kostüm **كاستۇم**

请给看看单排扣西服。 Tek taraflı bir kostüm gösteriniz.

بىر تۈگمىلىك كاستۇمنى كۆرۈپ باقسام بولۇپتىكەن.

洗 Yıkama **يۇيۇش**

请快点把这件洗一下。 Bunu çabuk yıkamanızı rica ederim.

بۇنى تېزرەك يۇيۇپ بەرسىڭىز.

相识 Tanışma **تونۇشۇش**

我很高兴与您认识。 Sizinle tanıştığım için çok memnunum.

سىز بىلەن تونۇشقانلىقىم ئۈچۈن ناھايىتى خۇشالمەن.

香肠 Salam，sosis كالباسا

请给我来一盘小香肠。Bana bir sahan sosis veriniz.

ماڭا بىر تەخسە كالباسا بېرىڭ.

香烟 Sigara，cigara سىگار

请拿一盒香烟。Bir paket sigara veriniz.

بىر قاپ سىگار بېرىڭ.

鞋、靴 kundura，ayakkabı ئاياغ

什么样的鞋子(裘皮，衣料)现在流行? Şimdi modası olan kundura (kürk，kumaş)nedir?

ھازىر قانداق ئاياغلار (خۇرۇم، رەخت) مودا بولۇۋاتىدۇ؟

信 Mektup خەت، مەكتۇپ

我要寄一封信。Gönderebilecek mektubum var.

مەن بىر پارچە خەت ئەۋەتىمەن.

姓 Soyadı فامىلە

您贵姓? Soyadınız nedir?

فامىلىڭىز نېمىكەن؟

行李 Bagaj يۈك-تاق

我身边有很多行李。Yanımda çok bagajim var.

يۈك-تاقلىرىم بەك جىق.

形像 Heykel ھەيكەل، ھەيكەلتىراشلىق

这雕像是谁作的? Bu heykeli yapan kimdir?

بۇ ھەيكەلنى كىم ياسىغان؟

星期 Hafta ھەپتە

民族图书馆下星期开放。Milliyetler kütüphanesi geler hafta açılacak.

مىللەتلەر كۈتۈپخانىسى كېلەر ھەپتە ئېچىلىدۇ.

学校 Okul **مەكتەپ**

专科学校(高中)几年毕业? Kolej (lise) tahsili kaç sene sürer?

تېخنىكوم (ئوتتۇرا مەكتەپ)نىڭ ئوقۇشى قانچە يىل؟

学院 Enstitü, Akademi **ئىنستىتۇت، ئاكادېمىيە**

我们想访问美术学院。Güzel sanatlar enstitüsünü ziyaret etmek istiyoruz.

بىز گۈزەل سەنئەت ئىنستىتۇتىنى زىيارەت قىلماقچى.

训练 Antreman **تەربىيىلەش، چېنىقتۇرۇش، مەشىق**

训练将在几点开始? Antreman saat kaçta başlıyacak?

مەشىق سائەت نەچچىدە باشلىنىدۇ؟

Y

眼镜 Gözlük **كۆزەينەك**

哪儿能配到一付眼镜? Nerede bir gözlük sipariş edebilirim?

كۆزەينەك بۇيرۇتمدىغان دۇكان نەدە؟

烟草 Tütün **كۆك تاماكا**

这种烟草叫什么? Bu tütüne ne derler?

بۇ كۆك تاماكا نېمە دەپ ئاتىلىدۇ؟

演员 Artist **ئارتىس**

参加今天演出的有哪些演员？Bugünkü temsile hangi artistler katılıyorlar?

بۈگۈنكى ئويۇنغا قايسى ئارتىسلار قاتنىشىدىكەن؟

药 ilâç **دورا**

这种药我能从哪儿买到？Bu tür ilâçi nereden alabilirim?

بۇ خىل دورىنى قەيەردىن سېتىۋالالايمەن؟

药房 Eczane **دورىخانا**

值班药房在哪儿？Nöbetçi eczane hangi taraftadır?

نۆۋەتچى دورىخانا قايسى تەرەپتە؟

邀请 Davet, çağırma **تەكلىپ قىلىش، چاقىرىش**

我们应贸易部的邀请来这里。Biz buraya ticaret bakanlığının daveti üzerine geldik.

بىز سودا مىنىستىرلىكىنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن بۇ يەرگە كەلدۇق.

夜晚 Gece **كېچە**

昨天夜晚天气很热了。Dün geceleyin hava çok sıcak oldu.

تۈنۈگۈن كېچە ھاۋا بەك ئىسسىق بولدى.

印花 Damga pulu **ماركا**

在哪里卖印花票？Damga pulu nerede satılır?

ماركا قەيەردە سېتىلىدۇ؟

营 Kamp **لاگېر**

你们这里组织大学生夏令营吗？Sizde talebeler için yaz kampları yapılırmı?

سىلەر ئۇنىۋېرسىتېت ئوقۇغۇچىلىرى ئۈچۈن يازلىق لاگېر پائا-

لىيىتى تەشكىللەمسىلەر!

音乐 Musiki, Müzik مۇزىكا

我很想听室内音乐(交向音乐)。Ben oda (senfonik) musikisini (müziğini) dinlemek istiyorum.

مېنىڭ ئۆي ئىچىدە ئاڭلايدىغان مۇزىكىلارنى (سىمفونىيىلىك مۇزىكىلارنى) ئاڭلىغۇم بار.

音乐会 konser كونسېرت

我们很想听听民间音乐会。Bir halk türküleri konseri dinlemek istiyoruz.

خەلق ئەل نەغمىلىرىنى ئاڭلىغۇمىز بار.

银行 Banka بانكا

离这儿最近的银行分理处在哪里? Buraya en yakın banka şubesi nerede?

بۇ يەرگە ئەڭ يېقىن تارماق بانكا نەدە؟

影片 Film فىلىم، كىنو

这影片的名字是什么? Bu filmin adı nedir?

بۇ كىنونىڭ ئىسمى نېمە؟

衣服 Elbise كىيىم-كېچەك

我喜欢这件衣服。Bu elbisenin biçimi hoşuma gidiyor.

مەن بۇ كىيىمنىڭ نۇسخىسىنى ياخشى كۆرىمەن.

议会 parlamento, meclis پارلامېنت، مەجلىس

议会会期什么时间开始? Meclisin dönem toplantısına ne zaman başlıyacak?

پارلامېنت يىغىنى قاچان باشلىنىدۇ؟

一套餐具 Sofra takımı بىر يۈرۈش قاچا-قۇچا

请再给一套餐具。Daha bir takım getirin.

يەنە بىر يۈرۈش قاچا-قۇچا بېرىڭ.

医生、博士 Doktor **دوختۇر، دوكتور**

劳驾，请叫一名医生(博士)来。Lütfen, bir doktor çağırınız

رەنجىمەي، بىر دوختۇر (دوكتور) چاقىرىپ قويسىڭىز بولۇپتۇ.

医院 Hastane **دوختۇرخانا**

这所医院有多少床位? Bu klinik kaç yataklıdır (Bu hastane kaç yataklıdır)?

بۇ دوختۇرخانىدا قانچە كىشىلىك ياتاق بار؟

邮局 Posta **پوچتىخانا**

邮局什么时间开门? Posta mesai ne zaman başlar?

پوچتىخانا قاچان ئېچىلىدۇ؟

邮票 Posta pulu **پوچتا ماركىسى**

请给我一张一元的邮票。Bana bir yuanlı pul verin.

ماڭا بىر يۈەنلىك پوچتا ماركىسى بېرىڭ.

语言 Dil **تىل**

您懂哪国语言? Siz ne kadar yabancı dil biliyorsunuz?

سىز قايسى دۆلەتنىڭ تىلىنى بىلىسىز؟

鱼 Balık **بېلىق**

有哪几种鲜鱼? Taze balıklardan ne gibisi var?

قانچە خىل بېلىق بار؟

阅览室 Okuma salonu **قىرائەتخانا**

这个阅览室有多少个座位? Bu okuma salonunun kaç

yeri var?

بۇ قىرائەتخانىدا قانچە ئورۇن بار؟

原谅、宽恕 Özür **كەچۈرمەك، ئەپۇ قىلماق، كۆڭلىگە ئالماسلىق**

请您原谅。Affedersiniz.

ئەپۇ قىلىڭ.

原料 Ham madde **خام ماتېرىيال**

你们使用些什么原料? Siz ne gibi ham maddeler kullanıyorsunuz?

سىلەر قانداق خام ماتېرىيال ئىشلىتىسىلەر؟

游览 Gezinti **ئېكسكۇرسىيە**

什么时候去游览? Gezinti ne zaman olacak?

ئېكسكۇرسىيە قىلغىلى قاچان بارىمىز؟

游戏 Oyun **ئويۇن**

您会玩象棋(跳棋,骨牌)吗? Satranç (dama, domino) oynuyormusunuz?

سىز شاھمات (دامكا، دومىنو) ئويناشنى بىلەمسىز؟

Z

杂志 Mecmua, dergi **ژۇرنال**

杂志社(报社)在什么地方? ...dergisinin (gazetesinin) yönetmenliği nerede bulunuyor?

. . . ژۇرنال رىداكسىيىسى (گېزىتخانا) قەيەردە؟

早餐、点心 Kahvaltı **ئەتىگەنلىك تاماق، ناشتىلىق**

请给我一份早餐。Bana bir kahvaltı verin.

ماڭا بىر كىشىلىك ئەتىگەنلىك تاماق بېرىڭ.

早晨 sabah **ئەتىگەن**

我们今天早晨参观穆斯林公墓。Bu sabah müslüman mezarlığını geziyoruz.

بىز بۈگۈن ئەتىگەندە مۇسۇلمانلار قەبرىستانلىقىنى زىيارەت قىلىماقچى.

澡盆 Banyo **ۋاننا**

请为我准备盆浴。Benim için banyo hazırlayın

ماڭا ۋاننا تەييارلاپ بېرىڭ.

自行车 Bisiklet **ۋېلىسىپىت**

您的自行车是什么牌的? Bisikletinizin markası nedir?

ۋېلىسىپىتىڭىز قانداق ماركىلىق؟

纸 kâğıt **قەغەز**

这家报纸用的纸是好的。Bu gazetenin kağıdı güzeldir.

بۇ گېزىتنىڭ قەغىزى ياخشى ئىكەن.

自来水笔 Dolmakalem **ماي قەلەم**

请给我来一个自来水笔。Bana bir dolmakalem getirin.

ماڭا بىر ماي قەلەم بېرىڭ؟

字典 lûgat, sözlük **لۇغەت**

我想买一本土—汉辞典。Türkçe—Çince sözlük satın almak istiyorum.

تۇركچە-خەنزۇچە لۇغەت سېتىۋالماقچىدىم.

居民 Ahali **ئاھالە**

我是在居民委员会工作。Ben ahaliler komitesinde görev

yapıyorum.

مەن ئاھالىلەر كومىتېتىدە خىزمەت قىلىمەن.

祖国、家乡 Vatan, memleket, yurt **يۇرت، ۋەتەن**

你们的祖国在哪里? Yurdunuz neresidir?

يۇرتۇڭلار (ۋەتىنىڭلار) نەدە؟

足球 Futbol **پۇتبول**

你们看了中国—土耳其足球赛吗? Çin—Türkiye futbol maçinda bulundunuzmu?

جۇڭگو-تۈركىيە پۇتبول مۇسابىقىسىنى كۆردىڭىزمۇ؟

指南、导游 Rehber **كۆرسەتكۈچ، يېتەكچى، قوللانما**

这本指南是什么时候出版? Bu rehber ne zaman basılacak?

بۇ قوللانما قاچان نەشر قىلىنىدۇ؟

站台 Peron **پلاتفورما، سۇپا**

去站台怎么走? Perona nasıl gidilir?

پلاتفورمىغا قانداق ماڭىدۇ؟

展览 Sergi **كۆرگەزمە**

现在哪些展览会开放? Şimdi hangi sergiler açık?

ھازىر قايسى كۆرگەزمىلەر ئېچىلىدۇ؟

职业 Meslek **كەسىپ**

您从事什么职业(专业)? Mesleğiniz (ihtisasiniz) nedir?

سىز نېمە كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىسىز؟

致敬、问候 Selâmlama, saygılama **ئېھتىرام بىلدۈرۈش، سالام ئېيتىش**

我向您致敬。Sizi selâmlıyorum.

سىزنى تەبرىكلەيمەن.

帐目、发票收据 Hesap，fatura **ھېساب، ھېسابات تالونى**

我已经照帐单付了钱，我有收据。Hesaba göre para verdim，makbuzum var.

مەن تالونغا ئاساسەن پۇل تاپشۇرۇپ بولدۇم، قولۇمدا ھۆججەت بار.

丈夫 Koca **ئەر، ئېرى**

你的丈夫干什么工作？Kocanız ne yapıyor?

ئېرىڭىز نېمە ئىش قىلىدۇ؟

照像机 Fotograf makinesi **رەسىم تارتىش ئاپپاراتى**

请给我看看照像机(放大机)。Fotograf makinesini (grandisör) bize gösteriniz

بۇ رەسىم ئاپپاراتى (چوڭايتىش ئاپپاراتى)نى كۆرۈپ باقاي.

钟表 Saat **سائەت**

请给看看金(镀金，带秒针的)表。Bana bir altın (altın kaplama，kronometre)saatı gösteriniz.

ئالتۇن (ئالتۇن ھەل بېرىلگەن، سېكۇنتلۇق) سائەتنى كۆرۈپ باقسام.

种子 Tohum **ئۇرۇق**

你种植些什么蔬菜？Ne gibi sebzeler yetiştiriyorsunuz?

سىلەر قانداق كۆكتاتلارنى تېرىيسىلەر؟

作家 Yazar **يازغۇچى**

我对土耳其作家们的作品很感头趣。Türk yazarlarının eserlerine çok merakliyim.

مەن تۈرك يازغۇچىلىرىنىڭ ئەسەرلىرىگە ناھايىتى قىزىقىمەن.

转运、转车 Aktarma **ئالمىشىش**

我应在什么地方转车？ Nerede aktarma yapmalıyım?

مەن قەيەردە ماشىنا ئالمىشىمەن؟

珠宝 Mücevherat **ياقۇت**

这颗珍珠(这些宝石)是真的还是人造的？ Bu inci (bu taşlar) hakiki, yoksa sahta mı?

بۇ مەرۋايىت (ياقۇتلار) جىڭمۇ ياكى جامۇ؟

住宅 Daire **تۇرالغۇ**

您的住宅有几间房子？ Dairenizde kaç yatak odası var?

تۇرالغۇ ئۆيىڭىز قانچە ئېغىز؟

桌子 Masa **ئۈستەل**

请收拾餐桌。 lütfen, sofrayı kaldırın.

تاماق ئۈستىلىنى يىغىشتۇرۇۋېتىڭ.

专科学校(高中程度的私立学校) kolej **ئىنستىتۇت**

符合什么条件才能进专科学校(大学)？ Enstitüye (üniversiteye)girme şartları nedir?

قانداق شەرتلەر ھازىرلانغاندا ئۇنىۋېرسىتېتلەرگە كىرگىلى بولىدۇ؟

助学金 Burs **ئوقۇش ياردەم پۇلى**

你拿助学金吗？ Siz burs alıyormusunuz?

سىز ئوقۇش ياردەم پۇلى ئالامسىز؟

照像(馆) Fotograf atölyesi, fotografhane

رەسىمگە چۈشۈش، رەسىمخانا

我们想照像。Resimimizi çektirmek istiyoruz.

بىز رەسىمگە چۈشمەكچى.

执照、许可证 Ruhsatname，lisans

رۇخسەتنامە، گۇۋاھنامە

我有这些货物的出口许可证。Bu eşyalar için bende ihracat tezkeresi var.

مەندە بۇ مالالارنىڭ ئېكسپورت قىلىش رۇخسەت خېتى بار.

مەسئۇل مۇھەررىرى: قادىر قاۋۇز
مەسئۇل كوررېكتورى: ئايگۈل ساۋۇت

خەنزۇچە-تۈركچە-ئۇيغۇرچە تۈركۈم سۆزلەر لۇغىتى

تۈزگۈچى: مۆمىن ئابدۇللا

*　　*　　*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۇرۇمچى جەنۇبىي ئازادلىق يولى № 348)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى تارقاتتى
شىنجاڭ سانائەت ئالىي تېخنىكۇمى باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 850×1168 مىللىمېتىر 1/32 باسما تاۋېقى:10
2002-يىل 1-ئاي 1-نەشرى
2002-يىل 1-ئاي 1-بېسىلىشى
تىراژى: 1——2000
ISBN 7—5372—06725—8/H • 446
باھاسى: 17.50 يۈەن

责任编辑：哈德尔.哈吾孜 责任校对：阿依古丽.沙吾提 封面设计：艾克拜尔.沙力

汉土维分类词典

ÇINCE-TÜRKÇE-UYĞURCA SERI KELIMELER SÖZLÜĞÜ

خەنزۇچە ـ تۈركچە ـ ئۇيغۇرچە تۈركۈم سۆزلەر لۇغىتى

ISBN 7-228-06725-8